

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ
И
ИНСТИТУТ ЗА СРПСКОХРВАТСКИ ЈЕЗИК

СРПСКИ
ДИЈАЛЕКТОЛОШКИ
ЗБОРНИК

XXXVI
РАСПРАВЕ И ГРАЂА

Уређивачки одбор
др Павле Ивић, др Асим Пецо, др Митар Пешикан
др Слободан Реметић и др Драго Ћупић

Главни уредник
ПАВЛЕ ИВИЋ

БЕОГРАД
1990

РАДА СТИЈОВИЋ
ИЗ ЛЕКСИКЕ ВАСОЈЕВИЋА

УВОД

О Васојевићима, племену и области на североистоку Црне Горе, постоји обимна етнографска и историјска литература.¹ Говор овога краја, међутим, до данас није описан, али су науци о језику познате његове основне црте.² Што се, пак, лексике Васојевића тиче, може се рећи да, за сада, не постоје радови овакве врсте, ако се изузму три прилога Љубише Рајковића, са око триста неакцентованих и без примера датих, а понекад и погрешно забележених или дефинисаних речи (од *абет* до *лучац*).³

Лексику Васојевића почела сам да бележим 1983. године, тј. од почетка сарадње на изради *Речника српскохрватског књижевног и народног језика* Српске академије наука и уметности (РСАНУ),⁴ у који је она, донекле, нпр. из дела Богдана Лалевића — Ивана Протића, Михаила Јалића и Чеда Вуковића и збирке речи Миодрага Лалевића, и досад уношена.⁵ Бележила сам, наиме, само оне речи којих није било у објављеним књигама

¹ Уп., нпр., следеће монографије: Богдан Лалевић и Иван Протић, *Васојевићи у црногорској граници*, Српски етнографски зборник, Београд (Српска краљевска академија. Насеља српских земаља. Расправе и грађа, књ. II), 1903, књ. V, 513–610; исти, *Васојевићи у турској граници*, Српски етнографски зборник, Београд (Српска краљевска академија. Насеља српских земаља. Расправе и грађа, књ. III), 1905, књ. VI, 693–733; Р–Ј. В. Вешовић, *Плеће Васојевићи у вези са историјом Црне Горе и племенским животом сусједних брда*, Сарајево, 1935, стр. 463 + две карте Васојевића; Миомир Дашкић, *Васојевићи од помена до 1860. године*, Београд (Народна књига), 1986, стр. 602 + карта Васојевића.

² Уп. Павле Илић, *Дијалектологија српскохрватског језика. Увод и штокавско наречје*. Друго издање, Нови Сад (Матица Српска), 1985, 157–168 (одељак: Зетско-сјенички дијалекат). Уп. и одговарајућу литературу уз овај одељак (168–174).

³ Уп. Љубиша Рајковић, *Прилог познавању горњовасојевићког говора. Лексика из Коњуха*, Расковник, Београд (Народна књига), пролеће 1981, књ. 27, 132–134; исти, *Прилог познавању горњовасојевићког говора (II)*, Расковник, Београд (Народна књига), лето 1981, књ. 28, 93–94; исти, *Прилог познавању горњовасојевићког говора (III)*, Расковник, Београд (Народна књига), јесен 1981, књ. 29, 68.

⁴ Изашло је тринаест књига – прва 1959, а тринаеста, с последњом речју *наклапуша*, 1988. године

⁵ Уп. РСАНУ, књ. I, Београд, 1959, LXX (за Михаила Јалића, Миодрага Лалевића

овог речника или су у њему биле недовољно потврђене, а такође и значења појединих лексема незаступљена или недовољним бројем примера посведочена у овом најисцрпнијем речнику српскохрватског језика. Остале речи, тј. оне до чије обраде није стигао РСАНУ, узимала сам према слободној личној процени, одбацујући, нпр., као обичну и у књижевном језику и у дијалектима реч *трбушић* у значењу “деминутив и хипокористик од трбух”, а узимајући је у значењу “грана побочног породичног стабла”. Добро засведочену реч, једноставно, без обзира на то што није потврђена из Васојевића, као и слабо посведочену с потврдом из овога краја, нисам узимала. Ипак, у веома ретким случајевима одступила сам од овог принципа, како бих, у неколико конкретних случајева, одређене групе речи дала целовитије. Тако сам, нпр., узела реч *љукач* у основном значењу, иако га има РСАНУ, и то са две (од укупно четири) потврде из Васојевића. Ово сам урадила да бих учинила комплетнијом слику групе лексема недовољно потврђених и без посведочених неких значења у овом речнику, а такође без примера из краја чија је лексика предмет овога рада. Ради се, наиме, о именици *љукач* у фигуративном значењу (без потврда у РСАНУ), глаголима *љукат*, у три значења (РСАНУ бележи једно), и *љукнут*, у четири значења (РСАНУ бележи два), и узвику *љук*. Узела сам, исто тако, и глагол *кефтат*, довољно засведочен у РСАНУ у ликовима *кевати* и *кефтати* (ово друго и с Лалићевим примером), пре свега због разлике у значењима. Глагол *кевати/кефтати* у РСАНУ, наиме, значи “лајати танким, испрекиданим гласом (о штенету, ловачкоме псу)” и фигуративно “блебетати, брбљати; говорити љутито, пакосно”, а у мојој грађи, тј. у Васојевићима, “лајати танким, испрекиданим гласом (о псу, лисици и јазавцу)” и фигуративно “оговарати, олајавати”. Нешто блажег критеријума одбира лексема држала сам се и код бележења назива и имена домаћих животиња и назива воћа, сматрајући да је потребно дати што комплетнију слику ових делова сточарске и воћарске лексике. С друге стране, понекад нисам узимала речи слабо посведочене у РСАНУ, као нпр. *врећетина*, аугм. и пеј. од врећа (три потврде), и *врећица*, дем. од врећа (две потврде), сматрајући да су ове лексеме, као и именица од које су изведене, обичне не само у књижевном језику него и у разним дијалектима, а да њихова недовољна заступљеност у нашем великом речнику није последица недостатка примера у речничкој грађи него резултат штедне речничког простора код приказивања изведеница овога типа. Код речи које у Васојевићима имају значење као у књижевном језику, али и посебно, дијалекатско, дала сам ово друго, али и скренула пажњу на оно прво. Понекад сам, међутим, одступила и од овог поступка и дала само дијалекатска значења, сматрајући да је непотребно, нпр., за глагол *броит* и именице *баба* и *бука* давати основну семантику — добро познату и књижевном језику и дијалектима. Исто тако сам, и из истих разлога, поступила и при обради неких израза (нпр. о в ђ е уз ми, о н ђ е по

и Богдана Лалевевића — Ивана Протића) и књ. VIII, Београд, 1973, 12 (за Чеда Вуковића).

т у р и), сматрајући обичним све њихове елементе у основном значењу и у књижевном језику и у Васојевиха. Изузетно ретко сам, због специфичног фонетизма, давала широко познате речи, као нпр. облик *јагуља* према књижевном *јегуља*.

Свесна сам мањкавости овог метода, којим се углавном излаже диференцијална лексика, пре свега у односу на РСАНУ, знајући да би прави прилог науци био комплетан дијалекатски речник. Такво дело, међутим, захтева и дуже време и јаче снаге, па се задовољавам и оваквим радом, надајући се да ће и он значити користан прилог упознавању лексике Васојевиха и грађи за израду *Речника српскохрватског књижевног и народног језика* Српске академије наука и уметности.

Лако је приметити да су у овом раду далеко гушће одреднице од А до Н него даље. То је и нормално, с обзиром на то да сам сваку лексему поредила са стањем у РСАНУ. Од заступљености одређене речи, односно њеног значења, у том речнику зависило је да ли ћу је уврстити у збирку. Остале речи, тј. оне од *наковања*, узимала сам према личној процени, с обзиром на то да су за овај посао *Речник српскохрватског књижевног језика* Матице српске и *Рјечник хрватскога или српскога језика* Југославенске академије знаности и умјетности неадекватни — први због незаступљености, а други због недовољне заступљености речи из разних народних говора. Немајући, значи, адекватног мерила, приликом уврштавања речи у други део збирке држала сам се строжег критеријума. Важно је, међутим, да сам речи које сам записала, а које из поменутих разлога нисам уврстила у збирку, обрадила и предала Академији, што значи да ће и оне бити увршене у грађу за израду великог Академијиног речника.

Пишући овај рад држала сам се, што се и из досадашњих речи могло видети, методологије примењене у изради РСАНУ, али то није било увек могуће, с обзиром на то да је реч о речнику књижевног и народног језика, с једне, и диференцијалном дијалекатском речнику, с друге стране. Немајовна су, значи, била методолошка одступања, која се огледају и у поступку излагања одредница неких типова глагола и неколико придева. Постоји, наиме, извештан број глагола који у инфинитиву имају узлазни акценат на претпоследњем слогу (*звиздат*, *вџат*), с тим да се у њиховој повратној форми јавља кратки силазни испред *се*. Пошто се повратна форма по правилу уводи тилдом, то је тако учињено и код ових глагола зато што се облици са кратким силазним акцентом на последњем слогу јављају у реченици само онда кад енклитика *се* следи иза глагола (*Звиздат се мџеш колико гџ бј, нџ ти неће пџмој, Вџат се неј ниј с кџм, тџ ти ја тврдџм*), а не и онда кад она претходи глаголу, што се у говору много чешће догађа (Немџ се, брџ, звиздат за свџкџ ситнџицу, Пџчџла сџ, изгледџ, вџат с некџм будалџм). Из истих разлога давале су и одреднице као *забџичит (се)*, а не *забџичит, забџичит се*. Међутим, кад се глагол јавља само у повратној форми стављан је акценат какав он има у споју са повратном речцом *се*, која следи иза њега (*Јетрџат се умџје свџкоџе, ал приврџјџдит за куђу не умџје нијџдно, Профџлџт се неј док је шарџвал*),

РЕЧНИК

А

а́баз м *неспретна, несналажљива, приглупа особа*. — Какѧв је онѧ абаз, грѧм га убиѧ!

а́бер м у изр. н и а б е р а *каже се кад неко не мари, не хаје, не обазире се на нешто (на позив, упозорење, претњу и сл.)*. — Они му пријетѧ, а тѧта ни абера.

а́бет, **а́бѧта** м *женска хаљина*. — Купила сам поркета да ти сашијем абет.

а́бит се, **а́бим** се несвр. *ишчуђавати се*. — Шта се абитш, кѧ да се нијесмо здоговѧрили да дођѧш?

абронѧша м *особа која злонамерно преноси лоше вести, сплетке и сл., сплеткарош, смутљивац, смутљивица*. — Јѧнѧ е вељѧ абронѧша кѧ јѧј мајка. Он је вељики абронѧша.

абулѧнта ж *амбуланта*. — Лѧни су ни отворили абулѧнту.

авѧтат, **авѧтам** несвр. 1. *говорити глупости, блебетати*. — Вѧзда нешто авѧтѧ, нијкад ништа пѧмѧтно да кѧже. 2. *ићи без циља, лутати, базати*. — Куд авѧтѧш по циѧо дѧн, што не бедѧш кот куће?

авѧтан, -тна, -тно *будаласт, луцкаст*; исп. авѧтиѧс. — Ни памѧтнѧјѧ ѧецѧ, ни авѧтнѧјѧга ѧца!

авѧтиѧа ж *авѧтна, будаласта особа*. — Бѧже драгѧ, каквѧ су онѧ Јѧковѧ авѧтиѧѧ! Ниједнѧ се не жѧни ни удаѧ, нѧ се бијју и брукају свѧкога свѧга.

авѧтиѧѧс, -ста, -сто *в. авѧтан*. — Сва Мѧркова ѧѧца су авѧтиѧѧста, ниједнѧ се не нѧје пѧмѧтно.

авѧтиѧица ж *дем. и ир. од авѧтиѧа*. — Не дружѧ се, сѧне, с тѧм авѧтиѧицѧм, да ти се не спрѧдују ѧѧца.

авѣтњиџ, -џка м *авѣтна, будаласта мушка особа*. — Кѡ би се нађао злу да од онакога чоѣка не останаѣ паметнога чељадеџа, нѡ све авѣтњиџи и авѣтњиџе.

авѣтњиџа ж *авѣтна, будаласта женска особа*; исп. *авѣтуља*. — Нема никога без ону авѣтњиџу, што не умије ни говѣда причуват.

авѣтуља ж *авѣтњиџа*. — Двос паметне ђеџе му умрије, а остаде она авѣтуља што није кадра ни да се обуе.

авијес, -сти ж *утвара, привиђење*. — Фиг. Дијжите се, ђеџо, дигле су се и кума-Милѡве авијести [ситна деџа].

аврѡула ж *будаласта, луџкаста особа*. — Он је права аврѡула. Од њи осташе само аврѡуле.

аврѡулас, -ста, -сто *будалист, луџкаст*. — Задѡвијек је био аврѡулас, никад памети није ни имаѡ.

авриџ, -џка м *брѡовито, стрмо, врлетно земљиште, гудура*. — Тешко е изиѡ уз овѣ авриџе. И, какви блѣу авриџи по Рѡваџаџа.

аѡаљ м *лакомислена, приглупа особа ружног изгледа*. — Блѣжи, аѡаљу јѣдан, не препадѡ ђѣџу. Ђѣ је она аѡаљ, куд је одблејаѡ?

азгим приѡ. *непром. силовит, обестан, пуст*; исп. *азгиман*. — Учиниѡ се азгим пред вѣљѡм аљѡм.

азгиман, -мна, -мно *в. азгим*. — Ова е коњ азгиман.

аир м *корист, добит*. — Од овѣ ливадѣ немам аира, сву ми поѡрају туђа говѣда.

аирли прил. *са срећѡм, на срећу*. — Кад најђемо на љуђе што нешто радѣ велимо "аирли ви рад", а они нама "све ви аирли било".

ајкарџт, -џм несвр. 1. *шалити се*. — Мило вѡли да ајкарџ. 2. (с неким) *подсмевати се, спрдати се (некоме)*. — Нема да ајкарѣ с тѡѡм.

ајтар, ајџара и ајџер, ајџера м 1. *љубав, воља*. — Учини тѡ за мѡј ајтар. Помѡриџте се за мѡј ајџер. 2. *добрѡчинство, услуга*. — За шта гѡј сам се загнаѡ, учиниѡ ми је ајтар. Та ђе ти вѡзда учинѣт ајџер.

ајтарџија и **ајџерџија** м *особа која радо чини добрѡчинства, услуге и сл.* — Брат му е велики ајтарџија, а он не би даѡ Бѡгу тамљана. Марко е био велики ајџерџија и вѡзда е више волио да учини ајтар сирѡмау нѡ гаџди.

акарѣт, **акарѣта** м *јако ружна особа, ругѡба*. — Каква му е она ђѣвѡка — прави акарѣт.

акарѣтан, -тна, -тно *вѡма ружан*. — Бѡже, што е онѡ Јѡкѡво дијѣте акарѣтно — да га чељаде не погледа!

акат, **акам** несвр. *јурити тамо-амо, без циља*. — Куд акаш, сави се, јѣднѡм, кот куће.

акнут, акнѐм, свр. 1. *јакo се разљути*. — Ка му ја тo рѐко, акнy — ймаде ме убит. Не јавља се двас дѣнѣ, нешто е акнyо на мѐне. 2. *тргнути се, поскочити од страха*. — Ја ви́кнy, а он акнy и yтече. 3. *појурити, јурнути*. — Мајка и сѣстра акни да га тражѐ, а он прѣво y планину. 4. *изгубити разум, полудети*. — Тѐ му годинѐ акнy брѣт, те су га водили по љекарѣ.

ѣковрља ж *погрдан назив за неугледну, ружну особу*. — Очи ми досад нијесу глѣдале онѣквѐ бѣжѐ ѣковрљѐ.

ѣл м 1. *велика беда, немаштина, сиромаштво*. — Да видйш како јѣдно живѐ — прѣви ѣл Уби га ѣл. 2. *јакo мршава особа*. — Бѣжѐ, како е Мйлан измршѣо — прѣви је ѣл.

ѣла ж 1. *јак ветар*. — Пyче ѣла, пѣ ми прѣврнy сйјено. 2. *грамзивост*. — Уљѣгла му е ѣла y срце. 3. *грамзива особа*. — Он је велѣ ѣла — свегѣ му е мѣло.

ѣлѣ прил. *ипак*. — Ёно какѣв је чѣек, али је ѣлѣ бѣљй од Вйдоја.

ѣлав, -а, -о в. *алобитан*. — Ѧлавй Јѣко вѣзда мйсли на свѣј дрѣб. Бйдни чѣек, не велѣ бйт ѣлав.

ѣлајка ж *неморална женска особа; исп. ошишаница (1)*. — Некѐ су се наше ѣлајке вyкле с Талијѣнйма.

ѣлајчетйна ж *аугм. од ѣлајка*. — Нйшта не учй, нѣ трчи за ѣлајчетйнѣма.

ѣлак м 1. *вика, галама*. — Шта мy е, те га стои ѣлак? 2. *спрдѣа, исмевање*. — Нѐмѣ ти живѣта ако те дрyство yзме на ѣлак.

ѣлѣлит, ѣлѣлим свр. I. *опростити (дуг, уреду и сл.)*. — Позѣймйо сам му милион дйнарѣ, али сам му тѣ ѣлѣлио. Марйја ме брезйльй, ал сам јѣј ѣлѣлио. II ~ *се поздравити се на растанку*. — Ѧјде да се ѣлѣлимo, вријѐме ми је да йдѐм.

ѣламѣковина ж 1. *ничйја имовина, нешто што свако може узети*. — Не дыра тѣ, мѣлй, нйје тѣ ѣламѣковина. 2. *особа безначајна за некога, до које некоме није стало*. — Нијесй ми тй ѣламѣковина нѣ нѣјмилиий рѣћѣк.

ѣламyња, ѣламyнѐ ж *лакомислена, непромишљена особа, ветропир*. — Дѣѣ она ѣламyња Стѣнка, те се тудйје истyтѣе и испрйча, ѣвѣе yзми, ѣнѣе потури, пѣ ѣјде кѣ вљѣтар — тамѣн кѣ што е и дошѣ.

ѣлан, ѣлна, ѣлно 1. *јакo сиромашан, бедан*. — Откад и знѣм, нѐмајy нйшта — вѣзда су ѣлни. 2. а. *јакo мршав*. — Онѣ кума-Милѣново дијѣте ѣста ѣлно — кѣ да ѣи девѣти дѣн нйшта не турѣ [y] yста. б. *ситан, закржѣао (о плоду, семѣци)*. — Пшѣнйцу е убйла мѣна, пѣ е зрѣно ѣстѣло ѣлно.

ѣлат м *ковь риѣе боје*. — Појѣшѐ ѣлата, пѣ низ Вѣсѣвићѣ!

алачу́га ж у изр. ди ј а л а ч у г у н а м а ч у г у о д а т и с е неморалу. — А јој умрије човек, она диже алачу́гу на мачу́гу.

алобитан, -тна, -тно; исп. алав 1. халапљиве, прождрљиве. — Како е алабитан, изио би вола. 2. похлепан, лаком. — Алобитан је откад га знам — свега му е ма́ло.

алобитник м исп. алобитњак 1. халапљива, прождрљива мушка особа. — Седне за софру и не устае, алобитник, док и потоњу трошицу љеба не покупи. 2. похлепна, лакома мушка особа. — Не могу да живим од онога алобитника — вјзда нешто тражи и вјзда му се чини да ја више имам.

алобитница ж 1. халапљива, прождрљива женска особа. — Изела би, алобитница, све што нађе, а бједи не би ништа оставила. 2. похлепна, лакома женска особа. — Она алобитница ми све узе!

алобитњак м е. алобитник. — Алобитњак је то, не да ми да оставим нимало сира, но све појје чим усирим. Свега му е, алобитњаку, ма́ло.

аловит, аловита, аловито који има натприродне особине. — Веле да е Вукић био аловит и да се био са здувачима.

алотиња ж е. лотиња. — Чим уђеш у кућу осетићеш алотињу.

аљидат, аљидам несвр. скитати, лутати. — Куд аљидаш по цио дан ка глүва кучка?

ампа ж група људи, гомила. — Ојдоше некуд онако у ампу.

анабета м необразована, неписмена особа, аналфабета; исп. анабетлија. — Преседник је био анабета.

анабетлија м е. анабета. — Узели су анабетлију за преседника општинѐ.

андаврљ м у изр. у а н д а в р љ 1. онако како не треба, погрешно. — Читавога свбга вијека радио е у андаврљ. Задвијек је био у андаврљ. 2. укриво, укосо. — Исправи ту чивију, бјде ти у андаврљ.

андаврљит, -рљим, несвр. кривити, искривљавати. — Не йтд, полако, не андаврљи то. II. ~ се кривити се, искривљавати се. — Не могу овоме сйјену ништа, све се нешто андаврљи.

анђа ж е. анђибула. — Кат се Урош женио била сам анђа.

анђибула ж деверуша; исп. анђа. — На Милошеву свадбу е кума Мара била анђибула.

анов, анова, аново у изр. о д а н о в а д о б а о д д а в н и х в р е м е н а , о д д а в н и н а . — Причао ми је све још од анова доба.

антика ж успомена на старије време. — Ове ствари ис старе кунѐ држим ради антикѐ.

апа ж непријатан мирис, запах. — Кат прође порет тебе, убије некаква апа од нега. Кад им улазиш у кућу, чим отвориш врата, убије отуд некаква апа — дрбб да истуриш.

аперџат, -џата м *апарат*. — Дџонио некакав аперџат, пџ свџкџга по сџлу сликџ.

аперџатор м *хирург; оператор*. — Булџтовић је дџбар аперџатор.

аперџација ж *хируршка интервенција, операција*. — Лежй у бџлнйцу и чџкџ аперџацију.

аперйсџт, -йшџм свр. и несвр. I. (*из*)вршити *хируршку операцију, оперисати*. — Булџтовић дџбро аперйшџ, пџ вџлим што ће ми аперйсџт стрйца. II. ~ се *подврђи се хируршкој интервенцији, оперисати се*. — Аперйсџла сам се од бџбрџга, пџ не смйјем нйшта да пйјем.

џпрчина ж *веома крупан, развијен, снажан човек*. — Мијџйле бџеше правџ џпрчина — мџгџше понйјет сто џкџ сйјена и йџес јџгње за рџчџк.

џр м I. *стид, зазор, срамота*. — Бйлџ му е џр да трајй лџба. 2. *понос, дџстојанство, част*. — Учйниџ би џн тџ, нџ му не дџ џр.

џра-дџра *узвик за завађање овнова (увек поновљено два пута и у комбинацији са тџк, поновљеним три пута)*. — џра—дџра, џра—дџра, тџк, тџк, тџк!

џрџт, -џм несвр. *чинити штету (о стоци)*. — Бџџве крџве ми џрајџ колџмбџи и ливџду.

џрачџге ж мн. в. *тарачуге (1)*. — Пуџн ми је тџван некаквијџ џрачџгџ.

џрда *узвик за терање овна*. — џрда тџмо, рџгџна!

џрнйсџт (се), -йшџм (се) свр. *оставити, баталити, оканити се*. — Нџмџш кџд на сџд, изгубйћеш пџрнйцу, нџ џрнйши свџ. џрнйши се тй мџне, не дйрџ ме кџ те не дйрџм.

џрција м *поносан човек*. — Кџм-Мйло е џрција — нџ би трајйи од дрџгџга, пџ макар пропџо.

џсџл прил. *добро, ваљано, како треба*. — Урџди, сйне, једнџм нџшто џсџл, не штџти свџ што тџкнџш рукџм. 2. *прид. непрџм. добар, ваљан*. — Гџра е џсџл чџлџде.

џсџлан, -лна, -лно *добар, ваљан, онакав какав треба*. — Кџм-Бџжо ймџ џсџлану џџцу.

џсулйт, -йм несвр. *доводити у ред, чинити послушним*. — Мџјку нйје слџшаџ, ал га тџмо, изглџдџ, свџјски џсулџ. 2. *јџловити, шкопити*. — Пџкџнй Мйловџн је џсулйио крмџче.

џтџ у изр. п а н у т н а а т а *дџспети у невољу, неприлику*. — Бџйм се да не пџнџм на џтџ.

џчкосџм *узвик за одџбравање, подстицање: браво, честитам, тако треба*. — џчкосџм тй га, бџш си јуначйна!

аце у изр. *за да т а це жалити се, јадиковати*. — Петар је заџао аце што му нијесу јавили кад му е умро кум Јоко.

ашат, ашам несвр. 1. *погрешно рачунати на нечију штету, варати, закидати при обрачуку*. — Он поштено тргује, не аша ка неки. 2. *варати у игри*. — Кад не би ашао, никад не би победио.

ашкула ж *особа ружног и приглупог изгледа*. — Дбје она ашкула, те ме ђмете да свб покдсйм.

Б

баба ж 1. *воденични уређај за подизање или спуштање "горњака", горњег воденичног камена*. — Спусти маало бабу, вођеница ти крупни брашно. 2. *посађени кромпир који се одржао нераспаднут иако је из свега никла биљка, односно родио плод*. — Одваја те бабе од компијера.

бабак, бапка м *крива дршка на косишту*. — Ја вђлим да кдсйм косом на два бапка.

бабовина ж 1. *очевина*. — Подијелише бабовину на три једнака йсета. 2. *постојбина*. — Ђедови су им одавље отишли прије сто гођина, ал они не заборављају бабовину — доде кад гој неко умрѣ.

баврк м *дечачић, шипарац; исп. ождрмак, пафрк*. — Онб дијете е порасло, велики баврк.

баврља ж 1. *мало дете које још није сигурно проходило, које басрља*. — Дбђи, баврльо, да те баба пољуби. 2. *фиг. детињаста особа*. — Јбкб е вђс вијек био и остао баврља.

баврљат, -рљам несвр. 1. *несигурно ходати (о малом детету које још није добро проходило)*. — Никдла е стао на ноге кад је напунио три гођине, а свѣ дотлѣ е баврљао. 2. *ићи без циља, лутати, базати*. — Он не зна ни куд баврља, а вђзда некуд йдѣ.

баганче, -анчѣта с *балавче*. — Није влађика баганче, нб личнос, па трѣба да га дочѣкамо како доликуе.

багљив, багљива, багљиво (о коњима) *који има хронично обољење зглобова*. — Вучѣ се ка багљиво кљусе.

бадијава прил. *бадава, узалуд*. — Свѣ што мдогу чиним за нега, нб бадијава.

балавурђија и балафурђија ж зб. *неозбиљни млади људи, дечурлија*. — Уфатио се з балавурђијом ваروشком, па не долазй ка кући до понођи. Не мбже се заспат од овѣ балафурђије.

балат, -ам несвр. *пуштати бале, балавити*. — Балат тб дијете, ўзми крпицу, па га отри.

балаћан, балаћана м 1. *бара која слабо отиче*. — Ова се балаћан убазди на врућину. 2. *извор лоше, неквалитетне воде*. — Пй, овб е обични балаћан.

бале м само у облику *вокатива као узречица*: брале. — Јеси ли видио, бале, овдга чуда.

балдњат, -ам несвр. *обилно јести (о стоци)*. — Имā овђе краве да ни добро балдњају.

балтџа ж *женина сестра, свастика*. — Лијџа му е жена, ал му е балтџа још лџпша.

балушат, -ушам несвр. *пенити се, пенушати се*. — Балушало, не балушало, оћу те фукнут, пā да ћу пукнут — рекао је неки несрећник кад је гладан почео да једе сапун.

баља ж 1. *бела белега спреда на глави стоке*. — Галдња е имāо на чело велџку баљу. 2. *овца која има баљу, белу белегу спреда на глави и име таквој овци*; исп. баљуша. — Имāли смо двије овце — баљу и зрњу.

баља, баљџ ж *крава која има баљу, белу белегу спреда на глави и име таквој крави*; исп. баљуша. — Баља и зџка су орале бдљџ нб йкакви волдџи.

баљамез, баљамџа 1. *старински топ*. — Отџли су Турцима двā баљамџа. 2. *велики јунак, уопште чувен човек*. — На овб грббље лежџ велџи баљамџџи васџвички, пā нџмā мāнџ да и тй ту начйниш спдменџк.

баљас, -ста, -сто *који има баљу, белу белегу спреда на глави (о стоци)*; исп. баљушас. — Галдња е бйо баљас.

баљџга ж 1. *говџџи, свињски и коњски измет*. — Штāле смо лијџџили жйткдм говџџдм баљџгдм. 2. *фйг. лоша особа, рђа*. — Онā Милāнова баљџга дкйде нбс цијџлбме брāству.

баљџгат, -џгām несвр. *в. баљџзгат*. — Рџкā сам му да не баљџгā, е ћу му рāзбит нбс.

баљџжит (се), -й (се) несвр. *вршити нужду, избацивати измет (о кравама, свињама и коњима)*. — Краве чџшћџ баљџжџ кад йју млāду дџтелину. Крава се нйкад не баљџжй онџџ џџ лежй, нб вāзда мало дāљџ.

баљџзгат, -џзгām несвр. *говорити којџшта*; исп. баљџгат. — Вбјо вāзда нешто баљџзгā, нб га нйко не слўшā.

баљйин, -ина, -ино *који припада баљйи, баљастој овци*. — За Ђурђевдāн смо зāклāли баљйино јāгње.

баљйин, -йна, -йно *који припада баљйи, баљастој крави*. — Сџћām се кад је вўк зāклāо баљйино тџле.

баљбв, -дџа и баљбв, баљбџа м *пас беле џушке*. — Кат пас ймā бйјџлу ћушу зџвџмд га баљбв, а кат ймā шāру по грлу — гйљбв.

баљдња м во који има баљу, белу белегу спреда на глави и име таквом волу. — Његоња и баљдња су се вјзда били.

баљуша ж в. *баља*. — Никад нијесмо имали такв кравѣ ка баљуша.

баљшан, баљшана м *ован који има баљу, белу белегу спреда на глави и име таквом овну*. — Пр. види под гарушан.

баљшас, -ста, -сто в. *баљас*. — Ће ви је она баљшаста овца?

баљшин, -ина, -ино који припада баљуши. — Баљшина вареника е вјзда била густа.

бамбурит, -урим свр. *сручити се, пасти од умора*. — Пошто вечерѣ, бамбури на постѣљу и заспа ка заклан. 2. *изнемоћи, ослабити од старости*. — Стјрчеви су ми бамбурили, не могу никуд до испрет кунѣ.

банда ж *страна*. — Прѣђите на другу банду.

баректѣр, -ѣра м *барјактар*. — Милѣ му е био баректѣр у свѣтове.

барит, -им несвр. 1. *бити подводан, влажан*. — Она ливѣда порет потѣка вјзда барит. 2. *правити бару проливајући воду*. — Не просиплите, ђецо, воду по соби, не барите.

басмарит, -ѣрим несвр. 1. *бајати, врачати*; исп. басмат. — Она жена зна да басмарит, те јѣ се стѣка добро мѣзе. 2. *ружити, псовати*. — Млѣге е она басмарила.

басмѣт, -ѣм несвр. в. *басмарит (1)*. — Не знам ја да басмѣм ка она и не ѣму да знам.

бастадѣр, -ѣра м 1. *одважна, храбра особа*. — Росѣ е велики бастадѣр, самѣ е прелѣзила преко Чаѣора. 2. *умешна, спретна особа*. — Бѣже, Бѣже, онѣга бастадѣра — што видит, тѣ и начинит.

бастат, бастѣ несвр. безл. (некоме) 1. *усуђивати се, смети*. — Сви га бѣју, а њѣму не бастѣ да се бранит. 2. *полазити од руке*. — Све му бастѣ — и да учѣ, и да кѣси, и најљепшу ђевѣјку да ѣмѣ.

бастѣшан, -шна, -шно 1. *одважан, храбар*. — Влѣдѣ е бастѣшан, а браћа су му страшљѣва ка зѣчеви. 2. *умешан, спретан*. — Никѣла е бастѣшан, за свѣшта га е Бѣг дѣо.

батлак, батлѣка м *подбарно, мочварно земљѣште*. — Сѣтра ѣмо да јѣвѣмо стѣку у батлѣке, сѣ су се мѣло просѣшили.

бауљат, -уљѣм несвр. 1. *ићи опѣрући се на колена и ослањајући се на дланове*. — Ћѣца вјздѣн бауљѣју по соби. 2. *погрд. ићи споро, тромо, лењо*. — Идѣ ли Дѣшан? Идѣ, ѣно бауљѣ за нѣма.

бауљина ж *животиња која мили, гмиже (буѣа, змија и сл.)*. — Изѣла га некаква бауљина, пѣ му е отѣкла рѣка.

баун, -ѣна м *путнички ковчег, већи путнички коѣер*. — Из вѣјскѣ сѣ вѣрѣо без бауна.

баца ж бела овца без белега на глави и име таквој овци. — Баца е била мiрна и добрo сe мyзла.

бацан, бацана м бели ован без белега на глави и име таквом овну. — Пр. в. под гарушан.

бацџин, -ина, -ино који потиче од баце, који припада баци. — Добрo смо се најели бацџинoга јардyма.

башкат (се), башкaм (се) несвр. в. башурит (се). — Немo тo пашче да башкaш тудџе. Шта се тa мачка Шпирова башкa овудџе?

башурит, —урџм несвр. I. (обично о животињама) припитомљавати, мазити; исп. башкат. — Не башури тo пашче, остаће ти да га ти држиш. II. ~ се умљавати се, мазити се; исп. башкат се. — Чије се онo пашче башури окo ђецe?

ба м у изр. б и т б a о в е а бит бафту (под бафта изр.). — Бије баове. Нешто му, изгледа, трeба, пa ме страши.

бабушка ж пeчурка. — Народ је овoга лeта добро зарaдио на бабушке. Овце млого вoлe бабушке.

базда, базде ж смрад. — Тудџе се не мoже прoј од некаквe базде.

баздуа, баздyе ж зeљаста биљка јаког мириса, татума. — Свyј рaстe баздуа.

бандат, бандaм и бeндат, бeндaм несвр. уважавати, зарезивати. — Не бандa ме колико да нијeсам жив. Не бандa тa ни цара ни ћeсара.

бап узвик оном. буп, туп. — Јa спaвaм, докле нешто бап, и прoбудџ ме.

бапит, -џм свр. исп. бапнут, брепит и брефит 1. јако ударити, млатнути. — Бапио гa у лeђа. 2. пасти, треснути на тло. — Бапио е с тавана и вaс се разбио. 3. лупити, треснути. — Јaко е бапило кад је пaо с тавана.

бапнут, -нeм свр. в. бапит. — Добрo гa бапнуo, eно му се нeс модри. Бапнуo сам с крyшкe и сломиo нoгу. Нешто бапну, кад oн пaо с крyшкe.

батарaц узвик за изражавање изненађења због нечијег изненадног доласка. — Тамaн ми збрџимо о њeму, а oн — батарац на врата.

бафта ж у изр. б и т б a ф т у плашити, застрашивати некога (обично дижући велику буку) с циљем да се извуче нека корист. — Не бoј се, oн тo бије бафту.

бeгaр м врста крушке опорoг укуса. — Овy крyшку нeко зoвe бeгaр, а нeко бeгарyша.

бeгарyша ж деф. и пр. в. под бeгар.

бeдeрнџа ж заразна стoчна болест слична црнoмe пришту. — Бeдeрнџа те шињула! Приш те нaдуo!

бедно прил. *јадно, бедно; тешко*. — Бџме бљеше бедно обучен. Нешто ми је бедно без њега.

божђетка ж *жена која не може да има децу, нероткиња*. — Онакав чџек а држи божђетку.

без предл. с ген. у изр. бес те без ове без икаквог разлога, ни због чега, ни за шта. — Не йди, дијете, по овоме снйјегу бес те без ове. Умрије здрав, бес те без ове.

бџайран, -рна, -рно *бескористан*. — Радосава држи све некаку бџайрну ождрмчац, а ништа да се помузе.

безвадан, -дна, -дно *који се не наводњава, који нема воде и канала за наводњавање*. — Једна њива ми је безвадна, а двије ймају воду.

безвадница ж *љива или ливада која се не наводњава*. — Њива у брдо ми је безвадница, а онџ двије крај потџка се ваде.

безмилет ж (у нешто појачаном значењу) *милет*. — Радџкове безмилети се свакоме спрџају, а себе не виде.

безмилетка ж 1. (у нешто појачаном значењу) *милетка*. — Украде ми Мйшџова безмилетка нџжице. 2. *у бројаници у игри коза (прстена)*. — Шута-мала, шута-вџља, шута-лоња, машалоња, божђетка, безмилетка, кулуз — йзеде купус.

безмџгилаш м *глупа мушка особа, незналица*. — Задџвијек је био безмџгилаш, нйќад ништа нйје ни знао.

бџка, бџке ж *крмача беле боје и име таквој крмачи*. — Бџку ћемо заклат за Аранђеловдан.

бџркаилџ прил. *без бриге, безбрижно*. — Ојде ти он бџркаилџ у Беране, йма мало парџ, па онџ данџс да и утринта.

бџтат, бџтам *несвр. само у успаванци, без одређеног значења*. — Шџта, бџта, Убй Радун зџца, Прџдаде га Вукйћу да закрпй торбйцу.

беут, -ута и бџут м *бесвесно стање, несвест*. — Три неђџље лежй у бџут. Нйќако да изйћџ из беута.

бйбат (се), -ам (се) 1. *мућкати се*. — Бйба ми вода у желџдец. Бйба ми се млијџко у мйје. 2. *њихати се, мрдати се*. — Онџ женџтини бйбају бйгови кад йде. Поглџ како се онџ жџни бйба месйште кад йде.

бйг м *половина задњице, гуз*. — Бџгами, ова йма добре бйгове!

бйга, бйгџ ж *дрво које повезује плуг или предње точкове кола са јармом, руда, гредџ*. — Сломйше ми бйгу от кџла.

бйза ж *кучка*. — Пр. в. под бизин.

бизин, -йна м *пас*. — Ёно се нечија бйза ћџра, па се окупили бизини, нска се ћџца причувају.

бијелā ж мрена, катаракта. — Навукла јој се бијелā на око, морāће да ју аперийшū.

бијелце с 1. *беланце*. — Никад не изије цијело јājце: изије жујце, а остави бијелце. 2. *беоџача*. — Закрвāвило ти се нешто бијелце на лијевō око.

бијел м *ћебе, дека*. — Покри се овијем бијелем.

бијкота м *снажна, робусна особа*. — Жена му блēше прāви бијкота.

билегйја ж *камена алатка за брушење косе, брус*. — Цāба ти добра коса ако немāш добру билегйју.

билензўка ж *наруквица, бразлетна*. — Купио ми је тата билензўку.

било с *предњи дрвени део "бране" односно "вљаче" који разбија бусење*. — Најбољē е цервō било, тврдо е.

бин-гаиретилē прил. 1. *на правди бога, ни крие ни дужан*. — Настрада јутрс от пōгани на бин-гаиретилē. 2. *без страха*. — Ојде он бин-гаиретилē, око му се не мрдй ни от кога.

бираник м *виђен, угледан човек у братству, селу, племену*. — Пршлбга рата изгйбоше биранници из нашēга мālбга брāства.

бит, биднēm у служби пом. глагола у конструкцији било + инфинитив неког глагола кад се казује радња коју је у сопственом интересу требало да врши или изврши субјекат (односно у негативним реченицама радња коју није требало вршити односно извршити). — Ти било пāзит, пā се не би удāрио. Ти не било одит бдса, пā се не би убдла.

бит се, бијем се несвр. *борити се, трудити се*. — Бијем се да оставим дувāн.

биће с *туца, тучџава*. — Какво вāше биће, ви трēбā да живјете кā браћа, а не да се бијете.

бицйкло с *бицикл*. — Шāбо иде у Андријевицу на бицйкло.

бицōња м 1. *хип. име за бика*. — Бдлēга бицōње од моēга није било. 2. *фиг. момчић*. — Момд е веј бицōња, глāди се и иде на игранке.

биштек, биштēка м *једра, снажна, здрава особа (обично женска)*. — Какдв је онд биштек, блāго нōј за вēно здравље и лепоту. Мōја жена е спицогўза, а овд твдј биштек би ону мōју носио у зубе и цијели дāн косио.

благолāжат, -āжам несвр. *ласкати*; исп. лацкат. — Не вōлим јā никōме да благолāжам.

блāзнит, блāзним несвр. *мамити овце на со*. — Не блāзни овце, пўшти и да пāсу.

блēјат, блēйм несвр. 1. *пуштати глас (о овци)*. — Овце су блēјале глāдне. 2. *фиг. ићи без циља, луњати, базати*. — Јōко вāздāн некуд

главѹту, па да му насипеш. Ама и това нѣма да му помогне, цабе свѣ.
Гра.

Њуњаво! Не умѣје ни да проорати сас човека. Рас.

Оболѣло, а нигде ништа нѣма. Ништа не стѣкло, немало памет, само друђи
служио. Брц.

Облѣкло се, па се на алу напрајило, па га не мѡж познѣјеш. Онѡ си је и
ала сас мѡзак. Да нејѣ ала, народ би га поштувал, а и не бѣ се текѡ
облачио. Изв.

Образио се, брѣ, текѡ, па га не мѡж врнеш. Вој.

Овај Вѡска асли бутнирн. ПРж.

ОД —врѣме си је текѡв, а текѡв че си и остѡне. Текѡ се памет не мѡж
промѣни. Сук.

— говѣдата га нѣ мож различии ако га ѹбаво позагледаш (па) да видиш
(и) да иде на две—нође. Рс.

— нѣга нѣма вајда, од нѣга нѣма “БѢЖЕ ПОМОЗИ” Цуцаво, глупаво,
сакѡто и сас снагу и сас памет. Држ.

— памет нѣма ништа. А онака је Лѣнко све човек?! Нш.

Одбѣвај му на дѡру, видиш сам какѡв—је. А он нејѣ крѣв што га текѡ бѡг
здѡл. Км.

ОН ЈЕ —лѹд за три сѣла, а будѡла за триста. Рс.

— како мѡлко замлатен, асли траповѡн. Дој.

— кудѣ—кудѣ попаметан ка иде сас магарето, нѣго да појде сам у Видлич.
Магарето бар пѹтат знаје, па не мѡра да лѹта. Рс.

ОН ЈЕ МАЉКО —ѡтѡв у мѡзакат (БЧ); — залупен (Сре); — заћитен (Км);

— шѡкнут (МЈ)

Он је на тупѡн брѣнсало. Залитѡч, сам се не смѣје навѡти нѣшта да урабѡти,
све сака да га учииш. Пк.

ОН ЈЕ (САМО) —на брѡј човек; —човек на брѡј. Вој.

ОН—ЈЕ ЦЕПЛѢНКА —и тѡва бѹкова. Сук.

— отсѣчена за дрѡѡље, а недељана. Бла.

Он мѡлко дѡјде како зашашѡвен. А и мајна си—му бѣше текѡѡ, текѡѡ њѡј
сѣмка, он—се на ућѣвето мѣтнул.Сук.

ОН НЕЈѣ —будѡла. Он је паметан за три коѡѡ и за јѣдно магарѣ. Рс.

— мѡло загѹбен. Ама само за пцување и за лѣнѣње. А у дрѹто јѡш
несѡм видѣл да се разбѣра. Пет.

— сас свѹту. Вој/Јал/Сук.

ОН НЕМА —ѡч оди мѡзак; —мѡзак; — ништа оди мѡзак. Држ/Вој.

главѹту, па да му насипеш. Ама и това нѣма да му помѳгне, цабе свѣ.
Гра.

Њунавѳ! Не умѣје ни да проорати сас чѳвѣка. Рас.

Оболѣло, а нигде ништа нѣма. Ништа не стѣкло, немало памет, само друђи
служило. Брц.

Облѣкло се, па се на алу напрајило, па га не мѳж познајеш. Онѳ си је и
ала сас мѳзак. Да неје ала, народ би га поштувал, а и не би се текa
облачило. Изв.

Образио се, брѣ, текa, па га не мѳж врнеш. Вој.

Овај Вaска асли бутниѳтрн. ПРЖ.

ОД —врѣме си је текѳв, а текѳв че си и остaне. Текѳа се памет не мѳж
промѣни. Сук.

— говѣдата га нѣ мож различиш ако га ѳбаво позагледаш (па) да видиш
(и) да иде на две—нође. Рс.

— нѣга нѣма вајда, од нѣга нѣма “БОЖЕ ПОМОЗИ!” Цуцаво, глѳпаво,
сакато и сас снагу и сас памет. Држ.

— памет нѣма ништа. А онака је Ленко све чѳвѣк?! Нш.

Одбивај му на дaру, видиш сам какѳв—је. А он неје крив што га текa бѳг
здaл. Км.

ОН ЈЕ —луд за три сѣла, а будала за триста. Рс.

— како малко замлатен, асли траповѳн. Дој.

— кудѣ—кудѣ попаметан ка иде сас магарето, нѣго да појде сам у Видлич.
Магарето бар пѳтат знаје, па не мѳра да лѳта. Рс.

ОН ЈЕ МАЛКО —aлтав у мѳзакат (БЧ); — залѳпен (Сре); —заћитен (Км);
— шѳкнут (МЈ)

Он је на тупан брѣнсало. Залитач, сам се не смѣје навати нѣшта да урабѳти,
све сака да га ѳчиш. Пк.

ОН ЈЕ (САМО) —на брѳј чѳвѣк; —чѳвѣк на брѳј. Вој.

ОН—ЈЕ ЦЕПЛѢНКА —и това бѳкова. Сук.

— отсѣчена за држаље, а недѣљана. Бла.

Он малко дојде како зашашавен. А и мајна си—му бѣше текѳа, текѳа ѳј
сѣмка, он—се на ућѣвето мѣтнул.Сук.

ОН НЕЈѢ —будала. Он је паметан за три коња и за једно магаре. Рс.

— мѳго загѳбен. Ама само за пцување и за лѣнсѣње. А у друго јѳш
несѳм видѣл да се разѳира. Пет.

— сас свѳту. Вој/Јал/Сук.

ОН НѢМА —ич оди мѳзак; —мѳзак; — ништа оди мѳзак. Држ/Вој.

бошњачкй, -а, -џ који се односи на Бошњаке, који припада Бошњацима. — Јавили смо ђвце у бошњачкѣ ливаде.

брабоњит (се), -йм (се) несвр. *избацити балегу у облику брабоњка*. — Одби те ђвце од гўвна, да не брабоњѣ тудйје. Кџзе се брабоњѣ сваки час.

бравек, -вка м 1. дем. од брав. — Нѣмамо чїме изїмит овџ мало бравѣка. 2. *приглупа, наивна, али добродушна особа*. — Ђе онаѣав чџек нађе онога бравка женѣ!

бравѣтат, -ѣтам несвр. в. *бравит*. — Вѣзда нѣкуд бравѣта, а нїкомѣ не кажуе куд идѣ.

бравит, бравйм несвр. *ићи, лутати без циља, као брав*; исп. бравѣтат. — Знаш ли, јаџан, куд бравймш?

брана, бранѣ ж *примитивна направа за ситњење и поравњавање земље после орања која се састоји од греде (била) и прућа*; исп. влача. — Позѣј-мїо сам брану, да повлѣчйм једно рѣло орања.

бранџос, бранџџса м *траг који оставља за собом неко или нешто при кретању по површини нечега*. — Нијѣсу шћѣли да вуку дрва низ возник, нџ низ ливаду, па остѣли бранџџси. Извршљѣли су ми ливаду, свѣ бранџџси по њџ.

братственйк, -йка м *припадник једног братства*. — Нијѣдан наш братственйк се није стїо оженит џд њи.

брѣат, -ам несвр. *дирати у нешто, чачкати*. — Немџ ту нїшта да брѣаш, е мџжеш нѣшто покварит.

брѣнут, -нѣм свр. *дирнути, чачнути*. — Брѣну Саво некаквијем испитивѣчем у утїчницу, а џно пуче и џби мџдри пламен, рѣко — пџгибе.

брвњача ж *кућа од дрвета, брвнара*. — Начинио е нџву кўћу, а брвњачу е остѣвио раџи ѣнтикѣ.

брѣак, -ѣка м *дрвени суд за воду, бардак*. — Саџувѣо сам брѣак што е још ѣѣд граџио. Изр. вулг. **п р н у т у б р д а к б и т и н а с а м р т и**. — Прнџо е џн, изглѣџа, у брѣак.

брѣзовача ж *брезова метла*. — Ёзми брѣзовачу, па обрйши гўвно.

брѣмце, -а и брѣмцѣта с *тучак у звону*. — Испѣло е нѣђе брѣмце из звџна, а ђвце без звџна мџгу лѣко да се изгўбѣ.

брѣновѣт, -нуѣм свр. и несвр. I. 1. *(у)коврчати (косу) нарџитом угрѣјаном направом*. — Дѣнас и сељѣнке брѣнују кџсу. Јучѣ сам брѣновѣла кџсу. 2. несвр. фиг. *(некога или нешто, обично у одричном облику) обзирати се (на некога или нешто), водити рачуна (џ некоме или нечему)*. — Он нїкога не брѣнуе. II. ~ се *(у)коврчати, (на)правити себи коврче (код фризера)*. — Вѣсѣвке се ранйје нијѣсу брѣновѣле.

брѣпйт, -йм свр. в. *бѣпит (1, 2)*. — Брѣпйо сам га кѣменом у лѣѣа. Брѣпйо сам и слѣмио нџгу.

брѣфит, -им свр. в. *бапит* (1). — Брѣфй ме, ајван, жестоко.

брижит, -им несвр. 1. *водити бригу, бринути, старати се*. — Косабашино е да брижи о одмору и ручку. 2. *бити забринут, брижан, бринути*. — Отишла су ми ђеца на љедник, па брижим што и немā.

бријебрѣнит, -им несвр. *гунђајући одговарати на нечије наредбе, речи и сл.* — Никад ме не послушаш а да не бријебрѣниш.

брикѣвице ж мн. у изр. *узет брикѣвице проскитати се*. — Узела ђева брикѣвице, па се не савијā, но идѣ по игранкā.

бритва ж *нож за бријање, бријач*. — Тупā ми е бритва, немām се чѣме обрѣтвѣит.

брѣтвѣит, -им I. *бријати*. — Јā брѣтвѣим и сѣбе и оца — нијѣдан не идѣмо код бѣрбѣра. II. *~ се бријати се*. — Јā се сām брѣтвѣим, никад не идѣм код бѣрбѣра.

бркат, бркām несвр. *мешати бркачем за време кувања*. — Мајка бѣди крај огња и бркā качамак.

бркāч, -āча м *ваљкасто дрво за бркање, мешање качамака*. — Сломѣо ми сѣ бркāч, па немām чѣме избркат качамак.

бркāча ж *брката жена*; исп. бркуља. — Опāsна му е она бркāча.

бркља ж *лока, барица*. — Паде у бркљу и вāс се изглиба.

бркљаица ж *врста направе за мешање јѣла (скрѣба) направљена од рачвастог дрѣта*. — Направио сām снаи лијѣпу бркљаицу.

бркуља ж в. *бркача*. — Није му лāко с онѣм бркуљѣм.

брња ж *белега на њушци животиња*. — Кобила е имāла брњу на њушу, па смо јѣј дāли ѣме брња.

брњаш м *коњ с "брњом", белегом на њушци и име таквом коњу*. — Пр. в. под дорат.

брња ж в. *брњуша*. — Пр. в. под дорат.

брњуша ж *кобила која има "брњу", белегу на њушци и име такој кобили*; исп. брња. — Пр. в. под дорат.

брњушка ж *брњица за свиње*. — Мбрām турѣит крмāчи брњушку, е свѣ изрѣља.

брѣит, бройм несвр. *непрекидно причати прекорѣвајући некога, набрајати*. — Бройла сām му сво јутро, ако штѣ бѣднѣ бѣлѣ.

брѣквица ж *чаѣа*. — Дā ми чѣтири брѣквице за ову слику.

бронзин, -ѣна м *бокаст, обично бронзани лонац с повразом (в)*. — Прѣсула сām пун бронзин варѣникѣ.

брѠа, брѠѠе ж *име крави прљавожуте боје*; исп. броћуља. — Кад ни је липсала брѠа ђеца су остала без вареникѠ.

брѠћав, -а, -о *нерасположен, зловољан*. — Што си брѠћав, да нијеси козе изгубио?

брѠћит се, брѠћим се *несвр*. 1. *спремати се за тучу (о говедима)*. — БрѠћи се ћета, оће да се бѠје са ШундѠм. 2. *мрштити се, мргодити се (изражавајући лоше расположење)*. — Шта ти је, шта се брѠћиш?

брѠћѠња м *име волу прљавожуте боје*. — БрѠћѠња и жуѠња мѠгу повуј више нѠ четѠри дрѠга вола.

броћуља ж *в. броћа*. — Ёбоде га броћуља, те једва Ѡтаде жив.

брс, брѠти ж *букове границие с пупољцима које се зими секу да би их стока јела*; исп. брстина. — ВишѠ е гѠведѠ изѠмѠио на брс, нѠ на сѠјено. ТаѠа е отиша Ѡ брс да донѠсѠ коњу.

брстина ж *в. брс*. — БаѠи коњу брстинѠ нека гризѠ.

брстит, брстим *несвр*. *причати много и којешта, брбљати, блебетати*. — ВаѠда нешто брсти, ниѠад од нѠга нѠ мож дѠј до рѠјечи.

брумбулаѠ, -Ѡка м 1. *Ѡбао камен*. — ГађѠ ме једнијем брумбулаѠом. 2. *дебела особа*. — КакѠв му е онѠ брумбулаѠ женѠ!

брѠмбулас, -ста, -сто 1. *округао, Ѡбао*. — Ёзе један брѠмбуластѠ камѠн, па га гађѠ. 2. *пун, деѠео*. — Сва су му ђеца брѠмбуласта.

брумбулаѠа ж *дебела женска особа*. — ЖѠна му блѠше брумбулаѠа от сто Ѡка.

брѠѠат, -Ѡм *несвр*. I. *мусти помало*. — БрѠѠѠ л што кума-МѠтра? НѠ ништа, Ѡбље су јѠј краве запрагле. II. ~ се *помало се мусти, имати помало млека (о стоци)*. — БрѠѠѠ л ти се која крава? НѠ ниједна, све су запрагле.

брѠѠѠт, -нѠм *свр*. *помусти мало*. — БрѠѠѠи ту краву, па да се вечерѠ.

бубеѠѠак, -Ѡка м *ниска и дебела особа*. — Он стѠсит и лијѠеп мѠмаѠ, па се ѠѠдим како нађѠе онога бубеѠѠака женѠ.

бубуљ м *мали, обично Ѡбао камен, каменица*; исп. бубуљица и зунзулица. — ПогодиѠ мѠ бубуљем у леђѠа. Веца се гађѠају бубуљима, главе тѠ поразѠѠјат.

бубуљица ж *в. бубуљ*. — ПѠро гађѠ ђѠцу бубуљиѠама, нѠкоѠме ће главу разврѠ.

бугијат, бугијѠм *несвр*. *дизати прашину*. — ПовѠздѠн бугијѠју док вршу, те не мѠгу Ѡка отвѠрит.

будѠлат, -Ѡлам *несвр*. *скитати, проводити време умудо, дангубити*. — Ништа не рѠди, нѠ по Ѡио дѠн будѠла.

будалаш м *будаласта мушка особа, блесавко, глупан*. — Чуем да су онога Милдовга будалаша добро испребјјали.

букарит се, -й се несвр. *парити се, спаривати се (о свињама)*. — Крмача сѐ букарила, трѣба за два мљесеца да се опраси.

буква ж (код воденице) *шупље буково стабло кроз које тече вода која окреће точак, бадањ*. — Трула ни је ова буква, мбраћемо ју мијењат. 2. *глуп човек, глупан*. — Она Јокџва буква нѐ заврши школу.

букерит, -йм 1. *димити се*. — Ма шта онџо букерѝ надно ливадѐ? 2. *пеј. пушити дуван*. — Она ђечѝна Влајкова — свакоѐ букерѝ.

була ж 1. *муслиманска жена*. — Прџџоше двије бџле. 2. *раскокано, испечено кукурузно зрно, кокица; исп. булавица*. — Сѝстра ѝзбула мало бџлавца, па ни пџдијелѝ бџле.

бџлавац, -вца м *врста кукуруза за булање, кокање, кокичар; исп. пуцавац*. — Није ми ниџка бџлавац. Нећемо ѝмат штѧ бџлат.

бџлавица ж в. була (2). — Јѧ мџџо вџлим бџлавице.

бџлање с гл. им. од бумат. — Родѝло ми је дџста коломџѧ за бџлање.

бџлат, -ѧм несвр. I. *правити бџле, кокице*. — Ми бџламо бџле у решџто. II. ~ се *кокати се (о кукурузу)*. — Обични колџмџоћ неће да се бџла.

бџџџа ж трапава, лења, непредузимаљива, немарна особа. — Она Раџџкова бџџџа не умѝје ни нџс отрѝјет. Она бџџџа Вџџџа ни за што се не ѝскира, бџѧџо нѝму кад мџже онаџџо.

бџџџина ж аугм. од буџџа. — Што онолиџка бџџџина не раџѝ онаџџџо имѧње, нџ га е запџштиџо и упропѧштиџо.

булумаѧѝ, -ѧѧа м в. *булумбаѧѝ*. — Јџџџа ђѝца су јѧџо јѧџра — свѧ неџи булумаѧѝ.

булумбаѧѝ, -ѧѧа м *особа округлог, пуначког лица, уопште пуначка, деџља особа; исп. булумаѧѝ*. — Како се џџџи Мѝџџџа унџџа — прѧви булумбаѧѝ.

бумбаја, бумбаѧѝ ж *кантарско јаје*. — Гаѧѧџо га бумбаѧџџм от кантѧра и уџџо га нѧмљѧсто.

бџпат, бџпѧм несвр. 1. *лупати, производити, одавати јаке звуке*. — Шта онџо бџпа по тавѧну? 2. *ударати из све снаге по неџему, жѧлеѧи да се то сломи, разбије и сл.* — Бџпаџо сам десџт мѝнџтаѧ док сам ово дрџво разбиџо.

бџпит, -ѧм свр. *лупити, пасти*. — Полѧџо, немџ бџпит на тѧ лѧд.

бџрат, бџраѧм несвр. I. *испуштати мокраѧу, мокрити*. — Стѧните да бџраѧмо. II. ~ се *имати навику мокрења, мокрити неџде*. — Дијѧте ми се бџра у постѧљу.

бургѝја ж (поред обичног значења "сврџаџ") *џиг. млаз дѝма*. — Поглѧѧ како му бѝје бургѝја на нџс.

буришкат, — ишкѧм несвр. 1. *ровити, риљати (о свињи)*. — Гађни онѧ крме, да не буришкѧ окѧ кућѧ. 2. *фиг. роварити, сплеткарити, завађати*. — Та чѧдек буришкѧ по нѧрѧду и прѧви велику смѧтњу.

бурукѧло с в. *бурукач*. — Задѧвијек је био бурукѧло, а от свега нѧ сриједу нѧшта до празнѧ фѧла и галѧма.

бурукѧње с гл. *им. од бурукат*. — Одагнѧ тѧ волѧве, не мѧгу да слѧшѧм бурукѧње.

бурукѧт, бурукѧм несвр. 1. *бучући разбацивати, растурати роговима сена, земљу и др. (о говечету)*. — Циѧ дѧн су волѧви бурукѧли на ливѧду. 2. *бучно се хвалити, неосновано претити, лармати и сл.* — Напијје се, пѧ бурукѧ, нѧ ако ти нешто вијетѧ, не нѧдѧ се, а ако ти пријетѧ, не бѧје се.

бурукѧч, -ѧча м *букач, галамција, лармација*; исп. бурукѧло. — Ми једнога бурукѧча ѧмѧмо, не трѧбѧ ни другѧ, нѧ чѧдек и радник.

бусѧка ж *комад, грудѧ земље, узорана или ископана, са травом или без ѧе, бусен*. — Брат је ораѧ, а јѧ сам разбијѧо бусѧке.

буѧат, буѧѧм несвр. 1. *в. бучит*. — Шта буѧаш ту кѧрту, виђи шта пише, мѧжеш штѧту начинѧт. 2. *добро, обилно јести*. — Чмѧте дѧнас да буѧѧте колико ѧћете.

бучит, бучѧм несвр. *цепати, дерати*; исп. буѧат (1). — Не турѧ, дијете, дѧње у нѧдра, не бучи кошѧљу.

В

вѧвољѧт, -ѧм несвр. *дуго ѧзакати и преметати по устима храну; дуго задржавати у устима неку течност да би јѧј се што боље осетио укус*. — Слаби су ми зуби, пѧ овакѧ вѧвољѧм зѧлагѧј докле ге сѧвладѧм. Што вѧвољѧш тѧ ракију?

вѧган, вѧгѧна м *већи дрвени суд из којѧга се једе*. — За вѧгѧном си вѧзда прѧви. Изр. *јес из дубокога вѧгѧна користити се обилато материјалним добрима, имати нечега у изобиљу*; исп. *јес из дубоког корита под корито изр.* — Он ѧје из дубѧкога вѧгѧна — прѧвѧдник је ѧштине. *превртнут вѧган и ударит ногом у вѧган непромишљено проиграти неко добро*; исп. *превртнут корито под корито изр.* — Марѧнко е превртнуѧ вѧган, украѧ е пѧре рођѧку кот когѧ е становѧо. Ударѧо си тѧ ногом у вѧган.

вѧда ж 1. *одређена количина воде која се издваја из реке, потока или канала и којом један човек може руководити приликом наводњавања земљишта; уопште количина воде додељена сѧлаку за наводњавање земљишта*. — Пет сѧти је дѧста да се вѧдѧм водѧ навѧди ѧктер коломѧђна, а три сѧта да се навѧди ѧктер ливѧдѧ. Његѧва вѧда е троструко виша од

моѿ. 2. *време наводњавања*. — Кад је вада, сви други радови престају. 3. *канал којим тече вода за наводњавање*. — Стрико е ископао сам ваду и довео воду.

вадит, -им несвр. *топити водом, наводњавати*. — Каломбоћ вадим једном у петнаѿ дана. Уждила бѿжа муња, коломбоћи отѿ да сагѿрѿ, па и мѿрамо што прије вадит.

вадица ж дем. од *вада* (1). — С овѿм вадицѿм (водѿ) не могу навадит коломбоћ ни за три дана.

вађевина ж *интерес, камата*. — Давѿо е пѿре на вађевину.

вактиле прил. у *давна времена, давно*. — Доселили су се вактиле ис Плава.

валутица ж *обао мањи камен*. — Сеѿди с миром, е ѿу те гађат једном валутицѿм увѿ главе.

ваљат, ваљаѿа, ваљаѿо в. *ваљатан*. — Милица е ваљаѿа жѿна, што виѿи тѿ ствѿри.

ваљат, ваљаѿм несвр. *фиг. и шаљ. тешко се кретати (о дебелој особи)*. — Погле колика е она Миѿосава, једва се ваља. Изр. *кућа ти (му и сл.) га ваља такав си (је и сл.) по пореклу, по роду (кад се говори о врлинама човека)*. — Мѿраш да биднеш чѿек, и кућа ти га ваља да биднеш бѿљи од ове фѿкарѿје. Није чѿудо што е Мијајло свѿј прѿви — и кућа му га ваља.

ваљаѿан, -тна, -тно *способан, вешт, спретан, окретан, хитар*; исп. ваљат. — Сва су му ѿѿца ваљаѿтна. Дујѿ е бѿио ваљаѿтан, ваљаѿтно е и оѿио, и раѿио, и зѿбѿио, и свѿ.

ваљаѿтно прил. *живо, хитро*. — Поглѿни, сѿмо, како ваљаѿтно ѿдѿ.

вампијер, вампијѿра м *вампир*. — У наше грѿбље су виђѿели вампијѿра.

вар м 1. *крѿч*. — Продаваѿо е вар и такѿ живѿио. 2. *велике врућине*. — Како ћеш данас на овѿ вар пљѿшкѿ за Берѿне. Изр. *имат на вар имати на уму, мислити, бринути о нечему*. — Имѿдни на вар да ти у неђѿљу долѿзи ујѿак, трѿба нешто да припреѿимо.

вараѿат (се), -аѿам (се) несвр. 1. *довијати се, сналазити се*. — Шта ѿу, кад је невѿља, мѿрам оваѿо да вараѿам. Да се неѿкако не вараѿам, не би имѿо овѿј ѿѿци ни леѿба да дам. 2. *шеврѿати, ићи час на једно час на друго место да би се завараѿо траг, избегла каква опасност и сл.* — Гоѿдинама дође комѿти вараѿали по тија планѿна, али и ѿима жандаѿѿрија дође краја. Дуго се један Куч вараѿао по Кѿмѿва, али је и неѿа жандаѿѿрија уѿѿтила.

вараѿнут (се), -нѿм (се) свр. 1. *довити се, снаћи се*. — Кад је гѿј неѿа муѿа, умѿје ѿн да вараѿнѿ и исплива што ниједан мајѿин син не би мога. Не даш се ти такѿ лаѿко, вараѿнеш се ти мајѿторски. 2. *избећи потеру*

или некој опасности, умаћи. — Ћерала га е жандамерија, али га за дуго нијесу могли ни убит ни уфатит, но им варакнѐ и изгубѐ му траг. Нијесу га уфатили, опѐт им сѐ варакнуо.

вараџичит се, -џим се несвр. *одржавати љубавне односе варајући мужа, односно жџну.* — Он глѐдѐ, тобож, туђѐ жѐне, а не види е му се жѐна вараџичи с другџјѐма.

вареника ж *слатко (неукисељено, кувано или некувано) млеко.* — Ћѐца су музала краву и ђдма пила варенику. Скбруп смо остављали за зџиму, а косили смо на лѐб и варенику.

вѐрница ж *наслгани крѐчњак у виду пекаре за печење крѐца, крѐчана.* — Андрија Стѐнић је стѐлно грѐдио вѐрнице.

варѐсѐт, -ѐшѐм несвр. и свр. *крѐчити.* — Бѐро варѐшѐ кућу. Лијѐпо си варѐсѐо ову сѐбу.

вѐсѐт, -ѐм несвр. 1. *надавати, надоносити.* — Не мѐжемо вѐсѐт колико мѐјстор тражи мѐлѐра. 2. *увати велики физички напор, напрезати се.* — Сѐмо се чуђим колико мѐга вѐсѐт.

Вѐсѐвић м *припадник племена Васојевића, Васојевић.* — Сваки Вѐсѐвић знѐ кѐ е и ђклѐ е.

Вѐсѐвићи м мн. *племе и област у Црној Гори, око реке Таре и Лима, Васојевићи.* — Долѐзили су ђни у Вѐсѐвиће, ал су се нѐгрѐдни врѐћали.

вѐсѐвички, -ѐ, -ѐ који се односи на племе Васојевића, који припада Васојевићима, који је из племена Васојевића, вѐсѐјевићки. — Вѐсѐвички главѐри су водили бригу о племенѐцима.

Вѐсѐвка ж *припадница племена Васојевића, Васојевка.* — Вѐсѐвке су добре раѐбѐнице.

Вѐсѐвчѐд ж *ѐб. им. од Васевче.* — Млѐга Вѐсѐвчѐд су учѐла шкѐле у Србију.

Вѐсѐвче, -ѐта с (супл. мн. Васевчѐд) *вѐсѐјевићко дете, млади Васојевић.* — Свакѐ Вѐсѐвче знѐ за војводу Миљѐна Вукѐва. Сва Вѐсѐвчѐд иду у шкѐлу.

ватѐн, -ѐна м *стално боравиште, кућа, стан.* — Ѐма ли ђн ѐѐ какѐга ватѐна.

ватѐнит се -ѐним се несвр. *кућити се.* — Пѐчѐли су некѐ јѐде да се ватѐнѐ.

ватрѐљ, -ѐља м *комад дрѐта.* — Ако те гађѐм овијѐм ватрѐљѐм, главу ћу ти разѐбит.

вѐга ж исп. кукѐвага 1. а. *пас који се не веже и који нема домаћина, пас луталица.* — Не знѐм чија е она вѐга те краѐѐ јѐја с полѐга. б. *мрша пас.* — Даѐмо му (шарѐву) да ѐје колко ђне, ал цаѐѐ — вѐга, те вѐга. 2. *ѐиг. а. човек луталица, скитница.* — Којѐ е ђбична вѐга, стѐлно се нѐкуд

вуче. **б.** *мршав човек*. — Марко е прѣва вѣга — изглѣда ка да ни девети дан ништа не тура [у] уста. **в.** *особа лошег характера, гад*. — Он никад и није био чдек, но вѣга неваљала што е сама знала да фрњуши и шпѣја. Шта се вуче она вѣга тудѣје, сѣгурно глѣда кога ће опшијат.

вегарѣт се, -ѣм се несвр. *вући се, лагано, тромо ићи, споро, лењо радити*. — Вегарѣ се по цѣјели дан, умљесто да се прифати каквѣга гѣј посла.

вѣл м *део женске ношње, вео*. — Ђевѣке су носиле капу, а невљесте вѣл.

вѣрем, верѣма м 1. *сушица, туберкулоза*. — Ој, ђевѣјко, вѣрем болова-ла, боловаља, па се не удала. 2. *брига; невоља, терет*. — Родитељима су ђеца вљечити вѣрем. Навалили сте ми вѣљи вѣрем на врат.

вѣснѣт -нѣм свр. 1. *постати весео у припитом стању, ућеиѣити*. — Трѣкнѣо е двије-три, па мало вѣснѣо. 2. *мало се орасположити, разведрити*. — Стрѣко блѣше мало блѣ, па мало чѣсто вѣснѣо.

вечѣрина ж *млеко од вечерње муже*. — Неке планинке саставѣ вечѣрину с коѣ су скинѣле скѣрѣп и јутрину, па тѣ усѣре, но такав сѣр није најбољи.

вѣгањ, -гња м *ковачница*. — Био му е вѣгањ надно вѣроши.

вѣида, вѣиде ж *завртањ*. — Притѣгни тѣ вѣиду. Нѣма ти онѣ другѣ вѣидѣ.

вѣидинка ж *врста дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

вѣијѣлка ж *гранчица, тапушна биљка (у употреби само у фигуративном значењу и поређењима)*. — Нѣма од не ништа до сама вѣијѣлка.

вѣијѣтат, вѣијѣтам несвр. *говорити, причати планирајући нешто*. — Три гѣдине вѣијѣтам да бѣдем у Пећ, но никако да се наќаним. Вѣзда нешто вѣијѣтају, ал не чинѣ ништа. Изр. *вијѣтат кумство нудити кумство*. — Трѣба ли кумство да ти вѣијѣтам, па да ми тѣ учиниш?

вѣила ж *оруђе за рад око сена, сламе и сл., виле*. — Направио сам добру вѣилу, имаћу чѣме да ђенѣм сѣјено.

вѣињаге ж мн. *употребљава се дазначи кретање без циља, скитање, тумарање*. — Најје се, па вињаге по сѣлу.

вѣињажит, -ѣм свр. *отићи у непознатом правцу, на непознато место, одскитати, одлутати*. — Вињажио ти је бн некуд, ко зна ђе.

вѣирет, вѣирѣм несвр. *вирити*. — Немѣ, дијете, вѣирет проз врата, но се скраси.

вѣисоќаљ, -аља м шал. *јако висока особа*. — Ау, колиќ је овѣ висоќаљ! Ови данѣшњи младићи свѣ неќакви висоќаљи.

вѣитѣ, вѣитла м 1. *воденичко коло*. — Начињѣли су новѣ вѣитѣ. 2. *јато птица*. — Летѣ чѣтави вѣитѣ неќаквијѣ тицѣ по коломѣћима, свѣ тѣ позѣбат.

вита̀лац, -лица м ковита̀лац. — Дижѣ влѣтар прашину у вита̀лац.

вйтка ж лескова или врбова трака која се савија у круг и умеће у дрвени цилиндар бадња како би водени млаз био ужи и јачи при удару у лопатицу воденичкога кола. — Мала е вода, па начини вйтку ако ћеш да ти вођеница мѣлѣ.

виш узвик вољу да иде више приликом орања у страни. — Виш, жуђна, виш!

вишии, -а, -ѣ (поред комп. од висок) комп. од велики. — Бидград је вишии нб Загреб.

вишиина ж 1. већи број неке целина. — Отишлѣ и је стѣтину, ал се вишиина није врнула. 2. више лица, неколицина. — Вишиина и је прбало да бачѣ камен више од мене, ал залуду.

власец, -ца м лигамент. — Ка чељаде ишчашши нѣгу ил руку пукнѣ онѣ власец, па боли.

влача ж примитивна направа за ситњење и поравнавање земље после орања која се састоји од греде (била) и пружа; исп. брана. — Слаби су ми волѣви, јѣдва вѣку влачу.

влачег, влачѣга м в. влачек. — Запѣше волѣви ис петнија жила, па умљесто да извѣку — прекидоше влачег.

влачек, влачѣка м јак гвоздени ланац који служи за вучење тежих предмета и сл.; исп. влачег. — Донѣси ми од Микаша влачек, трѣба данас да вѣчем дрва.

влачит, влачим несвр. влачом бранати, дрљати земљу. — Све сам пѣорао, нѣ нијесам јѣш влачѣо.

влаша, влаше ж лења женска особа која се лукаво извлачи од посла, обавеза и сл. — Сви су њѣни добри, а онѣ е некаква влаша.

влаштѣк м непоуздана особа. — Јѣкѣв влаштѣк све обѣћа, а ништа нѣ учиње.

вљенчаница ж једна од греда које се постављају на врху зида и праве "вијенац", на који се постављају рогови и кровна конструкција. — Мајстори су поставили вљенчанице, а сутра дижѣмо рѣгове.

вљѣра ж в. иѣа вљѣра.

вљѣса ж леса, врата од испреплетаног пружа на тору или обору, дворишту и сл. — Турѣ вљѣсу на стругу и запријѣчи.

вљѣтрѣс, -ста, -сто лакомислен, површан, ветропираст. — Дѣбар би био да није мѣло вљѣтрѣс, нѣ дако се срѣтѣ.

вљѣтробѣјан, -јна, -јно изложен ветру. — Овѣ е мљѣсто вљѣтробѣјно кат пѣва југ.

вљеш, -шта, -што (поред обичног значења "способан, умешан") *лукав, препреден*. — Чува се ти од њега, ти си поштен и њскрен, а он је вљеш, па мбже да те превари.

вљештина, -инџ ж (поред обичног значења "способност, умешност") *лукаство, препреденост*. — Њико не зна његбве вљештине, та би дијете из мајке украо. Њико не зна његбве вљештине, млогџ е та превџо жџдне преко девет водџа.

водењаџ, -џка м *мокраћна бешика код животиња*. — Каџ закбљџмо крме, џзмџмо водењаџ, па га напувамо.

водит, водџ несвр. *тражити бика, парити се (о крави)*. — Њџшто се жујка узнемџрила, изглџда водџ. Зџка е водџла о Петрбдвднџ, отелиџе се срединбм априла.

водниџа ж *вода у којој превру плодови клеке или крушке која се употребљава као пиџе, водџика*. — Добро е родџла клџка, па џемо направит дбста водниџџ.

вођениџа ж *водениџа*. — Овб е нџша редовниџка вођениџа.

вбза, вбзе ж *справа у облику троугла за чишћџење снега коју вуку коњи*. — Ббљџ су бџли Гњилопотбчџни с вбзама нб данџшњи чистџчи.

возџлка ж *дуже древо повиџено на предџем крају које служи за вуцу сџна по снегу*. — На возџлку џеш лџко довуј сџјџено, нџј ни осџтит.

вбзит, вбзим несвр. (поред обичних значења) у изр. *вбзит рачуна бринџти, водити рачуна о некоме или неџему*. — Њџко не вбзи рачуна о нџма.

возниџ, -џка м *усечен пут у брду, шуми и сл. за вуцу дрџа, сџна и сл.* — Не вуци дрџа низ ливџду, нб возниџком.

вблат, вблта м 1. *свод изнад врата или прозора*. — Сад лџју бетбнскџ грџе, а нџкад су зџдџри зџдџли вблтове. 2. *засвођџна затворска ћџлиџа*. — Бџо сам под вблат двџнџс дџнџ, нб нијџсу мбгли од мене извуј ни рџјџчи.

вблец м у *фунџцији вокатива у тепању и вџбљењу вола*. — О, вблец, вблец! О, кавујс!

воловоџдек, -џка м *млад бик, јунаџ (у трећој години)*. — Мџчка џби јџнбга воловоџтка Ёрошу.

воловоџтка ж 1. *младо женско говече, јуниџа (у трећој години)*. — Шаруља се отџлила воловоџткбм. Ёмамо двџ вола и двије воловоџтке. 2. *женска особа сумџивог морала*. — Њабрука и онџ воловоџтка, да су јбј браћна друџга, па да јбј свџку кбс пребџју.

вблтџт, -џм несвр. *зидати свод*. — Мајстор вблтџ више вратџ и прозбра.

вбљка ж у изр. *вбљка ти (ви и сл.) ... вбљка не ... воља ти (вам и сл.) ...* — Вбљка ти џзми, вбљка не џзми!

вџцат, вџцџм несвр. I. 1. *водати обмањујући, не обављајући посао и сл.* — Што вџцџш ти мене цџо дџн по Андријевици, те даће ти пџре овџ, те онџ, нџ пџре нџ сриједу! 2. (ђевоку и сл.) *забављати се са девојком дајући јој лажна обећава.* — Вџцџ ђевку три године, а нџкако да ју узме. 3. *варати, обмањивати.* — Не мџже он мене вџцат кџ тебе. II. ~ се *одржавати љубавне односе, водати се.* — Вџцају се сво двије године, сад нџ би бџло поштџно да ју оставџ.

вџанец, -нца м *коџ црне боје и име таквом коџу.* — Пр. в. под дорат.

вџањуша ж *кобила црне боје и име таквој кобили.* — Пр. в. под дорат.

вџџт м *врста коровске отровне биљке која расте у житу, љуџ.* — Пше-ниџа е нџкаква: вџше џмџ вџџта нџ нџ.

вџаговџма ж *немирна музна животиња (крава, овца и коза); исп. враго-дрџба, врагозџба, врагосџка, врагосџса, ђаволовџма, ђаволосџса, удровџма и удросџса.* — Онџ враговџма шаруље сџмо трџи у колџмбоџ. Од овџџџ ми остџше сџмо овџ двије враговџме.

вџагодрџба ж *в. враговџма.* — Опет ми сџ изгубџла онџ врагодрџба краџџ. Овџ врагодрџбе кџџ сџвџ обрџише.

вџагозџб, врагозџба м *в. врагопитџк.* — Нџ роди ми ни сто кџлџ вра-гозџба.

вџагозџба ж *в. враговџма.* — Нџмџ кџ да ми причуџвџ овџ врагозџбе.

вџагомаџкат, -џкџм несвр. *јџсти преко воље, без апџтџта; спџро јџсти.* — Не мџгу да џјем, сџмо на сџлу врагомаџкџм. Колико мџжеш врагомаџкат, ђавџли ти га изџли!

вџагомиџцат, -џџџм несвр. *в. врагомаџкат.* — Јџдва врагомиџџм овџ качџмаџк. Дџк се изџ те сџфрџ, не врагомиџџџ цџо дџн!

вџагопитџк, -џџка м *плод, усџв коју се с муком подџже;* исп. врагозџб и ђаволопитџк. — Душу ми џзџ овџ врагопитџк џвса, а нџше га бџт ни за мџџво.

вџагосџт, -џшем свр. *уџропџстџти, унишџтџти;* исп. ђавџлисџт. — Врагосџџо ми је чџкич. Више му нџкад нџшта нџшу позџјмит.

вџагосџка, -џкџ ж *в. враговџма.* — Поџрџла ми је овџ врагосџка компџ-јџре.

вџагосџса ж *в. враговџма.* — Сџк, врагосџса, вџџци те изџли!

вџџжит, вџџжџм несвр. *чинџти нешто што не ваља, што је штџтно.* — Пџје, вџџжџ, не тријџзни се.

вџргнџт, -нџм свр. 1. *ставџти, метнџти.* — Вџргни ти тџ сџвџ на јџдну гџмџлу. 2. *уџргнџти се, уметнџти се (на некога).* — Вџргџ се на уџчевџну, те е дџбар. 3. *пџступџти другџчије него што се очекује, окренџти.* — А штџ нџш ако џн вџргнџ, пџ те ишџџрџ сџ стџна?

врѣвѣит, -им несвр. *лармати, дизати галаму*. — Не врѣвите, ђецо, да прислушнѣмо шта се онѣ чуѣ у село.

врзало с *особа која воли да скита, скитало, тумарало*; исп. врзанче. — Куд ли бјде онѣ врзало?

врзѣнче, врзѣнчѣта с *в. врзало*. — Онѣ сѣн Мијатов је ђвичнѣ врзѣнче.

врзат, вржѣм несвр. *лутати, скитати*; исп. вртат. — Цѣо вијек је врзѣо по нѣрѣду, нѣкад нѣшта нѣје рѣдѣо. Не вржи, јѣдо, по нѣрѣду, нѣ се окрѣни својѣј кѣћи и родитѣљима, што не видѣиш како ти тѣгле и мѣчѣ се.

врѣјѣдан, -дна, -дно *снажан, јак*. — Бѣже тѣбе фѣла, врѣјѣдан ли је бѣо Драго Блѣговѣ, дѣнѣо е свр Лѣма крѣтѣну неомлѣћенѣга јѣчма.

врѣјѣме, врѣмена с 1. *невреме*. — Оѣе вѣликѣ врѣјѣме. 2. *гром*. — Убѣло му е врѣјѣме дваес овѣцѣ.

врѣлат, врѣлам несвр. *в. вршѣлат*. — По цѣо дѣн ми ђѣца врѣлају ливѣду порѣт потѣка.

врѣлит, врѣлим несвр. *гледати укриво, устрану, зверати*. — Куд врѣлиш, глѣдѣ у мѣне.

врѣтат, врѣтам несвр. *в. врзат*. — Куд врѣташ по цѣо дѣн, нѣ се сѣви кот кѣћѣ, пѣ нешто рѣди кѣ дрѣгѣ чѣљѣд.

врѣтемѣшка ж 1. *лака несвѣстица*. — Свѣ ме фѣтѣ некаква врѣтемѣшка. 2. *брзо крѣтање тамо-амо више лица, врзмање*. — Штѣ е онѣ врѣтемѣшка по ливѣди? Изр. у *врѣтемѣшку јурећи у групи тамо-амо*. — Ёграју се јѣгњѣд у врѣтемѣшку по ливѣди.

врѣтигѣуз м *несташна особа, углавном дете*. — Овакѣвога врѣтигѣуза нѣје нѣмѣ — нѣкад нѣмѣ мѣра.

врѣтијѣлка ж *примитивна справа за забаву која се састоји од стојѣра забодѣног у земљу и попрѣчне гредѣ која се окрѣће, врѣтѣшка*; исп. врѣтилка. — Блѣу начињѣли насрѣд кѣтѣна врѣтијѣлку, пѣ се по цѣјѣли дѣн врѣѣ, нѣка ђѣца, нѣ и ђѣвѣјѣке и невѣљѣсте.

врѣтилка ж *в. врѣтијѣлка*. — Бѣжо би се цѣјѣли дѣн врѣтио на онѣ врѣтилку.

врѣтѣуга ж *особа којѣ се не може веровати, у којѣ се не може имати поверѣња, поуздања, непоуздана особа*; исп. вртѣтла. — Он је вѣлики врѣтѣуга — не мѣже га чѣдек уфѣтит ни зѣ главу ни зѣ рѣп.

врѣтоглават, -ѣвам несвр. *крѣтати се као ошамућен*. — Ёво по цѣјѣли дѣн врѣтоглавам за крѣвама, нѣмѣ кѣ дрѣги, пѣ мѣрам јѣ да и чѣвам.

врѣтѣтла ж *в. врѣтѣуга*. — Виђѣ ли ђѣ онѣ врѣтѣтлу Мѣћка? Такѣврѣтѣтлѣ кѣ што е Мѣћко нѣјѣсам глѣдѣо.

врѣшѣлат, врѣшѣлам несвр. 1. *радѣти самовѣлно и неѣдговѣрно*. — Врѣшѣлали су за врѣјѣме рѣта по овѣјѣ нѣшијѣ сѣлѣ и чинѣли што им је дрѣго.

2. *gaziti, gazeћи мрсити*; исп. врљат. — Ћду у рйбе, пā ми вршљају онō мало ливадē. Немōте, ћџцо, да ми вршља́те по ливāди.

вўјо м хил. од вук; исп. вујто. — Изгледа е синōј вўјо остао празнијā вйлийцā.

вўјто м в. еујо. — Причвā да ти вўјто дāнас не удāри у овце.

вукоклāник, -йка м *немиран, ћудљив ео*. — Нйкāко да научим онā двā вукоклāника да брў.

вукоклāница ж *немирна, ћудљива крава*. — Потрчи, дйјете, йз'еде онā вукоклāница колōмбоћ.

вулентār , -āра м *добровољац у албанској фашистичкој војсци у II светском рату*. — Попāлише ни вулентāри сēла.

Г

габњāt, -āм свр. *погрешити*. — Габњāли смо што тō нијесмо ранијје урадили, бойм се да сād нйје доцкāн. Габњāо си што си му дāо пāре унапријед.

гајдат, гајдāм несвр. *проносити ружне приче о некоме*. — Онā пōгāн врже по сēлу и гајдā о ћевōјкāма — овā овāквā, а онā онāквā.

гајде ж мн. 1. *уводне мелодије које гуслар изводи пре него што почне да пева*. — Нйко нйје љџшē умйо да извџдē гајде нā гусли нō Мйлоња. 2. *неистините приче, измишљотине*. — Не слўшā тй њџга, тō нйје йстина, тō су њџдвџ гајде. Изр. *дић и гајде раширити гласине, неистине*. — Нйје лāко кā се ћевōјци дйгнў гајде, тā се тџшко мōже удат.

гајт-рабџта ж *крај, престанак приче о некој сензацији, афери и сл.* — Свāшта се причā о њџму, и да е опљачкāо предузџће, и да тџ га затвōрит, нō сād — гајт-рабџта.

гāла, гāлџ ж *крава црне боје и име таквој крави*; исп. галуља. — Гāла и галуља су црне.

галātан, -тна, -тно *нечист, прљав*. — Рāдосава е галātна. Нйшта јōј не трџбā узџт из рукџ.

галātит, -йм несвр. I. 1. *поганити, гадити*. — Узмй овō дијџте да не галātи сōфру. 2. *избацивати измет*. — Ћџца галātџ е окō кўћџ е џе стйгнў. II. ~ се в. *галатит (I, 2)*. — Не дāте томџ ћетџту да се галātи крај кўћџ.

галātник м *нечист, прљав мушкарац*. — Вўчета е галātник откād га знāм. Нйкāt се не омйјџвā.

галātница ж *нечиста, прљава женска особа, женска особа која не води рачуна о чистоћи*. — Вйдā е таквā галātница да јōј се не мōже уј у кўћу.

галаштина ж нечистоћа, прљавштина. — Код њй се не мѡже љљеј у кѡћу од галаштинѣ.

галец м у функцији вокатива у тепању и вабљењу галоче, вола црне боје. — *О, кавѡјс, кавѡјс! О, галец, галец!*

галиот, галиѡта м рђав човек, нитков. — Тѡ су ти свѣ галиѡти, свѣшта тѣ челаѡдѣту учињет.

галоња м во црне боје и име таквом волу. — Галоњу и крѡсоњу смо уѡфатили у јарем кат су имѡли по двије године.

галѡља ж деѡ и пр. в. под гала.

галушѡс, -ста, -сто в. гаљас. — Један ѡван је био галушѡс, а један потпуно бијел. ѡвце су свѣ биле галушѡсте.

гѡља ж овца црне длаке и име таквој овци. — Гѡља сѣ ојѡгњила на Бѡжић.

гѡлан, гѡлана м ован црне боје и име таквом овцу. — Пр. в. под гарушан.

гѡљѡс, -ста, -сто који има црне белеге по глави (о овци); исп. галушас. — ѡван је био гѡљѡс, а ѡвце некѣ бијеле а некѣ гѡљѡсте.

гѡљак, -љка м клип кукуруза црног зрна. — Ка смо гуљили колѡмбоћ нашлй смо неколико гѡљѡкѡ.

гѡљица ж дем. од гаља. — Гѡљица е мирна, пѡ е ѡѣца вѡлѣ.

гѡнтат, гѡнтам несвр. претпостављати, нагађати. — Ево гѡнтамо шта е било и како е било. Гѡнтамо да тѣ ни врнут ѡпштину.

гѡра ж кучка црне боје и име таквој кучки. — Гѡру ми некѡ отрѡва, а овѡ вѣга неће ни да лѡнѣ.

гарѣвина ж земљиште на којем је искрчена и запаљена шума; исп. пѡљевина. — Пут не наведе преко једнѣ гарѣвинѣ ѡе блѣше сила јѡгѡдѡ.

гарйб, -йба м 1. стара, изнемогла особа. — Штѡ ћу кад ймам двѡ гарйба у кѡћу, не мѡгу један другѡме додат чѡшу воде. 2. телесно неразвијена, мршава, жгољава особа. — Она е силна и лијѣпа жѣна, нѡ јѡј се чѡдим како ѡѣ оногѡ гарйба — немѡ у њѣга сѡ слѡмљечѡм триес кйла.

гарѡв, -ѡва и гѡров, гарѡва м пас црне боје и име таквом псу. — Пр. в. под шаров.

гаруша ж бела овца са црном главом и име таквој овци. — Пр. в. под жуја.

гарушан, гарушѡна м бео ован са црном главом и име таквом овцу. — Знам како се зѡву свй овнѡви у сѣло: гарушан, баљушан, колѡкан, рѡдан, бацан, шѡтан, рѡгѡња и гѡлан.

гаска̄т, -ам несвр. *гасити угљевље у народном бајању, врачању*. — Вѣзда му гаскају некакве Циганке, ал нѣкако да оздравѣ.

гаснѹт, -нѣм свр. *угасити мало угљевља у народном бајању, врачању*. — Гасни му, гасни, можда ће оздравѣт.

гвѡѡѣ с *гвоздени део који се натиче на "ле", осовину на врху воденичнога кола, углаба у удубљење "горњака", горњег воденичног камена, и покреће га при окретању воденичнога кола*. — Купи нѡвѡ гвѡѡѣ, овѡ ти је напѹкло.

гвѡѡѣн, гвѡѡѣна, гвѡѡѣно *гвозден*. — Васѡвићи су грађили црешњѡвѣ топѡве, пѡ су им турѡли гвѡѡѣнѣ ѡбрѹче да им дѹжѣ издрѡѣ.

гвоздѡја, -ије ж зб. *гвоздене алатке*. — Пуна ми је полица некаквѣ гвоздѡје.

гевѡлат, -елѡм несвр. 1. *с муком, јѡдва се кретати*. — Остѡрѡ, сирѡма, јѡдва гевѡла путем. 2. *тешко живети, животарити*. — Јѡдва гевѡла̄м, теке да е више живѡја̄.

гѡзат, гѡзѡм несвр. *тешко, полако ићи (због старости или преморености)*. — Не мѡгу сад гѡзат до вѡроши и нѡтрѡг.

гѡмѡл м *слабачка, ситна, неразвијена особа*. — Нѣће онѡ гѡмѡл мој донѡјет брѡшно из вођенице, нѡ му помѡзи.

гѡрга, гѡргѣ ж *гомила људи*. — Видѡ се некаква гѡрга испрет кѹће Миљѡновѣ.

гѡрѡл м *стара, ороѹла особа*. — У сѡло е остѡло десѡтак гѡрѡла̄, а младеж је отишла у градове. Не мѡгу ма̄кнут от кѹће од онѡ два гѡрѡла̄.

гѡрѡлчина ж *аугм. и пеј. од гѡрѡл*. — Што се онѡ гѡрѡлчина вѹче по сѡлу?

гѡбет, гѡбѡти ж *неваљала, рѡжава особа, гад, нитков; исп. згибет*. — Онѣ Јѡковѣ гѡбѡти ми вѡзда прекѡсѣ.

гѡбѡчад ж зб. *им. од гѡбѡче*. — Онѡ Јѡковѡ гѡбѡчад нѡшта не радѣ, нѡ се бѡју с кѡм стѡгнѹ.

гѡбѡче, -ѡта с (супл. мн. гѡбѡчад) *неваљало дете, мангуп*. — Ако уфѡтѡм онѡ гѡбѡче што ми крадѣ јѡбуке, пребѡћу га.

гѡгѡт, -ѡм несвр. 1. *гуркати некога лактом обрађајући му пажњу на нечије речи, поступке и сл., које треба примити са подсмехом, неповерењем и сл.* — Док онѡ лѡѡѣ, Ђѡрко ме гѡгѡ лактом у слабинѹ. 2. *ићи, кретати се у великом броју*. — Лѡко е ѡјма, гѡгѡју им стѡ овѡца̄ ус планинѹ, а имѡју и толико јѡгѡди. Гѡгѡла е нѡша вѡјска до аустријскѣ границѣ.

гѡзда, гѡздѣ ж *леп изглед, лепота, гѡздавост*. — Вѡликѡ е ѡгѡва гѡзда. Изр. **б и т н а** (в е л и к у) **г и з д у** бити вѡма леп, гѡздав. — Та е ѡвѡка на вѡлику гѡзду.

гйла ж кучка са шаром испод врата и име таквој кучки; исп. гйла. — Гйла е била прави чувар кyћe.

гйликат (се), -йчeм (се) несвр. в. *гйлицат (се)*. — Немoте ме, ћeцо, гйликат, не мoгу да издрђим. Повђздан се гйличy у крeвет.

гйликнyт, -нeм свр. в. *гйлицнут*. — Гйликни га мaло, да видйш како ће скoчит.

гйлицат, -йчeм несвр. I. *голицати*; исп. гйликат. — Чйм га почeше гйлицат по прeйма, он йзвадй прстeн и дaдe им га. II. ~ се *голицати један другoга, голицати се*. — Не гйличите се цjo дaн, нo се дйжите ис постeљe!

гйлицнут, -нeм свр. *голицнути, заголицати*; исп. гйликнут. — Гйлицни га мaло, пa га пушти.

гйла ж в. *гйла*. — Гйла се нйје дaла нйкoме прeймај кyћи.

гйлаc, -ста, -сто *који има шару испод врата (о псу)*. — Имaли смо гйлаcтy кyчку, пa смо ју звaли гйла.

гйлoв, -oвa и гйлoв, гйлoвa м *пас са шаром испод врата и име таквом псу*. — Пр. в. под балoв.

гйцат, гйцaм несвр. I. *ударати ногом (ногама), ритати*; исп. звиздат. — Јa жујку мyзeм, а она ме гйцa. II. ~ се *ритати се*; исп. завиздат се (I). — Вђзда се гйцa док ју мyзeм.

гйцнyт, -нeм свр. I. *ударити ногом, ритнути*; исп. звизнут. — Жујка ме гйцнyла y ногу, те јeдвa идeм. II. ~ се *ритнути се*; исп. звизнут се (I). — Нйкад не помyзeм шарyљу а да се не гйцнe.

глaвa, глaвe ж у изр. и з г у б и т г л a в у *намучити се*. — Изгубисмо глaвy дaнaс идyћи уз овo брдо.

глaвйчйт, -йм несвр. *увйјати се у глaвицу (о глaвичастом поврћу)*. — Кyпус ми лйјeпо глaвйчй.

глaвњa, глaвњe ж *велико дрво за огрeв*. — Тури овy глaвњy да држи oгaњ до yјутру.

глaвoблaт, -oблaм несвр. *имати бриге, неприлике, тешкoће, мучити се око нечeга*; исп. бољoглaвaт. — Ддста сaм јa глaвoблaо док сaм бйо у oдбор за увoђeње стрyјe, нека сaд дрyги грaдe пyт, а yлог ћу дaт кa по јeдан. Свe он нeшто замyти, пa пoслије свй мй мбрaмо да глaвoблaмо и мyчймо се да тo испрaвймо.

глaврњaт, -рњaм несвр. *ићи без циљa, лyњати, базати, тумарати*. — Глaврњa по сeлу, умљесто да нeшто рaдй.

глaднo, -oгa *удубљeње на табану*. — Бoжo ймa глaднo дyбљe нo дрyги мoмци, зaтo е овaкo брз. Он нeмa oнoгa глaднoгa на табaнe.

глачѝт, -ѝм несвр. *гачајући стругати, гачати (даску и сл.)*. — Мѝ штѝце за пѝд глачѝмо шарамѝном.

глачѝца ж *направа за гачање дрвета, гачалица, гачало*. — Позѝјмѝо сам глачѝцу да изгачѝм двије пѝце.

глѝдан, -дна, -дно *наочит, леп*. — Млѝђѝ сѝн Петров бѝо е глѝдѝн мѝмак.

глѝдѝнце с *зеница (очна)*; исп. глѝдеце. — Погодѝо гѝ каменом у око и оштѝтио му глѝдѝнце.

глѝдеце с *в. глѝденице*. — Болѝ тѝ кѝ у глѝдеце.

глиб м *прљавштина, нечистоћа*; исп. глибавштина. — Првѝ очѝсти твѝј глиб по кѝћи, а ѝнда оговѝра дрѝгѝ жѝне.

глиба, глибѝ ж *прљав, нечиста женска особа, женска особа која не води рачуна о чистоћи*; исп. глибуља. — Онаквѝ глибѝ јѝ за овѝјѝ мојѝјѝ дѝнѝ нијѝсам видѝо.

глибав, -а, -о *прљав, нечист, који не мари за чистоћу*. — Ѓн је дѝбар домаћин, а жѝна му е глибѝва.

глибѝвштина ж *в. глиб*. — Таквѝ глибѝвштѝне кѝ у тѝ кѝћу глѝдѝо јѝш нијѝсам.

глибат, глибѝм несвр. I. *чинити глибавим, прљати*. — Немѝ да ме глибѝш, е ћу рѝј мѝми. II. ~ се *прљати се*. — Не глибѝ се, дѝжете, е немѝш штѝ прѝсвѝј.

глибо м *прљава мушка особа*; исп. глибоња. — Требѝ да си чѝс, а нѝ да бѝднѝш глибо.

глибѝња м *в. глибо*. — Немѝ бѝт глибѝња. Кѝ би рѝкѝ да ће се онакѝ чѝсница удат за оногѝ глибѝњу!

глибуља ж *в. глиба*. — Она му е жѝна вѝља глибуља.

глиша, глишѝ ж *особа која има лишајеве по лицу*. — Каквѝ е она глиша!

глишѝв, -а, -о *који има лишајеве по лицу*. — Чијѝ е онѝ глишѝвѝ дијѝте?

глуваћ, -ѝћа м *особа која слабо чује, наглува особа*. — Чѝеш ли, глуваћу јѝдан, што ти велѝм?

глупѝћ, -ѝћа м *неука особа*. — Мѝ смо, јѝдан, глупѝћи.

гмазнут, гмазнѝм свр. *помаћи се, покренути се*. — Не мѝже гмазнут ни десет кѝракѝ, нѝ се запѝја, пѝ да рѝчѝш дѝша му ѝспаде.

гњѝв м *в. гњѝјев (2)*. — Испѝт сѝјѝна блѝше бѝжѝ гњѝв малѝјѝ мѝшѝ.

гњѝјев м I. *ситне ствари, ситна бића, ситнеж*. — Цѝо дѝн смо фѝтали рѝбе, ал ништа нијѝсмо уфѝтили нѝко оногѝ гњѝјева — толикѝ е сѝтно, да се не мѝже ни очѝстит. Крупнѝјѝ компѝјѝре одвѝјте, а онѝ гњѝјев оставѝте

грéбо м човек који брзо и гласно прича. — Тутњи грéбо Миланов, ка да се опучила Куцка глава.

грéдом прил. узгред, уснут. — Сврати грéдом код Милоњe, те ми узми ону књигу.

грéзат, грéжeм несвр. гацати кроз дубок снег. — Грeзали смо цјо дaн от куће до потока.

гринут, гринeм несвр. навалити, јурнути. — Гринуо народ да берe бабушке. Гринуше на мене пащад, умало ме искомаћеше.

гринџа ж молац. — Изеде ми гринџа онe прње. Изела ми гринџа онe вуњeнe покриваче, нагрђила.

гркаја ж ерста горке јабуке; исп. фрбовача. — Гркају зовемо и фрбовача, пошто е окалeмљена на фрбу.

громеждат се, -ам се несвр. мешкољити се. — Шта се громеждаш, што не заспеш више!

громобитина ж 1. дрво у које је ударао гром. — У овe брјег често бију грeмови, поглени шта е громобитина. 2. в. богобитина (2). — Нађе ме јад од онe громобитинe.

грeморатан, -тна, -тно 1. који заузима много простора, гломазан, ка-баст (о стварима). — Није тo тeшко ни десет кила, нe е грeморатно, те никакo не мoгу да га држим на леђа. Вала ми се чини да е тe намљешнај пређерано грeморатан. 2. огroman, крупан, тешко покретан. — Микаило е грeморатан, па не мoже трчат. Громоратнијега чeљадeта нијесам глeдаo.

грeнут, -нeм свр. изнемоћи од старости. — Стaрчеви су грeнули, не мoгу они више да радe.

грeња, грeњe ж коза која има "грeње", ресе испод грла и име такоeј кози. — Пр. в. под шута.

грeшат се, грeшам се несвр. в. петкат се. — Станија се добро грeша, нико ју не мoже надиграт.

грeшац, -шца м в. петкач. — Нађи лeпше грeшце, ови ти не ваљају, па ајде да се грeшaмо.

грузат, -а несвр. грувати. — Грузају неђе у даљину топoви.

грузнут, -не свр. грунути. — Грузнуше неђе топoвскe гранате.

грумбуљница ж в. ермуљница. — Скрoб је пун грумбуљницe.

грумбуљичав, -а, -о в. ермуљичав. — Ово ми брашно свo грумбуљичаво.

грумуљница ж ерумен неке згрудеване масе, ерудвица; исп. грумбуљница. — Слабо си избркала качамак, пун је грумуљницe.

грумуљичав, -а, -о пун ермуљница, ермуљница, ермуљичав; исп. грум-буљичав. — Ова е качамак ваc грумуљичав.

гостопримник м *гостопримљив, гостољубив човек*. — Ђед му е био велики гостопримник, нико није знао боље да дочека чоџка нб бн.

гостопримница ж *гостопримљива, гостољубива жена*. — Таквѣ стиманцице и гостопримнице није било.

гџтџв м *јело од растопљеног сира и кукурузнога брашна, цицвара*. — Ја млџго вџлим гџтџв. Косачица за рџчаџ донесџше гџтџв.

гџтџвит, -им несвр. *правити "готов", цицвару*. — Ми за косидџбу вџзда гџтџвимо. Мама гџтџви гџтџима.

гџбат, -ам несвр. I. *грабити*. — Грабамо да жџенџмо сџјено прије нб удари кџша. II. ~ се *грабити се*. — Јџло е нас пџторо џџце из једнога ваџана, па смо се грабали ко ће више да изџје.

гџбуља ж I. *алатка за скупљање сена, грабуље*. — Сломџше ми се два зџпца на грабуљу. Маџни се приџе, нб џзми грабуљу па пласти. 2. *фиг. грамзива, незајажљива особа*. — Онџ е велика грабуља, цио би свџјет ограбуљаџо и џпџт би му маџло било.

грабуљџште с *држало од грабуље*. — Сломџо сам грабуљџште, па мџрам неџе позажмит грабуљу.

гџадит, гџадџм несвр. (дете, децу) *бити родитељ, раџати*. — Батриџ свакџ годинџ гџади по једно диџџте.

гџација ж *радџст, весџље*. — Овога маџлога уџатила гџација.

гџацијат, -ијам несвр. *радовати се, бити весџо*. — Ы, што ова џџца гџацијајџ!

гџда ж I. *гџдна, рџжна женска особа*. — Каква му е она гџда женџ! 2. *џрџчица џз блаџу џутџу на некога*. — Ада немџ, гџдо, да ме чџвџш.

гџда, гџде ж у игри коза: *пџступак у коме победници побеџене изџрџвају разним шалама: стављају им самаре и јашу их, лепе им брковџ и браду и сл.* — Да се лиџепџ договџрџмо џнемо ли џграт коза у раџџу ил у гџду.

гџдило с I. *особина онога који је гџдан, рџжан, рџжноџа*. — Она му е шџџр неџемџрна, да е чџладе не мџже поглџдџт од гџдила. 2. *гџдна, гадна, рџжна особа, рџгоба*. — Онџ му е женџ правџ гџдило.

гџдна ж е. *гџдуља*. — Жџна му блџше некаква гџдна.

гџдџља ж *јакџ гџдна, рџжна женска особа*; исп. гџдна. — Бџже тебе фала, џе наџе онџ гџдџљу!

гџбџнице ж мн. *загорџли слој, остатак јџла на дну суда*; исп. џуштаџнице. — Мама ми је вџзда давала гџбџнице од варџниџе.

гџбџене ж мн. *направа за гџбџенање, чџшљање вуне, гџбџени*. — Нџмам гџбџене, остџ ми вџна неџогџбџџана.

за крмџ. 2. *мноштво, сијасет*; исп. гњав. — Овѣ годинѣ бѣжи гњѣјев мѣшѣ.

гњѣла ж *глина*. — Добра е ова гњѣла да се од нѣ граде препуље.

гњѣлѣште с *место где има глине*. — Ана е отишла на гњѣлѣште да извади гњѣлѣ за препуљу.

говѣчѣд ж *зб. им од говече*. — Она говѣчѣд данас нѣко нѣ пушти, нѣ цѣо дан остѣше гладна у кошѣру.

говѣит, говѣим несвр. *ћутати*. — Шта говѣш кѣ крме на раскрѣсницу?

голајбочић м *в. голобочић*. — Јован је прави голајбочић — ваѣда иде дрѣнав. Тѣ су голајбочићи — ниђе ништа нѣмају.

голетѣја ж *землиште које није обрасло шумом*. — Пофѣтали су не на ону голетѣју. Дуго смо одили прѣз гору, пѣ избѣсмо на голетѣју. Пѣнтѣм кад је свѣ онѣ бѣла голетѣја, а сѣд, ѣно, свѣ гора уфѣтила.

гѣлинић, -ѣ, -ѣ *који је од белог жита (пшеница, јечам, раж)*. — Нѣмамо више гѣлинѣга лѣба, мѣраћемо јѣс колобѣтѣи.

голобѣчић м исп. голајбочић *а. лоше, оскудно одевена особа*. — Нѣкаѣ се, голобѣчићи, не обукѣ кѣ лѣѣи, нѣ иду дрѣнави. *б. сиромашна особа, беда, голаћ*. — Тѣ су обични голобѣчићи — никаѣ ништа нѣмају.

голострѣит се, -ѣм се несвр. *лако се облачити, бити лако обучен*. — Нѣмѣ се голострѣит по овѣј зѣми. Не голострѣи се, мѣли, нѣ се обуци и пушѣај ѣвце.

голотѣт, -отѣм несвр. *ићи го или оскудно обучен*. — Не голотѣте, ѣѣцо, нѣ се обуците, зѣма е.

голофѣштѣт се, -ѣм се несвр. *в. голострѣит се*. — Што се голофѣштѣш кѣ о Петрѣвуднѣ?

голофѣзгѣвић м *пуки сиромѣх*. — Голофѣзгѣвићи су јѣдва дочѣкали задруге, да се дофѣтѣ имѣвинѣ седѣкѣјѣ газѣѣ.

гомбѣлат (се), -ѣлѣм (се) несвр. *с муком, јѣдва ићи*. — Њно га онѣ трѣбѣна, јѣдва гомбѣла по овѣј врућѣни. Њно га ѣе се гомбѣла пѣтем. Убѣ ме ова врућѣнѣштѣна, јѣдва се гомбѣлѣм.

горѣнак м *горѣни воденични камен*. — Ваѣало би да е горѣнак мѣло тѣжи.

гороглавац и гороглавец, -вѣа м *време испуњѣно мноштвоѣм хѣтних и важних послова*. — Трајѣш да ти помѣгнѣм, а јѣ сам у нѣјвиши гороглавац — не знам ѣѣ ми је глава от посла. Све лѣто сам имѣо некаѣв гороглавец, пѣ нијѣсам имѣо кад дѣј ко тѣбе.

горѣлом, горѣлѣма м *дрѣвѣца велике снаге*. — Мѣладин је бѣо правѣи горѣлом.

горѣѣча ж *сѣча горе, шумѣ*. — Тѣрају лѣѣе на горѣѣчу.

грџат, -ам несвр. I. *подригивати*. — Цйо дџан грџам, не знам шта ми је. II. ~ се безл. *подригивати се, имати нагон за подригивањем*. — Прејо сам се, па ми се вџздџан грџа.

грџнџут, -нџм свр. I. *подригнути*. — Дџвапут је грџнџо, па му е престџло. II. ~ се безл. *подригнути се, добити нагон за подригивањем*. — Нйшта ми није гаднйје нџ кџт се нџкџме грџнџе док йјем.

гџца, гџде ж *деф. и пр. в. под гџца*.

гџдач, -ача м *гџдало од гџсала*. — Мйлораџ је дџбар мајстор за гџсли, доћџра и џн и укрџси, а гџдач начйни кџ змйју, рџка би жйвџ е.

гџде 1. -ста с в. *гџца*. — Онџ гџде ми данџс џста глџдно. 2. *деф. и пр. в. под гџц*.

гџделеџа ж а. *гџца*. — Кут се ћџде гџделеџа, да штџ не поџра?

гџдо в. *гџц*. — Чйм кџмету вйкнџш гџдо, гџдо, гџдо, џно џдмџ дотрџчй.

гџдо м *хип. назив за вџпра*. — Дџбар ти е овџ гџдо, бйће сланинџе.

гџжњџк, -џка м *завршџтак дебелог црева*. — Болй ме гџжњџк.

гџзат, гџзџта, гџзџто *прождрљиве, халапљиве, алаџ*; исп. гџзнат. — Што си такџ гџзат, да и мџне мало пйтџе.

гџзџлат, -џлам несвр. *ићи или трчати заносџћи стражњйцом*. — Мџчка гџзџла кџт трчй. Ђана гџзџла кџ јџј мајка.

гџзнат, гџзнџта, гџзнџто в. *гџзат*. — Сџџ су му ћџца гџзнџта — нџ би кџме џра из руке дџла.

гџјџ *деф. и пр. в. под гџц*.

гџлйџдба ж *скидање комушине с кукурузног клипа, комушање; време у које се комушање обавља*. — У нећџљу-вџчџ идџмо кот кума-Мйла на гџлйџдбу. Сџџ смо прџраџйли и јџдва чџкамо да дџћџ гџлйџдба.

гџлит, гџлйџм несвр. *скидати комушину с кукурузног клипа, комишати*. — Дџћйте ми у нећџљу-вџчџ на мџбу, да гџлйџмо колџмџџо.

гџловџн м пеј. *стражњйца, задњйца*. — Зйнџо му гџловџн, па му е сџџга мџло.

гџмат, гџмџм несвр. *халапљиво, брзо јџсти*. — Шта тџ гџмџш вџздџн?

гџнџо м у изр. (у д а р а т) к а п о г у н д у *немилосрдно, жџстоко ударати*. — По мџне удџрајџ кџ по гџнду. Уфџтйше га, па по нџму кџ по гџнду.

гџндорйт, -йџм несвр. в. *гџнџорит*. — Не гџндори, нџ раџди што ти се кџже.

гџнџорйт, -йџм несвр. у дем. значењџ: *гџнџати*; исп. гџндорит. — Нйкаџ ме не послуша бес пџговџра, вџзда нџшто гџнџорй.

гунтураћ, -ћа м *јак коњски кашаљ*. — Овај ти коњ има гунтураћ.

гуре 1. -ета с в. *гуца* — Добро си ужирио ово гуре. 2. *деф* и пр. в. под *губ*.

гуреља м в. *гуца* — Фин ти је овај гуреља.

гүру *деф* и пр. в. под *губ*.

гурүкат, -үчём несвр. *грокати, рокати (о свињи)*; исп. гурукат (1). — Вјздан гурүчө крмача у обор.

гурүкнут, -үкнём свр. 1. *грокнути, рокнути (о свињи)*. — Крме гүрукнү и пббљеже у колдмбоћ. 2. *грунути, праснути, експлодирати (о ватреном оружју)*. — Гурукнүше двије ббмбе.

гурүкат, -үкнём несвр. 1. в. *гурукат*. — Гурүкнө неће нечије крме. 2. *грукати (о ватреном оружју)*. — Гурүкнү неће топдвн, опет ће зло да не снађе.

гүсли ж мн. *гусле*. — Пр. в. под гајде.

гүс (обично поновљено неколико пута) *узвик за вабљење свиња*; исп. гуде (2), гүдо, гүје и гуре (2). — Кат *фабнмо крмач мн вичөмо гүс, гүс, гүс* или *гүје, гүје, гүје* или *гуре, гуре, гуре* или *гуде, гуде, гуде* или *гүдо, гүдо, гүдо* или *гүру, гүру, гүру*.

гүса ж хип. *назив за свињу*; исп. гуда, гуде (1), гудеља, гуре (1) и гурөља. — Кат крмету төпамо рөј ћемо *гүса, гүда, гуде, гуре, гудеља* и *гурөља*.

гутөљак, -ака м *ниска и дебела особа*. — Ббгами, онө гутөляк добро радн.

гүтөляс, -ста, -сто *низак а дебоо, здепаст*. — Радөш је некако гүтөляс, а браћа су му високa и стасита.

гутөлят, -өлям несвр. *ићи као гутөляк, ићи брзо правећи покрете целим телом*. — Коө ли онө гутөля *пүтем*?

гүчйт, -йм несвр. 1. *стављати на скривено место, скривати*. — Вјзда гүчн некө јаде, а не знам ни коме ни от кога. 2. *ушушкивати*. — Слөвка по сву нбј гүчн *ћөцу*.

гүца, гүцө ж 1. *врста чобанске игре у којој се штаповима гони комад дрвета да би се убацуо у одређену рупу*. — По цйо дән смо играли гүцө. 2. *комадић, парченце дрвета који се штаповима убацује у одређену рупу у истоименој игри*. — Гүца ө ббля од тврћөга и тежөга дрвета.

гүцөлыште с *место, простор на коме се игра гуде*. — Ујесен ливөде прөтвдөрнмо у гүцөлышта.

гүцөт се, гүцөм се несвр. *играти се гуде*. — Ёно и ће се гүцају на рапу Сурөвића.

Д

давњи, -а, -е *давнашњи*; *стар*, у годинама. — Давњи сам ја, памтім ја турски рат. Лијепо изгледа иако е давњи, има преко осамдесет годинџа.

даден, -а, -о *који има смисла за нешто, даровит*. — Фала Бџгу, за свџшта ли је онџ чџек даден.

далавџра ж 1. *непоузџано казивање, ситно лагање, петљање*. — Дџста ми је било твоџ далавџрџ. 2. *в. далавџрџиџа*. — Вџликиџ е џн далавџра.

далавџрџиџа м *особа коџој се не може веровати, склона да слаже, превари, петљавина*; исп. далавџра (2). — Бџрџ е вџликиџ далавџрџиџа, а џтаџ му е џио истинит и поштен чџек.

дџлга ж *празна прича; хвалисање*. — Пушти ти тџ што џн прџча — свџ су тџ дџлге.

дџлгациџа м *причалица; хвалисаваџ*. — Вџкота е вџликиџ дџлгациџа.

дџлџит, дџлџим несвр. *ићи далеко, удаљавати се*. — Мићко није дџлџио, нџ се оженио ис сџла.

дџп оном. *узвик за подражавање потмулог удара, буп*. — Тамџн зџспаџ, кад нешто дџп — и прџбуди ме.

дџра-вџра *израз кад хоће да се каже да неко много, неумерено прича о безначајним стварима*. — Дџра-вџра, дџра-вџра, по џијели дџн мџлџ. Не умџјем ја дџра-вџра кџ џн.

дџтна прид. *коџа се лако упушта у џубавне односе, податљива, лака*. — Ова е, изглеџа, дџтна.

дџждиџџак м *в. дреждиџџак*. — Видио сам дџждиџџака код извора.

дџвџш *два* (само у бројању, у Лијевој Ријеџи). — Јџ броџм јџдан, дџвџш, триш, четџри, а џн ми се смиџџе.

дџвојџнеџ, -нџа м *просто ткање (у две нити)*. — Изџткџ за џџџу у дџвојџнеџ.

дџвџрет, дџвџрим несвр. (некога) 1. *џдети над покајџником, указујући му тиме поџаст*. — Оћемо ли нџџас дџвџрет Миџла? 2. *седети код болесџника пред смрт, указујући му тиме поштовање, поџаст*. — Вџса смо дџвџрџли мџлџсеџ дџнџа. 3. *водити бригу, старати се (о некоме), пазити, гледати (некога)*. — Онџ јџ е чоџка јџдна џбичџна мџџиџа, а џна е дџбра жџна, нџ неџма кога дџвџрет.

дџвџридџба ж *указивање поџасти, поштовања, пажње покојџнику или болесџнику пред смрт седењем и џдењем порџд џега*. — Свџкџме мџрџу у сџло сам отишџ на дџвџридџбу, а болесџнику — кад гџј сам мџгџа.

дџџе, -џта *мања дрвена посуда, чабрић*. — Позџјмио сам пуно дџџе жџта, нџ брзо ће нџвџ, пџ ћу врнут.

дебелица ж *врста јесење шљиве, пожегача, мацарка*. — Дебелице су добре и за ракију и за сушење.

дебелоглавила м 1. *мушка особа велике, крупне главе*. — Виђи онога Славоџа дебелоглавила — виша му е глава но добра тиква. 2. *фиг. умно ограничена, приглупа мушка особа, глупак*. — Онај Цигрин дебелоглавила сваки разред учи по двије године. 3. *фиг. тврдоглава, бандоглава, задрта мушка особа, бандоглавац*. — По стџут му кажем, а он, дебелоглавила, ни да чу!

дебелџак, -џака м *дебело дрво, цепаница, мотка и сл.* — Да нешто тање, не ваља ова дебелџак.

деветко м у изр. *петко и деветко деф и пр. в. под петко*.

деченџ прид. *нејасно значење само у клетви: срце те деченџ погодно! дабогда умро!*

дегенек, дегенџка м 1. *батина, мотка*. — Узџ један дегенек, па потрча за нама. 2. *батине, батинање*. — Смирџ се ти, е ако те повџду у милицију, добитеш дегенџка. 3. *сирова, неотесана и приглупа особа*. — Џма сйнове некакве дегенџке, ниједан му не ваља. 4. *добро израстао, развијен младић*. — Она два Урошева дегенџка расту ка из воде.

дегенџчит, -џим несвр. I. *јакџ туђи, млатити*. — Дегенџчи га ко стџгне, ал џпет дирџ свакога. II. ~ се 1. *јакџ туђи један другог*. — Чџс се дегенџчџ, чџс грлџ и џубџ. 2. *држати се, стајати укочено, круто*. — Што се дегенџчиш ту, маќни се џтоле! 3. *ленчарити, ленствовати*. — Дегенџчџ се ту цијели дан, а нџтџ да џзмџ косу.

дегмиж м (само у нар. загонџци) *џ пени млека приликом мџже*. — Дегмиж дегмижџ, / кошуљницу подџжџ, / ја свџ нанџже, / џн свџ навџше.

дегмижџт, -џжџм несвр. (само у нар. загонџци) *надизати се, расти (џ пени млека приликом мџже)*. — Дегмиж дегмижџ, / кошуљницу подџжџ, ја свџ нанџже, / џн свџ навџше.

дегџалица ж 1. *причалица*. — Онџ е велика дегџалица — само мџлџ ка вођенџца. 2. *шљивчина*. — Мџло е дегџалица, па се џђђи затџ купџ окџ џџга.

дегџат, дегџам несвр. 1. *неозбиљно причати*. — Не слџша ти џџга, џн само дегџа. 2. *причати шале*. — Бџжо дегџа, а мџ се смијџмо.

дерџвија ж *црна (памучна или свилена) спољна облога обода црногорске капе*. — Дерџвија на нашу капу е црна због жалџсти за кџсовскијџма јунацима.

дерађ, -џа м *врста рибе у Лиму (пре готовљења се дере, скида јџј се кожа)*. — У Лџм смо фџтали дерађе.

дџреж, дџрџжи ж и дџрџжа м *дерџава, дрека*. — Стрџвило се дијџте од међџђе дџрџжи. Фала Бџгу, тџга дџрџжа од међџда. Избџо Мџло онога најстаријџга, па га стои дџреж — чуџ би га увр Кџма.

дерипат се, -ам се несвр. *бити немиран, скакати, галамити (о детету).* — Седи, мали, не дерипа се, е ћу те свдга у крв учињет.

дерман, -ана м само у изр. без дермана 1) (радити, поступати и сл.) *без поговора, беспоговорно (радити, поступати и сл.).* — Што би му гдј отац река, радио е без дермана. 2) (бити) *бити без утехе, неутешан.* — Леле нама без дермана кад остасмо без оваквога брата!

десѣтак, -тка м *деценија.* — Од Ђурђевадне сам заузео девети десѣтак.

деф м у изр. бит деф и отис у деф *пропасти, настрадати.* — Ако овако продужи, све ће бит деф од глади. Како е крѣнуло, изгледа ће све да бјде у деф.

дивина, дивинѣ ж 1. *вук, вукови.* — Ударила му е дивина у овце. Ми за вука велимо дивина. У овѣ планине се не може живљет од дивинѣ. 2. *дивљач, звери.* — У ову нашу планину има сваке дивинѣ.

дијанџа ж *живо биће.* — Не иди през гору, е тамо има сваке дијанџе, па те може нешто препанут.

дијат, дијам несвр. *тешко, једва дисати.* — Има, сирѣма, задуу, па једва дија.

дикло с само у изр. што дикло навикло *како се ко навикне у младости тако поступа и касније.* — Надали смо се е ће се срѣс кат порастѣ, ал цабе — што дикло навикло!

дйла ж *место у катуњу на коме се скупљају деца и омладина.* — Изидите, ћецо, тамо на дйлу, шта ћете бвђе у овѣ дйм.

диликнут, -нѣм свр. 1. *викнути, зовнути некога из свега гласа.* — Полако, шта си диликнуо! 2. *поћи у скитњу.* — Смир се, кут си диликнуо по сѣлу.

диликтат, диликћѣм несвр. 1. *викати, звати некога из свега гласа.* — Шта ти је, шта диликћѣш! 2. *скитати, лутати.* — Ништа не ради, само диликћѣ по нардуду.

дилчик, дилчика м *човек исправног држања, правога стаса.* — Поглѣни какав је она дилчик.

дилчит се, -йм се несвр. *држати се укочено, круто.* — Не дилчи се ту, нѣ се сагни, па нешто уради својом рукѣм.

димидус (поред обичног дибидус) прил. *потпуно, сасвим, уопште (о нечему негативном, рђавом).* — Завршио е шкблу, а димидус ништа не зна. Он димидус не чуе што му причамо!

димизѣке *реч за изражавање наглог одласка, бежања.* — Пдћерѣ Мйкѣш Бѣжа, а њн димизѣке, утече ка муња.

димицана ж *већа стаклена боца (обично оплетена прућем), балон.* — Сломйше ми ћѣца димицану од десет кйла пуну ракије.

доглавит, -авим свр. *доказати некоме нешто, убедити некога у нешто.*
— Томе чоџку не можеш доглавит ако е нешто уфитиљно.

догођај м *догађај*. — Тај догођај се десило прије рата.

догомбелат (се), -сљам (се) свр. *с напором, једва доћи.* — Отежао сам, једва сам догомбелат уз ову страну. Огладнио сам, не могу се догомбелат до куће.

догузела, -сљам свр. *доћи или дотрчати гужвајући, заносећи стражњом.* — Ено Ђана догузела и школе.

додигнут, -нем свр. *доселити се.* — Отац му е додигнџ ис Кучџ.

додиџат, -ијем несвр. *доселавати се.* — Сваки дан додиџу избљеглице из Метџкије.

допијеват, -ијевам несвр. *додиривати, дотицати.* — Трчи ка крила да има — чини ми се земљу не допијева.

дозват, дозвџем свр. (поред обичног књижевног значења) у блажој клетви: *дозвао га јад снашао га, нека га снађе јад, невоља и сл.*
— Каква е она велика поган, дозвао га јад увр мџга!

дојавит, -авим свр. 1. *дотерати стоку.* — Што си дојавио те џвце прије времена. 2. а. *доћи, стићи (о стоци).* — џвце су саме дојавиле, а чџбани су остали да се ијграју. б. погрд. *доћи, стићи, вратити се;* исп. добравит. — Отишли су јутрџс на сабор, па нијкако да дојавџ ка кући.

дојављиват, -љџем несвр. 1. *дотеривати стоку.* — Што не дојављџете, џџцо, те џвце? 2. а. *долазити, стизати (о стоци).* — Краве ми сваку нџј саме дојављџују. б. погрд. *долазити, стизати, враћати се.* — Што ова џџца не дојављџују с ијгранке, да се нијџсу с неким побџла?

докапулат, -улам свр. *доћи, стићи с муком, с напором, једва.* — Ёво. докапуласмо некако.

докџан, докџна, докџно докон, беспослен. — Докџан си, па можеш причат. Докџан је, па му тџшко пролази вријеме. Он је докџан, па једва чека да му неко дођџ.

докобрљат, -рљам свр. I. *котрљајући довући, догурати, докотрљати.* — Докобрља ми тџ бурџло. II. ~ се I. *котрљајући се стићи, докотрљати се.* — Докобрља се један камен з Баља право у Лџм. 2. *фиг. с муком стићи, дотетурати се, довући се.* — Мога ли се докобрљат довлџ? 3. *фиг. догодити се стицајем околности, прилика.* — Тако ни се тџ докобрљало.

докојштџна ж беспослица, доколица. — Неке е нагнао живот да џјду, а неке докојштџна.

доколичџит, -ијм несвр. *проводити време у доколици, беспосличити, дангубити.* — Повџздан доколичџе, ништа не радџ.

докучит, -учим свр. 1. *узети нешто што се налази на неком одстојању, примати, привући.* — Пуна е грана трџшања, ал не могу да ју

докучѝм. 2. *домоћи се (некога, нечега), достићи, дохватити*. — Ако га ја докучѝм, неће му падати нам да фрѝуши по селу.

дбл *узвик вољу да иде ниже приликом орања у страни*. — Дбл, галбна, дбл, кут си запео горе!

дбљњак м *доњи воденички камен*. — Напукѝ е дбљњак, морѝће се набавлѝат новѝ.

дољѝлат, -уљѝм свр. *донети или довести много нечега*. — Само се чѝдѝм како дољѝла ѝтубус овољѝкѝ наѝрод.

домѝзлук м 1. *комотниѝ, шири или дужи одеѝни предмет или обућа*. — На кѝшу и снѝјег се све скѝпља, а домазлѝци нѝ. 2. (у прид. служби непром.) *простран, комотан (о одећи или обући)*. — Ово е домѝзлук кошуља. Ово су ми чарѝпе домѝзлук.

дбмо м *хипок. од домаћин (односи се на мушко дете у кући, будућег домаћина)*. — Дбѝи, дбмо, да рѝчамо. Ѐма ѝево дбма, кѝ нама двојци шта мѝже!

домодѝжница ж *добра домаћница, жена стѝб куће*. — Милѝна е бѝла вѝлика домодѝжница и жѝна кѝ дѝбар чѝск.

доморѝдан, -дна, -дно *који је рођен у кући, породици, који није доведен у кућу, породицу*. — Она е доморѝдна, пѝ тѝ бѝље знѝ.

дбнлѝ (често с партикулом -к и -н) прил. *донде*. — Не смѝјем га пуштѝт самѝга ни дбнлѝк дбнлѝк. Одонлѝн дбнлѝн је мѝе. Не мѝгу без мѝчѝге ни дбнлѝ.

дѝрат м *коњ црвеномѝрке боје и име таквоме коњу*. — Кѝњима дѝемо ѝмена по бѝи: дѝрат, дѝруша и дѝрка — кѝт су црвеномѝрки, зѝкан и зѝчка — кѝт су зѝчкасти, вѝанец и вѝањѝша — кѝт су цѝрни, ѝѝгат и ѝѝгуша — кѝт су биѝели и бѝњѝш, бѝњѝка и бѝњѝша — кѝт ѝмајѝ бѝњу на ѝушу.

дѝрка ж *кобила црвеномѝрке боје и име таквој кобили*; исп. дѝруша. — Пр. в. под дѝрат.

дѝруша ж в. *дорка*. — Пр. в. под дѝрат.

достѝна ж *много ѝуди, доста ѝуди*. — Достѝни је бн доѝкаѝо, ко му се гој замлѝѝриѝо — плѝтиѝо му е.

дѝтаѝван, -вна, -вно *разуман, духовно зрео, разборит*. — Пушти га, није оно дѝтаѝвно.

дѝфѝатан, -тна, -тно 1. *склон ситној краћѝи*. — Заклѝпѝ ти кѝћу, овѝ су ѝѝца дѝфѝатна. 2. (само у ж. р.) *која је лошег морала, неморална*. — Причајѝ да му е жѝна бѝла дѝфѝатна.

дофѝурит, -урѝм свр. *донети, довући, нешто тѝшко, велико*. — Дофѝурѝо е сто кѝлѝ сѝјѝена, вѝс је у гѝлѝ вѝду.

дочетура́т, -ура́м свр. I. *котрљајући догурати, докотрљати*. — Дочетура́ли смо ка́цу до врата́ от кача́рѣ. II. ~ се *котрљајући се стићи, докотрљати се*. — Дочетура́ ми се једна велика́ јабука пра́во у крило.

дочика́рит, -йм свр. *доселити се*. — Ево ко́мшије дочика́рише из Бе́ранѣ.

дошлица ж *она која је удајом дошла у кућу, породицу*. — Снаа — то е дошлица.

драгови́јетни, -а, -о в. *боговијетни*. — По ци́јелй драгови́јетни да́н не ула́зе у кућу.

драго́ман, драгома́на м *тумач, преводилац*. — Ста́нко е био драго́ман ко Талија́нѣ.

драгома́нит, -йм несвр. *тумачити, преводити*. — Драгома́нио е Талија́нима, но мло́ги се фа́лѣ да им је ва́љао.

дра́нг оном. *узвик за опонашање ударца*. — Тама́н сам за́спао, а оно нешто — дра́нг испрет ку́ће, па ми се ра́зби са́н.

дра́нциџ, -йм свр. *лупити, треснути*. — Се́ди с ми́ром, да те не дра́нциџм ови́јем гво́ђџем пра́во по гла́ви!

дрвени́ца ж 1. *бочни делови самара*. — Проми́јени ове дрвени́це, да ти се не расуче́ самар. 2. ир. *стара особа*. — Ни́је ка́дар да ра́ди, то е више́ дрвени́ца.

дрѣ́ждат, дрѣ́ждим несвр. *упорно стајати на једном месту чекајући некога или нешто*. — Шта дрѣ́ждиш ту ци́о да́н!

дрѣ́ждиња́к м *даждевња́к; исп. даждиња́к*. — Па́де ова́ кйша, па изми́љѣли дрѣ́ждиња́ци.

дре́ка, дрѣ́кѣ ж в. *дрењина (2)*. — Изва́ди дре́ку да пу́штиш во́ду.

дре́ко м *онај који дречи, виче, дрекавац*. — Удри тога́ дре́ка уривком.

дрѣ́нго м *трома и спора висока и крупна мушка особа*. — Бра́ћа су му си́лни мо́мци, а он йспаде некака́в дрѣ́нго. Ви́ђи онога́ дрѣ́нга како смѣ́јешно йде.

дренѡва́к и дренова́к, -а́ка м *дренова батина*. — Треба́ не́га добро дренѡва́ком, па би био бо́љи. Фа́љи не́му, изгледа́, до́бар дренова́к.

дрѣ́ња, дрѣ́ње ж в. *дрењина (2)*. — Покри́ дрѣ́њу, бру́ко једна.

дрѣ́њина ж 1. *плод дрена (црвена, дугуљаста бобица)*. — Испекли смо раки́ју од дрѣ́њинѣ. 2. *полни уд мушког детета; исп. дрека и дрѣња*. — Сакри́ ту дрѣ́њину, бру́ко ба́кйна, да ти је не гледа́ју ђевѡјцице.

дрѣ́тва ж 1. *стар, потрајао конопац*. — Дода́ ми ту дрѣ́тву, да све́жем бре́ме дрѡ́вѣ. 2. *фиг. рђава, лоша особа*. — Ми́ло е обична дрѣ́тва, ни́ко му у ку́ћу не ула́зи.

дрѣтвѣт, -ѣм несвр. 1. *чући се, ићи полако и без циља*. — Куд дрѣтвѣш повѣздѣн? 2. *напорно радити, диринчити*. — Дѣбар им је док мѣже да им дрѣтвѣ, а питаћу те за њега кад не мѣгнѣ. 3. *тући, млатити некога*. — Пије сваки дѣн и бије се, нѣ га дрѣтвѣју — претукѣше га.

држѣвнѣи, -ѣ, -ѣ (поред обичног значења “који се односи на државу”) *расни (у вези с именицама које означавају стоку)*. — Блѣу Нѣвѣви купи-ли држѣвнѣ волѣве. Више помѣзем од једнѣ држѣвнѣ крѣвѣ нѣ ти от четѣри нѣше. Нѣши су коњи брзи, а држѣвнѣи јѣдва йдѣу. Ови се нѣши коњи мѣгу испѣт на свако брѣдо, а држѣвнѣи не мѣгу никуд с пѣта, ал добро вѣку.

држѣло с *мотка или палица на коју се насаћује или причвршћује нека алатка, оруђе и сл., дршка, држѣља*. — Мѣрам да начинѣм држѣла за матѣке и бекѣре.

дрѣјет, дерѣм несвр. 1. *јакѣ тући, млатити некога*. — Ђѣво е вѣлики, пѣ га ѣтац сваки дѣн дерѣ, нѣ ѣзалѣд. 2. *мучити (о горушици)*. — Кад је овако кѣша и студѣно, мѣне дерѣ лѣтина.

дрѣкалица ж *бесадржѣјна, празна прича*. — Не причѣ стално тѣ дрѣкалице, рѣци и нѣшто пѣмѣтно.

дрѣмнѣт се, дрѣмнѣм се свр. *посваћати се*. — Дрѣмнѣше се синој Мѣло и Пѣтар, нѣшто се никуко не мирѣшу.

дрѣнда ж в. *дунда*. — Благо тѣбе кад ймѣш такѣу дрѣнду.

дрѣнда, дрѣндѣ ж *направа за растрѣсање вуне, која се састоји од јакѣг дрвеног лука и тетивѣ од опутѣ*. — Радѣновићи су имѣли дрѣнду и дрѣндали вѣну, те су и прѣзѣвали Дрѣндѣри.

дрѣндање гл. им. од *дрндат*. — Вѣну смо носѣли на дрѣндање у Бѣре Краљѣкѣ.

дрѣндѣр, -ѣра м *онај који се бави дрѣндањем, растрѣсањем вуне*. — Радѣновићи су били нѣјбољѣи дрѣндѣри у овѣ краѣве.

дрѣндат, дрѣндам несвр. *дрѣндом растрѣсати вуну*. — Пр. в. под дрѣнда.

дрѣндача ж в. *дунда*. — Овѣ дрѣндача раћѣ ѣѣцу кѣ ис прѣћкѣ.

дрѣндек, дрѣндѣка м *крупно, напредно дете*. — Кад је бѣла мѣлѣ, Дѣкица блѣше правѣи дрѣндек.

дрѣобит, дрѣобѣм несвр. 1. *ломити, растављати у комадиће*. — Мѣма дрѣоби лѣб за пѣпару. 2. *ломити, кидати хлѣб или качамак у комадиће и потапати у слатко или кисело млеко*. — Дрѣбите, ѣѣцо, пѣ се навѣргните дрѣблѣња.

дрѣблѣн, дрѣблѣна м *комадић, парче удроблѣне хранѣ*. — У пѣну шѣрпу мѣунѣ наћу сѣмо двѣ дрѣблѣна мѣса.

дрѣблѣње с 1. *јѣло од иситѣненог хлѣба или качамака у слатком или киселом млеку*. — Јѣ би и пѣслије нѣјлѣпшѣга рѣчка йѣо дрѣблѣња.

2. *исецкано у комадиће и испржено месо*. — Појџите овога крмѣһѣга дробљѣња док је вруће, не ваља ка се олади.

дрѣчкав, -а -о који има *громуѣица, громуѣичав (о киселом млеку)*. — Ово ти је млијѣко нешто дрѣчкаво.

другобарственѣк, -ѣка м *припадник другога братства*. — Божо е бранићо рѣђаке од другобратственѣка.

другоплеменѣк, -ѣка м *припадник другога племена*. — Васѣвићи су вазда лијѣпо примали другоплеменѣке.

дрѣц а. дрѣца. — Полако, јадан, а не дрѣц гѣре, дрѣц дѣље.

дрѣца *увек за нагли трзај кад се нешто буче*; исп. дрѣц. — Не ваља тако — дрѣца тамо, дрѣца овамо.

дрѣчна ж в. дунда. — Она твоја дрѣчна оће начин, а ти га немаш.

дрѣцнѣт, -нѣм *тргнути, нагло повући*. — Дрѣцни то мало јачѣ.

дуа ж в. здуа (1). — Рикну бомба крај мене, не уби ме, али ме дуа баћи пет метара.

дубач, -ача м *алатка за дубљѣње дрвених предмета*. — Овијем дубачем је мѣј стрѣц дуба вагане и џице.

дуглѣра, -ѣре ж *јакѣ висока особа*. — Чѣек јѣ е једна дуглѣра, не би се у ову сѣбу исправио.

дугѣдљаит, -ѣим несвр. *одуговлачити, отезати с нечим*. — Немѣте дугѣдљаит, нѣ свадбу што прије — вљѣрену љѣвѣјку не ваља дѣго држат у кѣћу. Никад немѣ неки поса дугѣдљаит.

дудѣчит се, -ѣим се несвр. *држати се усправно, круто, крутити се*. — Немѣ ми се ту дудѣчит, нѣ ил ради ил ѣди ка кѣћи.

дѣклит, -ѣим несвр. 1. *пити преко мере алкохолна пића*. — Дѣкли по цѣо дѣн, па не зна куд удара. 2. *пити у већој мери неку течност*. — Најѣ се крѣтинѣ, па ваздѣн дѣкли воду.

дѣло с руна, јама. — Потресѣ е зѣмљотрес кѣћу, па су зидѣви испуцали, а на једно мљѣсто зинѣло читавѣ дѣло.

думача ж *врста биљке напратњаче, крупних двѣструко пернатих листѣва, која расте по сеновитим шумама*. — Ми крѣмадима простѣрѣмо думачу.

дѣнда ж *пунија женска особа*; исп. дрнда, дрндача, дрѣчна и дѣћка. — Бљѣу му довели једну дѣнду о сто кѣла. Ы, како му се црвени она дѣнда!

дѣндѣр, дундѣра м 1. *густ дим*. — Поглѣднѣм ја, а ѣно избѣо дѣндѣр навр кѣћѣ. Сѣрова дрѣва, па избѣја дѣндѣр навр кѣћѣ. 2. *густа прашина*. — Јури камиѣн, а за ѣим се дѣжѣ дѣндѣр. Удави не прашина покрај овога пута, по цѣо дѣн се дѣжѣ дѣндѣр от камиѣна.

дуп *в. дупа*. — Обалио га па бије — дуп, дуп, дуп!

дупа *узвик за означавање удара и подражавање звука (обично потмулог) који се чује при њему; исп. дуп*. — Уфати га, па по њему — дупа, дупа, дупа!

дуподерина *ж глупа и сирова особа*. — Аксо е био фин чдек, а онџ му сина — обична дуподерина.

дур *узвик за терање коња; исп. дура*. — Дур, вук те изио!

дура *в. дур*. — Дура, доруша, шта си ста́ла!

дургуља *ж врста крупне шарене ране шљиве јајастог облика*. — Нијесу ми родиле дургуље. Ракија од дургуља е мека.

дурнут се, дурнем се *свр. в. здурнут се*. — Жалио е жену двије-три године, нџ сџ дурнуо, пало му нам да се жени. Шта ти је, шта си се дурнула, ка да ћеш да се удаеш?

дућит се, -им се *свр. запалити се; исп. латит (II, 2)*. — Ка се дући дрвџна кућа, не мџже се лако утулит.

дућка *ж в. дунда*. — Тџ блџше једна дућка, ка дунда Акџва.

дућкџт, -џм *несвр. јести с апетитом*. — Имџ ви џвџе дџста да дућкџте.

дуца, дуце *ж 1. висока жена*. — Колика му блџше онџ дуца женџ! Чу да сџ удџла онџ дуца Милџва. 2. *дугачка пушка*. — Заметнуо дуцу преко рамена, па не зарежуе никџга. Јџ сам мџга дуцом талијанскџм поџдит џе погледам.

Ђ

ђаволисџт, -ишем *свр. в. врагосџт*. — Што гџј узме у руке, свџ џаволише.

ђаволовиџа *ж в. враговиџа*. — Уништџше ми џаволовиџе коломџџ.

ђаволопиџџак, -џка *м в. врагопиџџак*. — Живџт ми узџ џва џаволопиџџак коломџџа. Трипут сам га ваџио [наводњаваџ], а неће га бит ни до Божиџа.

ђаволосџса *ж в. враговиџа*. — Ова џаволосџса жуџкџ често преврне штруџљу пуну вареникџ.

ђева, џевџ *ж девоџка (обично при упозоравању или блаџкој претњи)*. Бџг-ме ћеш ми га, џеве, плаџит! Њуќнула џева, џе да се удаџ.

ђевџка *ж 1. девоџка*. — Ёно нека џевџка иде ка кући. 2. *кћи*. — Сџвоџе џевџке су вриједне и памџтне.

ђевџџина *ж аугм. и пеј. од џевока*. — Овџ данџшње џевџџине ништа не радџ, нџ сџмо иду на сџдникџ. Онџ Јџкџве џевџџине се не поуџаваше.

ђендър, -ара м *ђердан*, *ниска*. — Тата ми је купио лијеп ђендър.

ђетџе, -ета с *детенџе*. — Глџе како е лијџепо овџ џетџе!

ђетина *трудна*, *гравидна*, *носећа*. — Ђетина жена не смџје да се псује. Блџше му жена џпет џетина.

ђетџште, -а с *аугм. од дијете*. — Ђџкам да дџђе онџ џетџште. Онџ џетџште ми задџе вџлџе брџге.

ђџто м *дете* (*обично при упозоравању или блажој претњи*). — Остџви тџ, мој џџто, док нијџси дџбио по гуџици. Не дџра то, џџто, бџлџе ти је! Узврџио џџто, џџе да дџбџје по гуџици. Не сџвџја се џџто кот кџћџ.

ђџчина ж зб. пеј. *дечурија*. — Прџђе тудџје некаква џџчина, таквџја бџзобразлукџ дџсад нијџсам џђо до џд џи. Не мџгу заспат од овџ џџчине.

ђџпац, -ица м *снажан и окретан млад човек*. — Благо тебе кџ тџ запџо такџв џџпац.

ђџгат м *коњ беле боје и име таквоме коњу*. — Пр. в. под дорат.

ђџгуша ж *кобила беле боје и име таквој кобили*. — Пр. в. под дорат.

ђџзина ж *лош дуван; дивљи дуван, крџа*. — Вџзда пџши некакву џџзину, нијџкад нџма дџбра дувџна.

ђџула ж *врста јесење јабукџе слаткога плода*. — Од јџбукџ нџјвише вџлим џуле.

ђџсџт, -џм несвр. 1. *ићи незграпно, климајући појединим деловима тела*. — Лијџпа е џевџјка, али јџ е мџна што џџсџ кад џде. Овџ клџсе џџсџ џз брдо. 2. *играти у колу, поскакујући и круто, укочено трескајући*. — Колико мџгу џџсџт на овџ игранке, а да и нџге не заболџ! Онџ џколо у црноџдрџко кџло плџвају, а по дџве унутра џџсџју.

ђџстџт се, -џм се несвр. *живети у слози, слагати се*. — Онџ се двоџца дџбро џустџју. Бџжо и јџ се дџбро џустџмо откџд знџмо за себе.

ђџтурџм, џутурџма м 1. *стара изнемогла и оронџла особа; исп. чунгар*. — Онџ дџвџ џутурџма напџнише по сто гџдџнџ, а нијџкако да џмрџ. 2. *особа с телесним недостатком, богаљ*. — Мџрџла е цџјџлџга живџта да дрџи сџна џутурџма. 3. *неумџшна, неспретна особа*. — Јџ сџм џутурџм у кџћу, кад жена нијџе тџ, не умџјџем се снџј ни ракџју да нагџћџм.

Е

џкџње с *гл. им. од екат (се)*. — Мџнте се, џџџо, џкџња, нџ џјмо да плџстџмо.

џкџт, џкџм несвр. I. *улагати велики напор, напрезати се у раду, радити нешто из све снаге*. — Тџ џџек по цџјџли дџн џкџ. Не џкџ снагџм,

употријеби мало вљештинѐ. II. ~ *се рвати се*; исп. обалживат се. — Ђкају се по цио дѧн и не мѧгу један другѧга да обалѐ. Драгѧтин и Влѧдо се ѡкају на ливѧду.

ѡкнѧт, ѡкнѧм свр. 1. (некога) *снажно ударити, лупити, треснути*. — Ђкнѧ га пѡснѧицѧм ѧ нѡс и пѡбљѧже. 2. (нешто) *укуцати, забити снажним ударцем*. — Добрѡ си тѧ кѡлац ѡкнѧо. 3. *пасти у великој количини (о снегу)*. — Знѧ ѡвѧе да ѡкнѧ вѧљи снѧјег.

ѡктер м *хектар*. — Ђмѧ десет ѡктерѧ земљѧ.

ѡлда ж *хельда*. — Пѡтар је посѧјѧо ѡлду у орнѧцу више кѧћѧ.

ѡлдовнѧй, -ѧ, -ѡ *који је од елде, хельде*. — Пѡтар млѧго вѡлѧй ѡлдовнѧй качѧмак.

ѡнга ж *шала*. — Мѧни се, дѧјете, ѡнгѧ, рѡци нешто ѡзбиљно.

ѡнгѧт (се), -ѧм (се) несвр. *шалити се*. — Пушти га, ѡн ѡнгѧ. Ѣн се вѧзда ѡнгѧ.

ѡнгѧч, -ѧча м *шаливица*. — Бѡшко е вѧлики ѡнгѧч.

ѡндељат, -ѡљам несвр. *споро, пипаво радити*. — По цио дѧн ѡндељам, а ништа се не вѧидѧ.

ѡревѧја ж само у изр. *одит на еревију ићи с главом окренутом у страну (обично у ѡутѧи или из навике)*. — Мѧловѧн кѧт се наљѧти идѧ на еревѧју.

ѡтовѡђе прил. *овде, баш овде*. — Влѧдика е ѡдмѧрѧо ѡтовѡђе.

ѡтонѡђе прил. *онде, баш онде*. — Убѧише га десет кѡрѧкѧ от кѧћѧ, ама ѡтонѡђе.

Ж

жандамѧрија ж *в. цандамерија*. — Жандамѧрија е поѡтѧтѧла лупѧже. Повели су га у жандамѧрију.

жѧпка ж *петља, ѡмча на одевним предметима која служи за закопчавање дугмадима*. — Начѧни ѡвѧе жѧпку.

жѧр м (поред уобичајеног значѧња “жеравица”) у *ливаду или пашѧк претворена пѧлевина*. — Изјѧвио е стѡку ѧза жѧр.

жѧйр м *бистра, проницљива особа*. — Драган је вѧлики жѧйр, свѧј се тѧ мѡже снѧј.

жѡбкно с 1. *већа рупа*. — Овѡ овѧкѡ не ваљѧ, начинѧо си чѧтѧвѡ жѡкно. 2. *пеј. задѧица, стражѧица (када се говори о грамзивим особама)*. — Нико не знѧ којѧ е то грабуљѧ. Вѧљѧ е жѡкно испѡд ѧга. Зѧнуло му жѡкно, пѧ му е мѧло и камѧња.

ждрѧка ж *светлост која најављује свитање, зору, праскозорје*. — Ка сам крѧно, била е тек сама ждрѧка. У ждрѧку од зорѧ сијечѧмо бѧдњаке.

ждрѧпац, -паца м *дрѧпац*. — Неки ждрѧпци су га псовѧли.

ждрѧрка, ждрѧкѧ ж *она која халапљиво пије воду*; исп. ждрокат. — По цѧо дѧн пије воду, па ју затѧ зовѧмо ждрѧрка.

ждрѧкат, ждрѧкам несвр. *халапљиво пити*. — По цѧо дѧн ждрѧка воду, а ништа не ѧје.

ждрѧит, -ѧм свр. *халапљиво, брзо појести*; исп. ждрѧнут. — Ждрѧио сам кѧлу смѧчанѧга качамаѧа у пѧ-пѧс залагаѧја.

ждрѧнут, -нѧм свр. в. *ждрѧит*. — Шта мрѧиѧиш, ждрѧни тѧ у два—три залагаѧја.

жѧгар м I. *сирово дрво*. — Набѧчи тија жѧгара на огањ да се угријемо.
2. *крѧпна особа*. — А, какви су они жѧгари Јовѧнови!

жѧгра ж *штап, палица са спољашње страна јарма која служи при упрезању и испрезању волова*. — Пѧмаѧи се жујѧња, па слѧми жѧгру.

жѧдват, жѧдѧем несвр. *трпети жеђ дуже време*. — Сви смо гладовѧли и жѧдовѧли.

жежуѧт, -уѧѧм несвр. хип. *бити помало жѧдан, трпети жеђ извесно време*. — Што се не дигнѧш да пијеш, нѧ сву нѧј жежуѧш?

жеѧкат, жеѧкам несвр. I. *пити много, превише*. — Не жеѧ толику воду, па да више жѧдиш. II. ~ се *напати се водом, упијати воду*. — Нека се овѧ жеѧ воде. Ы, што се овѧ дрва жеѧјају воде!

жељѧзни, -ѧ, -ѧ *тежак, жѧсток, огroman (односи се само на муке које је неко поднео)*. — Таѧ е чѧек пѧднио жељѧзнѧ муѧе, свѧшта су од ѧѧга радѧли, нѧ није ниѧѧга ѧѧо.

жѧтѧка ж *врста дрвета*. — У нашу шуму ѧма највише цѧра и жѧтѧкѧ.

жѧтѧков, -а, -о *који се односи на жѧтику, који је од жѧтике*. — Жѧтѧковѧ дрво е сѧтно, па е маѧа кѧрис од ѧѧга.

жѧтѧковина ж *жѧтиково дрво (као грађа, материјал)*. — Дѧбар је плѧт од жѧтѧковинѧ.

живѧстијѧн, -ѧна (често уз придев божи) *велика количина, мноштво (обично о деци или сѧтним животињама)*. — Кум-Мѧило ѧма живѧстијѧн унѧѧди. Убили смо динамѧдом живѧстијѧн бѧжи рѧбѧ.

живѧца ж *плодна, обрадива земља*. — Код нас се земља не ѧре дубѧко, живѧца е тѧнка, па ако дубље задрѧш, извѧдиш мртвицу.

живѧват, живѧѧем несвр. *сложно живѧти, слагати се*. — Мѧи смо вѧзда живѧвѧли ка рѧѧснѧ брађа, ниѧѧт се нијѧсмо ни спорѧѧѧли.

жйж узвик којим се одвраща мало дете од ватре или предмета о које се може опећи, пец; исп. жиш. — Жйж! Сагоре се!

жйжа, жйжэ ж ватра (у обраћању малом детету). — Нека, нека, тэ е жйжа!

жйкат, жйкѧм несвр. I. чинити отпорним, јаким, челичити, калити. — Цйгани жйкају ћецу, кад им се рѡдэ — умѡчэ и и по највишњој цйковини у лѡдну вѡду. II. ~ се постајати јачи, отпорнији, издржљивији, челичити се. — Цйганчѡд се жйкају кад је стѡд и цйча.

жйлчйт, -йм несвр. прекомерно пити алкохол. — Величкэ е у своје вријеме прѡписно жйлчйо. Ђйрко добро жйлчй, нѡмѧ жѡшћѡга пйвца од нѡга.

жйми речца са значењем да није онако како се мисли, верује, да је у питању шала или обмана. — Не слѡшћ тй, жйми, шта ѡн прйчѧ, оће ѡн да ћѡса с тѡбѡм.

жйто с в. коломбоћ. — Очемуњате мало жйта да сѡтра понѡсѡм у воћенйцу.

жйш в. жйж — Жйш, жйш! Бљѡжи од ѡгњѧ!

жйшка ж (поред обичног значења “варница”) фйг. напрасита, ѡутита особа. — Ако плѧнѡ онѧ жйшка Јѡка, огњѡм ће те сагѡрет.

жмѧрйт, -йм несвр. постајати влажан, влажити. — Онѧ ливѧда испод извѡра вѧзда жмѧрй.

жњѡтвѧр м онај који жѡње жито, жетѡлац. — Нйје мѡј ѡтац жњѡтвѧр кѧ твѡј.

жњѡтварица ж она која жѡње жито, жетѡлица. — Прѡпаде ми пшеница, а не мѡгу да наћѡм жњѡтварице. Мйлица е добра жњѡтварица.

жѡља ж комарац. — Свѡга су ме изѡле жѡље.

жѡља, жѡљѡ ж мршава женска особа. — Милѡвѧ е жѡља од роћѡња.

жѡљѧв, -а, -о мршав, жѡљѧв. — Свѧ су ми ћѡца жѡљѧва, кѧ да нйшта не турѧју [у] ўста. Кѧ мѡмек бйо е жѡљѧв, а сѧт сѡ утовйо.

жѡљѡ м мршава мушка особа. — Старйјѡ дијѡте ми је жѡљѧво, пѧ га ћѡца зову жѡљѡ. Онѧ мѡј жѡљѡ нйшта не йје.

жѡћет, жѡћйм несвр. волети (нешто). — Бѡжѡ мѡдго жѡћй вѡће.

жѡја ж 1. овца жућкасте главе и име таквој овци. — Ђво како су ни се звѧле ѡвце: жѡја, бѧца, кѡлока, мйлока, чйзма, клѡпа, шѧра, рѡга, гѧља, рѡда, црноглава, гаруша, бѧља и бѧљуша. 2. пеј. женска особа жуте, плаве косе. — Он лйјеп и мйран чѡек, нѡ му е онѧ жѡја женѡ лѡта кѧ гѡја.

жѡјѧн, жѡјѧна м 1. животиња (мужјак) жуте или жућкасте боје (ован, јарац, во). — Ђе набавй овогѧ жѡјѧна, вйдйм да нйје о твојйјѧ овѧцѧ. 2. пеј. човек жуте, плаве косе. — Овй Коњушѧни свѡ некакви жѡјѧни.

жујка ж крава жућкасте длаке и име таквој крави; исп. жука и жукуља. — Жујка се добро музе, а и теле јој је напредно.

жујбв, -два и жујов, жујова м пас жуте боје и име таквом псу; исп. жућко. — Пр. в. под зельов.

жујбња м во жућкасте длаке и име таквом волу. — Жујбња и мркбња дру од друге године. Жујбњу смо мбрали да процамо, па е зекбња орао с кравбм.

жујце, жујцета с жуманце. — Никад не изије цијело јаје: изије жујце, а остави бијелце.

жука, жукѣ ж в жујка. — Жука и жукуља су жућкасте.

жукуља ж в жујка. — Жукуља се никад не обада.

жулит, жулим несвр. жулити, жушити, комити. — У неђељу ћемо жулит колдмбоћ. Немб више да жулиш букве. Ова се јајца слабо жуле.

жућеница ж 1. било која ствар жуте боје, обично хлеб од жутог кукурузног брашна. — Ево ти ове жућенице и мекбга сира те се навргни, другб у кућу неммамо до довече. 2. зеласти биљка чији се дуги, уски, назубљени листови користе као салата. — Јели смо жућеницу ка салату.

жућка ж име кокошки жуте боје. — Пр. в. под пирга.

жућко м в жујов. — Је ли ваш ова жућко? 2. пеј. човек жуте, плаве косе и браде. — Је си ли ти то чо од жућка Миланова?

3

заандоврљит, -рљим свр. тврдоглаво запети, остати при своје мишљењу, ставу, задрети. — Што си заандоврљио, није то такб ка што ти мислиш.

забакдвит, -им свр. јако се запрљати, запустити се, запустити нешто. — Мбрам се купат, забакдвио сам више. Шта ти је ова казан овакб забакдвио?

забалат, -ам свр. почети пуштати бале, забалавити. — Погле онѣ пбгани како е забалала!

забичит (се), забичим (се) свр. 1. а. развити се у бика, постати бик (о јунцу). — Мркбња и галбња су рођени у петнаѣ дана, ал је галбња веј забичио, а мркбња е још правб теле. Жујбња се забичио, па стално трчи за кравамб. б. фиг. развити се у младића. — Божб е забичио, ёно веј иде на седнике. Кат се ћаци забиче, мало горѣ учѣ. 2. фиг. постати осيون, обесан, осилити се. — Она му е син веј забичио, па никбга не слуша. Мишб се забичио чим је напунио петнаѣ годинб, па стално дира ћѣцу.

заблѣјат, заблѣим свр. 1. (за некога, нешто) *одушевити се, занети се (неким или нечим)*; (за неким) *залудети (за неким)*. — Био е заблѣјао за Стаљина. Заблѣјао е за ђевѡкѡм Мјарковѡм, нѡ ѡна га, изглѣда, неће. 2. погрд. *отићи, одлутати*. — Куд је онѡ заблѣјао?

заблѣшит се, -ѣм се свр. *зачудити се, збунити се, смести се*. — Кад му тѡ рѣко, а ѡн се, сирѡма, заблѣши, пѡ нѣ умљеде проговѡрит.

забогѡтит, -ѣм свр. *постати богат, обогатити се*. — Стриц ми блѣше забогѡтиѡ, но у рат свѣ прѡпаде.

забош прил. *узлуд*. — Свѣ смо прѡбѡли, нѡ забош.

забрава ж *приглупа особа*. — Бистра и спѡсобна жѣна, а онѡ чоѣка јѡ е некаква забрава.

забравѣтат, -ѣтам свр. а. *забравит*. — Кут си забравѣтаѡ по овомѣ кијамѣту?

забрѡвит, -ѡвим свр. *поћи некуда без циља, као брав*; исп. забравѣтат. — Кут си забрѡвиѡ, чѡсти ти?

забрѡсѡт, -ѡшѣм свр. *метући, чистећи метлом дѡтаћи некога или бацити смеће на њѣга*. — Помакни се, дијете, да те не забрѡшѣм.

забрѡкат, забрѡкѡм свр. *замешати кашу или храну за животиње*. — Забрѡка за вечѣру скрѡб или млѣјечницу. Забрѡкала сам пѡшчѡдима мѣћу.

забрѡит, -ѡм свр. I. *преварити неког при плаћању (узети му више ако купује, односно дати му мање ако продаје)*. — Пѡзи да те онѡ пѡган не забрѡи, ѡне ђѣцу и стару чѣљад. Неј ти мѣнс лѡко забрѡит! II. ~ се *погрешити у бројању*. — Заброј се у продѡвницу, те плати више.

забрѡтит, -рѡтим свр. *распричати се непрестано и брзо говорећи*. — Што си забрѡтиѡ, престѡни да и јѡ нешто кажѣм.

забугијат, -ѡјѡм свр. *дићи прашину, запрашити*. — Чѡмѣ сте тѡ, ђѣцо, забугијѡли, те се у сѡбу ништа не види от прашинѣ?

забудѡљет, -ѡлим свр. 1. *занети се, одушевити се; залудети (за неким)*. — Забудѡлиѡ за ону ђевѡчину, нѡ ѡна није за њѣга. 2. погрд. *отићи, одлућати*. — Е, ђѣ ли је забудѡлиѡ те га нѣма!

забукѡрит, -ѡм свр. пеј. *запалити дувѡн, запушити*. — Кад улѣго у кѡћу, онѡ ђѣчина блѣу забукѡрила, пѡ ка тѡ виђу, ка да ме виђе јѡд.

зѡвала ж *гомила прикупљеног, али још несаденутог сѣна*. — Скупѡили смо сѡјѣно у зѡвале, а ђѣнућемо га ка се још мѡло просѡши.

зѡвалит, -ѡ, -ѡ *који је дуг и тежак за изговор (о изразима, речима)*. — Ыма ѡвијѡ странијѡ ријѣчи коѣ су зѡвалите и нѣ мож и нијѡко научит ни изговѡрит.

завалит, -аџим свр. *оборити некога, повалити*. — Ђкали смо се ја и Вуко, али смо једнаке снаге и не можемо један другога да завалимо. Марко га шчепа и завали.

завалито прил. *тако да се тешко разуме, неразумљиво*. — Прича некако завалито, млогѣ рјечи не разумјемо.

завалица ж дем. од *завала*. — Скупљаће сијено у завалице, да пластови не бидну тешки за ношење.

заваливат, -љуем несвр. *обарати, поваљивати*. — Таџа, рѣци Драгану да ме не завальуе.

завѣзат се, -ѣжем се свр. *престати с растом*. — Онѣ се дијете завѣзало, па не попира.

завѣзек, завѣска м 1. *узао, чвор*. — Одвѣжи ова завѣзек. 2. *дете заостало у расту*. — Кољични му е онѣ завѣзек ђетѣта! Онѣ завѣзек не попира. 3. *затворена, уздржана, а лукава особа*. — Ниџо не зна колиџо е у онѣ завѣска завѣзано и запетљано!

завѣс, завѣдем свр. (поред уобичајеног значења “одвести погрешним путем”) *јаџо се исцрпоти, изнемоћи, клонути, доћи до смрти (од болести, глади и сл.)*. — Ђџџ е завѣо, не мџже дуго. Завѣо сам од глади. Стѣраџа је завѣо, неће дуго чѣм је изгубио рјјеч.

завидат, -идѣм свр. *завити, заврнути*. — Завидѣ тѣ јѣчѣ, џпет ће ти се одвидѣат.

завијат, -ијѣм несвр. *увијати се у главицу, главичити (о главичастом поврћу)*. — Купус ми је пѣчѣо да завија.

завирет, -ириѣм свр. *завирити*. — Завири у кафѣну да видиш да ти џтаџа није тѣмо.

завит, завијем свр. *увити се у главицу, заглавичити (о главичастом поврћу)*. — Ниџад ми купус није рѣно завѣо ка ове годинѣ. Изр. **з а в и т** (н е к о м е) **п у п њ а к** у народном лекарству лечити оболели стомак масирањем или бајањем, враџбинама (обично стављањем преврнуте шољице на плитку посуду с водом, коју треба да упије шољица). — Кџја боли трбу. Зџвите стрину Рѣдосаву да му завије пупџак.

завлачит, -аџим свр. *поравнати, побранати, подрљати (земљу)*. — Јучерѣшње орање сам завлачио, а даље немам чѣм — џкраде ми неџо влачу.

завџштит, завџштѣм свр. *кренути некуда у гомили или широко се распорѣвши*. — Завџштѣли Облѣбрѣјани ус те гѣре, па беру бабушке, паѣре зараџише.

заврѓнут, -неѣм свр. *отићи некуда на своју руку*. — Не знам ђѣ е, заврѓѣ е још јутѣос у село.

заврѣвит, -ѣм *почети стварати везу, галаму (више лица)*. — Ћеца по шкбли блѣу заврѣвила.

завртан, -тна, -тно *тежак, компликован за изговор*. — Руководиоци кад држе гѡворе свѣ изговарају некакве завртне рѣјечи, коѣ ми бе шкблѣ ни разумѣјемо ни и умѣјемо изговѡрит.

заглабат, -абам *несвр. чанеризати, чантрати*. — Марко е права чевр-љуга — повѣздан нѣшто заглаба.

заглаварит, -арѣм *свр. поставити за главара, учинити главарем*. — Заглаварѣше ми оца у најгорѣ вријеме. II. ~ *се постати главар*. — Чѣм сѣ заглаварѣо, дѣгѣ е главу, пѣ никѡга не видѣи.

заглавичѣит, -ѣм *свр. увити се у главицу (о главичастом поврћу)*. — Купус је добро заглавичѣо, а лѣни у овѡ вријеме није био ни посађен.

загнат се, -ам *се свр. поћи код некога ради позајмице нечега*. — Кат сам се гѡј код нѣга загнаѡ за нешто, нијесам се врнуѡ празнијѣ рѣку.

загорѣје м *оно што је загорело (при кувању, печењу), загоретина*. — Ова ти се вареника осѣћа на загорѣје. Остружи тѣ котѣ од загорѣја.

загрѣзѣт, -ѣжем *свр. исп. угрезат 1. загазити у снег, блато и сл.* — Ако ћеш да се размѣнѣш с путником у прѣину, мѡра јѣдан да загрѣжѣ у снијег. 2. *доспети у неку опасност, невољу или тешкоћу*. — Загрѣзѡ си у вѣљу мѣку.

загрѣпс, **загрѣбѣм** *свр. (поред уобичајеног значења “гребући запарати”) ирон. почети брзо и узбуђено причати или викати*. — Кад он загрѣбѣ да причѣ, мѣлѣ цѣјели дѣн кѣ вођеница. Виђи шта е онѡ загрѣбѣ свр онога бријѣга. Што ли је Бошко загрѣбѣ сѣ дно долине?

загрљаждѣит, -ѣм *свр. захватити пуну прегрѣт нечега*. — Не штѣди, загрљажди тијѣ браѣ.

загузѣлат, -ѣлам *свр. почети гузѣлати, ићи или трчати заносѣћи стражѣницом*. — Нешто пѣче, а Јѣфто загузѣла уѣ брдо. Поглѣ онѣ пођани, како е загузѣлаѡ.

загумѣт, -ѣмам *свр. ставити много јѣла у уста, напунити уста јѣлом*. — Он одједнѡм загумѣ по лѣба. Загумѣо пѣна уста мѣсѣ.

загучѣит, -ѣм *свр. I. утукати, ушуикати*. — Мама ме тѣри да спѣвам, пѣ ме добро загучѣ да се не откријем. II. ~ *се утукати се, ушуикати се*. — Загучи се добро, да ти не бѣднѣ зѣма.

задедѣлит, -ѣљѣм *свр. а. заендељит*. — Задедѣљиле ѡвце к Лѣму, не могу и устави. Кад он зедедѣљи нико га не мѡже уразумѣт. Шта си задедѣљѣо, пѣ свѣ ѣсто цѣјели дѣн! Задедѣљѣо, пѣ цѣо дѣн по ѣстома трагу, досѣдио ми је да га више нијесам мѡгѣ слушѣт.

задијѣт се, -ѣјѣм *се свр. задихати се*. — Шта ти је, шта си се задијѣо?

задијеван, -вна, -вно *који воли да задева, задиркује*. — Добро ми је ово дијете, није задијевно, не дира никога. Никола Миловић је задијеван, све задијева ђецу и бије се ш њима.

задиликтат, -икћем свр. *зазвати, завикати*. — Умукни, шта си задиликтат да ти се спрда село!

задираћ се, -рём се несвр. 1. *загуљивати се, заљушћивати се*. — Задираћ се ова штица испод глацице, не могу е изгладит. 2. *осећати у грлу надражај за кашаљ*. — Задираћ ми се цијели дан, но ништа не могу да искашљем.

задланек, -нка м *шамар*. — Пр. в. под задланчит.

задланчит, -йм свр. *ошамарити*. — Таћа ме двапут задланчио, а браћ није добио ниједан задланак, иако е он крив таман колико ја.

задљанит, -ајм свр. *удаљити се, одступити од теме разговора*. — Кут си задљајо, ја ти о другоме причам, а ти о сасвијем деветоме.

задријет се, задрём се свр. 1. *загулити се, заљуштити се*. — Ова се штица задрла, не да се лијепо изгладит. 2. *осетити у грлу надражај за кашаљ*. — Нешто ми се задрло у грло, но не могу ништа да искашљем.

задробит, -дбим свр. *потопити иситњени хлеб или качамак у млеко*. — Задроби колобоћњице и леба, па се накреси.

задугодљанит, -ајм свр. *одужити, отегнути (о времену)*. — Задугодљаните с том косидбом, могли сте завршит и прије десе дана.

задундерић, -йм свр. 1. *задимити густим димом*. — Задундерило навр ове пушњаче, па се препало да се није запалила. 2. ирон. *запалити дуван, запушити*. — Ау, што су задундериле жене, пуна соба дима! 3. *дићи се (о прашину)*. — Идје камион, видите ли како е задундерило за њим.

заендџит, -џљим свр. исп. задедељит и заподрцат 1. *кренути, упутити се, упрети, заерети*. — Бљеше Јоко заендџио пут Чагора. 2. *заузети упоран, тврдоглав став, задрети*; исп. и заендечит. — Заендџио, па ни да чуе шта други мислџ.

заендечит, -йм свр. а. *заендељит (2)*. — Кад Никола Миловић заендечи, прије ћеш овај зид убиједит но њега.

зажгџат, -џљам свр. I. *затиснути (нечим) пукотину, рупу и сл.* — Зажгџате, ђецо, те прџоре, да не фурј спџља. II. ~ се 1. *запасти између зуба*. — Нешто ми се зажгџало између зуба. 2. *добро се утоплити, утуткати се, ушукати се*. — Зажгџа се добро, да се не смрзнеш по овоме вљетру.

заждит, заждим свр. 1. *учинити да нешто почне горети, зажећи, запалити*. — Заждише му сјјено и побљегдше. 2. *снажно бацити*. — Узџ један камџн и зажди га у прџор. 3. *енергично кренути*. — Ујутро ћу да заждим право на планину.

заживат, -ивам несвр. *причати много, непрестано, обично којешта.*
— Умукни једном, не заживај!

зажијевање с *гл. им. од зажијеват.* — Доста ми је негђвога зажијевања.

зажијеват, зажијевам несвр. 1. *ружно причати о некоме, оговарати, клеветати.* — Не тиче се мене шта погани зажијевају. 2. *зановетати, закерати.* — Не зажијева, дијете, ваздан, умукни једном!

завиздаџ се, -ам се *почети ударати ногама, почети се ритати.* — Шта е онџ крави те се онако завиздаџа, морџ да су е спопаџи ђбади.

завунзарат, -арам свр. *почети зунзарати, зазујати.* — Кат пчџле завунзарџју трџба блџжат.

завучат, -учим свр. *засујати.* — Завучџле су мџе, велика е врућина.

завгалит се, -им се свр. *зауставити се правећи вирове, завирити се (о води).* — Она се вода завгалила, трџба прокопат јџз да одјџви.

зављат, зављам свр. *преварити, обманути.* — Оџе да ме зављџ у карте, ал му јџ не дам.

завнтаџит (се), -џчим (се) свр. *упорно, тврдоглаво остати при неком ставу, мишљењу и сл.; упорно хтџти нешто учинити, заврџти, запџти.* — Ка се џн завнтаџи, мџжеш му главу разбит маљџм, а неџе да попуштџи. Завнтаџио Павле, па оџе, каџџе, да убије Мџћка џим га срџте, развалџе му заграду и пушџа коџе у џтаву.

завјџрит се, -им се свр. *заруменџти се.* — Завјџрили му се образи.

зџјад прил. *криво, неправо.* — Кат сам видџо шта чинџ пљџнџ будџле, билџ ми је зџјад да пџкнџм, обрџкаше ни сџло.

зџјмит, зџјмим свр. 1. *покренути, одагнати (стоку) у одређџном правцу.* — Зџјми џвце у шџму да плџндују. 2. *одагнати, отџрати, најурити.* — Душан је зџјмио жџну. 3. *потџрати, појурити.* — Зџјмио Мџло Рџјка, оџе да га бије што е поџраџо Крџтов колџмбоџ. Зџјмили смо и џим су уши у сџло и запуџџали. 4. *отпремити, потџрати нешто на товарној живџоти.* — Зџјми овџ товар колџмџџа у вођеницу. 5. *истерати, заврџити откос.* — Зџјмисмо по три откоџа, па сџдосмо да се одмџрџмо.

закамџшит, -им свр. *погрд. запалити цигарџту.* — Јџрга би црџкла да не закамџши пред лџућџма.

закатџнџит, -им свр. I. *затџорити, осигурати катџнџџем.* — Закатџнџчили смо кџћу и отџшли на сџднџк. II. ~ се *затџорити се катџнџџем, забравити се, закљџчати се.* — Закатџнџчили смо се и слџшџли како завџјају вџци.

закџжмит, -џжми свр. (само безл.) *наступити у дужџм временском периоду (о кишном, магловитом, тмџрном времену).* — Овџга злџ, закџжмџло, па неџе да се проблџне!

закљиснџт, -нџм свр. *пропустити кишу у унутрашњост*. — Ако сјјено лијепо привршиш, неће ти закљиснџт.

закљисаџ се, -аџм се свр. безл. *закупити падати, непрекидно лити (о киши)*. — Овџ годинџ сџ закљисало.

закљанџк, -џка м онај који је у највећој мери одан, привржен некој особи, идеји, осећању и сл. — Био е живи закљанџк за Стаљина, нџ касније сџ разочарао и у нега.

закљапат, -аџпам несвр. 1. *затворати неки предмет спуштањем поклопа, поклапати*. — Вјзда закљапам кутџју, да ми ђеца не краду дубан. 2. *закључавати, забрављивати*. — Ми кџћу не закљапамо кад идџмо у комшиљук.

закљоп, закљопа м уређај за закључавање куће. — Не ваља ми овџ закљоп, тако ми Бџга ће ме неко подкрас.

закљопит, -џпим свр. 1. *затворити неки предмет спуштањем поклопа, поклопити*. — Ил џзми, ил ћу закљопит кутџју. 2. *закључати, забравити*. — Закљопи врата, па ајмо.

закомакат, -аџџем свр. *почети комакати, вичући карактеристичним гласом терати еукове*. — Закомакаше чобани, сџгурно су им удрили вукови.

закџпина ж место у страни у које се укопа кућа са три стране. — Драган зовџ за сџтра мџбу, грађи закџпину за кџћу.

закџраћит, -аћим свр. 1. *савити, повити*. — Закџраћи ту чивџју, да се неко не набџде. 2. *померити уназад, забацити*. — Лџгни наузнак и закџраћи главу, па ће ти стџт крв џз носа.

закџс, закџса м део ливаде који више косача покоси терајући с врха до дна по један откос. — Овџ е трџћи закџс откаџ смо се закосџли.

закџсит, -џсим свр. I. *поправити оно што је кошено, довршити непокошени крајичак*. — Закџси јџш маљо та крајичак. II. ~ се почети косити. — Косачи се блџу јџтрџс рџно закосџли.

закрвомџтит, -џтим свр. *тешко завадити, закрвити*. — Ђе е стџгла, ту е закрвомџтила.

закрџдит, -рџдим свр. I. *стећи, запатити (стоку, пчеле и сл.)*. — Откако сам пчџле закрџдио, живот сам поврџтио. Уочи рџта сџ бџла закрџдила вељика стџка. II. ~ се намножити се, запатити се. — Блџу се увр Баља закрџдиле пчџле, трџба и пођатџт.

закрџијељџт се, -џјељџм се свр. в. *прикрџијељит се*. — Што си се закрџијељџо за мене, џди маљо с Никџлџм.

закубџрит, -џм свр. пеј. *почети пушити (цигарету, лулу и сл.)*. — Закубџрио ка правџ чџек: свџ му дџм иде џз носа.

закујекат, -ска̄м свр. *почети кујекати, викаати, запомагати тражећи помоћ.* — Спава̄ли смо док Јбко не закујекá.

закуријеват, -йјсв̄ам несвр. *неоправдано приговарати, тражити замерке; зановетати, извољевати, закерати.* — Тако ти Бѣга, не закуријсв̄а, нѣ нѣшто пãмѣтно збѣри.

закурит, закурим свр. *шаљ. запалити цигару, запушити.* — Јеси ли закур̄ио, јеси?

закурња̄вйт, -йм свр. 1. *почети јако димити, испуштати дим.* — Кад запãлиш гуму, она засмрд̄и и закурња̄вй. 2. а. *подићи се, усковитлати се (о прашини).* — Глѣ како е закурња̄вйло за онијема камиѣнйма. б. *подићи, усковитлати прашину.* — Камиѣни закурња̄вйше да се не мѣже прб̄ј пѣтем. 3. *запалити дуван, почети пушити испуштајући много дима.* — Чйм изйдѣ и шкблѣ, закурња̄вѣ. Закурња̄вйше некака̄в крцо, пã усмрђѣше сѣбу.

закуснут, закуснѣм свр. *запахнути непријатним мирисом.* — Остав̄й сйр чйм ме закуснѣ на ма̄ју. Она се пѣгãн нйкад не купã, пã кãт прѣђе покрãј тебе, закуснѣ те некаква фѣња.

закучãлка ж *сигурносна игла, зижернадла;* исп. запучãлка, заспучãлка и спуча. — Заспучи ту фãнѣлу закучãлкѣм.

закучит, закучим свр. 1. *закачити, запети (за нешто).* — Зãкучи ми чарãпа за трн, те се врãгосã. 2. *тешко ожалостити.* — Добро мѣ закучила смр̄т Љубйшина.

зãлагãј м *залогај.* — Не брѣј ми зãлагãс, нйјеси ти овѣ зарãдйо!

зãлагãт се, зãлагãм се несвр. *наизменично јести истом кашиком (о више особа).* — Имãли смо сãмо јѣдну ужйцу, пã смо се зãлагãли.

зãлãдãк, -тка м 1. *залазак, заход сунца.* — Дѣђйте прйје зãлãтка сунца. 2. *сеновито место, место у хладовини.* — Мãкните ту ѣтаву из зãлãтка. Мãкни се сã сунца, бѣдни у онã зãлãдãк иза кѣнѣ.

зãлãдит, зãлãдй свр. 1. *безл. настати, наступити (о хладноћи, хладном периоду).* — Овѣ годинѣ зãлãдй ранйјѣ нѣ йкад. 2. *приклонити се западу, заћи (о Сунцу).* — Матйке бачãмо чйм Сунце зãлãдй. Чйм Сунце зãлãдй, јãви ѣвце у катун.

зãледѣшит, -йм свр. 1. *окрепити.* — Нѣсйш ли штѣ да зãледѣшймо дѣшу? 2. *смирити некога.* — Нѣшто е лѣут, зãледѣши га ма̄ло.

зãливãдйт, -йм свр. *претворити у ливãду (живу и сл.).* — Нѣмã кѣ да ми рãдй, пã сãм свѣ нйвѣ зãливãдйо.

зãлйзãк, -ска м *глатко зачешљан део косе.* — Нѣсй кѣсу на зãлйзãк.

зãлйјѣвйт, -йјсв̄йм свр. *одступити од утврђених принципа, прекорачити утврђене норме, застранити.* — Бѣгами е Бѣжо зãлйјсв̄йо, нѣ нѣше далѣко отйс. Кут си, јãдãн, зãлйјсв̄йо, зãр не вйдйш да е тѣ будалãштйна!

залишћват, -шћем несвр. *изузимати некога од клетве и при нарицању*. — Кунџ, ни ћџцу му не залишћуџ. Кукџ црнџ мајка за делићом сином, оногџ живџга и не залишћуџ.

залишћит, -йшћим свр. *изузети некога при клетви или нарицању*. — Залишћи бар ћџцу, нијџсу џна кривџ. Залишћи брџта, ако си овџгџ изгубиџла, остџо ти је још јџдан.

залудњџи и залудњџи, -џ, -џ, *залудан, узалудан*; исп. узалудњџи. — Нџјжалијџ ми је залудњџи рад и мџку. Бџже, Бџже, колико е овџ залудњџџ мџмчџди!

залужит, -ужим свр. *скувати џџџ*. — Мџбраћемо да залужимо, йма џста тијџ прџџ да се перџ.

зџљшћит, -йм свр. *ошамарити*. — Зџљшћи ћу те, док се тџмо превр-неш!

зџмај, зџмаћнем свр. (аор. зџмче и зџмџче) *зџмаћи*. — Зџмче Мило прекџ бријџга. Зџмаћџше говџда у гору.

зџмаћнут, -џкнем свр. I. *удавити омчом*. — Да сџм знџла каквџ ћеш бџт, зџмаћнуџла би те. II. ~ се *обесити се*. — Да сџм знџла што ћу доживљџет, зџмаћнуџла би се!

зџмаслајсџт, -ишћем свр. 1. *мажући изравнати неравнине, замазати, изгладити*. — Узми мџлтера, пџ тџ лијџепџ зџмаслајши. 2. *фиг. загладити неку неугџдну ситуџцију*. — Не бџј се тџ нџму, свџ ће тџ онџ лисџц да зџмаслајшџ, пџ кџ да ништа није бџло.

зџмџшит, -џ, -џ *који је знџтне величине, знџтних размера, димензија, замашан*. — Тџ брџме е зџмџшџто, нџј га мџј ни подићнут.

зџмџшџто прил. у *великој мџри, вџома много, јџка*. — Вољџ е да лџжџ зџмџшџто.

зџмџшћрџњџт, -џм свр. *зџварати, обманути*. — Нџмџш кџд к нџму, зџмџшћрџњџће те: врџнућеш се зџдовољџн, а нџће ти ништа пџмој.

зџмирићат, -итџм свр. *створити незгодну, непријџтну ситуџцију, “зџкувати”*. — Он је овџ зџмирићџо, пџ побљџгџ.

зџмлџта ж *приглупџ, ограничена особџ*; исп. смлџта. — Бџјџ е великџ зџмлџта. Нијкад ништа пџмџтно од нџга нџј ћут. Тџмо Никџлин је обичнџ зџмлџта, али му мџже бџт, йма џбро зџплџће, пџ кад нџшто уради да не ваљџ, брџћа тџ затџшкају. Зџмлџте га не учџ шкџлу, учџ џбрџй ћџци.

зџмлџтарџт, -арџм свр. 1. (нечим) *почџти млџтарџти, живо, брзо покрџтџти нешто тџмо-џмо*. — Штџ си зџмлџтарџо тџм тојџгџм, оћеш ли нџкџме главу да разбџјџш? 2. *почџти лупџти, ударџти, трџскџти*. — Чџм кџла крџну, нџшто у мџтџр зџмлџтарџ.

зџмогућџт, -ућџм свр. *стећи богатство, постџти имућџн*; исп. зџмогућџит. — Послије рџта нијџсџмо ништа имџли, а сџт сџмо зџмогућџли.

замогућит (се), -ућим (се) свр. *а. замогућат.* — Јоко е замогућио прије десѣтак гѡдинѣ, а дѡтлѣ није имаѡ ни краву. Народ сѣ послѣје колективѣа замогућио.

замѡзѡлит, -им свр. *изгубити моћ говора због дугог причања.* — Причаѡ е док није замѡзѡлио.

замрѣат, -рѣѣм несвр. *затицати се негде (обично ван своје куће) кад пада мрак.* — Купи чѡкле, па ѡјмо у Метѡкију! Ја ти ѡвђе више нећу замрѣати!

замуѣак, -ска м 1. *закржљало младунче домаће животиње.* — Ова замуѣак не мѡже ни да пѡсѣ, а не да пѡсѣ. 2. *а. закржљало, неразвијено дете.* — Иде ли она Милѡв замуѣак у школу? *б. дете ограничених умних способности, пригласно дете.* — Три гѡдине иде у пѣти рѣзред, но замуѣак па замуѣак, никакѡ да га заврши.

замуѣен, -а, -о 1. *глуп, туп, ограничен.* — То е замуѣено створѣње, ништа му не иде у главу. 2. *који се тешѡ усмено изражава, неспретан, сметен у говору.* — Умије лијепо да напише, ал ѡат причѣ замуѣен је, па не умије ни двије унакрс.

замуклогрлат, -рлат свр. *почети дозивати, тражити нешто, жалити се и сл. плачливим, муклим, неразговетним гласом.* — Замуклогрлатѡ с онога брѣјега, а ништа га не разумијем.

занеобрѣјанит, -ѣним свр. *запустити браду, зарастати у браду.* — Нећѣљу данѣ се нијѣсам брѣјаѡ, добро сам занеобрѣјаниѡ.

зѣнога ж део неког земљишта (*ливаде, љиве и сл.*) који залази у шуму или између неких географских објеката. — Мѡја е цијѣла ова ливѣда и она зѣнога између потѡка и дубраве.

зањирѣт се, -ирѣм се свр. *загледати се пажљиво у нешто на малој раздаљини.* — Ја се зањирѣо у ове нѡвине, нијѣсам ни опѣзио ѡа си улѣга.

задѣит, задѣим несвр. *заобилазити, обилазити.* — Удупчила се на врата, па мѡрамо да ју задѣимо. Сврати, јѣдан, немѡ ми задѣит кућу.

заѡловит се, -и се свр. у изр. *за о л о в и л е т и (м у, в и и сл.) с е (д а б о г д а) у к л е т в и: занемѡ (занемели и сл.) (дабогда).* — Лаже, заѡловице му се, дабѡгда!

заѡслит, заѡслим свр. 1. *проговорити, заустити.* — Оће нешто да каже, но му не дамо заѡслит. 2. *запети, задрети, заврети (причати, мољакати и сл.)* — ѡат Стефан заѡсли да причѣ, више никѡга не запада ни рѣјеч да проговѡри. Заослио цијѣли дан — да пѣре да купим фѣрмерице, па, да пѣре, а ја, сирѡма, немѣм осим дѡговѣ ништа.

запѣзно прил. *тако да се дуго памти (кад је реч о некој казни).* — Ако те једном рѣпим, биће ти запѣзно док си жив.

запијѣт се, запијѣм се свр. *задахтати се, задихати се (од умора).* — Не мѡгу ја узбрдо, ѡдма се запијѣм.

запират, -рѐм несвр. I. 1. застајати, запињати у грлу (о залогају). — Запиру ми нешто залагаи. 2. чинити (прекорима, приговарањем и сл.) да некоме застају залогају у грлу. — Не запире ти мене сваки залагај. II. ~ се в. запираат (I). — Не знам шта е, ево неко дба све ми се запире кад њем.

заподинит, -им свр. 1. направити “подину”, основицу стога сена. — Лјјепо си то заподинио. 2. стећи имовину, заимати, обогатити се. — Заподинио е тај и мисли да му више нико не трѐба.

заподират, -рѐм несвр. започињати, заподевати (непријатан разговор, свађу и сл.). — Не заподире то, бдљѐ ти је.

заподријет, -дѐрѐм свр. започети, заподети (непријатан разговор, свађу и сл.). — Ја нијесам стго о томе да збрим, нѐ си ти заподро.

заподрцат, -рцѐм свр. в. заендељит. — Заподрцао уза страну, а мѐже путем. Заподрцао преко ливадѐ, а оно наврнута вода, па смо изгѐзмили, а пут је био сѐв и фѐн. Кут си заподрцао ус ту страну? Заподрцао једно те њстѐ, па га нѐ мош уразумит. Заподрцао ту па ми причѐ како сѐ то дијете родило у рат.

заповрѐт, -рѐтим свр. в. затовитлит. — Пуно њма прѐву руку, кад га заповрѐти каменом, погодѐи говѐче ѓтпрѐ.

запријенут, -ѡјенѐм свр. прионут, прикачити се, залепити се. — Шта ти је то запријенуло за рукав?

запријет (се), запрѐ (се) свр. застати, запети у грлу (о залогају). — Не ѡта кад ѡјеш, да ти не запрѐ залагај. Запрло му сѐ, да му брзо чѐшу воде.

запрцарат, -арѐм свр. в. заприцарат. — Кад бѐчим сѐ у огањ, ѓна запрцарѐ — ѓчи да ти избѡје.

запрцкарат, -арѐм свр. запуцкѐтати; исп. запрцарат и запуцкарат. — Ако ѓгањ запрцкарѐ ка трѐкаш, знадни да ње вријѐме.

запрѐчит, -ѡм свр. кренути, упутити се некуда без много размишљања. — Запрѐчио е на планину прѐт саму нѡј, бойм се е ње омрѐкнут преко кѡмскѡјѐ гѡра.

запузнѐт, -нѐм свр. засести, остати дуго у гостима. — Дѡѡѐ и запузнѐ, па нѡкако да ѓјдѐ.

запуцкарат, -арѐм свр. в. заприцарат. — Чѡм бѐчи гране у огањ, ѓне запуцкарѐше.

запучѐлка ж в. закупѐлка. — Да нѐмѐш јѐдну запучѐлку?

запучит, -ѡм свр. в. запусит. — Што си запучио тај ѐмпер на ѡву врућину?

запушит, -ѡм свр. 1. почети пушити. — Запуши цигѐр крѐца и закашља се чѡм пѡвуче прѐви дѡм. 2. попушити, испушити. — Бѐчи матѡку, па

сѣдни да запушимо по цигар дувана док ни донѣсу ручак. 3. *испунити, напунити димом (какову просторију).* — Чим сте овако запушили кућу?

зѣрок, зѣрка м *опклада*. — Дѣбио сам чарапе на зѣрок да ће за Никѡлдан панут снйјег. Оћеш ли у зѣрок да с ѡн млађй од мене?

зѣрѡчит се, -йм се свр. и несвр. 1. *заветовати се, зарећи се, зарицати се.* — Зѣрѡчили смо се да ѡјдемо на Острог. Три гѡдине се зѣрѡче да ѡјду у Метѡкију. 2. *опкладити се, кладити се.* — Зѣрѡчио сам се с ѡцем да ћу покѡсит ливаду за два дѡна. Вѡзда се зѣрѡчи, а нйкад не изгубй.

заслѡчак, -чка м *најлепши део (комад, кашичица и сл.) јела који се остави за крај да се ѡјме заслади.* — Срце од лубенице вѡзда оставймо за заслѡчак.

заслѡчит, -ѡчим свр. 1. *учинити слатким, засладити.* — Заслѡчи ми мало варенике. 2. *појести нешто слатко (или упиште нешто пријатније, лепше) после осталог јела.* — Прво сам попио варенику, а скѡруп сам оставио да заслѡчим.

засѡвница ж в. *пријеворница.* — Не заборѡви да завучеш засѡвницу.

засѡпит се, засѡпйм се свр. *добити оболење дисајних органа.* — Засѡпиле ми се ѡвце, пѡ не мѡгу да пасу, нѡ сѡмо шмрклају. Засѡпио сам се, не мѡгу дѡнут.

заспучѡлка ж в. *закучѡлка.* — Изгубйла сам заспучѡлку, пѡ ми дѡ ону тѡѡју да ми не пѡне рѡша.

заспучат, -учѡм несвр. *закопчавати дугмацима, копчама и сл.* — Мѡрѡш заспучат цѡмпер, не ваља да ти је отпучен. Не заспучѡм капѡт нйт мѡгу, велики ми с трбу.

заспучйт, -йм свр. *закопчати дугмадима, копчама и сл.* — Заспучи тѡ панталѡне. Што не заспучйш цѡмпер на ову зиму?

засрам, засрама м исп. *застйћа и застиће* 1. *брука, срамота.* — Не мѡгу поднѡсит засрам, убйћу га кѡ пѡшче. 2. *особа која наноси некоме бруку, срамоту.* — Он је засрам цйјелѡга брѡства. Он је засрам нашѡ куће.

застйћа ж (у Лијевој Ријеци) в. *засрам.* — Снајѡ не ова застића ни крйве ни дѡжне. Тй си, јѡдо, застића свѡкѡга свѡга.

застйће с в. *засрам.* — Толйкѡ застиће нећемо више да поднѡсймо без йкакве своѡ крйвице. Он је наш црн ѡбраз, застиће нашѡ куће.

засун, засуна м в. *пријевор.* — Тѡ ти засун нйје сигуран.

засут, заспѡм свр. *ујети жито у воденични кош ради млевења.* — Јѡ ћу да заспѡм послйје тебе, мѡј је ред.

затйлици ж *потйљак.* — Удѡрио га задлѡнком по затйлици.

затљѡит, -ѡйм свр. *задремати, дремнути;* исп затљѡјат и затљѡанут. — Јѡ затљѡи, пѡ ме тй прѡбуди.

затљајат, -ајм свр. *в. затљаит*. — Дóђо умбран и таман мáло затљаја, кад они дóђоше.

затљанут, -ањем свр. *в. затљаит*. — Не да ми дијете ни затљанут, по сву нòј плачѐ.

затовитлит, -им свр. *завитлати, замахнути усмеривши према некоме циљу*. — Ако ти га Пуно затовитли левайном, главу ће ти разбит.

зáтоп, зáтопа м *јело од животинских изнутрица затопљено у лоју*. — Нѐте ђеца да ми ију зáтоп.

затракарат, -арам свр. *почети тракарати, непрекидано лупати, ударати*. — Судија ме нешто пита, а чим ја пòчнем да причам, она ђевка затракара на ону машину.

затрапутлат, -утлам свр. *почети трапутлати, неспретно, трапаво ићи или радити*. — Стáни, шта си затрапутлао. Ђно га одонуд ће е затрапутлао.

зáтркѐ прил. *из затрке, залета, залећући се*; исп. изатрке. — Дóбро скачѐ зáтркѐ, а слабйјѐ трупачкѐ.

затрупарат, -арам свр. *в. затрупат*. — Затрупарáте, ђецо, мáло ногáма, стрѐсите тá снйјег.

затрупкарат, -арам свр. *у дем. значењу: затрупарат*; исп. затрупкат. — Чим се ðн замисли и затрупкара ногòм, знам да се нешто бекира.

затрúпкáт, -ам свр. *в. затрупкарат*. — Ђто е нѐко затрúпкáо испред вратá.

затрúпнат, -упњем свр. *залупати ногама*; исп. затрупарат. — Јá затрúпта ногáма за њим, а ðн пòмисли да га ћерам, пá пòбљеже колико гòј мòже.

затúжет, -ужим свр. *почети тужити, нарицати за покојником*. — Јулка, затúжи мáло да се, барем, исплáчѐмо. За њим нйко неће затúжет.

затúј се, затúчѐм се свр. *застати у расту*. — Онò им се дијете затúкло, пá не рáстѐ.

затúлит се, -улим се свр. *пригушити се, скоро се сасвим угасити*. — Овá се ðгањ затúлио, неће да пйрнѐ.

затутѐљат, -слáм свр. *почети тутѐљати, шепртљати, радити невестито, спора*. — Затутѐљао тó, цйјелò јúтро тобож рáди, а нйшта се не познаѐ.

зáћ м *место заклоњено од сунца*. — Ђе е зáћ, снйјег дòцкан копни.

заћакулат, -улам свр. *загаламити, залармати, заграјати*. — Стáните, шта сте заћакулáли.

заћапарат, -арам свр. *почети много и брзо говорити неким страним језиком (који слушалац не разуме)*. — Кад заћапарāju Талијани — не умјју прѣстат.

заћљив, заћљива, заћљиво *заклоњен од сунца, мало изложен сунцу*. — Сућеска е заћљива, тѣшкѣ е ђвѣ зими, а лѣти је лјјєпо.

заумйт се, -йм се свр. *занети се у мислима, замислити се*. — Нѣшто сам се заумйла, пѣ те нѣ чу.

заунут, -нѣм свр. *добро затворити, заптити*. — Ова кутйја е добро заунута. Цйо дѣн стој у воду и ни кап не пропуштй.

заутинйт, -йм свр. *зачупавити, постати чунав*. — Вала сам добро заутинйо, а нѣмѣ ко да ме очупѣ.

зафѣтка ж *сипаћа кашика, кутлача*. — Нйкад не изйје више нѣ зафѣтку пасуља.

зафйрак, -рка м *мали вур, вурчић*. — Направйли смо у пѣток зафйрак, пѣ се купѣмо.

зафйрит, -йрим свр. I. *преградити, зајазити поток, речицу да се направи фйр, вур*. — Зафйрили би пѣток, пѣ се по цйо дѣн купѣли. II. ~ се I. *зауставити се правећи фйрове, вирове, локве, зајазити се (о води)*. — Пѣток сѣ зафйрио, пѣ мѣжемо да се купѣмо. 2. *напунити се сузама, засузити*. — Зафйрише му се пуне ђчи сузѣ.

зафригѣнит, -ѣнйм свр. *заврискати, гласно заплакати, закукати (о више особа)*. — Ћутйте, ђѣцо, шта сте зафригѣнйла. Зафригѣнйле жѣне, престравйтѣ се онѣ црнѣ ђѣца.

зафрљачит, -ѣчйм свр. *бацити, хитнути јако замахнувши; исп. фрљачит*. — Драго зафрљачй плѣчу ђовлѣ чѣк долѣ до воѣеницѣ. Узѣо Мирко капу Мѣнѣву, пѣ ју зафрљачйо у пѣток.

зафрцунит се, -унйм се свр. *замомчити се*. — Поглѣ како сѣ ђн зафрцунйо.

зафучат, -учйм свр. *почети фучати, испуштати звук сличан звуку "фу" (о мачки)*. — Зафуча мѣчѣк на пса, а ђн пѣбљѣже.

зацевѣлит, -ѣлйм свр. I. *завикати љутитим и пискавим гласом, засиктати*. — Чѣете ли ону штригу како е зацевѣлйла сѣсрѣд сѣла? II. ~ се *развицати се љутитим и пискавим гласом*. — Шта си се зацевѣлйо, стѣни мѣло да се разговѣрймо кѣ љуђи.

зацекѣлит се, -ѣлйм се свр. *направити се важан, уобразити се*. — Ђно колийцо е, а зацекѣлйло се, пѣ му се чинй нйко ђљй од нѣга.

зацйкнут, -нѣм свр. *јако спустити горњи воденични камен и тако учинити да воденица меље сувйше ситно брашно*. — Зацйкнуо си воѣеницу, пѣ ти мѣлго сйтнй брѣшно.

зацркљив, зацркљива, зацркљиво *заједљив, пакостан*. — Зацркљив је, пукнуће ако ти се не освети.

зацрњет, -рњим свр. *ожалостити, завити у црно*. — Чедо не зацрњио, млад размину.

зацуфљит, -уљим свр. *зашилити, заоштрити*. — Што си зацуфљило те бркове?

зачапарат, -арам, свр. 1. *почети ситно, учестано ударати о нешто стварајући потмуле звукове, задобовати*. — Зачапарала кйша по штицама, нџас ћу лијепо да спавам. 2. *почети ситно газити стварајући слабији звук (обично о стоци)*. — Зачапарале ђвце преко моста.

зачагрљат, -рљам свр. *почети производити непријатне звукове приликом премења разних предмета; исп. зачангарат и зачангрљат*. — Шта онџ зачагрља по тавану?

зачангарат, -арам свр. *в. зацгрљат*. — Шта си зачангараџ тијем алатом, те ми прџбуди дијете?

зачангрљат, -рљам свр. *в. зацгрљат*. — Зачангрљаџ стрико некаквијем алатом по тавану, те ме прџбуди.

зачџпит, -џпим свр. *почети нешто упорно тражити, молити*. — Дошџ Гавро па зачџпио — позајми ми пара, па позајми, не вљџруе ми да немам.

зачкрчат, -рчим свр. *в. зашкрчат*. — Не мож отворит врата а да не зачкрче. Не могу га слушат кад зачкрчи зубима.

зачупат, -ам свр. *в. зачупит*. — Зачупаџ си, мџраћеш да се пошйшкаш.

зачупит, -упим свр. *постати чунав, зачупавити; исп. зачупат*. — Што си зачупио, што се не пошйшкаш?

зацгљат, -гљам свр. *в. зацгљат*. — Узми овога мџа, па зацгља између пџдница да не џурй вљџтер.

зашатулат, -улам свр. *поћи тетурати се*. — Ено га џе е џпџт зашатулаџ, напио се — враг му га пџпио.

зашкрчат, -рчим свр. *зашкрипати; зашкргутати; исп. зачкрчат*. — Зашкрча јџла и паде. Ка се назути, издрљй џчи а зашкрчи зубима, стра те уџати.

зашламит, -амим свр. *укинути нешто неуредним набацивши разне отпатке*. — Што сте зашламили ту сџбу, шта сте то рајдили?

зашлапарат, -арам свр. 1. *почети газити по води или блату прскајући и производџи бучан шум, зашљапати*. — Зашлапараџ ногама по бари, свџга ме испрска. 2. *почети ударати, пљескати по води*. — Мирно мај ногама и рукама, шта си зашлапараџ!

зашлапат, -апам свр. *почети пљескати, аплаудирати, запљескати*. — Кад ја реко шта мислим о свџму томџ, свй ми зашлапаше, а прџседник само сџже главу. Чим проговџри, нард му зашлапа ка да се помами.

зашлапџит, -џм свр. ударити плуску, шамар, ошамарити. — Добрџ сам га зашлапџио с ђбље стране по једнџм.

зашмуктат, -укџем свр. почети шмуктати, шмркати, зашмркати. — Чџм просџсмо дувџн по пџду, зашмукташе и почџше да блџежџ напоље.

заштџвит, -џвџм свр. наџћи у веџем броју и заузимајуџи шири прос-тор. — Заштџвили Талијџни, пџ претрџсају гџре и планине. Виџи како су онџ ђвце заштџвили уз онџ платно.

заштракџрат, -арџм свр. в. заштрактат. — Чџм заштракџра затварџч, ђни побљегџше.

заштрактат, -акџем свр. зашкљџцати; исп. заштракарат. — Заштрактџше затварџчи, умџло да изгџнџмо.

заштџкџт, -џм свр. 1. почети штукати, штуцати. — Толџко е лџта паприка да е заштџкџо од мџке. 2. безл. са "се" (са логичким субјектом у дативу) добити наступ штуцава. — Заштџкџло ми сџ усред рџчка.

заштџкнџт (се), -нџ (се) свр. уклџштити се, заглавити се. — ђпет ми је заштџкнџло у крсти. Сџго да подџгнџм кџмџн, пџ ми се нџшто заштџкнџ, те пџдо на постџљу.

зџкрџит, -џм свр. (некоме) подвалити. — Овџга пџта си ми га дџбро зџкрџио.

зблџзнит, -џзнџм свр. I. намамити ђвце на со. — Ёно онџ мџли зблџз-ниџ ђвце. II. ~ се окупити се, збити се у гомилу (о ђвцама). — Јџ фџбну ђвце, а ђне се зблџзнише окџ мене.

зџџџак, -џка м ђмаџи а снажџн човек. — Онога Јџкџџга зџџџа нџко не мџже ђбалит ни прџбџчит му кџмена с рџмена.

зџџрџт, -џм несвр. одржавати нормалне, пријатељске ђносе, општи-ти (говором). — ђн је вељика пџгџн, нџ с кџм у сџло не зџџрџ.

зџџ се у изр. шта се зове (овоме, овој и сл.) шта је (овоме, овој и сл.), шта му (џој и сл.) то треба, шта му (џој и сл.) то хоџе. — Шта му се онџ зџџе те свџко јџтро рџни без нџжде. В. и пр. под чошпит.

зџџ м 1. брука, скандал. — Кџд је Јџна родиџла кџпиле, пџкџ е зџџ по цијелој наџи. 2. галама, вика, гласна ердџа. — Што си пуштџио говџда у ливџду Миљџнову, долџзио е ко тџтџ да те давиџа, зџџ је стџраџо.

зџџџит, -џм свр. 1. лупити, ударити у нешто произведеши зџџ. — Нџшто е зџџџило испрет кџџџ. 2. снажно ударити, млатнџти. — Немџ тџ да те јџ једнџм зџџџи м право по главџи!

зџџџџит, -џм 1. јџко ударити; исп. звичит. — Зџџџџило га е зрџно право прос плџџе. 2. ујести (о змију). — Зџџџџила га е змиџа у прс, али сџ спџсџ пџсуџи крџ.

звиздат, звиздам несвр. I. 1. *а. гицат (I)*. — Кад јој се примакнем она звизда ногама. 2. *а. звиздат (II, 2)*. — Нешто жена звизда на мене, не знам шта јој је. 3. *громко, јако пуцати, тутњати, праштати, грукати*. — Звиздају зрна око мене. Звиздају неће топлови. Звизда свијећа од Лисе, кйша ће до јутру. II. ~ се 1. *а. гицат (II)*. — Ниједна ми се крава не звизда. Свака е мирна ка јагне. 2. *дурити се, љутити се*. — Што се звиздаш, јадна, нијесам ти ништа учинио.

звизнут, -нем свр. I. *а. гицнут (I)*. — Не примљчи се жујки, е ће те звизнут. II. ~ се 1. *а. гицнут (II)*. — Кад јој се гдј примакнем звизне се. 2. *дурнути се, љутнути се*. — Реко јој да ми дода чашу воде, а она се звизну.

звйјук м *лакомислена, непромишљена, нестална особа, ветропир*. — Он је обични звйјук.

звирет, звирим несвр. 1. *гледати кроз какав узан отвор (обично кријући се)*. — Звирио е проз рупу од браве да види шта радимо. 2. *видети се*. — Наћи ма, па затисни свјј ће ти звирй, да се не смрзнемо кат почне да фурй кроз оволикэ звирине.

звирйна, звиринэ ж *пукотина између брвана, дасака и сл., рупа на њима*. — Затисни нечим ову звирйну, да ти не фурй проз њу.

звйчйт, -йм свр. *а. звиждит (I)*. — Чува се ти да те на ову успар нешто не звйчи.

зврцат, зврцам несвр. *скитати, лутати, тумарати, потуцати се*. — Зврца по играњкэ, а књигу неће да узме. Само да му е да зврца, па макар и гладан био!

зврцкат, -ям несвр. *ударати палцем одапетим о неки други прст и обрнуто*. — Ђеца пљулице зврцкају палцем и убачују у рупицу.

зврцнут, -нем свр. *ударити палцем одапетим о неки други прст или обрнуто*. — Зврцну пљулицу и отпрве убачй у рупу.

зврчйт, -йм свр. *ударити*. — Зврчио га е каменом у главу.

згепйт, -йм свр. 1. *брзим покретом узети, зграбити, шчепати*. — Згепй му капу и утече. 2. *кришом узети нешто туђе, украсти, дићи, здипити*. — Згепй ми нека поган такулин пун пара.

згйбет, згйбети ж *а. гйбет*. — Она Маркова згйбет заврши школу, ал остаде поган ка му отац.

згйбечад ж *зб. им. од згйбече*. — Она Миланова згйбечад краду ће што стйгну.

згйбече, -ета с (супл. мн. згйбечад) *а. гйбече*. — Оно Миладиново згйбече ми вада пушћа овце у ливаду.

згигиват се, -гүем се несвр. *гуркати се, подгуркивати се лактовима скрећући један другоме пажњу на некога коме се жели подсмежнути*. — Божо лаже, а љући се згигују.

зглоба, зглобѐ ж *злоба*. — Бѓже драгй, што е она женетйна пуна зглобѐ! зглобан, -бна, -бно *злобан, завидан*; исп. зглобљив и позглобан. — Милѧ е зглобна, смѧта јѓј што су моја ђѧца бѓља од нѧнѧ.

зглобљив, -а, -о в. *зглобан*. — Сва су она зглобљива, далекоѓ им куѧа!

згргљат, згргљам свр. I. 1. *скупити у великом броју (о људима, животињама)*. — Ко згргља овољикй народ? 2. в. *згргљат се*. — У понеђљњик ђе згргљат велики народ у Андријевицу. II. ~ се *скупити се у великом броју (о људима, животињама)*. — Згргљаѓ се велики народ на сабор кот црквѧ. Нѧшто пљйјенй ѓвце, па се згргљаше у тѓр.

згрмљет, згрмйм свр. 1. у клетви *убити, погодити (о грому)*. — Какѧв је згрмйо му га свети Илија увр главѧ! 2. *подвикнути, реѧи оштро и љутито*. — Згрмйо сам му га сйној, нѧне му више паѓат нам да доцкан долѧзи ка куѧи. 3. *одлично и одједном одговорити на постављена питања (о ђаку, студенту)*. — Згрмйо сам му на сва трий питања.

згрѓбница ж *грѓбница*. — Начинйо е згрѓбницу и у ну е прво укопаѓ сйна.

здѧкат, здѧкам свр. *направити нешто незешто, лоше, рђаво*; исп. здеѧат. — Здѧкала некакав љѧб, ја нијѧсам могај појес ни два залагѧја, иѧко сам био глаѓан. Запѧљйше ми Турци куѧу, па здѧкасмо на брзину ово мало колибѧ.

здеѧат, здеѧам свр. в. *здекат*. — Како си ово здеѧала, опѧле ти руке.

зѓйг м 1. *силазак стоке и сточара с планине после летње испаше у село ради зимовања; време када се обавља сеѓба с планине у село после летње испаше*. — Ништа не мрзйм више нѓ зѓйг. Биѓ сам све љѧто на планину, свѧ до зѓйга.

зѓйгнут, -нѧм свр. *напустити у јесен планину и сиѧи са стоком у село ради зимовања*. — Зѓйгли смо уочи Арѧѧјеловаднѧ.

зѓйзѧт, зѓйжѧм несвр. *напуштати у јесен планину и силазити у јесен са стоком у село ради зимовања*. — Ми никаѓ не зѓйжѧмо прије нѓ што пѧнѧ снйјѧг.

здравйк, -йка м *изразито здрав човек*. — Цѧѧто бљѧше јѧдан здравйк и глѧѓан чѧек, а зѓби му се бијѧлѧ ка крѧмѧн.

здравйца ж *здрава, јѧдра и лепа женска особа*. — Нѧма ништа без здравйце са сѧла, та може да поднѧсѧ сваку мѧку, и да раѧѧ, и да радй, нѧси и свѧ.

здрйгнут, -йгнѧм свр. I. *усирити*. — Трѧба здрйгнут тољйку варенйку, да се не иштѧтй. II. ~ се 1. *згуснути се (о млеку), усирити се*. — Излѧѓило ми сѧ сйрйште, те ми сѧ варенйка јѧдва здрйгла. 2. *јѧдва се зачѧти (о малом, закржљалом детету)*. — Онѓ сѧ дијѧте јѧдва здрйгло, нѧма од нѧга до самѧ душица.

здрйо, здрѧла, здрѧло *зрео*. — Пасуљ ми је здрйо за Свету Гѓспоѧу.

здрпѣит се, -им се свр. 1. *ухватити се укоштац у тучи, дохватити се, дочепати се.* — Здрпѣше се Јоко и Пѣро, једва и развадисмо. 2. *посваћати се, завадити се.* — Не збрѣ, изгледа су се здрпѣили.

здѣа ж 1. *јак вадушни притисак при експлозији;* исп. дуа. — Бачила га е здѣа, па е прска у себе, а ниђе ранѣ на њѣга. 2. *фиг. особа која на велику журбу дође и оде обавивши неки посао.* — Дође она здѣа Милоша те ми извргутли пѣре и бјде.

здѣмѣт се, -ѣм се *спанѣати се, спетљати се.* — Изгледа су се Вујо и Боса здѣмѣли.

здѣрнѣт се, здѣрнѣм се свр. *заинтересовати се за супротни пол; осетити потребу за супротним полом;* исп. дурнут се.— Тако ми Бѣга, он се здѣрнѣо, пѣло му нѣм да се жѣни.

зѣка, зѣкѣ ж *крава зеленкасте боје и име такој крави;* исп. зекуља. — Зѣка и зекуља су зеленкасте, а мрка и мркуља мрке.

зѣкан, зѣкана м *коњ зеленкасте боје и име таквом коњу.* — Пр. в. под дорат.

зѣкоња м *во зеленкасте боје и име таквом волу.* — Зѣкоња и сивоња дру цијеломе сѣлу.

зекуља ж *деф и пр. в. под зека.*

зѣлѣв, -ѣва и зѣлѣв, зѣлѣва м *пас зеленкасте боје и име таквом псу.* — Зѣлѣв и сурѣв нѣте ни да лѣну. Да нѣма жујѣва лупѣжи би ни свѣ пѣнијели.

земенѣ, -ѣ, -ѣ *који је од земље, земљани.* — Земнијѣ фуруна више ниђе нѣма.

земенаѣк, -ѣка м *хрчак.* — Блѣше Пѣтру земенаѣк нагрѣо компијѣре.

земљаш, -ѣша м *човек који поседује много земље.* — Дмитар Вукѣнев бѣо е прије рѣта највиши земљаш у срѣз андрѣјевички.

зѣћит, -ѣм свр. *јакو пасти, треснути.* — Пођуја се на траву, па зѣћи колико сам дѣг и шѣрок.

зѣчка ж *кобила зеленкасте боје и име такој кобили.* — Пр. в. под дорат.

зѣчкас, -ста, -сто 1. *који је боје зеца, зеленкастосив.* — Прѣђе овидѣје нѣчи зѣчкастѣ пѣс. 2. *који има зелене очи.* — Чијѣ је овѣ зѣчкастѣ дијѣте?

зијѣн, -ѣна м *штета.* — Од њѣга ѣмам више зијѣна нѣ ѣира.

зијѣнит, -ѣним свр. и несвр. *бити на штети, штетовати.* — За вријѣме рѣта смо зијѣнили свѣ што смо имѣли. Вѣзда нѣшто препродѣс и вѣзда зијѣни.

зијѣт, зијѣм несвр. в. *зиљат (1).* — Поглѣни онога звијѣка како зијѣ ка лѣдо.

зивјевалац, -лица м *врста цвећа*. — Лйјепо е проћетао зијевалац.

зиљат, зиљам несвр. 1. *осертати се на све стране, зверати*; исп. зијат. — Шта зиљаш окб себе, нб мани том грабуљом. 2. *звати, викати из свег гласа*; исп. зипат. — Кд ли онб зиља свр. Лбкве? Шта е онбј пбгани те зиља?

зиндан, -ана м *пространа и хладна просторија или зграда*; исп. зинданија. — Зинџо овд зиндан кџнџ, пд оће да ме проџнџ.

зинданија ж в. *зиндан*. — Шкбла е обична зинданија, посмрзаће се зимус џџца.

зипат, зипам несвр. в. *зиљат (2)*. — Е коџ ли онб зипа с онога брйјџга?

зловрџменица ж *жуна*. — Чџе се нџџе зловрџменица, оће врйјџме.

зложџтро с *особа незгодне нарави: прџава, напрасита, џудљива*. — Ако дбџе онб зложџтро настрадддли смо дба.

злбпашан, -шна, -шно *који пробира храну, зложџан (о стоџи)*. — Дббра крава, али злбпашна.

знавен, знавена, знавџно *памџтан*. — Знавџно овд дијџте, ка да е стардло пд се млддило.

знашица ж *бистро, памџтно дете*. — Она Милдва знашица заврши шкблу.

збра, збрџ ж *крава која се родила у зору и име таквој крави*; исп. зоруља. — Збра и Зоруља зовџмо краве коџ су се родиле џ зору.

зоромшијџ прил. *комп. од зором, ујџтро раније*. — Дбџи код мене зоромшијџ ако џеш да идџмо на Кдмове.

збрдња м во *који се родио у зору и име таквом волу*. — Ддлй смо му йме Збрдња што сџ родио џ зору.

зорџља ж *деџ* и пр. в. *под зора*.

зрња ж *бела овџа која има црне пеге по џушџи и око очију и име таквој овџи*. — Имдли смо сдмо двйје двџе — бдљу и зрњу.

зрњас, -ста, -сто *који има црне пеге по џушџи и око очију (о овџи и овну)*. — Имдли смо једнога зрњастдга двна.

зрњин, -а, -о *који припада зрњи*. — Јдш чџвамо зрњину пустаџйју.

зубат се, -ам се несвр. *бити склон ујџдању, ујџдати се (о коџу и магарџу)*. — Чџва се од тога кдња, зубд се и праџа.

зџква ж *дивља, некалемљена јабука*. — Зџкве тџрймо у сйјџно, пд йјемо од Божйџа.

зунздр, -ара м *бумбар*. — Слдџй е мџд од зунздрд нб от пчџлд.

изавѣгит, -ѣтим свр. *в. поаветит*. — Ова ђеца су изавѣгтила, па не знају шта чинѣ.

изандаврљит, -рљим свр. *I. искривити, искосити*. — Кут си изандраврљило тѣ ѡткос, врати се па коси за мнѡм. Лијепо ђени, изандаврљилеш ми тѡ сѣјено. *II. ~ се I. искривити се, искосити се*. — Шта су ти се изандаврљиле тѣ црѣвље? Изандаврљило ми се сѣјено, сѡмо што не пѡнѣ. *2. покварити се, изопачити се*. — Био е нѣкад дѡбар чѡек, нѡ откад је дѡбио пѡложѡј — посвѣ сѣ изандаврљило.

изасѡб прил. *узастопно, узастопице*; исп. изасѡбице. — Долѡзѡ е три дѡна изасѡб.

изасѡбице прил. *в. изасѡб*. — Треба неђѣљу дѡнѡ сваки дѡн изасѡбице пѡт линцуру нашѣ срце.

изѡтркѣ прил. *в. затрке*. — Скочио сѡм изѡтркѣ сѣдам мѣтѡра. Ја би Крашгѡцу прескочио изѡтркѣ.

изагѡнит, -ѡним несвр. *1. истеривати, изгонити*. — Ођете л ме нѡђас изагѡнит ис кѡђе? *2. истеривати, пуштати, изводити стоку (из штале, тѡра и сл.) на пашу и сл.* — Што не изагѡните тѣ крѡве да пѡсу? *3. терати на виши предео (свакодневно) или у планину на сезонску (летњу) испашу*. — Изагѡнѡмо ѡвце на ону зѡраван гѡре нѣ би л нашле неку црквицу. Свакѣ гѡдинѣ зѡедно с Јѡкѡвићима изагѡнѡмо ѡвце у Баљ.

избаврчит, -рчим свр. *I. исколачити, разрогачити (очи у чуђењу, ѡтѡњи и сл.)*. — Што си избаврчио ѡчи на мѣне! *II. ~ се погледати широко ѡтворених ѡцију, избечити се*. — Што си се, јѡдан, избаврчио на мѣне, шта сѡм ти ја крив!

избалѣнит се, -ѣним се свр. *в. избаѡит се*. — Нѡврже се дѡбро, па се избалѣни под јѡбуку и зѡспа.

избалѣжит, -им свр. (о стоци) *I. посути балегом*. — Гѡвѣда су избалѣжила свѡ ѡвљѡју. *II. ~ се избацити измет*. — Жѡјка сѣ избалѣжила испред врати.

избаѡнит се, -ѡним се свр. *извалити се, изврнути се, опружити се*. — Дѡжи се, шта си се тѡ избѡнио!

избраѡњит, -им свр. (о овцама и козама) исп. избраѡњчит *I. посути браѡњцима*. — Веца су увѣла јѡре у кѡћу, па е избраѡњило свѡ сѡбу. *II. ~ се избацити браѡњке*. — Шѡта сѣ избраѡњила у штрѡгљу.

избраѡњчит (се) -им (се) свр. *в. избраѡњит (се)*. — Што пуштѡисте ѡвце да избраѡњчѣ ѡбор? Не дѡте овцама да се избраѡњчѣ по гѡвну.

избрѡзан, -зна, -зно *напрасит, ѡтит*. — Бѡжѡ е млѡго дѡбар, мѡнѡ му е сѡмо што е избрѡзан.

избркат, -ркам свр. *в. разбркат*. — Дѡј ну чѡим избркам качѡмак.

избулат, -ам свр. 1. *направити буле, кокице*. — Избулали смо пуно решето була. 2. *испуцати, испрскати*. — Ова су ти зрна добро избулала. фиг. Очи ми избулаше по овој врућини. Очи ти избулале, дабодга!

избурат, -урам свр. I. 1. *избацити мокраћу, измокрити*. — Гле колико ова кћ избура. 2. *мокрећи избацити нешто са мокраћом*. — Избурао е камен колко лешник. II. ~ се *избацити мокраћу, измокрити се*. — Избура се, па легни да спаваш.

избучит, -учим свр. *исцепати, похапати*. — Избучио е ново одијело за мљесец дана.

извањй, -а, -е *даћи по сродству*. — Милета ми је рођени, а Бодгић извањй стрйц.

извёс, извёсем свр. фиг. *истући прutom*. — Био е неваљао, па сам му добро извёсла гузйцу.

извёзат, -ёжем свр. I. 1. *одвезати терет и ослободити га се*. — Извёжи то бреме, па ћу ја убачит сйјено на таван от кошарё. 2. *изустити, проговорити*. — Смрзеше му се вилице о стра, па не могаде ни рйјеч извёзат. II. ~ се *ослободити се терета одвезивањем, испртити се*. — Извёжи се, па да запалимо по цигар дувана.

изводњет, -одним свр. *изгубити мирис, јачину, изветрити*. — Затйсите ту бйцу, да не изводни ракија. Изр. *изводње ми (му и сл.) мозак полудех, распаметих се*. — Помамйла се ова ћеца, изводње ми мозак од њйне вйкё и галамё.

изврз, -рзём свр. *извући, извадити (нешто што је било уучено, проучено, заденуто и сл.)*. — Изврзла су ми ћеца йгле, па ми је побљёгла жйца. Изврзи ремник ис тија панталонја, па га уврзи у новё.

изврзат се, -ржем се несвр. *в. наврзат се*. — Дёста си се изврзао, сад нешто уради својом рукём.

изврлётит, -ётим свр. I. 1. *искривити*. — Како то ёненш, јадан, изврлётй то сйјено. 2. *искварити лошим васпитањем*. — Билд би то добро дијете, да га родитељи нијесу изврлётйли. II. ~ се 1. *искривити се*. — Изврлётйло ми се сйјено, само што није пало. 2. *искварити се, изменити се на горе*. — Био е то добар момак, но се посвё изврлётйо.

изврљат, -рљам свр. *в. изершљат*. — Изврљаше ми погани ливаду поред Лйма идући у рйбе.

изврљит, -рљым свр. *погледати у страну, укриво*. — Кут си изврљйла, јадна, погледа у мене!

извртутлит, -йм свр. *измамити, искамчити*. — С мукём сам извртутлио онё пारे што ми је дуговао. Једва сам за сйна извртутлио мало стипендије.

извршљат, -ршљам свр. *изгазити, газећи замрсити*; исп изврљат. — Бљёу ми говёда извршљала пшеницу. Нёчија говёда извршљала сву ливаду.

изгалати́т (се), -ѝм (се) свр. *избацити измет (о човеку)*. — Изгалати́ли су око́ кѹћѣ, па им се не мѡже приј. Нѣчијѣ дијѣте се изгалати́ло на́ пут.

изгевѣ́лат, -елѡм свр. *јѣдва, с муком изаћи*. — Јѣдва е изгевѣ́лао до на́ бријег. Не мѡгу изгевѣ́лат ис кѹћѣ.

изгла́вит, -ѡвим свр. 1. *избити, померити из лежишта*. — Немѡ изгла́вит ѣтѣту врати́! 2. *изаћи на крај, споразумети се*. — С онѡм бѹдалѡм не мѡжеш ни́како изгла́вит.

изгла́чит, -ѝм свр. *учинити да нешто буде глатко, равно*. — Позѡјмио сам глачи́цу да изгла́чим двије штѝце.

изгле́дан, -дна, -дно *лепог изгледа, леп*. — Ова́ ми је капѡт тѡпал, нѡ није изгле́дан, па не мѡгу ш њѝм ѡжљеј у на́род.

изгли́бат, -ѡбѡм свр. I. *испрлати, упрлати, укалати*. — Што ме изглиба овакѡ, погѡни па́са! II. ~ се *испрлати се, упрлати се, укалати се*. — Блѣше се ва́с изглиба́о ка крмак.

изгомбе́лат, -елѡм свр. I. *тешко, с муком изаћи*. — Јѣдва изгомбе́ла ис кѹћѣ. Јѣдва сам изгомбе́лао уз ову́ страну. II. ~ се *извоћи се, ишчупати се, искобе́лати се*. — Упадо у некакву рупу, јѣдва сам се изгомбе́лао. Не мѡгу се изгомбе́лат из дѹгова́.

ѡзгорѝ́је м *опекотина*; исп сагорије. — На ѡзгорѝ́је трѣба ѡдма́ при́вит мѣлем. Болѝ ме ова́ ѡзгорѝ́је, не мѡгу више́ да трпѝм.

изгрѣ́лат, -ргѡм свр. *изаћи у великом броју*. — Лијѣпо вријѣме, па ѣаци изгрѣ́лали на́поље.

ѡзгрепс, изгрѣ́ем свр. I. *направити огреботине неким оштрим предметом, повредити, оштетити гребући*. — Изгрѣ́ла мѣ ма́чка. II. ~ се *направити сам себи огреботине*. — Умро јѡј бра́т, па се сва́ изгрѣ́ла по обра́зима. 2. *потпуно, до краја извадити (брашно, жито и сл.)*. — Оти́ћи у воѣни́цу, те изгрѣ́би жито и донѣси, неће се воѣни́ца попра́вља́т ни ѡсад не́ђељу да́нѡ.

издеве́ндат, -енѡм свр. *добро истући, испребијати, издеветати (некога)*. — Трѣба не́га издеве́ндат, па ће бит уљу́дан.

издегенѣ́чит, -ѝм свр. I. *добро истући (некога)*. — Раѡвана су си́нѡј на игра́нку издегенѣ́чили ка́ коња. II. ~ се *стаѝи непоми́чно, круто, укрупити се, укупити се*; исп. издилчит се и удегенечит се. — Што си се издегенѣ́чио, помакни́ се!

ѡзди́г, изди́га м *летње изгоњење стоке у планину ради испаше; време када се обава́ изгоњење стоке у планину ради испаше*. — Изди́г је те́жак, ал му се сви́ раѡују. Кра́љани су за ѡзди́г одре́дили Виѡвѡда́н. Од изди́га до зди́га се удало десе ѣво́јѡка́.

изди́гнут, -нѣм свр. *отићи са стоком у планину на летњу испашу*. — Ове́ годинѣ ни не́ма ко́ изди́гнут у́ Ба́љ.

издизаџ, -џѣм несвр. *одлазити са стоком у планину на летњу испашу*. — Ми никад не издизѣмо до Видовацнѣ.

издйилчит се, -џм се свр. *в. издегенечит (II)*. — Издйилчио се пѧ посмѧтра како рѧдимо, а не бй се превѧрио да ни помѧгне.

издрѣтвѧт, -ѧм свр. ирон. *истући, измлатити, испребијати*. — Посвѧо у кафѧну некакве мѧмке, пѧ га е јѣдан ѡд њи добро издрѣтвѧо.

издрмѣсат, -усѧм свр. *дрмусајући протрести, продрмати*. — Уфѧтио мѣ за рѧмена, па мѣ добро издрмѣсѧо.

издрнѣат, -рнѣѧм свр. *дрнѡм растрести вуну*. — Лйјѣпо ти је ову вуну издрнѣѧо.

издѣпат, -ѣпѧм свр. *лупајући истрести, излупати*. — Облѣси поњѧву на лѣнгу, пѧ ју добро издѣпѧ овѡм мѡткѡм да изидѣ прашина.

изендевѣљит, -ѣљѧм свр. I. *поставити у кос положај, искосити, накривити*. — Држи косйјер прѧво, што си га изендевѣљѧо. II. ~ се *поставити се, доћи у кос положај, искосити се, накривити се*. — Вйђи како сѣ изендевѣљѧо онѧ стѡг, преврнѣсе се.

изистѧнскй, -ѧ, -ѡ *истински, прави*. — Је л тѡ изистѧнскѧ пушка?

изистѧнски прил. *истински, збиљски, збиља, одиста, заиста*. — Отѣ л ѡни изистѧнски да се бйју, ил се шѧлѣ?

изјѧв, изјѧва м *в. изјѧвѧк*. — Што тѣ ѡвце не чѣвѧш да не йдѣ лѣђѧма у штѣту, зѧ ти изјѧв бйѡ јѣтрѡс.

изјѧвѧк, -вѧ м *изгон стоке*; исп. изјѧв. — Дйк се, сйне, вријѣмѣ е за изјѧвѧк.

изјѧвит, -ѧвѧм свр. 1. *отићи са стоком на издиг, издићи*. — Овѣ гѡдинѣ су изјѧвили на Спѧсовдѧн. 2. *истерати, изагнати (стоку)*. — Изјѧви, јѧдан, тѣ крѧве да не крепѧју ѡ глѧди. 3. *напустити неки простор, изаћи (о стоци)*. — Што пуштйсте, ѣѣцо, ѡвце да изјѧвѣ ис кошѧрѣ, те ми поѧрѧше пшеницу. 4. *отерати стоку на виши предео*. — Изјѧви крѧве на онѡ брѡ, ймѧ дѡбрѣ травѣ. 5. *отићи у виши предео (о стоци)*. — Изјѧвише ти ѡвце гѡре, мѡже вѣк ѡднекуд пѣкнѣт. 6. *исцурети; излити се, истећи*. — Изјѧвило му е пѡ кйла крѧви йз носа. Йзјѧвй свѧ вѡда из ѣставѣ.

изјѧвљѧват, -лѣѣм несвр. 1. *ићи са стоком на издиг, издизати*. — Од рѧта не изјѧвљѣмо ѣ планину. 2. *изгонити, истеривати (стоку)*. — Овѧ ѣѣца дѡцѧн изјѧвљѣју ѡвце. 3. *напустати неки простор, излазити (о стоци)*. — Не затѧрају дѡбро крѧве, пѧ изјѧвљѣју и ѧрају кѡмшињскѣ ливѧде. 4. *терати стоку у виши предео*. — Сѧкй дѧн изјѧвљѣе ѡвце на онѡ брѡ, нйје му тѣшко. 5. *одлазити у виши предео (о стоци)*. — Овѣ крѧве нйко не чѣвѧ, нѡ сѧме изјѧвљѣју до у врѡ оногѧ брѡда.

изјѧрйѧчат, -ичѧм свр. I. *појавити се, изаћи (о осѧма)*. — Тѣк му е дѧнас изјѧрйѧчѧо ѣрус по прйѧма и стѧмѧку. II. ~ се *осути се ситним*

оспама. — Ако се само три дана не обрђем, вас се изјаричам. Бљеше се вас изјаричао по образу.

изјарца̄т се, -ам се свр. *изјурити се, искакати се*. — Добро су се ћеца изјарца̄ла, па су легла да спавају.

изла̄жат, изла̄жем свр. I. 1. *измислити лаж* — Ништа о тога нема, све е он то изла̄жао. Бљеше изла̄жао да се Мара удавала још за вријеме рата. 2. *в. налажат*. — Ти ноћас изла̄жа за тројцу. II. ~ се *в. налажат се*. — А, што се Марко ноћас изла̄жа! Изла̄жаше се, па се посвадише.

излита̄т, -ита̄м свр. исп. ишлитат (се) I. *у великој количини избацити жидак измет (о говедима)*. — Излита̄ле су ми краве цјо обор. II. ~ се *умазати се житком балегом (о говедима)*. — Шаруља е пасла младу ћетелину, па се сва излита̄ла.

излукавѣйт, -ѣм свр. *лукавством измамити, искамчити*. — Мијѣ ме излукавѣио и ђнио ми све орае.

изљеј *в. ижљеј*.

излемезат, -езам свр. I. *истући, измлатити*. — Узврѣио си ти, да те ја добро излемезам. II. ~ се *истући један другог, међусобно се истући*. — Сян Јоков и она Драгѣва авѣтиња сѣној су се прчевито излемезали.

изљуцкѣт, -ам свр. *плускајући избацити течност*. — Пресушили смо потоц и изљуцкѣли воду из фира, па смо покупили рибе.

измѣтѣйт, -ѣм свр. *посенилити, исхлупети*; исп. поматуфит. — Старац је посве измѣтѣио.

измѣрат, -ам свр. исп. умерат I. *изгвечити*. — Измѣра добро ту гњилу ако ћеш да начиниш добру црепуљу. 2. *јак, жестоко истући*. — Добро су га измѣрали сѣној на игранку, те се једва довука̄ до куће. Бљеше Горана ђтац добро измѣрао.

измѣцкѣт, -ам свр. 1. *измасирати (некога) стежући, гвечећи*. — Измѣцка̄ га такѣ, бѣше му бѣље. 2. *в. измечкат*. — Бљеу га на Петровдан добро измѣцкѣли Слатињани.

измѣчка̄т, -ам свр. *добро истући, пребити*; исп. измечкат (2). — Измѣчка̄о га е, не ваља му га више!

измишља̄нт м онај који стално нешто зановета, изволева, зановетало. — Јѣѣ е велики измишља̄нт, свашта му панѣ на памѣт.

измѣдат, -ѣдам свр. *изаћи из моде*. — Ја више никуме не пишем чѣститке. То е одавно измѣдало.

измрша̄т, -ам свр. *ослабити, измршавити, омршавити*. — Секира се, па е измрша̄о.

измӯзак, -ска м *в. истресак*. — То е мајчин измӯзак.

изназађит, -им свр. I. *учинити некога горим, искварити*. — Изназађили сте овб дијете, па ћете сад имат мјке ш њим. Не позајмљуј волдвe нѣрадницима, е тѣ ти и изназађит. II. ~ се *искварити се*. — Био е тб добар радник, нб сѣ сад нѣшто изназађио, па ништа не ради ни трага. Волдвe се изназађе кад мијењају газду.

изназађиват, -ђуем несвр. I. *чинити некога горим, кварити*. — Немб ми ђецу изназађиват, кајаћеш се ка ти ништа не завршѣ, нб ти остану да надничѣ по сѣлу. II. ~ се *постајати гори, кварити се*. — Данђшња младеж се све више изназађуе.

изнаодит, изнаодим несвр. *измишљати, зановетати, извољевати*; исп. *изнемагат*. — Вазда нѣшто изнаоди, а ја не могу да му угађем. Не изнаоди цијелб јутро, нб ако си гладан примакни се па јеђи шта и ми другѣ.

изнемагат, -ажѣм и -агаѣм *в. изнаодит*. — Слуша, мали, ти млдог изнемажеш, а ми немамо парѣ. Не изнемага цијели дан, нб јеђи шта има.

изнифтит, -им свр. *измислити, испричати неистину, слагати*. — Ништа от тога нема, свѣ је изнифтио и ис прѣта испосао.

изрезилит, -илѣим свр. *в. орезиљит*. — Изрезилѣо мѣ на паѣа кбла.

изрикљат, -икљам свр. I. *много исповраћати*. — Изрикљала е и онб што е ланѣ појѣла. II. ~ се *исповраћати се*. — Нека се добро изрикља, лајкшѣ ће јбј бит.

изриљат, -илѣам свр. *изрити, изровати (о свињи, кртици и сл.)*; исп. *изришкат*. — Изриљаше ми крмѣд свѣ комперину. Бљеу крмѣд изриљала свѣ ливѣду Милошеву.

изринут, -нѣм свр. *ишчистити, избацити ђубре из штале*. — Јутрбс смо изринули кошѣру, билб е кравама млдог глибѣво.

изришкѣт, -ѣм свр. (у нешто ублаженом значењу) *изрити, изровати, изриљати (о свињи, кртици и сл.)*. — Крме ми је изришкѣло цио дбор.

изубѣ прил. *изненада, изнебуха*. — Тб ми, нѣкако, бѣ зубѣ, ко се нада томѣ?

изудит, -им свр. *исећи на комаде, искомадати*. — Изуди овб мѣсо и испѣни га на таван да се суши. Турци су га свдга изудили на комѣте.

ѣја *узвик за терање говеда*. — Ўја, вукови ве изѣли!

ѣјук м 1. *грохотан, необуздан смех*. — Вѣсела ђѣпа, па и стой ѣјук.
2. *поруга, подсмех, изругивање*. — Не радѣте тб такб, да не биднѣ ѣјук.

ѣла ж *в. иља (1)*. — Код нѣга нѣмѣш нимѣло ѣлѣ.

ѣлаѣв, -а, -о *в. илаѣв*. — Задѣвијек је био ѣлаѣв.

ѣлијек прил. *имало*. — Да ли онб дијете попира ѣлијек или се онѣко затѣкло?

илињача ж *врста слатке и сочне јабуке која сазрева о Илинудне*. — Йма̄м двије јабуке илињаче и мало шљива̄.

Йло с мӯл. — Ако ти говеда бјду у шевар, мѡгу да се уштрѡпѣ у онѡ йло да и нѣко више не мѡгне извѡдит.

Йља, йлѣ ж 1. *подлост, лукаство*; исп. ила. — Они не мѡгу без йлѣ, вѡзда йљају. 2. *она која иља, вара, обмањује у игри*. — Нѣкад не йгра поштѣно, нѡ вѡзда йља, пѡ ју зѡвѣмо йља.

Йља̄в, -а, -о *лукав, подао*; исп. илав. — Он је йља̄в, пѡ ђѣца нѣтѣ ш нѣм да се йграју.

Йљат, йља̄м несвр. *варати, обмањивати*. — Он не мѡже йгра а да не йља̄.

Йльо м онај који вара, обмањује у игри. — Йља̄ кат се йграмо, пѡ га зѡвѣмо йльо.

Йнглѣз м *Енглез*. — Колико вѣдѣм по зѡдру, тѡ е некакав Йнглѣз.

инглезѣйн, -ѣна м *метална направа за причершћивање врата, прозорских крила и сл., шарка*. — Не блѣша се, дѣјете, на та врата, е неш оштѣтит инглезѣйн!

Йнглѣшка ж *Енглеска*. — Брат му живѣ у Йнглѣшку још од рѡта.

Йнтѡлија ж *Италија*. — Дѡго су остѡли у Интѡлију.

интѡпат, -опѡм свр. I. *шчепати, зграбити*. — Ту ме Вѡсѣл интѡпа, не мѡга му се одбранил. II. ~ се *зграбити, шчепати један другѡга*. — Интѡпаше се онѣ двоѣца, да и не развѡдѣсмо, ѡнѡју се побит.

Йнѡ влѣра *лоша, рѡва особа*. — Онѡквѣ поганскѣ, йнѣ влѣрѣ мѡе ѡчи досад нијѣсу виђеле.

Йпѡљка ж *љувашка*. — Начињѣла ђѣца йпѡљку, пѡ се по цѣјели дѡн йпају.

Йпѡт се, йпѡм се несвр. *љувати се*. — Ёно га Драган ђе се йпѡ.

Йпѣт, -ѣм свр. I. *скопати, дохватити, зграбити*. — Йпѣ Мѣкаш и кѡња и тѡвар, пѡ и йнесе из ријекѣ. II. ~ се *јакѡ се посѡаѡати, сукѡбити се*. — Йпѣсмо се јучѣ ја и Мѣшо, али му барем рѣко што ме одѡвно тиштѣ.

Йра ж 1. *кисела сурутка; сурутка уопште*. — Сѣр йјемо, а йру дѡѣмо крѡадима. Вѣчѣрали смо йрѣ и ѡѣба.

йрам, ирама м 1. *врста еуненог ћилима, простирка, прекривач за постељу, под, зид и сл.*; исп. ирамче. — Овѡ ирам је ткѡла још мѡја бѡба. 2. *ткана шарена кеѣѣља*. — Нѣкад су жѣне носиле ирам или прегљѡчу, слику данѡшњѣ кеѣѣљѣ.

йрамче, ирамчѣта с в. *ирам (1)*. — Сѣдните, ђѣцо, на тѡ ирамче.

йрйт, -йм несвр. *киселити уру, сурутку*. — Овѣ годинѣ нйт сйрймо нйт йрймо.

йсе, -ста с *део*. — Подијелише бѣбѣвину на три једнака йсета.

исичијат, -ијам свр. I. *задати бриге, насекирати*. — Исичијала су ме ђеца. II. ~ се *насекирати се*. — Исичијао сам се због његовѣ блести.

искайшат, -ишам свр. 1. *изрезати у траке*. — Узми ова табак, па га искайша маказицама да начинимо омѣте за писма. 2. *истући, ударати, измлатити*. — Искайшао сам сына, неће му падѣт нам да задйјевѣ народ путем.

искалушат, -ушам свр. I. *јако запрљати, умазати*. — Шта си искалушао те прње на себе? II. ~ се *јако се испрљати, умазати*. — Ова ђеца се свѣ искалушала, мѣраће да се перѣ ово са њи.

искапулат, -улам свр. *тешко, с муком изаћи*. — Не могу искапулат у обор, а не да кѣсим. Једва сам искапулао уз ово брдо.

искарат, -арам свр. *избити, истерати*. — Мйчи ми ту шипку, искараћеш ми бчи њѣме.

искаѣчит се, -йм се свр. *изгубити право бацања клиса у игри клиса и машке*. — Да ми клис и мау, искаѣчио си се.

искекѣчит се, -йм се свр. 1. *опружити се, извалити се*. — Дйжи се, шта си се ту искекѣчио! 2. *в. искокечит се (2)*. — Не дам ти парѣ, па да ћеш се са ту искекѣчит!

искицкѣт, -ѣм свр. *искидати, исецкати на ситне делиће*. — Што, ђецо, скицкѣсте ову кѣрту?

исклапат, -ѣпам свр. *ударати по глави*. — Изгледа да су га сйнѣј добро исклапали!

йскоб, искѣба м *велика несрећа, зло, пропаст, уништење*; исп. искоблук. — Не видй е му е бйи йскоб његовѣ кѣћѣ чйм је остао без онаквога сына. Помѣмйо сѣ бйи уочи искѣба.

искоблук, искоблѣка м *в. искоб*. — Зовѣ некакав искоблук.

искобрљат, -рљам свр. I. *изгурати кобрљајући, котрљајући*. — Искобрљате кѣцу напоље. II. ~ се *појавити се кобрљајући се, котрљајући се*. — Шта се онѣ искобрља ис подрума?

искокѣчит се, -ѣчйм се исп. ископечит се 1. *искривити се*. — Искокѣчио сѣ од рамагйза, па јѣдва йдѣ. Причао е некакве будалаштйне, па смо се искокѣчили ъ смија. 2. *пеј. нагло умрети, црћи*; исп. и искокечит се (2) и укѣпечит се. — Не дам ти парѣ ни дйнарѣ, па да ћеш се сад искокѣчит.

искомѣтат, -ѣтам свр. *изломити, исећи у комаде, искомадати*. — Искоматали су цйо леб и по њѣга оставйли.

искоматит, -аџим свр. 1. *унаказити и озледити уједајући, искапати-ти, измасакрирати*. — Искоматили су га пси, па се не диже двије неђеље. 2. *изуједати, изгрести*. — Искоматеше ме кимци нџас.

ископаник, -џка м исп. ископник 1. *онај који нема мушкога потомства, онај чијом се смрћу затире лоза*. — Јован је ископаник, имао е сџдам шџери и имање ће му отис по миразу. 2. *пакостан, зао човек*. — Ова џ наш ископаник до подне мисли зло себе, а от подне свакоме.

ископечит се, -џчим се свр. в. *искокечит се*. — Шта си се ту ископечило! Не дам па да ћеш се сџ ту ископечит. Ископечила се она поган, један шпјјун мање.

ископник м в. *ископаник*. — У наше село е погинуло неколико момџка ископника, нежењенија јединика. Какџв је она ископник — траг му се, даббгда, ископао.

искочит, -џчим свр. (поред уобичајеног значења “скочивши изаћи”) *отити на кратко, за мало*. — Оћу да искочим мао у село, да видим шта се чини.

искрџат, -џм свр. I. *истући, измлатити*. — Добрџ га е џтац сџној искрџао. II. ~ се *истући један другога*. — Сџној су се онџ плџанице добро искрџале.

искџис, -убџм свр. *ишчупати*. — Немџм чџм искџис мало сџјена из овога стџга. Мџлан ми је искџџа прџмџн косџ.

искџчит, -џчим свр. I. *успети изући, измамити (нешто од некога)*. — Нџкат пџре да ми да, јџдва сам и искџчио навр гџдинџ дџнџ. II. ~ се *изући се из неугодног друштва или непријатне ситуације*. — Јџдва се сџној искџчи, џћају онџ плџанице да ме напџју.

испџлизит, -џџим свр. I. *искварити, размазити, распустити*. — Што сте овџ дијете овџко испџлизили, посвџ сте га иштџтили. II. ~ се *постати размажен, размазити се*. — Нџшта гџрџ нџ дијете кџ се испџлизџ.

испџљак, -џка м в. *испушџк*. — Испушџо е цџгар и бџчио испџљак прос прџзор.

испамџтит, -џџим свр. 1. *изгубити памет, способност нормалног, мирног расуџивања, понашања, реаговања, распаметити се*. — Ови што су били на Гџли џток, скоро е сваки испамџтио. 2. *учинити да неко изгуби способност нормалног, мирног расуџивања, понашања, реаговања, распаметити*. — Нџко е јучџ испамџтио чџбанчџд, рокџо кџ мџџед из гџре.

испарандџсат, -усџм свр. 1. *истући, измлатити*. — Не дирџ Коњуша-не, е те мџгу добро испарандџсат. 2. *изгрдити, изружити*. — Бљџше га џјџк добро испарандџсао што сџ напџо онџвечери.

испаринџикат, -икџм свр. I. *искидати на паринџике, комадиће, ишџепати, пошџепати*. — Испаринџикао е одијџло за неђељу дџнџ. II. ~ се

поцепати, исцепати своју одећу (од ношења, непажње и сл.). — Обукла сам га од главе до пете, а он се испаринчикао за мљесец дана.

испаруџит, -им свр. одстранити садржину из нечега, испразнити. — Испаруџите ми те кошеве, да турим у њи колџмбоћ.

исперчинаџ се, -ам се свр. 1. узајамно се истући, истући један другог. — Онџ су се погани јучџ добро исперчинаџле, но није им првина.
2. исваџати се, насваџати се. — Исперчинаџше се, паџ с маџлом не би изио што једна друџој рекоџше.

испијенут, -ијенџм свр. издахнути, умрети (обично о детету или старијој, изнемоглој особи). — Дџбрици Дуџановој иџпијену дијџте чим се рџди.

испиџлат, -илџм свр. изрезати пиџом. — Испилџли смо све штиџце колџко ни треџба за кућу.

исповрџет, -рџим свр. 1. извадити изненада. — Исповрџе она живина левџр, имаде не побит. *2. пронаћи, створити на било који начин.* — Исповрџти ти мене паџре и сврџена приџа.

испогџнит се, -иџм се свр. 1. избаџити измет. — Испогџнио се нечи паџ испред вратџ, узми посиџфу па то очисти. *2. постати гори него пре (у погледу морала), искварити се.* — Вукаџин је најприје био миџран и послуџан, али се сад испогџнио, друџи се с улиџарима, па га иштџтише.

испоџмукла приџ. потајно, поџмукло, мучки. — Ударџо га с мачуџгом по глави испоџмукла.

испоџјат, -џџм свр. 1. отпевати. — Испџјте још ту плџџсму, па да крџнемо једно коџло. II. ~ се напевати се, испевати се. — Добро смо се испџјали на свџдбу Велиџброву.

исполијеват, -ијевџм свр. I. избаџити из себе житки измет на нешто, загадити, испрџати изметом. — Исполијевџле крџве џбор, узми брезџвачу, па онџ обрџши. II. ~ се 1. в. исполијеват (I). — Исполијевџла се џџца по ливџди, немџ да угџзиш. *2. избаџити измет по себи, испрџати се житким изметом, унерџдити се.* — Пресвџци џво дијџте, свџ се исполијевџло.

испоџрче, -џта с 1. најслабије, закрџљало прасе. — Напрџднџ крџмаџ смо проџдали, а нама смо оставили онџ испџрче. *2. ситно, закрџљало дете.* — Јџдно ли је онџ Миџкино испџрче, ка да ништа ни девети дан не тура [у] уста.

испоџрџит, -рџим свр. 1. изнети на видело, извући, извадити, потегнути. — Прџво рџче да нема ни цигџр, а потџље иџпоџрџит из њџдџрџ пуњу муџџму дуџана. *2. фиг. изрећи, потегнути изненада неке нове чињенице, аргуменџе.* — Тамџн да и умџримо, кад он иџпоџрџит проџају ливџдџ.

испофучат, -учим свр. у експр. говору: *извадити*. — Он испофуча левбр и шћѣ да ме убйје.

испошијеват, -йјевам свр. *ишибати, истући*. — Смирй се, дйјете, е ћу те испошијеват кѣ коња.

испрѣтѣт, -ѣћем свр. *извадити из жара*. — Испрѣтѣла е компијере.

испрйгѣт, -ѣм свр. *испржити, испећи (само о приганицама, уштинцима)*; исп. исфригат. — За доручак ћу ви испрйгѣт прйганицѣ.

испршгйт, -йм свр. 1. *измревити*. — Испршгити мало љѣба, пѣ бѣчи пй-лѣдима. 2. *изгњечити*. — Што си испршгито тѣ јѣгоде, сад и јѣћи, нијѣсу за слѣткѣ. 3. *измасирати стежући, гњечећи*. — Да ме нѣ испршгит, нѣ би се мѣгѣ дйгнут.

испуљит, -уљим свр. исп. напуљит (се) I. *истурити, напућити (усне)*. — Што си, јѣдна, такѣ испуљила рйла? II. ~ се скупити и истурити напред (усне), обично у љутѣи, напућити се. — Јѣ му рѣко да пуштити крѣве, а он се испуљит.

йспус, испуста м *пашњак близу куће*. — Нѣмају ни испуста ни своѣ планинѣ, а отѣ да држѣ стѣку.

испушак, -шка м *престали део испушене цигаре, цигарете, опушак, пикавац*; исп. испашак. — Пушѣ у сѣбу и бачѣју испушке по пѣду.

истѣтрйт, йм свр. 1. *изгубити квалитет (о сену, намирницама и сл.)*; исп. прѣтатрит. — Сйјѣзо е веј трогодишњѣ, те е истѣтрйло. Овѣ колѣмбоћ је истѣтрйло. 2. *посенилити, исхлѣпити*. — Сирѣма ђѣдо е истѣтрйло ъ старости. Ђѣко е истѣтрйло од ракијѣ.

истѣнтат, -ѣнтѣм свр. 1. *истући, испребијати*. — Трѣбало би те добро истѣнтат. 2. *излупати, лупајући истрѣсти*. — Истѣнтѣ тѣ поњѣве мачугѣм, пѣне су прашинѣ.

истйнит, истинйта, истинйто *који говори истину, истинѣљубив*. — Ра-дйсав је истйнит — онакѣ е како ти рѣчѣ. В. и пр. под цацкав (2).

истирйнтат, -интѣм свр. *разбити или скидати на ситне комаде, у парампарцад*. — Не дѣјте ђѣци тестйју у руке, е су јѣдну истиринтѣла.

йстом прил. *ипак*. — Йстом би јѣ размйслио о тѣмѣ, бѣлѣ нѣ да пѣтљѣ ймѣш главобѣљу. Йстом се тй привйћу да нѣмѣ нѣко бѣлй о тѣбе.

истрѣсак, -ска м *дете које се последње роди (у породици с много деце)*; исп. истрѣсина и истрѣшче. — Драгйша е сѣдмѣ дйјете, мѣјтин истрѣсак.

истрѣсина ж е. *истрѣсак*. — Нијѣсам знѣо да си тй истрѣсина. Мљѣо сам да е Јѣна мљѣѣ.

истрѣшчѣд ж зб. *им. од истрѣшче*. — Кума-Мѣра и Драгйша су истрѣшчѣд.

истрешче, -ета с (супл. мн. истрешчад) в. *истресак*. — Кума-Мара е истрешче, девѣто кума-Митрино дијете.

истријескат, -ијескѣм свр. *иситнити у "тријеске", ивере, ситно ицепати*. — Истријескао сам једну дашчицу, па смо наложили ђгањ.

истрицкѣт, -ѣм свр. *исећи на ситне комадиће, исецкати*. — Ђѣца су истрицкѣла некакве новине, мѣрам ђпѣт обрисѣт сѣбу.

истрлѣт, -ѣм свр. *изломити трлицом стабљике лана или конопље да би се издојила употребљива влакна*. — За дѣн сам истрлѣла цѣо лѣн.

истрлѣт, -рлѣм свр. *измасирати*. — Откад ме истрлѣа Вѣдак млого ми е бѣлѣ.

исфѣтит, -ѣм свр. *испразнити нешто (посуду и сл.)*. — Исфѣти ми онѣ бурѣло, оѣу да печѣм ракију, па ју нѣмам у што.

исфѣлѣјат, -ијѣм свр. *исећи на филије, кришке; исп. нафѣлијат*. — Дѣста си тијѣ крушѣкѣ исфѣлијѣла, сад и нѣжи на кѣнац.

исфѣскѣт, -ѣм свр. *изударати прutom*. — Мајка гѣ исфѣскѣла фрѣвѣјем прutom по ногѣма, па му се повр кѣлѣнѣ шаренѣ од мѣсурѣвѣ. Дерѣ се Бѣгић, исфѣскѣла га Мѣлица ѣскѣвѣком.

исфрангѣјат, -ијѣм свр. *истући, избити*. — Блѣше Вујо добро исфрангѣјѣо Горѣна.

исфрѣгѣт, -ѣм свр. в. *испригати*. — Исфрѣгѣла сам ѣѣци приганицѣ за предрѣчак.

исфрндѣт, -рндѣм свр. *јакѣ истрлѣати, трлѣњем очистити; исп. исфундат*. — Пѣд сам добро исфрндѣла чѣткѣм, нѣ не мѣже да се ѡпѣрѣ онѣ ѣе смо прѣсули зѣјтин.

исфрскѣт, -ѣм свр. в. *исфискати*. — Исфрскѣ га добро тијем прutom, да му вишѣ не падѣ нѣм да се помамлѣје.

исфѣлѣт се, -улѣм се свр. *ишуњати се, искрасти се, извући се*. — Влѣшто ми се исфѣла ис кѣћѣ и ѣзгубѣ се. Ђ, којѣ е тѣ лѣна!

исфундат, -ундѣм свр. в. *исфрндати*. — Ђво ти чѣтка, па тѣ добро исфундѣ.

исцѣганић се, -ѣм се свр. *постати неваспитан, неваљаѣ, искварити се*. — Ђѣци кој свѣки дѣн путѣју ѣутобусима тѣко се исцѣганѣ да се ш нѣма не мѣже путѣват.

исцилибѣстрѣт се, -ѣм се свр. *потпуно се изведрити (о небу)*. — Ђ, како сѣ нѣѣас исцилибѣстрѣло — нѣѣе ѣблака.

ѣцара ж стара, чаѣва кућа брѣнара. — Ако удѣри вѣлики снѣјег, склѣкѣће се овѣ ѣцарѣ.

ѣш узвик за терање, гоњѣње кокошака. — Кѣд ѣћемо да ѡћѣрамѣ кѣкошке, мѣ вѣчѣмо ѣш. Ўш, врѣг ве позѣѣо!

ишкѧт, -ѧм несвр. *узвикујући "иш" терати кокошке*. — Што ишкѧш тѧ кѧкошке, што ти чинѧ?

ишлитѧт (се), -ѧм (се) свр. *в. излитат (се)*. — Ишлитѧле су ми крѧве ѧбор. Сѧ ће ти се тѧ крѧва ишлитат испрет кѧћѧ.

ишнѧт, -нѧм свр. *викнувши "иш" отерати кокошке*. — Ышни тѧ кѧкошке, да не улазѧ у кѧћу.

ишћѧфит, -ѧфим свр. **I. 1.** *насладити, издовољити некога јелом или пићем*. — Лилѧ мѧ на Божии свѧћим ишћѧфила. **2.** *добро, много иступити*. — Ишћѧфити те мѧткѧм ако не доћѧш на вријѧме. **II.** *~ се насладити се, издовољити се јела или пића*. — Овѧ гѧдинѧ смо се ишћѧфили јѧбукѧ — рођиле су кѧ нѧкад.

ишћил м *претпоставка, мишљење под којим се предметом (капом, чарапом и сл.) налази прстен у игри коза; претпоставка уопште*. — Мѧј ишћил је да е прстѧн под ову кѧпу. Који је твѧј ишћил, ћѧ ли је данас она пѧган Мила? Какѧв је твѧј ишћил, који ѧд ѧи двоицѧ зѧбрѧ истину?

ишћилит, -ѧм свр. и несвр. *погодити, погађати под којим се предметом налази прстен у игри коза; погодити, погађати, предвидети, предвиђати уопште*. — Нѧко га нѧје ишћилио кѧ јѧ. Добро си ти ишћилио шта ће се десит.

ишћим прил. *посве, сасвим*. — Ишћим је ишћурѧо, поћетѧњѧо пѧ свѧшта причѧ.

ишћифрит, -ѧм свр. **I. 1.** *размазити, распустити*. — Што ишћифрите ову ћѧцу, те нѧшта ѧд ѧи нѧће бит! **2. в.** *ишћифрит (II)*. — Овѧ дијѧте посвѧ ишћифрило, ѧво сѧд нѧће да спава. **II.** *~ се постати размажен, распустити се, распустити се*. — Ако ти се ишћифри, имѧћѧш мѧке с тијѧм ћѧтетѧм.

ишћѧсѧт (се), -ѧм (се) свр. *наживати се, издовољити се ћосајући, шегачећи се, шалећи се*. — Ишћѧсѧли сте ѧ младѧс, не мѧже се довијѧка. Доћѧ кѧм-Мило, велики шѧлцијѧ, пѧ се добро ишћѧсѧсмо.

ишћѧфркат, -фкѧм свр. *изјурити, истерати*. — Нѧј на ту рѧку, нѧ ћу те ишћѧфркат ис кѧћѧ, пѧ ѧди куд гѧј ѧј!

ишћѧрет, -фрим свр. *посенилити; исхлѧпити, изгубити памет*. — Ѧн ће ишћѧрет прије педесѧтѧ, кѧ му ѧтац. Пѧшти ти нѧга, ѧн је ишћѧрѧо, пѧ не знѧ ни како се зѧвѧ. Посвѧ е ишћѧрѧло од ракијѧ, не знѧ више ни шта причѧ ни шта радѧ.

ишћѧвит, -ѧвим свр. *јако ослабити, смршати*. — Бљѧше ишћѧвиѧо, ѧтѧла сѧмѧ вијѧљка од нѧга. **2.** *исхлѧпити, посенилити*. — Не чѧди му се, дубѧкѧ е тѧ стѧрѧс, пѧ е ишћѧвиѧо.

ишћѧит, -ѧим свр. *в. ишчиљет (2)*. — Ћѧдо бљѧше посвѧ ишћѧиѧо, нѧмѧше се штѧ од нѧга вићѧт.

ишчаш, ишчаша м *ишчашење*. — Тб мбрѧ да е ишчаш чим тѧкб боли.

ишчеврљит, -врљим свр. 1. *расцепати и делимично одвалити грану тако да се још мало држи уз дрво*. — Испео се на црешњу и ишчеврљило грану. Ишчеврљило снѧјег гране, нагрдио ни је шљиве. 2. *исколачити, разрогачити (очи)*. — Ишчеврљий очи на мене, једна глава — девет језикѧ, тако ми Бѧга — ђѧше и да се бѧје.

ишћегрљат, -рљѧм свр. *извадити до краја остатке нечега*. — Ишћегрљѧ тѧ и шћрпѧ. Ишћегрљѧо сам зѧмљу из јѧза.

ишћепѧрит се, -ѧрим се свр. *испентрати се*. — Ђно се ђѧца ишћепѧрила навѧр јѧбуке.

ишћегурат, -урѧм свр. I. *изгурати котрљајући, искотрљати*. — Ишћегурѧли смо кѧцу пред вѧрата. II. ~ се *откотрљати се*. — Ишћегурѧ ми се бурѧло из рѧку, али се зѧустави зѧ плѧт.

ишћикѧрит, -ѧм свр. *истерати, изјурити*. — Оногѧ срѧѧа ишћикѧрише и шкблѧ.

ишћийлет, -ѧлим свр. (поред добро потврђеног значења “престати постојати, нестати”) 1. *изгубити се из вида*. — Куд онѧ дијѧте ишћийле, сѧд је бѧло код овѧца! 2. *измршавити, ослабити, ископнети (од болести или старости)*; исп. ишчаит. — Лѧлѧ е бѧла ишћийлѧла, да се од ѧѧ нијѧ имѧло штѧ укѧпат.

J

јѧбец, јѧпца м *грло; грлени резонатор*. — Колико мѧж виѧнут, вѧѧк ти у јѧбец! Колиѧк му е јѧбец, ђѧвѧ му у ѧѧга!

јѧблѧн м *жути, миришљави планински цвет*. — ѐј, Љубѧне племенѧйѧй, / тебе цвијет јѧблѧн кѧйѧй. Пѧд јѧј се жуѧй кѧ јѧблѧн.

јѧвит, јѧвим несвр. 1. *водити, гонити стоку*. — Не јѧвите ѧвце далѧко от куѧе. 2. *ићи, кретати се (о стоци)*. — Ђно нечијѧ ѧвце јѧве кѧ коломбѧћу. 3. *тећи, кретати се (о води)*. — Вељѧ вода јѧви нис пѧток. 4. *цурити, лити*. — Јѧви ђѧѧѧу кѧв нѧ нѧс.

јѧга, јѧгѧ ж *хип. за јѧње и овцу*. — Виѧји лијѧпѧ ли су овѧ јѧге.

јѧгњеце с *мало јѧње, јѧгњешце*. — Разрѧбила ђѧца овѧ јѧгњеце, по цѧјѧсли дѧн се ѧграјѧ ш ѧѧм.

јѧгѧља ж *јѧгуља*. — Кѧ смо бѧили у Мѧтѧкију свѧку нѧј смо одѧли да ѧѧтѧмо јѧгѧље.

јѧѧа, јѧѧѧ ж *јѧѧа, несрећна женска особа, јѧѧница, несрећница, невольница*; исп. јѧдуља, мрѧа, мрѧеница, мрѧѧа, мрѧуља, ојѧдуља, омрѧеница,

омрчуља, ошишуља, шиша, шишуља. — Није, јада, шћела ни да чје да се уда, па е остала за уклѣтву, да без иђе њкога свбга плетѣ сијецѣ.

јаде у изр. живети под јаде (некоме) *живети од нечије милостиње*. — Нѣћу ја да живим њкоме под јаде, ја сам капац, још нѣки дѣн да зарадим парче лѣба.

јадец, јаца м 1. *ракљасти део грудног скелета код кокошке који се састоји од сраслих кључних, кобиличних костију*. — Да ми тѣ јадец да се ујадѣчимо. 2. *опклада учињена ломљењем кости зване "јадец"*. — Прије нѣ узмѣш нѣшто од њѣга рѣчѣш "знам за јадец". 3. *презара, подеала*. — Знам ја за јадец, нѣј ме преварит. Оѣш мене да подвалѣш — нѣј, знам ја за јадец.

јадѣчит се, -йм се несвр. *кладити се лемећи "јадец"*. — Немѣ се сѣ мнѣм јадѣчит, преварѣћу те.

јадит, -йм несвр. *проводити живот у јаду, невољи, беди*. — Ђво како ти живѣмо и јадимѣ ође.

јадит, јадем несвр. *радити (у емотивном говору, у сажалењу, иронији, често о негештом раду)*. — Јадили су по цѣо дѣн за кѣло лѣба.

јадо м *јадник, невољник, несрећник*; исп. јадов, мрчан, мрченик, мрчко, мрчо, мрчов, омрченик. — Он, јадо, цѣо вијек проживље без иђе њкога.

јадѣв, -ѣва и јадов, јаѣва м в. *јадо*. — Она два јаѣва Мѣлорѣдова ништа не научѣше.

јаѣѣс, -ости ж (обично у вези с рѣчју младѣс) *јадна, несрећна младѣст*. — Моја е младѣс и јаѣѣс прошла у мѣке, у рат и немаштину по рату. Ој, младѣсти, ѣ јаѣѣсти, / туго моја и жалѣсти! Ками ти, сине, у јаѣѣс, а што се не манѣш онѣ курвѣ!

јаѣуља ж в. *јада*. — Она јаѣуља е имала добрѣга чоѣка, нѣ није умљѣла да га пѣштуе. Оѣрѣо ју е послѣје три неѣље и више се није удавала.

јаѣбавец, -вца м *јазавац*. — Ђзде ми јаѣбавец колѣмбоћ.

јаићак, -ака м 1. *коњ пастух*. — Адрија е имѣо коња јаићака. 2. *јахаћи коњ*. — Јаићак је коњ, пасту или устрѣн, сѣмо за јашање. Он се не товари нѣт упрѣжѣ у кола. Обука златно црноѣрско одијело, а пѣјао јаићака, па мѣслиш е сѣ дѣга Бѣшко Југовић.

јаићѣи, -ѣ, -ѣ *који служи за јахање, јахаћи*. — Мѣлан Мѣјов је вѣзда имѣо коња јаићѣга.

јака ж *бројчана или физичка надмоћ, сила, снага*. — Лијевѣ Ријѣка е колѣјѣвка Вѣсѣвићѣ, али је јака у двије нѣјје. У ту кѣћу е јака лућѣи.

јаловѣња, -ињѣ ж зб. *овце, козе и говеда који се не музу*. — Рѣдѣсава вѣзда држи неку јаловѣњу, нијкад јѣј се ништа не музѣ.

јампарисаџ, -ишѣм несвр. *јурити тамо-амо, јуцаџи* (обично о деци и младунчади ситне стоке); исп. јампарос. — Ова ђеца ништа не раде, нѣ по цѣо дѣн јампарѣшу.

јампарѣс м *скакање, јуцање, трчање*. — Ђецо, шта е тѣ јампарѣс по кући? Изр. у ј а м п а р о с (о т и ј) *отрчати, одјурити* (обично о деци или младунчади ситне стоке). — Чѣм чѣ ђецу, бѣде у јампарѣс.

јаракнѣт се, јаракнѣм се свр. *отети се болести или потиштености, живнути*. — Нешто сѣм слабуѣњѣв, никѣко да се мѣлс јаракнѣм.

јѣр *узвик при вабљењу коза*. — Јѣрррр! Ој, јѣр, јѣр, јѣр! Тѣке — тѣке, шѣлесе!

јѣрдѣм, јѣрдѣма свр. *густо и масно овчије млеко које се таквим прави кувањем на тихој ватри уз стално мешање и уз солење*. — Ми от Петроваднѣ пѣ свѣ док ни ѣвце запрагну свѣки дѣн правѣмо јѣрдѣм. Прије Илинаднѣ јѣрдѣм није гѣс и укусѣн.

јѣрдѣмит, -им несвр. *припремати јѣрдѣм*. — Три гѣдине не јѣрдѣмито — ѣвце запрагну прије Петроваднѣ. Мѣјка јѣрдѣми, дошли су ни гѣсти.

јѣрѣч ж *осуост по лицу у виду ситних оспица изазваних услед небријања*; исп. оспина. — Чѣм ми мѣло порѣсте брада изѣиѣ ми јѣрѣч.

јармењѣк, -ѣка м *сврдло којим се пробија рупа у средини јарма кроз коју пролази клин за учвршћивање јарма за руду*. — Имаѣ сѣм добѣр јармењѣк, пѣ ми га ѣзгубѣ дијѣте Гѣврѣво.

јѣро м *деѣ и пр. в. под јарѣња*.

јѣрѣња м *хип. име за јѣрца*. — Једнога јѣрца зѣмо јѣро, а дрѣгога јѣрѣња.

јѣрцаџ, јѣрцаѣм несвр. *јуцаџи, скакати*. — Ђеца јѣрцајѣ по цѣо дѣн, нѣмајѣ мѣра ни пет мѣнѣтѣ.

јѣстек, јѣстѣка м *јѣстук*. — У јѣстек сѣм тѣриѣла кѣпе, е нѣмѣм ништа дрѣго.

јѣт, јѣшѣм несвр. *јѣхати*; исп. јѣшат. — Јеси ли кѣд јѣла на кѣња?

јѣтка ж *несрећна, ѣјаћена мајка*; исп. мѣрка. — Шта му радѣ мајка и јѣтка, с мѣком је ту ђецу подѣвѣвила, а сѣд ѣста без нѣјболѣга.

јѣтѣран, -рна, -рно *живахан, окретан; јѣк, снажан*. — Она е мѣртвѣца, а ђеца су јѣј свѣ јѣтѣрна. И ако се побѣјѣмо, јѣ сѣм јѣторни од нѣга, ништа ми не мѣже.

јѣтѣрнѣт, -брнѣм свр. *окрепити се, живнути*. — Пожнѣше се пшенице, пѣ се грѣшни нѣрод нѣједе и јѣтѣрнѣ. Никѣко да ми јѣтѣрнѣ ова кѣмѣд.

јѣц (обично оновљено) *узвик којим се изазива завист код некога при показивању негѣга што он нема, а желеѣ би да има*. — Јѣц, јѣц — ѣмѣм бѣитву, а тѣ нѣмѣш!

јацкāt се, -ām се несвр. (некоме) *изазвати завист код некога показујући му нешто што он нема, а желео би да има.* — Чим добије нешто, он ми се јацкā.

јацнūt се, -нēm се свр. (обично са допуном некоме) *изазвати завист код некога показујући му нешто што он нема, а желео би да има.* — Не може а да се не јацнē кад нешто ймā. Јацни му се мāло, јацни, нек види да и ти ймāш нешто лијепо.

јачйца ж в. *јака.* — Мйлошевићи су јачйца у наше браство.

јашāt, -шēm несвр. в. *јат.* — Оћеш ли мāло јашāt?

јеверица ж *еверица.* — Не мōгу сачуват орае од јеверицā.

јеверичйн, -чина, -чино *еверичин.* — Јеверичйн рѣп је виши нō ђна цијѣла.

јѣгра, јѣгрѣ ж *семенка у коштунци (ораха, лешника, шљива и сл.) и уопште биљака са тврдом љуском, језгра.* — Какви су ти овй коштилји, ни из једнога не мōгу извāдит јѣгру.

јѣда речца (најчешће са речцом ли) у питању о неком или нечем што није присутно, што се очекује, тражи и сл.: *има ли? где је?* — Јѣда ли ћѣ Драгана с овцама? Јѣда ћѣ Драга?

јѣдамāн прил. *једанпут, једном.* — Дōдио е ђн јѣдамāн код нас. Јѣдамāн ћеш мōрат да се помйриш ш нйм, пā бōљѣ прйје нō потбље.

јѣдамāн прил. *стално, непрекидно.* — Јѣдамāн пйје, вичѣ и псуе фамйлију. Јѣдамāн кукā и наричѣ, не мōже ју нйко ућѣшит.

јѣдвāчек, јѣдвāчѣка м *жельно очекиван син.* — Тō е јѣдвāчек, пā затō и радй што ђнс.

јѣдинйк, -йка м *јединац.* — Тō ми е сын јѣдинйк.

јѣднолōкaц, -кца м 1. *свиња или пас, вршњац од исте мајке, који лочу из истог корита.* — Овй крмци су јѣднолōкци, а ђпѣт је овā мāло виши. 2. *фиг. пеј. истомйшљеници.* — Мйро и Мйло су јѣднолōкци, не мōгу прѣжалит Дѣброслава.

јѣдноўман, -мна, -мно *тврдоглав, задрт.* — Немѣ, јадан, да си тākō јѣдноўман, послушā што ти пāмѣтнй љући сављѣтују. Задвијек је био јѣдноўман и нијеси мōгā ш нйм изглавит.

јѣђа ж *јело, храна.* — Каква јѣђа, тākав и рад. Зимус смо имāли дōста јѣђа.

јѣйкоша ж пеј. *женска особа која узредљиво и пакосно говори о другима, лајавица, јѣзичара.* — Влāдѣва јѣйкоша зāвāдй двā плѣмена.

јѣктат, јѣкћем и јѣктйм несвр. *јѣцати.* — Цйо нāрод јѣкћѣ, нйје чудо, вѣликā е онō фгаса лйше ћѣтѣта што е остāло.

јѣље с зб. *им. од јела*. — То е јѣље Драгојевића.

јетрвање с гл. *им. од јетрват се*. — Умукните једном, досадило ми је то ваше јетрвање.

јетрвѧт се, -ѧм се несвр. *ложити се међусобно, препирати се, свађати се као јетрве*. — Јетрвѧју се откад знају за себе.

југнут, -нѣм свр. у нешто блажем значењу *ојужити*. — Југнуло е ноћас, пѧ стрѣе кѧпљу, може пѧнут снијег с кѣне — чѣвате се да кога не притиснѣ.

јудрисат, -йшѣм свр. и несвр. *јурнути, јуришати, насрнути, насрпати, кидисати*. — Јурдисѧ онѧ бѣдѧла на мене, мѧло ми је фѧљило да извѧдим левѣр, пѧ да сѧспѣм у њѣга осѧм путѧ. Онѣ погѧни свѧки дѧн јурдишу на нѣкога.

јѣтрина м *млеко од јутарње муже*. — Пр. в. под вечерина.

јучерѧњи, -ѧ, -ѣ *сасвим млад, недорастаѧ*. — Нѣћете ме ви јучерѧњи учит како ѣу да радѣм.

јучерѧњчад ж зб. *им. од јучерѧње*. — Мене да учѣ јучерѧњчад!

јучерѧњче, -ѧњчѣта с (супл. мн. јучерѧњчад) *сасвим млада, недорасла особа, балавче*. — Нѧјгорѣ ми је што овѣ јучерѧњче мѣсли да е паметнијѣ од мене.

јучѣшњи, -ѧ, -ѣ *јучерашњи*. — Нијѣсам јѧ јучѣшњи, дѣста јѧ пѧмѣм.

К

кѧбул прид. непр. *сагласан, спреман за прихватање нечега*. — Јеси л' кѧбул да се спријѧтељѣмо?

кѧвѣје *узвик за вабљење говеда*. — О, волец, волец, волец! О кѧвѣје, кѧвѣје!

кѧзан, кѧзѧна м (поред обичног значења "метални суд") *рупа у земљи у коју се убацује гуца (2) у игри гуца*. — Отпрвѣ сам убѧчио гуцу у кѧзан.

кѧйшат, кѧйшѧм несвр. 1. *резати нешто у траке*. — Ево јѧ ѣу да кѧйшѧм табѧке. 2. *тући, млатити*. — Каишѧ га ѣтац пѣчешѣ, пѧ е сѧд мѧло омирнѧо.

кѧјѧсит се, -ѣм се несвр. (обично у одричном облику) *намеравати, хтѣти, марити, трудити се*; исп. *квартат се*. — Он се, бѣгами, не кѧјѧси да што уради својѣм рукѣм, сѧмо чѣкѧ на готѣво.

какарѣзѧт, -ѣ кѣм несвр. *испуштати гласове карактеристичне за кокош (обично к. д. снесе јаје), кокодакати*. — Кокошка снијѣла јѧје, пѧ какарѣжѣ.

калаба ж *гомила, мноштво (људи)*. — Вáсо нѝкад нѝје сáм. Код његá е вáзда калаба.

калац, -лица м *прва пролећна трава*. — Кат се овце дофáтѣ калца, не мбрá им се млого полагат.

калѹмпѣр м *врста колективне игре са певањем*. — Наложѝсмо сѝнбј огањ у Стáнину долину, пá плѣвá и йгрá калѹмпѣра до прѣд зору.

калѹшат, -ушáм несвр. I. *прљати*. — Она љечѝна гáђу једно дрѹгб глѝбом и калѹшáју онѣ прѣе на себе. II. ~ се *прљати се*. — Немб, Слáвко, да се калѹшáш тијем ѹлем, е се тб пдслије тѣшко мѹже опрат.

каменѝт, -ѝм несвр. *тешко, с муком и мало говорити (у тузи, јадѹ, невољи)*. — Кáменѝ ли му црнѝ родѝтели што гбј или онáкб ћутѣ и цркавају у себе?

камењáча ж *врста веома тврде дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

камѝшит, -ѝм несвр. погрд. *пушити*. — Ниједнб му дијѣте нѣмá петнáс гбдѝнá, а свáкб камѝшѝ.

каница ж *кривина, окука на путу*. — Сачѣкáо га е на каницу више сѣла.

кáпавица ж 1. *вода која капље са стрехе при падању кише*. — Кáпавица с његбвѣ стрѣѣ пáдá на мбју зѣмљу. 2. (у атрибутокој служби) *која прокапљује, прокишњава*. — Сачѹвá ме Ббже од женѣ лáјавице и кѹћѣ кáпавице.

капѹлат, -улáм несвр. *кретати се, ићи тешко*. — Јѣдва капѹлáм, а зовѹ ме да кбсѝм.

капѹра ж *кожа на врату пса*. — Ни нáјјачѝ пáс ти не мѹже нѝшта ако га уфáтиш за капѹру.

караббјáт, -áм несвр. *бојити у црно*. — Они карабббјају и чарáпе.

каракол, каракбла м *обруч, окружење, круг људи, војске и сл.* — Сáмо једáн каракол да направѣ пофáтали би не.

карамáнка ж *врста слатке сочне крушке жуте коре и издуженог облика*. — Добрб су ми родѝле крѹшке карамáнке.

карастѝсáт се, -ѝшѣм се свр. *схватити, разабрати се, снаћи се у нечему*. — Ни сá се не мбгу карастѝсáт шта бѝ и како бѝ.

карашик, карашѝка м *метеж, гужва, гунгула*. — Сѝнбј су на игранку начињѣли карáшик.

каривблице ж мн. *ручна колица с једним точком за превоз разног материјала; исп. криволице*. — Не гурá пуне каривблице, опѹчићѣш се.

каријѣга ж *столица с наклоном*. — Лáкшѣ ми је сѣћѣт на карѝјѣгу, нб да се завáлим на кáуч.

картуљина ж *ауг. и пеј. од карта*. — Прије рѣта е дѣнар бѣо тѣжак, а сѣд од овијѣ картуљинѣ ништа.

касѣвет, касѣвета м *мука, невоља, зло; грдња, прекор*. — Нађе ме касѣвет од судијѣ за прѣкршас. Нај хете касѣвет од оца што си му тѣ поштѣтио. Ту се без некѣга касѣвета неће прѣј.

кастом прил. *намерно, хотимице*. — Отиди кастом да га видиш, изишѣ е јучѣ из болницѣ.

кастриѣт, -ѣм несвр. *сећи, кресати ситницѣ гране са стабла или веће гране*. — Кат кастриш врлику, пѣчни од дѣбљегѣ краја.

катал м у изр. *бит катал пропасти, настрадати*. — Бѣше свѣ катал од глади. Она тѣ ѣца бит катал од зѣмѣ.

каталѣсѣт, -ѣшѣм свр. *изнемоћи, малаксати (од напорног рада, зиме и др.)*. — Каталѣсѣо сам дѣнас цѣо дѣн радѣћи. Каталѣсѣ дѣнас од зѣмѣ.

катаѣфа, -ѣѣѣ ж *три снопа кукуруза везана у облику купе*. — Тѣри снопове у катаѣфе, пѣ и да кѣснѣ — ништа им неће бѣт.

катѣнит, -унѣм несвр. I. 1. *настаѣивати на катуну*. — Катѣни зѣта ѣво веј другѣ гѣдина у наш катѣн. 2. *кућити*. — Катѣни Мѣлош једнога по једнога сѣна, свѣкоме е кућу начинѣо. II. ~ се I. *настаѣивати се на катуну*. — Неће се више зѣт Богѣнев катѣнит у Мојѣнску рѣјѣку. 2. *кућити се*. — Катѣнѣ се јѣдан по јѣдан, чѣтѣв рѣд кућѣ е ѣин.

каѣун м *врста јесењег цвета, мразовац; исп. каѣуница (1)*. — У рѣнѣ јѣсѣн свѣ ливѣде покрѣје каѣун.

каѣуницѣ ж I. *в каѣун*. — Ливѣда сѣ свѣ зашарѣнѣла од лијѣспѣ каѣуницѣ. 2. *планинска биљка чији се корен једе, сиров или куван (има облик главице црног лука, али је нешто маѣи од лешника)*. — Начинѣо сам прѣљ, ѣдѣм да копѣм каѣуницѣ.

качамѣжѣи м *палица за мешање качамака при кувању; исп. бркат*. — Додѣ ми тѣ качамѣжѣи да разбрѣкам качѣмак.

качамѣрка ж *врста дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

каше, -ѣта с *дрвено сандуче, дрвено коѣерче*. — Тѣри тѣ у каше.

кашлѣковѣт, -куем несвр. исп. кашлѣчит I. *добро, доста јѣсти и пити, уживати у јѣлу и пићу*. — Спрѣмљено је дѣста јѣла и пићѣ, ѣмѣ дѣнас да кашлѣкуемо до мѣлѣ вољѣ. 2. *трошити преко мере*. — Лѣко е тѣбе кашлѣковѣт по Биоградѣ на мѣј рѣчѣн, а кѣ ѣеш завршит ѣакултѣт — није те ни брѣга.

кашлѣчит, -ѣн несвр. *в. кашлаковат*. — Ума дѣнас да кашлѣчѣмо, дѣста су ни јѣстѣва спрѣмили. Тѣ порѣдица кашлѣчѣ док ѣмѣ, за сѣтра не мѣслѣ.

каштиг м 1. *брука, срамота, скандал*. — Направили су каштиг, да се сви стидимо. 2. *мука, невоља*. — Нај ће те каштиг ако тата досна да пушиш.

каштигуља ж *жена рђавог владања, неморална жена*. — Радјкоза каштигуља јзџ образ плѣмену. 2. *љута, опасна жена*. — Нај ће те чѣдо кад она каштигуља вѣдѣ да си јџ поарѣо ливѣду.

каџ *узвик кад неко у игри клиса и машке изгуби право да баџа клис*. — Каџ! Готѣво, да овамо клис и мау.

квѣртѣт се, -ѣм се несвр. в. *кајасит се*. — Тѣ се чѣек не квѣртѣ да што приврѣједи за кућу, нѣ чѣка да му радѣ жѣна и грѣшнѣ љѣца.

квѣка ж *скичање, квичање*. — Стој квѣка крѣмѣдѣ, нијѣсам им давѣла ништа од јѣтрѣс.

квѣнт прид. непром. (у прил. служби) (с везницима "и", "па") у *узвичном значењу, кад се истиче да је нешто апсолутно тако, да не трпи приговор: готово, свршено, крај, квѣнт*. — Уради тѣ што ти рѣко и квѣнт!

квѣчат, квѣчим несвр. 1. *скичати, џичати, џвилети (о свињи и псу)*. — Квѣчѣ крѣмѣд, огладњѣла су. 2. *вриштати*. — Умѣкни, мѣлѣ, не квѣчи.

кврчат кврчим, несвр. 1. *слабо џвилети, кмечати (о малом детету)*. — Кврчѣ ова маѣња, подбј ју. 2. *крчати*. — Прелѣдѣо сам, пѣ ми кврчѣ ју грло.

кевѣљѣт се, -ѣљѣм се несвр. *крѣвѣљѣти се*. — Штѣ е, шта се кевѣљѣш?

кекѣчѣт се, -ѣм се несвр. *изѣвѣљѣвати се и лѣшкарѣти*. — Ништа не радѣј, нѣ се по џѣјѣлѣј дѣн кекѣчѣ по кѣљѣчима.

кѣљѣт се, кѣљѣм се несвр. *иронично се смежкѣти; исп. кѣљѣт се*. — Јѣ прѣчѣм, а ѣн ми се кѣљѣј кѣ да јѣ лѣжѣм.

кѣљѣкѣт се, -ѣм се несвр. в. *кѣљѣт се*. — Ништа се тѣ не кѣљѣкѣ, овѣ е овѣкѣ како јѣ кѣжѣм.

кѣљѣнѣт се, -нѣм се свр. *иронично се осмежнѣти*. — Ништа ми на тѣ нѣ рѣче, сѣмо се мѣло кѣљѣнѣ.

кесѣрѣт се, -ѣм се несвр. погрд. *смејѣти се искезѣвши зубе, џѣрити се*. — По џѣо дѣн се кесѣри без ѣкакѣѣга рѣзлѣѣга.

кѣсо м *онај којѣ се кѣси, кѣзи; исп. кѣштро*. — Милѣнов кѣсо се вѣзда нѣчѣму кесѣри.

кѣћ *узвик за терање коза*. — Кѣћ, шѣта, помѣмѣла се!

кѣћѣв, -ѣ, -ѣ 1. *слабуѣѣв, болѣшљѣв*. — Сѣу зѣму сѣм нѣшто кѣћѣв, нѣт лѣжѣм, нѣт сѣм здрѣв. 2. *невѣсеѣо, нерасположѣн*. — Што си ми нѣшто кѣћѣв, насмѣј се, јѣдан нѣ бѣо!

кѣћѣкѣт, -ѣм несвр. *узѣкујући "кѣћ" терѣти, гонѣти козе*. — Дѣсѣдѣј ми по џѣо дѣн кѣћѣкѣт кѣзе, нѣмају мѣра ни трѣн.

кећнѹт, -нѣм свр. *потерати, одагнати козе узвиком "кећ"*. — Кећни тѣ козе, малѧ, да не брстѣ шљиву.

кеѣтат, кеѣћѣм несвр. 1. *лајати танким испрекиданим гласом (о псу, лисици, јазавцу)*. — Сву нѣј је кеѣтао јазбѧвац. 2. *фиг. оговарати, олајавати*. — Бѧш ме брѣга што ѣн кеѣћѣ по сѣлу, сѧмо нек ми се не помѧлѧ нѧ очи.

кештро м в. *кеса*. — Склѣпи вилице, кештро, не смий се кѧ будѧла свѧчему!

киц м *снег који остаје на гранама дрвећа, китина*. — Опѣт ће снѣјег чѣм овѧ кѣц не пѧдѧ.

киѧа ж 1. *брух, hernia*. — Не дижи тѣшко, да не добѣјеш кѣлу. 2. *грѧ*. — Ймѧ, сирѣма, кѣлу на рѣат, пѧо е сѧ шљивѣ кад је бѣо малѣ. 3. *болесни израштај на телу човека или животиње*. — Ймѧо е некакву вѣлику кѣлу нѧ врат. 4. *израштај на оболелој биљци*. — Не ваљѧ ти тѣ дрво што ймѧ тѣ кѣле, нѣ посијѣци онѣ глѧткѣ. 5. *већа громуѣица, грудѧ (качамака)*. — Свѧко е изѣо по три кѣле качамѧка.

Кѣлѧш м *надимак добијен по кили, израслини на врату*. — Нѣко га не зовѣ друкчѣјѣ нѣ Кѣлѧш, а кѣлу с вратѧ су му обѣкли прије триес гѣдинѧ.

кѣлѧш¹ м *онај који има килу, израслину*. — За чоѣка с кѣлѣм на глѧву или неѣе другѣ велѣмо кѣлѧш.

кѣлѧш² м *хлеб од килограма*. — Андрѣја за рѣчѧк изѣје цѣо кѣлѧш.

кѣлиѧца ж *дем. од кила*. — Скорѣила му е некаква кѣлиѧца изѧ ѡва. За рѣчѧк су ми дѧли кѣлиѧцу сѣва качамѧка.

кѣло с 1. *килограм*. — Мѧрко за рѣчѧк изѣје кѣло лѣѧ. 2. *литар*. — Пѣпѣо е кѣло ракѣјѣ.

кѣлѣнѧ м *онај који има килу, брух*. — У сѣло ймѧ нѣколико кѣлѣнѧ, а нијѣдан неѣе да се аперѣшѣ.

кѣљѧн, кѣљѧна м 1. *камен међаш*. — Овѣ су кѣљѧне поставѣли јѣш нѧши ѣѣдови. 2. *камен или дрво који у игри пловкаѧа служе као мета*. — Јѧ сѧм ти обѧлѣо кѣљѧн нѣколико пѣтѧ.

кѣмѧц, -мѧ м *стеница*. — Спрѣштио сѧм јѣднога кѣмѧца, пѧ смрѣи.

кипѣн, -ѣна м *јѧко стрѧа узбрѣица*. — Јѣдва изѣдо уз овѧ кипѣн.

кирѧјѣија м *онај који се бѧви превозом туђе рѣбе, обѣчно својим коњѣма; исп. кираш*. — У Васѣвиће ѣ ранѣје бѣло дѣста кирѧјѣијѧ, пѧ не затѣ зовѣ кирѧши.

кирѧш м *деѣ и пр. в. под кирѧјѣија*.

кѣро м *не зн. се значѣње ове рѣчи, а употребѧва се само у вокативу као узрѣиѧца*. — Ё, мѣј кѣро, дѣј неш ти на овѣ мѣе рѣјѣчи.

киселѝца ж *врста киселе траве коју деца радо једу*. — По цио дан ѝју киселицу, а нѝтѝ онѝ што им се да.

кѝташ м *четник с китом на шубари*. — У мѝе сѝло е бѝло дѝста кѝташѝ.

кѝц *узык за нагло кидање, прекид, престанак*. — Кѝц! Прѝкиде кѝ на трупѝну [преста да прича].

кѝца, кѝцѝ ж 1. *инсект коју улази у уво, ухоложа*. — Велѝ да кѝца може уљеј у уво. 2. *безначајан, безвредан човек, коју свуда забада нос*. — Онѝ кѝцу трѝба стѝј, е е свѝкомѝе дозлогрѝдио.

кѝцнѝт, -нѝм свр. I. *прекинути*. — Кѝцни тѝ коѝац. II. ~ се *прекинути се* — Немѝ да ти се кѝцнѝ тѝ коѝац.

кѝш *узык за терање, гоњење свиња*. — Каѝ оѝеш да оѝѝрѝш крѝме рѝкнѝш му кѝш. Кѝш, ѝѝволи ве изѝли, свѝ прерѝљѝсте!

кѝшкѝт, -ѝм несвр. *узивујући “киш” терати, гонити свиње*. — По цио дан и кѝшкѝмо, ал ѝпѝт долѝзе прет кѝћу.

кѝшнѝт, -нѝм *отерати, одагнати свиње узвиком “киш”*. — Кѝшни тѝ крѝмаѝ, да не ѝју мѝрве.

кламѝшит, -ѝшѝм несвр. 1. *цуњати, тумарати по кући тражећи храну*. — Не кламѝши по кући, нѝ чѝкѝ пѝ ручѝ ш чѝљадима. Цѝбе кламѝшѝш, нѝмѝ ништа, готѝво да се изѝје. 2. *пеј. јести*. — Вѝзда кламѝшѝш свѝ што наѝѝш, ниѝкомѝе ништа не остѝнѝ.

клѝпат, клѝпѝм несвр. *ударати, бити*. — Клѝпају ѝе стѝгну.

клапѝкѝр м *врста биљке чија зељаста стабљика кад се преломи испушта белу течност*. — Брѝли смо клапѝкѝр и мѝзѝли се.

клѝпѝт¹, -ѝм свр. в. *оклапит*. — Добрѝ мѝ клѝпѝо, ал сам му врѝо.

клѝпѝт², -ѝм несвр. *изазивати на слузкокожи или кожи осећај нарочите врсте бола, штѝпати, пећи, дражити*. — Турѝо сам смѝкве у ѝѝдра, пѝ ме клѝпѝ онѝ млијѝко. Клѝпѝ ме овѝ папрѝка, ѝчи ми испѝдоше.

клѝпит, клѝпѝм несвр. 1. *бунцати, булазнити, тлапити (у сну, бунѝлу, грозѝци)*. — Бѝлесно ми је дијѝте, пѝ по сву нѝј клѝпѝ и буди другѝ ѝѝцу. 2. *причати којѝшта, трабуњати*. — Немѝ да клѝпѝш, нѝ кѝ ѝеш нѝшто да прѝчѝш, мѝћни глѝвѝм.

клѝпѝња, клѝпѝњѝ ж *бунцање, булажњење (у сну, бунѝлу, грозѝци)*. — Каѝ је бѝо бѝлесан свѝшта е прѝчѝо у клѝпѝну.

клапоѝѝсина ж *особа која може много да поједе; исп. оклапуша*. — За онѝ клапоѝѝсину мѝло е и двѝ кѝла мѝса. Колико пѝједе онѝ клапоѝѝсина!

клѝптат, клѝпѝѝм несвр. *јести, жвакати стварајући при том гласан звук*. — Ыју по цио дан, клапѝћу колико гѝј мѝгу.

клѝшња, клѝшњѝ ж *дроњава, поцепана, неуредна женска особа, дроња*. — Бѝже, како изглѝдѝ онѝ клѝшња Кѝјѝва, свѝ на ѝу вѝсѝ.

клатшњав, -а, -о који је сав у дроњцима, ритама, поцепан, дроњав. — Вјзда иде по селу клатшњав, нџкат се не обуче ка чельаде.

клатшњат, клатшњам несвр. ићи у подераној одећи и обући. — Вјзда клатшња у иштo одијело.

клатшњo м дроњава, поцепана, неуредна мушка особа, дроњo. — Не иди такџв, клатшњo, нo купи одијело, па се обуци ка чельаде.

клетпит, -им свр. мало ударити; исп. клепнут. — Клепи га, да му ја не дођем, е ћу му извјуј уши!

клетпнут, -нем свр. в. клепит. — Само сам га клетпнуo, а оно се заплака.

клитјет ж остава. — Смoк држимо у долњу клијет, ту му е леднијe.

клик м јако велика стрмен. — Ојде војска некуд уз онe кликoве.

климпа ж ударац по уву кажипрстом. — Кат су докојни један другoме ударају климпе док им не поцрвенe уши.

клицкџт, -џм несвр. брзо пролазити, промицати; брзо прелазити, пребацити се. — Гледџм како онџ ђеца клицкају порет прoђoна — куд ли те, ђала Богу! Вити онe ђецe како клицкају једно по једно преко шлота, иду на јџбуке Вџсильеве.

клицнџт, -нем свр. брзо проћи, промаћи; брзо прећи, пребацити се. — Ко онo клицнџ иза куће. Клицнџ преко потoка и пoбљеже.

клопа, клопe ж овица која има “клопаве”, клемпаве уши и име такој овици. — Пр. в. под жуја (1).

клопайца ж девојчица у доба пубертета. — Поглe клопайце, још мало па чџтава ђевoка.

клопит, -им свр. 1. пасти. — Са ђе то озoр да ти клопит. 2. клонити, сручити се (од умора, исцрпљености и сл.). — Пошто сам вечерџо, клопит онџко умoрен на постeљу и заспа ка заклан.

клетчкалица ж кашаст снег помешан с водом у време топљења; исп. блузгавица и шлота. — Обуће гумeнe чџзме, клетчкалица е.

клетoра ж трошна кућица. — Немџм ти ни џивe ни ливаде, до овo мало клетoре, те ђе е неђе влетар преврнут.

клетoрица ж колибица. — Начинџо е мало клетoрице да затвџра козе.

кљуверџна ж сувџше висока и незграпна особа. — То е једна кљуверџна, не бит се у ову сoбу испрџвио.

кљуџнца ж погрдан назив за жену великог носа. — Каква му е онџ кљуџнца женe — грoм је г. годџо.

кључџница ж 1 дрвена пречка за затварање врата. — Повуци ту кључџницу, да уђем. 2. фиг. висок и незграпан човек. — Поглe онe кључџницице, како се вуче.

кмѣтовѣт, -туем несвр. *процењивати польску штету*. — Крсто е кмѣтовѣо седамдесѣт кѣлѣ ђвса што су ми јучѣ говѣда Мѣлѣва поѣрѣла.

књѣга ж зоол. анат. *трећи предстомак код преживара, листавац, књѣжавец*. — Књѣга е фѣна кад ју тѣримо у зѣтоп.

кѣба, кѣбѣ ж 1. *ауг. од кобила*. — Свѣжи кѣбу, пѣ нека пѣсѣ, ѣмѣ тѣ дѣста трѣвѣ. 2. ирон. *обесна женска особа*. — Ы, што су се кѣбе помѣмѣле!

кобила ж *полуга у воденичком систему помоћу које се спушта или подиже горњак, горњи воденички камен*. — Подѣгни мѣло кобилу, е си га мѣлѣо зацѣкнѣо.

кобилѣнда ж *крупна, незграпно грађена женска особа*. — Колика е онѣ кобилѣнда Рѣсѣ — ѣмѣ двѣ мѣтра!

кобрѣлат, -рѣлам несвр. I. *котрѣлати, ваѣлати*. — На Васкрс се прѣво тѣцамо, а ђндѣ кобрѣламо јѣја низ бриѣжѣк. II. ~ се 1. *котрѣлати се, ваѣлати се*. — Кад нѣмѣмо чѣга да се ѣграмо, кобрѣламо се нѣза страну. 2. *играти се јѣјима на Ускрс котрѣлајући их и тако погађући једно другим*. — Прѣво смо се тѣцѣли, а ђндѣ кобрѣлали.

кобрѣлѣнут, -нѣм свр. 1. *котрѣлѣнути, закотрѣлати*. — Ђјмо да кобрѣлѣнемо онѣ велики кѣмѣн нис прѣло, да видѣмо како ће да тутѣји. 2. *оборити, савладати*. — Ка сам ослѣжио војни стѣн, чињашѣ ми се да нѣмѣ тѣга чѣска што га нѣ би кобрѣлѣно.

кѣв м *алат за клепање косе, наковањ и чекић*. — Донѣсите ми, ѣѣцо, кѣв, да оклѣпѣм кѣсу.

кѣжѣји, -ѣ, -ѣ *козји*. — Мѣја ѣѣца нѣтѣ кѣжѣју варенику.

кожмѣра ж *махуна*. — Вѣдѣ зрна пасѣља и бачѣју кожмѣре.

кѣза, кѣзѣ ж 1. (у облику ген. мн.) *врста друштвене игре у којој се прстен скрива под десет предмета (капа, чарапа и сл.) и погађа под којим је скривен*. — Сву нѣј смо се играли кѣза. 2. *поен у истоименој игри*. — До педесѣт кѣза сѣ у цѣгане.

козечанѣк, -ѣка м *доњи део рѣла који клизи браздом*. — Промѣјенио сам козечанѣк, бѣо ми сѣ сломѣо.

козѣт се, кѣзим се несвр. (осим обичних значѣња: “*доносити на свет младунче*” и “*долазити на свет — о младунчету*”) *кењкати, поплакивати*. — Не мѣгу слѣшат тѣ дијѣте ѣе се кѣзи.

кѣка, кѣкѣ ж *хип. за кокошку*. — Ђѣк, кѣка, ѣѣк кѣка!

кѣко м *хип. за кокота, петла*. — Ыш, кѣко, кѣ ѣеш свѣмо.

кѣкора ж *храстова глатка шишарка у облику лопте*. — Брѣли смо кѣкоре и играли се.

кѣкорица ж *дем. од кокора*. — Ми се ѣграмо кѣкорицама мѣесто кликѣрѣ.

кокошар, -ара м (поред добро потврђених значења: “кокошињац” и “лопов који краде кокошке, ситан лопов”) *орао који напада кокошке*. — Увадио се овај кокошар, све ће кокошке да појупи.

кокошињак м 1. *кокошији измет*. — Обрйши брџовачом те кокошињаке испрет куће. 2. *врста кожне инфекције с пливовима, која се јавља по рукама*. — Искочио ми је ђегету кокошињак на десну руку, огријешћ сво неки дан.

колај у изр. 1) *колај-работа безуспешан посао, напор, никаква корист*. — Писао сам неколико пута молбе за стан, али колај-работа, нико ништа ни да одговори. 2) *то е колај-работа то је све у реду, како треба*. — Не брйжи, то е колај-работа.

колдар, -ара м *пожртвован рођак спреман на помоћ, бригу и сваку жртву за братство*. — Милйсав је велики колдар — дао би живот за свакога свбга.

колдарит се, -арйм се несвр. *бринути један о другоме, помагати, пазити, штитити један другога (о рођацима и племеницима)*. — Васевићи ка су на страну, добро се колдаре. Срџа е била док смо се колдарили, таман ни нико ништа није мога.

колџ, колџа м *кукњава, нарицање, лелек*. — Кад је умро Ново, био е велики колџ.

колетат, -етам несвр. I. *љувати, расклимавати*. — Не колета те колац, једва сам га забдо. II. *се љувати се, расклимавати се*. — Колета ми се зуб, мбрам га вадић.

колобџи, -а, -џ *кукурузни*. — За славу, Бџић и Васкрс йјемо пше-нични љџ, а преко цијелџ годинџ колобџи.

колобџница ж *хлеб од колобџџ, кукурузног брашна, проја, кукуруз-ница*. — Та моџе појес цијелу колобџницу.

колџка ж *овца са црним круговима око очију и име таквој овци*. — Пр. в. под жуја.

колџкан, колџкана м *ован са црним круговима око очију и име таквом овну*. — Пр. в. под гарушан.

колџмоћ, колџмоћа м *кукуруз; исп. жито*. — Чйм очемуњамо мало коломџа, Вуксан га однесџ у вођеницу.

комакат, -ачџм несвр. *вичући карактеристичним гласом терати вукове; исп. кујекат (2)*. — Ја истрча, комачи, а комачи, онџ се ојупи окџ мене кату. Комачу чобани, боџ се од вуковџ.

комакнџт, -нџм свр. *викнути карактеристичним гласом да се заплаше вукови*. — Комакни једном, моџу се привуј вукови.

коматат, -атам несвр. *ломити, сећи у комаде, комадати*. — Не коматате, ђџцо, толики љџ, с га нећете мој појес.

комендија ж 1. *шала, виц*. — Он задвѣјек прѣчѣ некакве комендије. 2. *оно што служи за подсмех, исмејавање*. — Направили су ми велику комендију.

комендијат, -ијам несвр. 1. *шалити се, причати шаљиве доживљаје*. — Нѣко не умјје кѣ Мило комендијат. 2. *исмевати, подсмевати се*. — Комендијѣ тѣ с оцем, а нѣ сѣ мнѣм.

комендијаш м *шаљивчина*. — Кум-Мило е био вѣљѣ комендијаш.

комѣн, комиѣна м *димњак*. — Блѣше комѣн пун чађѣ, једвѣ га е дѣмничѣр из Бѣрѣнѣ очистио.

комињѣт, -ињѣм несвр. I. *одејати, откидати зрна са кукурузног клипа, крунити*; исп. *комишат (2), чемињѣт и чемуњѣт*. — Сву нѣј смо комињѣли колѣмбоѣ. II. *~ се крунити се (о кукурузу)*. — Сув колѣмбоѣ се лѣкшѣ комињѣ.

комишѣнѣц, -нѣца м *орѣх или лешник који је почео да се комиша, тј. којему је почела да опада зелена љуска*. — Не бѣри тѣ орѣе, нијѣсу јѣш комишѣнѣци. Убрао сам с овѣ лијескѣ кѣло комишѣнѣцѣ.

комишат, -ишѣм несвр. 1. *вадити орѣх из зелене љуске*. — Комишао сам орѣе, пѣ су ми поцрњѣле рѣке. 2. *в. комишѣт*. — По сву нѣј бѣдѣмо и комишамо колѣмбоѣ.

комперѣш, -ѣша м 1. *качамак од кукурузног брашна и кромпира*; исп. *тучењак*. — Ништа није слѣђѣ нѣ комперѣш сѣ скорупом. 2. *онај који воли кромпир*. — Јѣ сам вѣлики комперѣш. Љеворѣчане зовѣмо комперѣши, пошто свѣ вѣлѣ компѣјѣре.

комперѣйна ж *в. компѣјѣриште*. — Скачу ѣѣца нис комперѣйну, свѣ тѣ се испрашит.

комперѣуша ж *врста ране, крупне шљиве округлог облика и брашнава као кромпир*. — От комперѣушѣ е нијаква ракија.

компијѣр, компѣјѣра м *кромпир*. — Родѣли су ми компѣјѣри бѣлѣ нѣ йкад.

компијѣриште с *земљиште на коме је био посејан компѣјѣр, кромпир, кромпириште*; исп. *комперѣина*. — Крѣмад ми прерѣљѣше свѣ компѣјѣриште.

кондуктор м *кондуктер*. — Сѣн му е кондуктор на жељѣзници.

кѣњѣћ м *дрвени подметач за струне на гуслама*. — Изгубио сам кѣњѣћ, пѣ не мѣже да се гуслѣ.

кѣњѣ м 1. *ауг за коња*. — Оѣе кѣњѣ да снађѣ жѣну, дијѣте и свѣкога ко се бой. 2. *погрдан назив за млађу особу*. — Нѣѣе кѣњѣ да учѣ, нѣ не чѣдо снађѣ од њѣга.

кѣњѣв, -ѣва м *погрдан назив за одраслијѣг дѣчака, момчиѣна*. — Не чѣдим се малѣј ѣѣци што чинѣ, нѣ вѣљѣјѣма кѣњѣвѣма, ѣни барѣм нѣшто разумѣју.

копилић се, -илић се несвр. 1. *доносити на свет младунче (о младим, привремено спареним женкама животиња).* — Јунице се копилић ако се добро држе. 2. *пуштати из стабљике ситне изданке (о кукурузу, овсу, пшеници и сл.).* — Ове године ми се колџмбоћ млого копилић — изгледају су га прашивоци ударили матиљом.

копилића ж *сасвим млада, привремено спарена женка животиња (јуница, овца и др.).* — Жујка е копилића — отелила се кад је напунила двије године.

копиљаћ, -ака м *изданак који изникне из стабљике кукуруза, овса, пшенице и др.* — Данас ћемо пилијевит колџмбоћ и тријџбит копиљаке.

копиљача ж 1. *жена која је родила ванбрачно дете.* — Она копиљача се свакоме спрда, мисли да не знамо да га е родила. 2. *женско ванбрачно дете.* — Рбса е копиљача, не зна се ни чија е.

копљачит, -аћим свр. *пасти, лупити о тло, љоснути.* — Немб да те млатим да копљачиш тамо!

копорнџт, -нџм свр. I. 1. *помаћи се, мрднути, кренути.* — Нијесу ни копорнџли с мљџста. 2. *почети расти после дувог времена.* — Онб дијете дуго не расте, а сад је бџгами копорнџло. 3. *почети прездрављати, опорављати се после дуже болести.* — Мљџдосте е ће баба умрџјет, а она, ѓво, копорнџла. II. ~ се в. *копорнџт (I, I).* — Ајде, копорнџи се с мљџста.

копрцаћ се, -аћм се несвр. (поред уобичајеног значења “бацакати се, праћакати се”) 1. *љутити се, бунити се, противити се.* — Копрцаћ се Миљан што идџ на прџгу, нб није му помџгло. 2. *тешко живети, борити се да се преживи, кобељати се.* — Није ни лџко, ал се некако копрцамо.

копрцнџт се, -нџм се свр. *учинити брз покрет руком, ногом или целим телом, бацакнути се.* — Тџле се копрцнџу и липса.

кџра, кџре ж *ватра коју деца ложе у пролеће на љиви пре орача при спаљивању остатака кукурузних стабљика, грана од брсти и др.* — Ы, колика е наша кџра, а Влајкова и Нађина мала.

кџрбат, -аћм несвр. *хватати, ловити.* — Дџбра ова мџчка, кџрба мџше, није мџгло џд џи да се жџви.

кџрета ж 1. *ношење црнине, уздржавање од певања, весеља и др. у знак жалости, корота.* — Умро им је џтац, па су у кџрету. 2. *црна ознака код мушкараца (на реверу одела или око рукава) у знак жалости за неким.* — Пришџо е кџрету за џцем и неће е скидат прије годишњице.

кџретан, -тна, -тно *који је у корети, короти, у жалости за покојником, који носи црнину, коротан.* — Умрла им је мајка, па су кџретни.

кџретоваћ, -туем несвр. *бити у корети, короти, жалити.* — Пца смо кџретовали годину дања.

корито с у изр. ј е с из дубокога корита в јес из дубокога вагана (под ваган). — Мајо, откад га знам, ње из дубокога корита — вјзда е нека влас. преврнут корито в преврнут ваган (под ваган). — Мирку би друге тице плевале да није преврнуо корито — да се није огријешо о ондга што му е дао љоб.

коровиш, -иша м *неред, прљавшина, брлог*. — Не тешите ту, ћецо, не правите коровиш у сџбу.

коруба ж *кора (ораха, лешника и сл.); љуска јајета*; исп. корубина. — Крцају орае и бачају корубе по поду. Покупи ове корубе од јаја, да се не гџе.

корубина ж в. *коруба*. — Што не покупите ове корубине од браа? На Васкрс се шарене ливаде от корубина од јаја.

косач, -ача м 1. *онај који коси, косац*. — Немам чиме платит косаче. 2. *народна мера за површину ливада и сенокоса, површина ливаде коју један косац може покосити у току једног дана*. — Ова ливада нема ни пет косача.

кдсец м 1. *љут, напрасит човек*. — Ђ, који је онд кдсец! 2. *ћудлива домаћа животиња*. — Ова ти је крмак некакав кдсец.

косибаша м в. *кособаша*. — Косибаша не смје да йта, да се не умдре косачи.

косибашин, -а, -о в. *кособашин*. — Косибашина се рјеч мбра слушат.

косидба ж *кошење траве, жита и сл.; време у које се кошење обавља*. — Косидба е тежа от свакбга рада. Прђе Петровдан и дђе косидба.

косиште с *дрвена држаља на коју се причершћује метални део косе*. — Цаба ти добра кдса, кад не ваља косиште.

косдбаша м *најбољи косац који за време косидбе коси испред других косаца*; исп. косибаша. — Вуксан је вјзда био косдбаша. Косачи мбрају слушат косдбашу. Косдбаша каже да сагнамо још један закос, па да ручамо.

косдбашин, -ина, -ино *који припада кособаши, који се односи на кособашу*; исп. косибашин. — Косдбашино е да брјжи о одмору и ручку. Косдбашин откос мбра бит широк.

кдструт ж *козја длака*. — Нјко данас не правй врђе от кдструти.

кострутни, -а, -о *који је од козје длаке*. — Правйо е кострутне врђе.

костура ж *лоша, обично тупа бритва*. — Том костуром чдек не би мдга ни курви ндс окјнут.

котило с 1. *место где се коте животиње*. — Лисйци мбра да е котило неђе горе, у онд крше. 2. *пеј. пород, род, сој*. — Накотило се некаквога котила поганскога, трба им траг утријет.

котлѣница ж дрвена гредица која стоји изнад огњишта, те се о њу веша котао или други суд. — Немб да ти се йстнѣ котлѣница и да ти се прѣспѣ варенѣка.

котлењаѡ, -аѡа м дрвени стуб с више рупа који се забада крај огњишта и у који се утиѣе котленица о коју се веша котао; исп. котлењаѡа. — Гѡлуб је начинио нѡвѣ котлењаѡ и котлѣницу.

котлењаѡа ж в. котлењаѡ. — Мѡрам убрат један блѣлошум за котлењаѡу.

котробан, -ана м дуван изрезан и припремљен за савијање цигарета. — Ја више вѡлим котробан, нѡ куповнѣ цигаре.

кѡћа, кѡћѣ ж хип. за козу. — Виђи како су се кѡће најѣле, набрѣкли им трѡуси.

кофѣрта ж коверат. — Купѣ ми једну кофѣрту, да напишем сѣну писмо.

кофистаѡ се, -ам се несвр. 1. копрѡати се, баѡаѡати се, отимати се. — Кад уфѡтиш овѡ крме, толикѡ се кофиста и квичѣ док ти се истргнѣ из рѡку и побљегнѣ. 2. бунити се, ѡтити се, опирати се. — Ништа се не кофиста, крѣв си.

кофрљат, -рљам несвр. ирон. рађати. — Они ништа друго и не знаду, нѡ сѡмо да кофрљају ѣѡу.

кофрљнѡт, -нем свр. лако родити. — Оноликѡ жѣна кофрљнѣ дијете кѡ ис прѡћѣ.

кѡѡаг м преграда у штали односно шталица за младунчаѡ стоке. — Мѡрам начинѣт мало кѡѡага, нѣмам ѣѡ затвѡрат тѣлад.

кѡѡаниѡ м у мн.: два дужа коѡа који се подмеђу испод гласта сена да би се пренео (у јѡ: такав колаѡ). — Позајмио сам кѡѡаниѡе да пренѣсемо плѡстове с ливѡдѣ у кѡѡар.

кѡѡѣт ж говеђа длака. — Ако говѣда зѣми лежѣ наѡље, порѡстѣ им вѣља кѡѡѣт и не обѣћају зѣму, нѡ се ужѣкају. Правѣли смо лѡпте от кѡѡѣти.

коштиљ, -ѣља м орах тврѣе коре из кога је тешко извадити јѣзгру; исп. коштилиѡваѡ. — Какви су ти овѣ коштили, ни из једнѡга не мѡгу извадит јѣгру.

коштиљѡв, коштилиѡѡа, коштилиѡѡо који има тврѡу кору, ѡуску, из којѣе се тешко вади јѣзгера, коштуљѡв (о ораху). — Послаше ми коштилиѡѡе орѡе, ни из једнѡга се не мѡже извадит ни тређѣина јѣгрѣ.

коштиљѡваѡ, -ѡѡа м в. коштилѡ. — Онѡ ѡра у шѡму е коштилиѡваѡ — нѣтѣ га ни јѣверице.

крѡѡа ж у изр. д р ж а в н а к р а в а крупна, расна крѡѡа. — Рајко ймѡше вѣљу, државнѡу крѡѡу, а нѣ овѡу нашкѡ.

крѡса, крѡсѣ ж крѡѡа тамно-црѣене боје и име такоѡј крѡѡи; исп. красу-ља. — Црѣѣнијѣма крѡѡама даѣмо ймена крѡса и красуља.

красоња м во тамно-црвене боје и име таквом волу. — Пр. в. под галоња.

красуља ж деџ и пр. в. под краса.

краца, краџе ж (у експресивном говору) крава. — Неће краца талу и погрђе сијено, но се навадила на бтаву, па оће само њу.

кромѣтит, -ѣтим несвр. завађати. — Не може издржат да не кромѣти.

кромѣтник, -ика м онај који завађа, смутљивац. — Милорад је велики кромѣтник.

кромѣтница ж она која завађа, смутљивица. — Такѣ кромѣтнице нема у најју.

крѣнѣсање с поносно, гордо држање. — Доста е њенбога ђевђачкога крѣнѣсања, ваќет је и вријеме и да се уда, ко млого бира — не избира.

крѣнѣсат се, -ишем се несвр. гордо, поносно се држати, гордити се. — Лијѣпа ђевѣка и од добрија, па се крѣнѣше.

крѣса, крѣсѣ ж упаљач (за цигарете). — Дода ми, ђевђоко, један жар, да припалим цигар, е сам изгубио крѣсу.

крѣцнут се, -нем се свр. поносито се прошетати. — Дивно ли некад блѣше погледат наше дчеве кад обуку црногорску рѣбу, па се на Васкрс крѣцну по Књажевцу, а сви висѣки и лијѣпи ка што е био Милан Топлица, но таквија више нема, било па прошло.

крив, -а, -о хром. — Био е крив од дѣснѣ ногѣ.

криван, кривана м погрд. хрома мушка особа; исп. криваћ. — Што е долажно криван?

криват, кривам несвр. (поред добро потврђеног значења "храмати") немати равномерно тежину са другим делом нечега што је натоварено, што виси и сл. на другој страни, претезати на једну страну; исп. прекретат (1). — Крива ти на дѣснѣ страну, но е мало приподигни.

криваћ, -аћа м в. криван. — Нико не зна пакѣс онога криваћа.

кривѣтат, -ѣтам несвр. храмати, ћопати. — Коѣ онѣ кривѣта уз ливаду.

кривна ж хрома женска особа. — Не знате ви кривну пуна ли је мудринѣ.

кривѣлице ж мн. в. кариволице. — Купио сам новѣ кривѣлице, ваљаће за кот кѹћѣ.

крила, крилѣ ж крава која са стране има шару налик на крила и име такој крави; исп. крилуља. — Кравама коѣ имају са странѣ по шару налик на крило даѣмо имена крила и крилуља, а вѣлу крилоња.

крилас, -ста, -сто који има шару налик на крила (о говедима). — Добра ти је ова криласта крава.

крѣлоња м во који са стране има шару налик на крило и име таквом волу; исп. крилуља. — Пр. в. под крила.

крилуља ж деф. и пр. в. под крила.

крѣмаш м крупна, здрава и снажна особа. — Благо тебе за онаквога крѣмаша — мѡже волу рѣп ишчупат.

крѣља ж 1. *задебљали део стабла, односно корена непосредно испод земље.* — Церѡве крѣље смо крѣтили трнокодпом. 2. *трупац на којем се цепају дрва;* исп. трупина. — Дрва цијепамо на крѣљу. Дѡнио сам из горе добру крѣљу, сѡ ће бит лѡкше крѡтит дрва. 3. *побочно породично стабло;* исп. трбу. — Његово браство се дијели на три крѣље. Изр. држ а т (н о с и т и с л .) у к р љ у (у клетви) бити непокретан, парализован. — Дабѡгда га држали у крѣљу.

крѣлат, -ата м *омања крѣља (1).* — Бѡчи двѡ-три крѣлата у огањ.

крѣлатак, -тка м 1. *дем. од крѣлат (1);* исп. крѣлатић и крѣлица. — Тѡ крѣлатак је сиров, пѡ неће да горѣ. 2. *одсечени, одломљени део, парче крѣље (1).* — Оцијѣпи двѡ-три крѣлатка о тѣ крѣље, да бѡчим нѡ огањ.

крѣлатић, крѣлатића м *дем. од крѣлат (1);* исп. крѣлатак и крѣлица. — Бѡчите двѡ-три крѣлатића нѡ огањ.

крѣлица ж *дем. од крѣља (1);* исп. крѣлатак и крѣлатић. — Донѣси мало крѣлица да налѡжимо ѡгањ.

крѣћѡк м 1. *свињски измет.* — Пун је ѡбор крѣћѡкѡ. 2. *в. крѣћар.* — Начинѣо сам добар крѣћѡк.

крѣћар, -ара м *свињац;* исп. крѣћѡк (2). — Пѡлили су и крѣћаре и кокошаре.

крѣлијекат, крѣлијечѣм несвр. *пригушено, дуго плакати.* — Што крѣлијечѣш, мѡли, умукни једнѡм!

крѣдуљѡк, -ѡка м *ниска а дебела, здепаста особа; мала и дебела животиња.* — Нѡ се сѡмо чудѣм како онѡ крѣдуљѡк Милевѣ онѡко брзо идѣ. Зѡлеће се на мене некакав крѣдуљѡк пашчѣта, умѡло ме ѣзде.

крѣдуљѡс, -ста, -сто мали а дебео, *дежмекаст (о особи или животињи).* — Не глѣдате ви што е онѡко крѣдуљѡс, прѣје би изиша на Рудѡ брдо нѡ мѡкој ѡд нас.

крѣѡчит, -ѡчим свр. *навалити, јурнути.* — Полѡко, јунѡче бѡжи, кут си крѣѡчи!

крѡит, кройм несвр. 1. *резати секући округ (о опутѣ).* — Мѡрѡм крѡит опутѣ, да учинѣм ѣѣци опѡнке. 2. *много и гласно испуштати ветрове, пувати.* — Најѡ се, пѡ крой кѡ кѡњ.

крѡмид, кройда м *црни лук.* — Посѡдили смо мало кройда и мало пасуља.

кротит се, -им се несвр. *заузимати широк простор, ширити се (о стаду оваца)*. — Немб ђвце да ти се млдго кротѣ, мѡже вук ђднекуд да удари.

крѡшњаѡв, -а, -о *преширок (о одећи)*. — Тѡ ти је одијѣло крѡшњаѡво, не ваља ти, тѣ си мршаѡв, пѡ ти не пристѡй.

крпа ж *марама*. — Вѡзда е носйла шарѣнѡ крпу.

крпа̀ра ж *простирка изаткана од старих крпа*. — По цијѣлѡме пѡду су прѡстрли крпа̀ре.

крпат, крпѡм несвр. I. *слати, упућивати некога на дуѡ и напоран пут*. — Немб ме, јаѡан, крпат ца̀бѣ преко Ча̀кора. II. *~ се ићи далеко, преваљивати дуѡ и напоран пут*. — Нѣћу да се крпѡм без нѡјѡде.

крпѣљйца ж *в. крпијѣљ*. — Пријенѣ ка крпѣљйца, пѡ се не да̀ отпучѣйт.

крпијѣљ, крпијѣља м *крпѣљ*; исп. крпѣљйца и кршијѣљ. — Што си ми се прилијепйѡ ка крпијѣљ!

крстит, крстѣм несвр. у изр. *крстит земљу јѣдва ићи*. — Нијѣсам више кувѣтан ни да крстѣм земљу.

крѡвача ж *врста јесење јабуке која сазрева о Крѡтеоудне*. — Пр. в. под петровача.

кртѣња̀к м I. *кртица*. — Кртѣња̀ци по сву нѡј рйљају ливѡду.

2. *гомилйца земље коју кртица ријући избаѡи на повѣршину, кртичња̀к*. — По ливѡди је кртѣња̀к до кртѣња̀ка, пѡ не мѡгу да кѡсѣм.

крупа, крупѣ ж *ситнији град, али нешто крупнији од шипраге (в.)*. — Ударй јучѣ плѡсак и некаква крупа, нѡ добрд е кад нѣ бй граѡа.

крупња̀ја ж *врста дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

крѡѡт, -ѡм несвр. *ломити (орахе, лешнике и сл.); ломити и јести (орахе, лешнике и сл.)*. — Крѡѡм ораѣ ѣѡци. Нйшта не радѣ, нѡ вѡздѡн крѡѡју ораѣ.

крѡѡѡт, -ѡм несвр. у дем. значењу: *крѡѡт*. — Ђѡна крѡѡѡ ѣѡци лѣшникѣ. Сѣѡим крај ѡгња и крѡѡѡм ораѣ.

крѡѡѡт, -нѣм свр. у дем. значењу: *скрѡѡт*. — Крѡѡѡ ми два̀-трй ораѡ.

крѡѣле ж мн. *напраѡа помоћу које волоѡи ѡѡу балване, греде и сл.* — Сѡѡ е граћу за кућу превука̀ на крѡѣле.

крѡѡ м *врста дувана лошијѣг кѡалитета, округлог и дебелог листа*. — Менѣ е крѡѡ милй од сва̀кѡга дувѡна зато̀ што е ја̀к.

крш м (поред обичног и добро потврѣсног значења “гола, каменита, стрма узвишица”) *камен*. — Она ѣѡѡ Станйшина не да̀ду кѡме прѡј пѡтем, нѡ се свр брйјѣга гаћу кршйма.

кршйјѣљ, кршијѣља м *в. крпијѣљ*. — Кршйјѣљ оће да пријенѣ и на чељѡде.

крширѣп м само у пародији нар. песме “у јавора високога” *нејасно значење*. — У јавора крширѣпа / доста листа зелѣнога.

кршла, кршлѣ ж *турска касарна сазидана од камена*. — Турци су послије бѣја на Рудеш начинѣли кршлу у Беране.

кубаџат (се), кубаџам (се) несвр. *брзо пролазити, промицати, јурити*. — Кубаџа нешто између бубава, не видим је ли човек или дивина. Нешто се кубаџа прос шуму.

кубаџнут (се), -нем (се) свр. *брзо промаћи, пројурити, клиснути*. — Нешто кубаџну преко оне прдструге, бойм се да није вук. Кубаџни се прекд бријега да те не виде.

кубник м *кубик*. — Купио сам два кубника штациа.

кубурѣње с *гл. им. од кубурит*. — Какво е то кубурѣње у сѣбу! Баците цигаре!

кубурит, -им несвр. погрд. *пушити (дуван)*. — Немају шта јес, а свакоѣ кубурѣ — не вадѣ цигаре из уста.

кувет, кувѣти ж *снага, јачина*; исп. скопос. — Немам кувѣти ни да стојм, а не да што радим.

куветан, -тна, -тно *јак, снажан*. — Нијесам више кувѣтан ни да крстим зѣмљу.

кудра ж 1. *дуга животињска длака (пса, вука, медведа и сл.)*. — Глѣ, колика е кудра овомѣ псу! 2. пеј. *велика коса*. — Немб ти да ти ја искубѣм ту кудру!

кудра, кудре ж пеј. *женска особа са дугом косом*. — Бѣже, Бѣже, грдна је она кудра Бѣжова!

кудро м пеј. *мушка особа са другом косом*. — Оне кудро Миланов неѣме да суди. Дошло врејеме да цијелѣме сѣлу суди кудро са Ракоѣ.

кужина, кужинѣ ж *кухиња, обично летња, у помоћној зградици или колиби*. — Пр. в. под станаџ.

кујекат, -екам несвр. 1. *викати тражећи помоћ, запомагати*. — Кујекали су сву нѣј, али им нико није притрчао. 2. *в. комакат*. — Кујѣчу неђе чобани.

кујекнут, -ѣкнем свр. *викнути тражећи помоћ*. — Кујекну Влајко савр Стражничѣ, изгледа се бой од вубѣва.

кујто м (у експресивном говору) *пас*. — Неѣй ми је кујто покупио јаја с полѣга.

кукањ, -кња м *кукњава, јук*. — Кат чуше е им је умрла мајка, стаде и кукањ.

кукач, -ача м *метална шипка с куком за подизање врућих предмета (сача и сл.)*. — Дода ми кукач, да скинем сач са црепуљѣ.

куквѣга ж а вега. — Кум-Мило не вежѣ ону куквѣгу шарова, па чини штѣту цијеломе сѣлу. Она куквѣга шарова се једва вучѣ ђ глади. Бѣо нѣшта не радѣ, нѣ куквѣга идѣ од игранкѣ до игранкѣ. Бѣже, каквѣ е она Јѣлѣва ожѣњена куквѣга — самѣ кѣс и кѣжа!

куквежѣт се, -ѣм се несвр. *проводити време у нераду и досађивању, излежавати се досађујући се.* — Шта се куквежаш у тѣ лѣд, нѣ се дѣгни пѣ начѣни једну лазбѣру и убѣри коју јѣгоду.

куквѣжит се, -ѣм се несвр. *тешко, с муком се кретати, вући се као куквега, мршав пас.* — Јѣко се куквѣжи за крѣвама, а синови му скѣтају.

кукљѣвац, -вца м узао, чвор. — Завѣжи тѣ на кукљѣвац. Изр. *ж и в и к у к љ и в а ц једноструко везана петља, машина, која се повлачењем једнога краја лако дреши.* — Завѣжи ми врѣћу на живѣ кукљѣвац. *м р т в и к у к љ и в а ц двоструко везан чвор, који се тешко дреши, мртвоузица.* — Што си свѣзао мртвѣ кукљѣвац, пѣ не мѣгу да одрѣјшим врѣћу?

кукувија ж кривина, окука. — Одѣли смо ўза страну некакѣјама кукувијама. Изр. *и ћ и н а к у к у в и ј е простирати се или ићи кривудао.* — Пут уз Црѣшњевѣк идѣ на кукувије. Пљан је, идѣ на кукувије.

кукуља ж дрвени прстен на коноцу који служи за везање сена. — Тури ову кукуљу на конѣпац.

кукуљаќ, -ѣка м 1. *оболели плод шљиве који се, још зелен, искриви.* — Не јѣћите, ѣѣцо, тѣ кукуљаќе, разболѣћете се! Овѣ гѣдинѣ пѣла шљивѣ — кукуљѣци. 2. *погрбљен, згурен човек.* — Поглѣ оногѣ старѣга кукуљаќа како сѣ скучѣо

кукуљѣт, кукуљѣта, кукуљѣто *погрбљен, згурен (о старој особи).* — Једна баба кукуљѣта / намигѣ на Мурѣта: / Бљѣж, Мурѣте, побурѣ те!

кукуљѣча ж *чворновати штап домаће израде за поштапање.* — Причува се тѣ да не добѣјеш кукуљѣчу по мѣзгу.

кукумаќат, -ѣѣм несвр. *упорно досађивати молбама, ситним потраживањима испољајући незадовољство (због нечега), жалѣћи се (на некога, на нешто), кукумавчити.* — Кукумаќи колико гѣј ѣј, ал те нећу пѣштѣт на ѣѣднѣк.

кукуњѣж, -ѣжа и кукуњѣш, -ѣша м *врста народног кола врло брзог ритма.* — Јѣ ѣвѣјќама не дам да играју ѣкрѣте, нѣ самѣ морѣвац и кукуњѣж. Кукуњѣш игра младеж, а мѣ самѣ црногѣрскѣ кѣло.

кукуријѣкат, -ѣјѣѣм несвр. *оглашавати се кукурекањем, кукурекати (о петлу).* — Сву нѣј је кукуријѣкаѣо Божѣнин кѣкѣт.

кукуријѣкнут, -ѣјѣкнѣм свр. *огласити се кукурекањем, кукурекнути (о петлу).* — Нѣ би се пробудѣо да нѣ кукуријѣкнѣ кѣкѣт.

кукуријекѹ оном. *узвик којим се подржавају гласови карактеристични за петла*. — Окѡ поноћи почѣ да кукуријечѣ кѡкѡт: кукуријекѹ, кукуријекѹ.

кѹла ж 1. *кучка*. — Нѣчијѧ кѹла ми свѧки дѧн кѹпй јѧја. Разбйћу му главу, да му га кѹле полѡчу. 2. *лоша особа*. — Прѡспијѧ ме кѹла Радѹнова, те ме оћѣрѧше у зѧтвор. Не бѡј се тй от чоѣка, нѡ се бѡј от кѹлѣ којѧ ти ѹ очи лијѣпо причѧ, а иза очй ти о глави радй.

кѹлуз м у бројаници у игри коза, прстена: Шута-мѧлѧ, шута-вѣлѧ, / шута-лѡнѧ, машалѡнѧ, / кѹлуз - йѣде кѹпус.

кѹмбул м 1. *гомилѧ, хрпа*. — Скупйћемо свѣ стварй у кѹмбул, пѧ ћемо и полѧко дијѣлит. Дијѣлйћемо овѧкѡ из кумбѹла. 2. *скупина, група (људи)*. — Да се скупймо сви у кѹмбул, пѧ ћемо вићѣт кут ће кѡ да йдѣ.

кѹнац, -нца м 1. *мушјак куне*. — Уловићо Бѧтрић вѣликогѧ кѹнца. 2. *полни орган кунца, којим, кад се осуши, старе жене лече оболеле уши код деце*. — Ишчѧчкѧ му ѹво овијем кѹнцем и прѡј ће му кѧ да рукѡм мѧкнѣш.

купѹсит, -йм несвр. *растрзати, комадати*. — Не остављѧ ѡвце ни једногѧ трѣна, да ти и не купѹсѣ вѹци.

курѧда, -ѧдѣ ж *запуштен радни коњ*. — Нѣкѧт су Рајѡвићи и Нѡвѡвићи с курѧдѧма и вѡзѧма брѧнили Црѣшњевйк да не запѧне, а сѧд не мѡже тѣхника да га одржавѧ.

кѹрат, кѹрѧм несвр. *хајати, марити*. — Не кѹрѧ ѡн, зѡбри — не зѡбри — не помажѣ. Зѡбри му да изјављѹе стѡку, а ѡн не кѹрѧ.

кѹрбаба ж *мушкобањаста жена*. — Како се овѧ кѹрбаба прѧвй млѧда и пѧмѣтна.

кѹрвѧс, -ста, -сто вулг. *склон курваѹ*. — Тѧ ни је одйва била йзрод, бйлѧ е кѹрвѧста, пѧ ју очйма нијѣсмо мѡгли глѣдѧт.

курѣгат, -ѣтѧм несвр. *говорити глупости, брѡлати, блѣбетати*. — Не курѣтѧ, нѡ рѣци нѣшто љѹцки.

кѹрит, кѹрим несвр. *шаљ. пушити дувѧн*. — Ѣн ти увѣлико кѹри.

курњѧвйт, -йм несвр. 1. *димити густим димом*. — Бѧчйше нѧ огањ некакве сйровѧке, пѧ кад је почѣло да курњѧвй, мѡрѧо сѧм да блѣжим нѧпоље. 2. а. *дизати прѧшину*. — Камйѡни тудйје курњѧвѣ по цйѡ дѧн, не мѡже се живљѣт от прѧшйнѣ. б. *дизати се (о прѧшйни)*. — Вѣликѧ е прѧшйна, пѧ кад йдѹ камйѡни, курњѧвй за њйма. 3. *пушити испуштајући много дима*. — Курњѧвѣ некакав смрдљйвй дувѧн, не видй се ништа у кѹћу. Онѧ му ћѣца свѧ курњѧвѣ и лѡчу.

кусѧча ж (у нар. успаванци) *она којѧ је без репа, она којѧ је кусѧ*. — Нѣмѧ врѧнѣ кусѧчѣ, / изѣле е репѧче.

күскун, күскүна м исп. подрепница, подрепњак 1. *каши који се ставља товарним животињама испод репа ради придржавања самара, подрепник*. — Намљести тој кобили күскун како трѣба. 2. *фиг. погрд. улизица, удворица, подрепаш*. — Милѡ е велики күскун, зна та како с ким трѣба.

күсѡна м *куса животиња, животиња без репа*. — Күсѡни су ђеца откйнула рѣп кад је бйѡ малѡ штене.

күтњик м *онај који је вредан, способен у домаћинству, добар домаћин*. — Отац му е бйѡ велики күтњик, нѡ што е бѡљѣ кад му е сын распйкућа.

күтњица ж *добра, вредна домаћица*. — Стојана е бйла күтњица и радница, да е таквѣ нйје бйло осим Дмитрѣ Радѡшевѣ.

күто м *хип. за пса*. — Күто лежй на праг и неће ни да ланѣ.

күто (увек поновљено више пута) *узвик за вабљење паса*. — Кат се пјасовѣ да йје, вйчѣ се: күто, күто, күто.

күћа ж (поред уобичајеног значења “зграда за становање”) *оделење у кући у ком се налази огњиште*. — Имали смо двије сѡбе и күћу, пѡ е у вйшү сѡбу бйла земена фурүна, а налагала сѣ ис күћѣ.

кућара, кућарѣ ж *кућица за пса*. — Направйли смо шарѡву кућару от штица.

куцкѡв, -ѡва и күцков, куцкѡва м *хип. за пса*. — Штѡ ли күцков шнүѡ онудйје?

кучѣле ж мн. *даске које затварају “стан”, летњу сточарску колибу, са предње и задње стране*. — Провалиѡ е задње кучѣле и побљѣгѡ.

күчйт се, күчйм се несвр. *савйјати се, сагињати се*. — По цйѡ дѡн се күчйм да набѣрем шерпу боровница.

кучкосйса ж *зла женска особа*. — Оћѣрала е, кучкосйса, ђѣцу ў свијет.

күштра ж *права, љутита жена*. — Свѣкер је дѡбар, а свѣкрва е велѡ күштра.

Л

лабүра ж *посудица од букове коре у коју се ставља шумско воће; исп. лазбура и лазбурак*. — Набраѡ сам лабүру јѡгѡдѡ, да понѣсем малѡме браћу.

лагодйт, -йм несвр. *чинити по вољи, угађати (некоме)*. — Научйѡ е ѡн да му цйѡ вйјек лагодѣ. Свй су му лагодйли, цйјелѡ фамилија и сѣло, али је и ѡн, трѣба му признат, свѡкога присвѡјѡ и помѡгѡ ако е трѣбало.

лазбүра ж *в. лабура*. — Прѡдѡ сам лазбүру јѡгѡдѡ за пет стѡтинѡ дйнарѡ.

лазбӯрак, -рка м в. лабура. — Ћепа Рајџовића граде лазбӯрке од бӯковѣ кѣре, берӯ у ни јагоде и продају крај пӯта.

лазџнак, -нка м мали лаз. — Одморџнемо се гѣре на онџ лазџнак.

лајавица ж погрд. женска особа зла, лајава језика, брбљивица, торокуша. — Чувѣ се од онѣ Милѣвѣ лајавицѣ — свѣкога е олајала, а ни за кога нѣма лијепѣ ријечи. Нѣма гѣрега зла нѣ ймат жену лајавицу.

лајпис, лајписа м оловка. — Изгубџо сам лајпис, пѣ нѣмам чѣм писат.

лама ж в. ламба. — Покупџила сам јутрѣс пет ламѣ шљивѣ.

ламандат, -андѣм несвр. причати којешта, брбљати. — Нѣмѣ ти да ламандѣш, е си лѣпши.

ламба ж суд од танког лима (обично за ношење или држање, остављање, а не за кување) за воду, уље и сл., коѣа, канта; исп. лама и лампа. — Напунџо сам три ламбе масти и оставџо за зѣму.

лампа ж в. ламба. — Далѣ смо им лампу жѣта. Покупџили смо двѣдес лампа шљивѣ.

ландат, ландѣм несвр. халапљиво пѣти воду. — Што ландѣш толѣку вѣду, те да се још више пожегнѣш.

лапарат, -арѣм несвр. пѣј. много и бесмислено говорѣти, блѣбѣтати; исп. лапардат. — Вѣзда нешто лапарѣ, а никад ништа не каже.

лапардат, -ардѣм несвр. пѣј. в. лапарат. — Шта ти лажеш, шта лапардѣш!

лапур м в. лопур. — Окѣ извѣра рѣстѣ вељѣ лапур.

ларге ж мн. само у изр. д а т л а р г е отерати, најурити. — Дају ја тебе ларге, пѣ врѣжи куд гѣј ѣј.

ласпањек, -њка м мали део неке ѣелине, комадић. — Ка су се подѣјѣли, запаѣ га е ласпањек ѣѣвѣ, ни пѣ рѣла. Ёво ти овѣ ласпањек бѣза, пѣ закрѣпи томѣ малѣме гање.

латѣт, -ѣм свр. I. 1. узѣти брзо, мужевито, шчѣпати. — Латѣ ми, погѣн, капу з главѣ и побљѣже. 2. украсти. — Латѣ ми нѣко сѣнѣј бѣкиру испрѣт кѣћѣ. II. ~ се 1. почети лутати, скитати. — Пѣло му нѣм за ѣевѣјке, пѣ се латѣо по нѣрѣду. Шта ти је, шта си се латѣо по нѣрѣду. 2. в. дућит се. — Латѣ се сѣјѣно, те мѣ потрѣчи да утѣлѣмо, ал не могѣсмо ништа. 3. успалити се. — Й, ѣн сѣ увѣликѣ латѣо, трѣбѣ га женит.

лацкѣт, -ѣм несвр. в. благолажеат. — Вѣлѣ да лацкѣ женѣма. Он вѣзда лацка онѣјѣма из влѣсти.

лаже ж лаж, неистина. — Изниѣтѣо е некаку лаже, пѣ су се налѣтѣли на нѣга.

лажѣв, -а, -о склон лагању, лажљив. — Бѣже драгѣ, како су овѣ данѣшнѣ ѣѣца лажева!

лајжат, лајџем и лајџем несвр. I *говорити неистину, лагати*. — Обећао е да више неће лајжат. Лајџе чим зинџе. Лајџеш ка пјас да сам то рекла. II. ~ се *говорити једно другом лажи, служити се лажима у међусобним односима, лагати се*. — Вајда су се мржљели, ал су се лајжали, па смо мислили да се волџе.

лајжо м *лажов*. — Ђе, кой си ти лајжо!

лајжуњат, -уња м несвр. експр. *лагати*. — Јоко лајжуња, грање не држи!

лакопаметас, -ста, -сто *лакомислен, непромишљен*. — Задџвијек је био лакопаметас.

лакобџен, лакобџена, лакобџено *доброћудан, пријатан, који не зановета, не извољева и сл.* — Лакобџенџега радниџа од Милорада нијесам имао.

лашњџе прил. *лакше, боље*. — Је л ти лашњџе, мџ ли попит мало варенџке?

лашњџи, -а, -џ 1. *лакши*. — Ја сам од Милана лашњџи пет килџа, иако сам вишџи од џега. 2. *у повољниџем здравственом стаџу, здравиџи, крепкиџи*. — Јеси ли данас што гџј лашњџи?

ле, леа м *гвоздена осовина која спаја воденично коло с два воденична камена*. — Ако се стаџкне гвоџџе с леа, мџже да се слџми воџениџа. Изр. *скинут се с леа поџи рђавим путем, почети рђаво се понашати*. — Он се, кџку му мајџи, давно скинуо с леа, па не зна шта чинџи.

лебџат, -џџем несвр. 1. *једва се одржавати на ногама, једва иџи због болести или исцрпљености*. — Пропао, па лебџе док џџџе од кревџа до купатила. 2. *трести се, дрхтати од исцрпљености*. — Лебџу му нџге кад иџџе.

леџит, леџим несвр. *бојати се, стрепити*. — Леџим од џегџвијџа кџлџа ка џвца од нџжа и све му зџбрим да не вџзи брзо.

ледниџ, -иџа м 1. *хладан ветар*. — Ђе, како е пунџо некаџав ледниџ, до кости пробијџа. 2. *хладан извор, вода*. — Црни извор је испод самџга Кома, а то е такаџ ледниџ да ниџко не мџже трџџи пџт изасџбиџџе прогџнут воде ш џега.

леџен, леџена м *лавор*. — Омивџ нџге у леџен.

леџаџ, -аџа м 1. *е леџоџа*. — Ниџкат проз мџј живот нијесам био леџаџ. 2. *во који се не користи у раду*. — Ђмам два вола леџаџа, мџраћу и прџдат.

леџниџ м *одмор, одмарање, предаџ*. — Мџрам да радџм, нџма ми леџниџа.

леџџна м *нерадниџ, ленштина*; исп. леџаџ (1). — Милџан је три мџџе-сеџа дрџтџао на прџгу, неџа сџд иџду ове леџџне ка Бџшко.

лектѣћи прил. в. *нектећи*. — Ударио мѣ лектѣћи кат смо млѣтили пасуљ.

ленџун, -уна м *чаршав*. — Купила сам два бѣјелѣ ленџуна.

лѣтњаџ м *једњаџ*. — Ако га уфѣтѣм ишчупѣћу му лѣтњаџ.

лѣйвер м *справа, инструмент за утврђивање водоравности (односно окомитости) неке површине, либела*. — Не мѣже се зидат без лѣйвера.

лѣйгавиџа ж *клизавиџа*. — Бѣдо, не излѣзи данас, вѣлика е лѣйгавиџа, пѣ да не пѣнѣш.

лигѣт се, -ѣм се несвр. *клизати се*. — Лигѣју ми се овѣ црѣвље, оћу врѣт да слѣмѣм.

лија, лѣјѣ ж *леја*. — Посѣдѣла сам три лѣје лѣџа.

лѣјевџа ж *леваџ*. — Донесѣте ми лѣјевџу, да напунѣм бѣџу раџѣјѣ.

лијѣмат, лѣјѣмѣм несвр. (поред добро потврђеног значѣња “тући, млѣтити”) *много, неумерно пити*. — Не лѣјѣмѣте, бѣџо, толиџу вѣду, нѣћете мѣј спѣват.

лијѣп м *малтер, блато или неки други материјал којим је облепљен зид*. — Влѣжѣ нѣз дувѣр, пѣ због тогѣ опѣдѣ лијѣп.

лијѣпит, лѣјѣпѣм несвр. *облепљивати, облагати, прекривати (блатом, малтером, балегом и сл.)*. — Кошѣре смо лијѣпили бѣљеџом.

лијѣс м *заједничко име за дрвене алатџе за сакупљање сѣна, виле и грабуље*. — Донѣсите от кѣћѣ онѣ лијѣс, трѣбѣ овѣ сѣјѣно да се плѣстѣ.

лијѣџак, -џка м *непром. у прилошкој служби: мало, врло мало, малчиџе (као за лек, као леџа ради)*. — Дѣде ми лијѣџак лѣба и бѣде.

лиѣла, лѣлѣ ж *назив одмила за бабу или стару жену уопште*. — На Бѣжић сам вѣзда одѣо код лѣлѣ.

лиѣма ж *турџиџа за оштрѣње разног алѣта*. — Излѣзѣла ми сѣ лиѣма, пѣ нѣмѣм чѣм надстрит нѣж.

лиѣпсо м *тром, неспособан, непредузимљив џовек*. — Ономѣ лиѣпсу нѣје ни трѣбѣла порѣдиџа, трѣбѣ бѣџу дрџат, а бн нѣје нѣ за каџав рад.

лиснѣџа ж *посѣчена лисната грана*. — Ако лѣтѣм овѣ лиснѣџу, свѣга бѣ те исѣфранџѣјат.

лисо м *луџав џовек*. — Бѣље е бѣт и лисо нѣ лиѣпсо.

листоѣсек, листоѣџка м *парџела на којој се сеџу лиснѣте гране*. — За шѣѣловѣње бѣџѣ нѣјѣсам прѣдѣо ни листоѣсек дубрѣвѣ.

лиѣстра ж *висѣка, стрѣма стѣна, литиџа*. — Немѣ бѣџа да се примѣџу лиѣстри да се на посѣтѣрѣју.

лит ж једна страна куће или друге грађевине. — Ако пунџ вљетар може лако обалит ову лит, овб ти је ка врџин мбзак док се гбј не избетонирају стубови.

литат, литџ несвр. о говедима I. 1. *избацивати жидак измет.* — Ова крава пџјелџ дџн литџ. 2. *прљати житким изметом.* — Шаруља е литџла и себе и теле. II. ~ се 1. в. *литат (I, I).* — Ёно се она крава литџ по обдру. 2. *прљати се житком балегом.* — Жујка се литџ, пџ мбрџм да јбј омивџм вџме.

лито м в. *литџна.* — Тб е једџн обични лито, поред њџга би стбпџт погџнџо.

литџна м *јадна, бедна, плашљива мушка особа, слабић;* исп. лито. — Он је велики литџна — бой се и своџ бџнкџ. Чџџем да су сџнбј испребџјџли оногџ Јбвбвбга литџњу.

литро с *литар.* — Ова шџрпа фџтџ једно литро.

лбга, лбгџ ж *повучена, несигурна особа.* — У ову лбгу Милџна нџмџ наџа.

лозџр, -џра м *врста билке пузавице.* — Проз пбток џмџ дбста лозџрџ, пушти кбзе нека џјџ.

лбкџциџа м *онај ко неумерено пије алкохол, пијаница;* исп. локмациџа. — Пуна е кафџна лбкџциџџ.

лбкмациџа м в. *локациџа.* — Ђџрко ти је велики лбкмациџа.

лбм, лбма (мн. лбмови) 1. *гомџла посеченог дрвећа које се пали да би се побољшао квалитет земљишта.* — Начињџли смо лбмове да и запџлимо прије зџмџ. 2. *место где је паљено то дрвеће.* — Одјџвио е бвце у лбмове више кџћџ.

лбња, лбњџ ж у бројаници у игри коза, прстена: Шута-мџлџ, шута-вџљџ, / шута-лбња, машалбња, / кџлуз — џџеде кџпус.

лопарџца ж *лопатица.* — Дџ ми тџ лопарџцу да џспџм брџшно у врџћу.

лбпџр м *зелџста билка великих листовџ, расте на влажним местима;* исп. лагур. — Нџјвише вблџм колоббтџњџ лџб кџт се умџјесџ и тџрџ на плбчу, пџ се покрџје лбпџром и нагрџнџ жаром и лџпелом — кџд га извџдиш, а бн се жути, очџма да га изџјесџ.

лбтџња ж *задах од устајале прљавштине, нечистоће; такџа прљавштџна, нечистоћа, запуштџност;* исп. алотиња и улотиња. — Валџ ме удари лбтџња кџд уљџго у кџћу. Кџт се примџкнџ, од њџга удџрџ лбтџња. Не кџпџ се, пџ заудџрџ на лбтџњу.

лџб м *спољашњи омотџч дрвџта, кора, коџа се корџсти за покрџвање кућа, станџва и сл.* — Одџри јбш двџ-трџ лџба, бџће дбста да покрџјџмо стџн.

лубйна ж 1. *део животињског тела који обухвата грудну дупљу.* — Закласмо гаљу и подијелисмо месо на два дијела — мене дадоше лубйну.
 2. *заклана и одрана животиња без изнутрице, главе и доњих делова ногу.* — Лубйну сушимо, а дрбб, главу, шигерице, срце, бубреге и паче турамо у затоп.
 3. *снажна, развијена мушка особа.* — Мйрко ће бит лубйна лџцка.
 4. *храбар, честит, добар човек, људина.* — Мйлоња е бйло лубйна лџцка — и јунак, и чдек, и паметар, и шта гђј ђј.

лубодер, лубодѐра м 1. *онај који скида луб (в.) с дрвета.* — Бљѐу ми лубодѐри огуљили двије најљепше јѐле.
 2. *развијен и снажан планинац.* — А, кољики су ови лубодѐри горњосѐлски!

луг¹ м *ливада покрај воде.* — Ове годинѐ ти је луг добро родйо.

луг² м *цеђ.* — То ће у луг најбоље да се опѐрѐ.

лужит, лужим несвр. *кувати цеђ.* — Отиплѐ су жѐне на пѐток и пѐнијеле казан да лужѐ док је лијѐпо вријѐме.

лукавешан, -шна, -шно *помало, донекле лукав.* — Нијѐсам знао да бн умйје понескад бйт и лукавешан.

луковит, -йм несвр. I. *бити, тући.* — Крава Петрѐва лүковй сваки дан онѐ краве Радоњине. II. ~ *се бити се, тући се.* — Ай, што се онѐ говѐда лүковѐ!

лүла ж (поред добро потврђених значења: “направа за пушење” и “цев на казану за печење ракије”) погрд. *велики нос.* — Откйни ми овү лүлу нѐса ако нйје овѐкѐ.

лүлаш м погрд. *човек великог носа, носѐва.* — Што е долѐзйло лүлаш јутрѐс кот тебе?

лүлеша ж погрд. *женска особа која пуши.* — Јѐргѐ е прѐва лүлеша, пуши ка Турчин.

лунтор м *леншина, нерадник;* исп. лутор. — Онѐ е један ђбични лунтор.

лүња, лүњѐ ж *подмукла особа.* — Нйко не зна којѐ е тѐ лүња.

лүпеж, лүпѐжа м *крадљивац, лопов.* — Мйлић је бйло чувѐни лүпеж, краѐ е свѐ от кокошѐкѐ, пѐ до коњѐ и вѐловѐ.

лупежање с *крађа, лоповлук.* — Чйм пѐнѐ нѐј, йду у лупежање по туђйјѐ вѐћѐкѐ.

лупѐжат, -ѐжѐм *красти.* — Вољѐли су да лупежѐју, нѐ сѐд су се, изглѐда, мѐло смйрили и опамѐтили.

лүпѐштво с *крађа, лоповлук.* — Због лүпѐштва су га и шибљыкали, нѐ нйје помѐгѐло.

лүтор м *в. лунтор.* — Шта јѐј шћѐ да се удѐ за оногѐ лүтора!

луфтер м *бадаваџија, беспосличар, готован*. — Ја радим, па њмам, нијесам луфтер ка ти.

луфтират, -ирам несвр. *готовански, олако живети, беспосличарити*. — Ја сам вљечито радио и тегио, нијесам луфтирао ка ти.

луџац, -џца м 1. *дрвени обруч око врата овна, овце, на којем виси звоно*. — Промијени та луџац, изгубиће ти ован чактар. 2. *дрвени лук на колевци више главе детета*. — Дијете се фата за луџац и оће да се дигне.

лучит, лучим несвр. *раздвајати стоку разних власника или малу од велике*. — Чобани луче овце, оће да и јаве својема кућама.

Љ

љвайна, -инѐ ж в. *леваица*. — Љѧше пише љваинѧм нѧ дѧснѧм рукѧм.

љваица ж *лева рука, левица*; исп. љваина и љвајка. — Мѧга е љваицѧм погодит каменом ка ис пушке.

љвајка ж в. *леваица*. — Зѧран пише пѧдједнако љвајкѧм ка дѧснѧм рукѧм.

љемѧжје с зб. *им. од љемез*. — Таѧа е отиша љ гору да посијече љемѧжје.

љемѧз м *мотка којом се учершјује стѧг да ветар не разноси сѧно или сламу*. — Ако не тѧриш љемѧзе, враѧѧсаће ти вљѧтар сѧјѧно.

љемѧзат, -ѧзам несвр. I. *јако тући, млатити, лемати*. — Љемѧзам га и дѧн и нѧј, ал не помаже. II. *~ се тући јѧдан другоѧ, млатити се, лемати се*. — Онѧ се бѧудале свѧки дѧн љемѧзѧју.

љѧга ж *љигава, бескарактерна особа*. — Пушти га, тѧ е јѧдна ѧбична љѧга.

љѧсаѧ, љѧска м *општи ѧромогласан, необуздан смѧх*. — Каѧд ја овѧ исприѧа, стаѧе љѧсаѧ мобарѧ.

љѧско м *незѧбиљан човек*. — Јеси ли виѧдио љѧ оноѧ љѧска Мѧлѧвѧга?

љѧштиѧ, -ѧм свр. (некога) *погодити инфарктом, усмртити*. — Каѧд би те срѧце љѧштило, нѧ би бѧила никаква штѧѧа. Изр. *с р ѧ ц е т е љ ѧ о ш т и л о дабоѧда умра*. — Срѧце те, даѧѧѧѧ, љѧштило!

љѧга ж *долиница*. — Медњѧк је онѧје порѧд онѧ љѧѧѧ.

љѧђѧриѧа ж 1. *снажан, крупан човек*. — Е бѧѧме е љѧђѧриѧа и нѧ очи и љ љѧѧѧ. 2. *ѧобар, честит човек*. — Раѧѧѧѧ е бѧи љѧђѧриѧа, пѧ га е и кнѧз приѧивѧѧѧ.

љѧзѧ ж *особа која љузѧѧа, приѧа којешта, што не приличи*. — Онѧ е јѧдна ѧбична љѧзѧ и не трѧѧа му бѧит другѧ.

љузгѣтат, -ѣтам несвр. *говорити којешта, што не приличи, баљезгати.* — Дошло ту па љузгѣта, а да има што у главу радјило би нешто ка другј љуђи, не би блѣјало по нарѣду.

љуќ узвик за терање, гоњење телета (обично да не смета док се крава музе). — Тѣле блѣжй кад му викнѣш љуќ.

љуќа ж рачваст, у земљу пободен дрвени стуб за везивање и држање телета да не прилази крави за време муже. — Тури сад тѣле у љуќу, одојло е.

љуќат, -ам несвр. 1. а. *говорити телету љуќ, терајући га од краве, да не смета за време муже.* — Цабѣ га љуќаш, не чѣе те оно. б. *ударати тѣле љуќачем по њушци терајући га од краве, да не смета за време муже.* — Љуќала сам га док му е отѣкла љуша, ал не помажѣ. 2. а. *тући, млатити, ударати (некога).* — Мѣрка љуќа ко стѣгнѣ, ал цабѣ — он не мѣже да мируе. б. *одбијати некога од себе.* — Оно Бѣјѣво дијѣте свако љуќа от себе.

љуќач, -ача м 1. *штап којим се за време муже тера тѣле од краве.* — Љуќач је дрво дугачко окѣ по мѣтра и дебѣло ка оклагйја. Њѣме домаћйца љуќа тѣле док музѣ краву. Нѣма мужѣ без љуќача. 2. *мотка, батина.* — Радѣван не би насртѣо на свакога кад би га неко једном дочѣкао љуќачем.

љуќнѣт, -нѣм свр. 1. а. *рећи телету љуќ терајући га од краве за време муже.* — Љуќни, јадна, тѣ тѣле, нијеси нијема! б. *ударити тѣле љуќачем по њушци да не смета за време муже.* — Мѣжеш тй тѣле цйо дѣн љуќат устѣма — оно не чѣе доклѣ га не љуќнѣш љуќачем. 2. а. *ударити некога по носу, лицу.* — Мѣрко сѣ спрѣо Васу свѣ док га он нијѣ љуќнуо пред љуђима. б. *одбити некога од себе.* — Јѣ сам Јѣка давно љуќнуо от себе. в. *шаљ. одбити мало дете од дојења.* — Љуќнула га е мајка, па сѣ због тога ускосйо.

љуќкат, -ам несвр. *пљускајући избацити воду.* — Љуќкају цйо дѣн, а не мѣгу да пресушѣ фйр.

љуќкѣтина ж 1. а. *ваљан, честит, поштен човек.* — Најстарй Радѣнов сйн йспаде љуќкѣтина. б. *честитост, поштење, особине које одликују љуќкотину.* — Код нѣга има дѣста љуќкѣтинѣ. На очи мали и употен, а пун љуќкѣтинѣ. 2. *погрд. лош човек.* — Дошло врйѣме да се питѣ она Мйловѣнова љуќкѣтина из ѣпштинѣ.

љуќцнѣт, -нѣм свр. 1. *пљуснувши избацити воду.* — Љуќцни ту вѣду иш чѣшѣ. 2. *фиг. подмитивши дати некоме нешто.* — Изгледѣ му е влас нешто љуќцнула, па ју затѣ фѣлий.

љуштѣнице ж мн. а. *гребанице.* — Јѣ мѣго вѣлим љуштѣнице.

љуштйт, -йм свр. 1. *јако ударити.* — Љуштйо га е шѣком прѣво по носу. 2. *јако пљуснути (о киши).* — Љуштй кйша, а јѣ без огртѣча, па сам покйса до голѣ кѣжѣ. 3. *јако потећи, шикнути (крв).* — Љуштйла му ојѣдном крв на нос, јѣдва му е љѣкар заустѣвйо.

М

ма̄ узвик за означавање неке брзе радње, брзог кретања, јуриша. — Крѣну ја да га уфатим, нѣ њн — ма̄! — пѣбљеже ка̄ муња небѣска̄.

ма̄а ж штап, палица којом се у игри клиса одбацује клис, машка. — Начинио сам нѣви клис и ма̄у, дѣђите да йграмо.

ма̄го м 1. хип. од магарац. — Ајде, ма̄го, мрѣдни, шта си запео. 2. хип. од мачак. — Ма̄ц, ма̄го, ма̄ц, ѡди да ти дам да йјеш. Ма̄го неће да лови, научио е на готѣво.

магрѣва ж ерста крушке опорог укуса, оскоруша. — Поред Дрцкѣ расту магрѣве.

ма̄йја ж 1. особа чудног и необичног изгледа, страшило, чудовиште. — Онаквѣ ма̄йје нијесам глѣдао. 2. досетљива, домишљата особа; вешта, спретна, способна особа. — Она се ма̄йја ѡдма̄ доѣти шта ти ѡј, не мѡжеш га преварит. Онѡј ма̄йи не мѡже ништа да прома̄кне, види и што не види. Цркли смо ѡ смија онѡј ма̄йи, нѣма̄ чѣљаѣета у сѣло што га не умије преставит.

ма̄јат, ма̄ем несвр. махати. — Ёно ти Вуко ма̄е рукѡм, зовѣ те да йдѣте у бабушке.

ма̄јц̄ узвик којим се дозивају мачке; исп. мис̄. — Ма̄јц̄, ма̄јц̄ — ѡди да ти дам вареникѣ.

ма̄јчара ж дете привржено ма̄јци. — Та̄та мѣ звао ма̄јчара, затѡ што сам вѣзда ѡдио за ма̄јкѡм.

макарѣт, -йм несвр. ѡметати ѡстварење нечега, супротстављати се нечему. — Не макарѣ ни посѣ. Што ѡн рѣчѣ, ни књаз му не макарѣ.

ма̄ква ж речни рукавац или речица која извесно време тече упоредо с реком у коју ће се улисти. — У ову ма̄кву долазѣ вѣљѣ рибе из Лѣма.

макин̄а, макин̄ѣ ж шиваћа машина. — Милѣва̄ е још прије ра̄та им̄ала макин̄у.

малина ж 1. мањи број неке целине. — Из Баната сѣ малина врнула — нико не блѣжи ѡд дѡбра. 2. мали број људи. — Малина данас мѡгу да живѣ ѡт платѣ, поготову ко школуе ѣѣцу.

ма̄лит, -йм несвр. I чинити мањим, смањивати, умањивати. — Не узима̄ тѡ, јадан, не ма̄ли ѣѣци. II. ~ се постајати мањи, смањивати се. — Ма̄ли се нароѡд ис сѣла, млаѡди учѣ школе и йду, а старѣи умѣру.

малукан, -ана м светина, руља. — Мѣнс се не тичѣ шта малукан прича, ѡбраз ми је чѣс.

манут, -нѣм свр. брзо отићи. — Нѣмаше га кот кућѣ, нѣкуд је мануо.

марифет, марифета м *обичај, навика*. — Њма лијеп марифет да свако вѣче уочи лијеганџа омије ноге.

мармулада, -аде ж *мармелада*. — Добро смо се најели лѣба и мармуладѣ.

масаница ж (поред добро потврђеног значења “попара добро зачињена кајмаком или другом масноћом”) *јело које се прави пржењем уситњеног кукурузног хлеба на масти*. — За ручак смо јели масаницѣ.

маслайсат, -ишѣм несвр. 1. *мазати, премазивати нечим ради пости-зања сјаја*. — Чиме си то маслайсао те ти тако цкљи? 2. *фиг. лагати, обмазивати; лепо причати да би се изгладила нека неугодна ситуација*. — Умије та добро да маслайше. Били су љути на њега, но он лијепо маслайше, па су га сад опет прибрали.

матраљ, -аља м *омања мотка, батина*. — Требала си га матраљем по носу, па би пазио шта прича.

матуџ, матуџа м *исхлапо, сенилан човек*. — Нијесам ја још матуџ, иако ми је осамдесет година.

маџија ж 1. *олош, багра*. — Све ће ти то покрас маџија. 2. *лоша, рђава особа*. — Онџ јо е чоџка једна обична маџија, а она е добра жена, но нема кога дворет.

маџ узвик којим се терају мачке. — Маџ, ђаво те однио, блѣжи ми с кривѣта!

маџа ж *тешки гвоздени чекић*. — Три мљѣсеца сам ја на пругу био маџом по дванаџ сати на дџан док су ми бубрези опали.

маџињаџ м *в. мачињаџ*. — Ништа ми није гадније от пасињаџа и маџињаџа.

мачињаџ м *мачји измет*; исп. маџињаџ. — Пуна е пшеница мачињаџа.

мачуџа ж *мочуга, штап*. — Џде на мачуџу. Изр. вулг. д и ј а л а ч у г у н а м а ч у г у *в. алачуџа*.

машалџна, -лџне ж у бројаници у игри коза, прстена: *Шута-мала, шута-вѣла, / шута-лоња, машалџна, / кџлуз — џзде кџпус*.

машина, машинѣ ж *шибица; куџија шибица*. — Што фршкате, ђѣцо, те машинѣ? Нећемо бџтра џмат чим џждит лампу.

машит се, машим се свр. *узјихати, појихати (коња, маџарџа)*. — Машит се на коња, па свџј јани до у катџн. Изр. *машит се за врат (не-к о м е) малтретирати, киџити (некоџа); ускориштавати (некоџа)*. — Машџо се он поштѣнијема љуђџма за врат, но неће га дџго трпљет.

машња, машње ж *машна*. — Привѣжѣ машњу и упрџти ташњу, па ниџџога не види.

маштраџит, -џм несвр. *лагати*. — Марко маштраџи чим зџне.

маштрѡнѡт, -ѡм несвр. *обмањивати лепим речима, ласкајући*. — Не знам ја маштрѡнѡт ка ти.

мѡ м *маховина*; исп. машина. — Некаква старѡ бѡква, свѡ е спопао мѡ.

машйна ж 1. *в. ма.* — Која е машйна по овоме дрвету. 2. *фиг. пеј. коса.* — Вѡс је зарастѡ у некакву машйну.

меднйца ж *врста ране, слатке шљиве.* — Ове године ми га немају ни меднйце ни дебелйце.

меднйк, -йка м *међаш.* — Јасно се вйде меднйци што су ни још ђедови поставйли.

међудњевица ж *дани између двадесетосмог августа и двадесетпрвог септембра, између Велике и Мале Госпође, Госпоине.* — Не климѡ главѡм ка кѡн у међудњевицу!

мезга, мезге ж *в. мезгра.* — Мезге ймѡ до Преобрађења, а по Преобрађењу не мош кѡру отпуцит ѡ дрвета.

мезгат, мезгам несвр. 1. *полако говорити, отезати у говору.* — Како онѡ мезга кад зборй. 2. *причати којешта, баљезгати.* — Шта мезгам повѡздѡн, умѡкни! 3. *полако јести.* — Йје полако, мезга два сага докле ручѡ.

мезгра, мезгре ж *сочни слој између коре и дрвета*; исп. мезга. — Кад је био Швабо у Вѡсѡвиће, јели смо мезгру.

мејо м *хип. од медвед.* — Бљеше мејо сйнѡј отрѡсѡ ону крушку порет потѡка.

мекофѡк м *храна која је мека (обично хлеб).* — Немам зѡба, па ми да тога мекофѡка да пойјем.

мелѡмнйк м *онај који помаже, који теши, саосећа, који олакшава, ублажава (душевне патње, осећања и сл.).* — Божйна Ђѡлев је био мелѡмнйк, свѡкоме да учинй и свѡкога да сажѡли.

менђуша ж (обично у мн.) *минђуша, наушница.* — Нйкад нијѡсам вољѡла да нѡсйм менђуше.

мерѡт, -ѡм свр. 1. *гњечити чинећи меким.* — Ёво мерѡм ову гњйлу да начйним црепѡљу. 2. *тући, бити, млатити.* — Смйри се, мѡли, да те ја не мерѡм. Мерѡм га свѡки дѡн, ал нйшта не помаже.

метѡт, мѡће I. *сезати (о муђи).* — Мѡће свијећа, оће кйша. II. ~ се *надметати се бацајући камена с рамена.* — Мѡмчад се мѡћу горе на равнйну.

материз, метерйза м (поред добро потврђеног значења “утврђење, шанц, ров”) *храбар човек, храбар, добар ратник.* — Леле мене, Гѡлѡбе, тврди матерйзу свѡј и на свѡко мљѡсто проз свѡ рѡтове и бѡјеве!

мѣтнѹт, -нѣм свр. I. 1. *блеснѹти, севнѹти (о муџи)*. — Мѣтнѹ свијѣћа и загрмѣ, а коњ ми се стрѣви, пѣ ме умѣло сѣтрије. 2. *брзо, муџевито појурити, јурнѹти*. — Кад запуцаше на њѣга, мѣтнѹ ка свијѣћа, те га ниџе нѣ дофати ни по длѣци. 3. *проћи јурећи, пројурити*. — Мѣтнѹ порѣд мене ка мѹња с небѣса. II. ~ се *бацити се, хитнѹти се (каменом)*. — Ка се Миливое мѣтнѹ, свијема га ѡтпрвѣ прѣбачи.

мѣћа мѣћѣ ж *сплачина, помије*. — Крмѣд се не мѡгу угѡит мѣћом.

мѣцкѣт, -ѣм несвр. 1. *масирати (некога) стежући, гњечећи*. — Ћѣрѣ ме да га мѣцкѣм кад га гѡј болѣ лѣџа. 2. *тући, млатити*. — Чѣсто га ѡтац мѣцкѣ, нѡ ѡно ѡпѣт у ѣндаврљ.

мѣчат, мѣчим несвр. *пуштати глас мее (о кози)*. — Кѡзе су мѣчѣле гладне.

мѣчкѡња м *јакѡ развијен и снажан човек*. — Онѣ мѣчкѡња опѹваѡ свѡ ѡнѡ печѣње што е претѣкло.

мѣши речца *по свој прилици, вероватно*. — Он сѣ, мѣши, врнѹо из Биограда.

мѣва, мѣвѣ ж в. *милетка*. — Не мѡгу да живим он онѣ мѣвѣ Мијайловѣ.

мѣвет, мѣвети ж в. *милетка*. — Онѣквѣ поганскѣ мѣвети јѡш нијѣсам глѣдѡ.

мѣда ж *зла, пакосна жена*. — Нѣмѣ кѹд дѡј ка кѹћи од онѣ мѣдѣ.

мѣла, мѣлѣ ж *име крави од мила*. — Мѣла и милѹља су ораље бѡлѣ нѡ волѡви.

мѣлет, мѣлѣти ж *рџава, зла особа*. — Вѣликѣ е мѣлет ѡнѡ дијѣте Милѣново.

милетѣсѣт (се), -ишѣм (се) несвр. *додворавати се, улагивати се, улизувати се*. — Не милетѣши тѹ повѣздѣн. Немѡ се милетѣсѣт.

милѣтка ж *рџава, зла женска особа*; исп. мѣва и мѣвет. — Рѡсѣ е прѣвѣ милѣтка.

милѣтлук, милѣтлѹка м *претварање ради улагивања, ради додворавања*. — Остѣви се ти твойјѣ милѣтлѹкѣ!

милѡка ж *име овци од мила*. — Пр. в. под жуја.

милокрѡван, -вна, -вно *пријатне нарави, мио, драг*. — Сѣстра му е милокрѡвна, а ѡн је, бѡгме, дѡста ѡдбѣшѣн. Слѡбо е милокрѡван, привѣо би га ка мѣлем на рѣну.

милѹља ж *име крави*. — Пр. в. под мила.

миѣнац, -нца м *пас ситне расе*. — Вољо би да набѣвим јѣднѡга миѣнца ка онѣ кума-Милѡв.

минчад и минчад ж зб. *им од минче*. — Вагда им око кѹће лају некаква минчад. Штѵ те ви, ако Бѵга занате, талйкѹ минчад!

минче, минчѣта с (супл. мн. минчад) *пас ситне расе*. — Да не побљего у кѹћу, йзеде ме онѵ минче.

миѣ а мајц. — Миѣ, миѣ, маца, ђди у крило.

митрољез, -ѣза м митраљез. — Вѹксан је кат сѣ зарѣтило дѵнио митрољез.

мишињѹк м мишији измет. — Пуна е воѹеница мишињѹкѹ.

мишињи, -ѹ, -ѣ мишији. — Да се зарѣти, ђни би се сакрили у мишињу рѹпу, а поштѣни нѹрод би крв лиѵо.

младина, младинѣ ж 1. *младост, младо доба*. — Кѹку за његовѵм младинѵм! Нѹјцрњѣ е што његова младина гњйје под земљѵм, а живй те живљет. 2. *омладина, млади*. — Младина оће свѵе, а ми смо старй заборѹвили да смо бйли млади. Младина се борй, а ѣѣ не стра но у стару гузицу.

младѹнче, младѹнчѣта с *јагѣе које се касно, тек у пролеће роди*. — Овѵ су младѹнче разрабйла ѣѣца.

младуњйкѹв, -ѹ, -ѵ 1. *младолук*. — Йма ђна барем педесѣт гѵдйнѹ, али је некако младуњйкава пѹ изглеѡа кѹ ѣвѵѵка. 2. (само ж. р.) *која се касно ојагѣила (ѵ овицй)*. — Та е ђвица младуњйкава, ѣво јѵј га младѹнче.

млатарат, -арѹм несвр. (поред добро потврђеног значења “живо, брзо покретати нешто тамо-амо”) 1. *учестано лупати, ударати*. — Шта ти тѵ млатарѹ позаѡи кѵлѹ, да ти се нйје откѹчиѵ ѡспух? 2. *говорити бесмислице, лупетати, блебетати*. — Ђйро кат се напијје не знѹ куд му рйјечи йѡу, нѵ свѹшта млатарѹ.

млатнѹт, -нѣм свр. 1. *млатећи одвојити мало зрнезља из класја*. — Млатни мало пшеницѣ, да понѣсѣм у воѹеницу. 2. *треснути, лупити, распалити (некога, нешто)*. — Млатни га по нѵсу, пѹ те нѣће заѡијѣват.

млатуњѹт, -уњѹм несвр. *причати којешта, брблати, блебетати*. — Не млатуњѹ свѹшта, нѵ рѣци нѣшто пѹметно.

млетѹк, -тка, -тко 1. *танак (ѵ тканини)*. — Тѹ ти е штѵѡ млого млетѹк. 2. *фиг. који је без неких већих моралних кваѡитета, без врлина*. — Тѵ е млетѵко чѣљѡде.

млијѣко с *укисѣлено, кисело млеко*. — Јѹ вйше вѵлим варенику нѵ млијѣко.

млијѣчница ж *каша од кукурузног, рѣѣ пшеничног, брашна, куѡана “на варенику”*. — Ђѣца су ми вољѣла млијѣчницу.

мљѹт, мљйм несвр. *мислити*; исп мњѹт. — Јѹ мљйм да сѣ веј вратиѵ из Биограда. Ти си мљѹо да те нијѣсам виѡио.

мња̄т, мнѣм несвр. *мислити*; исп. мѣт. — Ка те види, бн ће мња̄т да се нешто десило.

мобѣље с *покућство*. — Имао е велико мобѣље, нѣ му у рат све прѣпаде.

мѣјски прил. *на мој начин, како ја знам*. — Ако те ја мѣјски удѣрим, нѣј се дѣзѣт. Јѣ ћу ти овѣ урадит по мѣјски, ти знаш мѣне, ја што радѣм, мѣра бит како веља.

момѣѣце, -ста с *дем. и хил. од момче*. — Тѣ блѣше добро и памѣтно момѣѣце.

мѣсур м *траг на телу од ударца прutom, бичем и сл.* — Јѣко сам га исѣискао фрѣбѣваком и начинѣо му мѣсурове по ногѣма.

мотавѣло с *дрво на које се намотава пређа*. — Отѣди код Јѣлѣ, те ми донѣси мотавѣло да намотѣм пређу.

мѣтрѣт, мѣтрѣм несвр. *нишанити (пушком)*; исп. смѣтрѣт. — Цѣбе мѣтрѣш, далекѣ е, нѣј га погѣдит.

мравѣња̄к м *мрав*. — Уљѣгли мравѣња̄ци у кућу, не знам шта да чинѣм ш ѣма.

мравѣњача ж *мравињак*. — Блѣше мѣђед раскопѣо све мравѣњаче по Лѣза̄.

мрѣка ж *сићушна особа (обично дете)*. — Како пуштѣше двије мрѣке сѣме поред водѣ да им се потѣпѣ!

мрѣмор м *камен на месту нечије погибије; надгробни камен*. — И сѣд стоѣ мрѣмор ѣе е погѣнуѣ. У планину сѣмо бѣрје, / по Пољимљу све мрамбрје.

мрѣчица ж *дем. од мрѣка*. — Како остављѣш овољѣку мрѣчицу сѣму кот кућѣ!

мрѣга ж *вѣома крупна особа*. — Чѣк јѣј блѣше једна мрѣга, нѣ би на овѣ врата уљѣгѣ.

мрѣйт се, -ѣм се несвр. 1. *набирати обрѣе, мрѣтити се*. — Мрѣѣ се чѣм види мѣлѣјѣко. 2. *љутити се*. — Јѣкѣ се нешто мрѣѣ на мѣне, не знам шта му е.

мрѣзан, мрѣзана м *онај који се не воли, којег мрѣе, који је омрѣжен*. — Оста кућа на мрѣзана.

мрѣка, мрѣкѣ ж *крава мрѣке боје и име таквој крави*; исп. мрѣкуља. — Кравама мрѣкѣ бѣје дѣемо ѣмена мрѣка и мрѣкуља.

мрѣкало с *време кад се мрѣкају, паре овѣе*. — Лѣпсѣ ми ѣван у мрѣкало, пѣ ми остѣше ѣвѣе немрѣкѣне.

мрѣкнут, -не свр. безл. *помрѣчитѣ се, изгубитѣ (о свѣсти)*. — Удѣрио гѣ у главу, пѣ му е мрѣкла свѣјѣс.

мр̀кѡња м во мрке длаке и име таквом волу. — Жујѡња и мр̀кѡња ѡру од другѣ гѡдинѣ.

мр̀куља ж деѡ и пр. в. под мрка.

мр̀снут, -нѣм свр. *нагло отићи, изгубити се из вида, нестати.* — Мр̀снѹ ми нѣкуд крава, бойм се отис ће у нѣчи колѡмбоѡ.

мр̀тав, -тва, -тво лењ. — Благота е јак кѡ мѣђед, али нѣкѡко мр̀тав.

мр̀тац, мр̀ца м *мр̀таца.* — Мр̀тац се двѡри и дѡн и нѡј. Ђе е мр̀тац у кѹћу, врата се не затвѡрају.

мр̀тва, мр̀твѣ ж в. *мр̀твица (3).* — Три сѡта чѣкѡсмо док ни мр̀тва Милѡнова нѣ донесе да нѣшто изијемо.

мр̀твиѡ, -ѡка м *лења мушка особа.* — Онаквѡга мр̀твиѡка јѡш не виђѹ.

мр̀твило с 1. *лења особа.* — Онѡ мр̀твило лежи по цѡјелѡј дѡн, ништа не рѡди. 2. *лењост, трѡмост, поспаност.* — Уѡатило мѣ некакво мр̀твило, сѡмо би спѡваѡ.

мр̀твица ж 1. *слој тврде, неплодне земље испод обрадивог слоја.* — Немѡ ѡрат дубѡко, извадићеш мр̀твицу. 2. *вода која не отиче, устајала вода.* — Поред ријекѣ блѣше некаква мр̀твица пуна жабокрѣчинѣ. 3. *лења женска особа.* — Жѣна му е, бѡгме, вѣља мр̀твица.

мр̀твѹља ж в. *мр̀твица (3).* — Бѡже милѡи, каквѡ е мр̀твѹља Милѡва — вѹчѣ се по кѹћи кѡ помѣтина.

мр̀тољит, -ѡм несвр. *тихо и неразговетно говорити, мр̀мљати.* — Некѣ јаде мр̀тољѡи, а нѣће глѡсно да кѡжѣ штѡ му е.

мр̀циѡнит, -ѡм несвр. I *споро, трѡмо радити, гњавити.* — Не мр̀циѡни тѡ, нѡ пушти да ти ми опрашѡмо. Не мр̀циѡни тѡ цѡјо дѡн, нѡ да да ти тѡ урадим за пет минѹтѡ. II. ~ *се липсавати.* — Мр̀циѡнѣ му се ѡвце у прољѣће, слабо и је изиѡиѡ.

мр̀ча, мр̀чѣ ж в. *јада.* — Онѡ кума-Милѡнова мр̀ча ништа не чинѡи, нѡ и дѡн и нѡј кѹкѡ за брѡтом.

мр̀чѡвина ж *црни, тмурни облаци, црњавина.* — Вѣлика е мр̀чѡвина од Лѡсѣ, пѡ се бойм града.

мр̀чан, мр̀чѡна м в. *јадо.* — Ђѹти, мр̀чѡне, да те нѣко не чѹе.

мр̀чат, мр̀чѡи несвр. безл. *мрачити се, мркнѹти, губити (о свести).* — Не мѡгу да стоим на сунце, е ми мр̀чѡи свѡјѣс.

мр̀чениѡк м в. *јадо.* — Онѡ Бѡјѡв мр̀чениѡк изгубѡ здравље ѹ вѡјску.

мр̀ченица ж в. *јада.* — Штѡ ѡу, мр̀ченица, без иѣе ѡкога!

мр̀чит, -ѡм несвр. 1. в. *јадит.* — Мр̀чили су по цѡјо дѡн за кѡло лѣба. Стѡрѣви га не мр̀чѣ и не држе стѡку, а младѡ бѡдѡше. 2. *чинити јадним*

несрећним, ојађивати. — Мрче ме јади, те ми није до живота. Та е професор опасен, па мрчи ђаке сваке године.

мрчка ж *в. јада.* — Што пбарā комшијере, мрчка моја, настрадала си двечетē од оца.

мрчка ж *в. јатка.* — Шта доживље мрчка, да испрати јединика сина!

мрчко м *в. јадо.* — Што си одио на Милькине црешње, казала те тати, мрчко црни, немаш га куд ка кући.

мрчо м *в. јадо.* — Кут си кренуо, мрчо, врни се ка кући, да не цркнеш од зиме. Сави се, мрчо, узми књигу па учи, е ћеш остат у овē прљаге да се мучиш ка ја. Шта ће да ради сад онā мрчо без йкога свбга!

мрчѓв, -ѓва и мрчѓв, мрчѓва м *в. јадо.* — Не дира тѓ, мрчѓве! Ако те уфатē нагрдан ћеш се врнут ка кући!

мрчуља ж *в. јада.* — Викāо сам јѓј да не йде на воду по нѓни, а ѓна, мрчуља, не слуша.

мрштат, мрштѓм свр. *бити слабуѓав, не осећати се добро.* — Дијете е два-три дāна мрштало, а ѓнда му е одједнѓм мркла свѓјес и од јуче није дошло себе.

муанат, муаната, муанато 1. *ћудлив, напрасит, плаховит, пргав.* — Мийѓ е задѓвијек бѓи муанат и никад нијеси знаѓ шта те мѓже од нега снај. 2. *ћудлив, јѓгунаст (о домаћим животињама).* — Шарѓна е муанат, не примичи му се.

мудра ж *бистра али лукава женска особа.* — Мара е веља мудра.

мудрет, мудрим несвр. 1. *правити се мудрим, мудровати.* — Откад га знам, ваѓда е мудроио. 2. *држати се смерно, ћутке за време свадбе (о млади).* — Код нас је ѓбичај да невѓста кад ју доведу мудри док се пресвадбуе. Раније бѓеше ѓбичај да млада мудри.

мудрина, -инѓ ж *лукавство, довитљивост, препреденост.* — Пушти ѓна нене мудрине, па кѓ ју не зна, мѓсли — ѓто сāмо таква жѓна.

музикат, -икам несвр. *свирати.* — Драгутин Мѓлошев фѓно музика, да није нега, не би ни имаѓ кѓ свѓрат по ѓедникā.

мујакат, -акам несвр. I *промицати;* исп. мујкат. — Нѓшто мујакā прѓз гору. II. ~ се *смуцати се.* — Не мујакā се тудије, нѓ нѓшто ради.

мујакнут, -нѓм свр. *брзо проћи, промаћи;* исп. мујнут. — Шта онѓ мујакну преко лазѓнка?

мујкат, -ам несвр. *в. мујакат.* — Нѓко мујкā од бѓквѓ до бѓквѓ.

мујнут, -нѓм свр. *в. мујакнут.* — Нѓшто мујну преко онога лазѓнка.

муклогрла ж *женска особа која мукло говори, која има мукао глас.* — Не мѓгу слушат ону муклогрлу ће по цѓјели дāн зѓвѓ и дозива чѓбане.

набрѡћит се, -бћим се свр. I. *спремити се за тучу (о говедима)*. — Ова се вѡ набрѡћно, оће да се бйје. 2. *намрштити се, намргодити се*. — Ы, како се Мйшо набрѡћно!

набучит, -учћим свр. I. *пробушити оштрим предметом*. — Набучио сам на нешто гумѡни опѡнак, са ђе ту да ми улази вода. II. *~ се набости се*. — Немѡ се набучит на та шпѡр.

навадит, -йм свр. *залити, натопити водом*; исп. наплавити. — Прије три дѡна сам навадио колѡмѡћ, нѡ се ѡпѡт увија.

навѡсѡт, -ѡм свр. *надоносити, надодавати*. — Дѡбрѡме зидѡру не мѡгу три аргѡта навѡсѡт мѡлтера.

навѡден, навѡдена, навѡдено чудан, на своју руку. — Немѡ га дират, мѡло е навѡден.

навѡден-делија м чудак, особеѡак. — Задѡвијек је бйо навѡден-делија.

навѡс, навѡдем свр. I. 1. *накривити, накренути*. — Пуну вљетрина, па ми навѡде сйјено. 2. *попити, понапити се*. — Мѡло бљѡше навѡ. II. *~ се накривити се, накренути се*. — Онѡ се сйјено навѡло, па га мѡрам подувријѡт.

навѡдат, -идѡм свр. 1. *заврнути, зашрафити*. — Навѡда ту рѡчку на машину. 2. *наговорити, подговорити, потпалити (некога)*. — Вйдйм ја да те нѡко навѡдаѡ.

навѡдѡко прил. *јавно, пред светом*. — Навѡдѡко га дѡбро пѡзи, а ка су сѡми ѡни знадѡ.

навѡйѡет, навѡйдйм несвр. *осећати и показивати нетрпељивост, мржњу (према некоме), причиѡавати непријѡтности, тешкоће (некоме)*. — Навѡйдй ѡн мѡне јѡш ѡдавнѡ.

навѡсѡко прил. у изр. гледат (држат се) навѡсоко бити *убражен, држати се на висини*. — Дѡбра ђевѡјка, али глѡда навѡсѡко. Свй се ѡни држѡ навѡсѡко.

навѡтглит, -йм свр. 1. *в. натовитлит (1)*. — Мѡга е Радйсав Пѡшов навѡтглит и ѡбит чѡска на дѡн ѡда. 2. *в. увитлит*. — Навѡтгли Пунѡ лѡвайнѡм и пѡгодй Милутйна каменѡм увр главѡ.

навѡйшица ж *узвишица, узвишење, узбрдица*. — Умѡриѡ сам се док изйѡо уз ѡву навѡйшицу.

навѡдит, -ѡдйм несвр. I. 1. *кривити, искривѡавати*. — Не навѡди тѡ сйјено, нѡ га мѡло испрѡви — ђѡни како се ђѡнѡ. 2. *пити алкохолна пића*. — Тй, мѡжда, попйјѡш јѡдну-двйје, а ѡн — навѡдй ли навѡдй. II. *~ се кривити се, искривѡавати се*. — Навѡдй ми се сйјено, преврнѡће се.

навѡјштит, -ѡјштйм свр. *кренути некуда у гѡмили или колони*. — Куд је навѡјштиѡ оноликй нѡрод?

навра́мит, -а́мѣм свр. I. *навадити, навикнути некога на нешто*. — Навра́мила сам га на ракију, па ми се не ми́чѣ ис ку́ће. II. ~ се *навадити се, навикнути се на нешто*. — Навра́мио се на ракију, па дола́зи сва́ки да́н.

навр́гнут, -не́м свр. I. *најести*. — Валá мѣ стрѣйна да́нас добро навр́гла. II. ~ се *најести се*. — Ыма́ ти бѣѣ да се добро навр́гнеш. Навр́гну ти се они качама́ка и сѣра, па бјду́ бпѣт у гору.

навр́зат се, -рѣ́ем се свр. *налутати се, наскитати се*. — Навр́засмо се цѣо да́н по Андри́јевици.

навр́љит, -рѣ́им свр. *погледати укриво, устрану*. — Кут си навр́љио, што не гледа́ш у ме́не!

навр́ндат, -рндáм свр. 1. *набацити, навалити*. — Навр́ндáо сам двѣје ве́ље главње на́ огањ, не мѣже се уту́лит до б́утра. 2. *насложити*. — Навр́ндáо сам ве́љи дрвљаник испрет ку́ће, има́ћу дрвá до Ђурђеваднѣ.

на́вћи ж мн. *дрвена посуда у којој се меси хлеб, на́вѣ*. — Три мље́сеца су ми биле су́ве на́вћи.

нагѣ́ргит (се), -ѣ́ргѣм (се) свр. *поћи, кренути у гомили*. — Кут су онѣ нагѣ́ргѣли Стани́шићи? Да́нас је сла́ва, па су се нагѣ́ргѣли от ку́ће до ку́ће.

нагла́вак, -вка м *врста плетене вунене чарапе која покрива стопало до глежња*; исп. назубак. — Обу́ нагла́вке, да́нас је цѣковина.

нагр́глат, -рглáм свр. I. *навалити, нагрнути*. — Нагр́глао на́род у продавнице, гра́би док бпѣт свѣ не поскуплá. II. ~ се *напунити се, испунити се (људима у гомили, гужви)*. — Нагр́глала се пу́на продавница на́рѣда, не мѣже се у́леј.

нагр́дан, -дна, -дно *унакажен, нагрђен*. — Дола́зили су они у Ва́сѣвиће, нѣ су се нагр́дни вр́ћали.

нагрѣ́нат, -а́м свр. *добро, обилато родити*. — Шлѣ́ве нагрѣ́нале, ако се одр́жи и пѣла — бѣ́ће дѣста.

нагр́т, нагр́та м *друго окопавање (кукуруза, кромпира, пасуља и сл.)*. — Нагр́т је мло́го ла́кши нѣ прашѣдба.

нагр́тат, -рђѣ́ем несвр. *окопавати по други пут (кукуруз, кромпир, пасуљ и сл.)*. — Цѣо да́н смо кума-Милáну нагр́тали компѣјѣре.

нагузѣ́чкѣ прил. у *седећем ставу померајући стражѣицу (напред или назад) и служећи се при томе ногама*. — Ма́рта е до тре́ће го́динѣ одѣла нагузѣ́чкѣ.

нагу́цат се, -у́ца́м се свр. *наиграти се гуце*. — Дѣста сте се нагу́цали, виђу́те са́д ѣѣ ви је сто́ка.

над м *нада*, *вера*, *поуздање у некога*. — Вајда сам у њега имао над и ббгами ме никад није изневљерио. На тога чојка не мож имат нада нйзашто на свијет бијели.

нада ж *гвозђе за клепање излизаног гвозденог оруђа*. — Понеси некаквѣ старѣ гвоздије за наду.

надавак, -вка м *оно што је на нешто накнадно дограђено, додато, што је на нечему накнадно израсло*; исп. *придавак*. — Кућа им је била тијесна, па су начинѣли надавак уз њу са двије сѣбе. Глѣ колик је надавак израста на овѣ компијер.

надиндѣт се, -индѣм се свр. *наспавати се*. — Надиндѣо сѣ и сѣд мѣже да пушти стѣку на попѣсек.

надлајат, -ајѣм свр. *надмашити у лагању, надлагати*. — Мѣрка нико није надлајао откад ја пѣмтим.

надлаживѣт се, —жѣм се несвр. *такмичити се у лагању, надлагивати се*. — Сву нѣј су се Мѣрко и Бѣжо надлаживѣли.

надостит се, -ѣтим се свр. *напрети се, доста подносити неку те-гѣбу*. — Надостѣо сам се косѣ сво лѣто, не мѣгу више, нѣ ѣу мѣло да се одмѣрим.

надрвен, надрвена, надрвено *задрт, тврдоглав, упоран*; исп. *надрт*. — Влајко е надрвен, кад он нешто надрѣ, ни Бѣг га не може с тога свргнут.

надрвенко м *задрт, тврдоглав човек, тврдоглавка*. — Павле е надрвенко и ја једноумнијѣга стѣора нијѣсам срѣтао.

надрѣждѣт се, —ѣждѣм се свр. *провести много времена дреждећи, че-кајући, начекати се*. — Бѣгме неш се данас надрѣждат. Надрѣждао сам се данас на стѣницу, нѣ аутобуса не би.

надрѣтѣт се, -ѣм се свр. *нарадити се тешког посла, надиринчити се, наринтати се*. — Надрѣтѣо сѣ свѣга вијѣка, нѣ кѣ му за тѣ зафаље.

надрѣјет, надрѣм свр. 1. *навалити у великом броју*. — Кад надрѣ Нѣм-ци, тѣшко и је заустѣвит. 2. *постати задрт, тврдоглав, устврдоглавити се*. — Ако е сѣмо надрѣ — немѣ га дѣрат, мѣра бѣт по негѣвѣме.

надрѣловѣт, надрѣлуем свр. *настрадати, награбусити, надрѣлати*. — Овѣга пѣта си надрѣловао.

надрѣт, -а, -о, в. *надрвен*. — Павле е надрѣт чѣк и што он уфитѣљѣ у главу, нико му тѣ не мѣже ѣзбит.

надубѣрожит, -ѣм свр. I. *испунчити, подићи, надићи у виду дубѣрога*. — Надубѣрожи тѣ плѣс. II. ~ се *надигнути се, испунчити се*. — Шта ти сѣ овѣ ѣвѣе надубѣрожило?

надѣклѣт се, -ѣм се свр. *добро се напѣти неке течности*. — Пожѣга сам се, па сам се на ѣзвор добро надѣклио. Величко се блѣше сѣнѣј добро надѣклио.

надѹт се, надѹем се свр. (поред добро засведоченог значења “увешати се због нагомиланања унутарњих гасова”) *наѹтити се, расрдити се*. — Влајко се надѹо на мене и не зббри сѹ мнѹм, а неће да каже због чега.

надѹћкѹт се, -ѹм се свр. *најести се*. — Добро смо се надѹћкали, пѹ крѹнѹли нѹ пѹт.

наждрѹкѹт се, -ѹкѹм се свр. *халапливо се напиту (воде)*. — Изйо е кйло лѹба и наждрѹкѹо се воде.

нажедовѹт се, -ѹем се свр. *провести дуже време трпећи жеђ*. — Вала се нагладовѹсмо и нажедовѹсмо.

нажекат, -ѹкѹм свр. I. *дати некоме да пије, напојити*. — Нажекала сам крѹву сплѹчинѹ, немѹ е пѹит. II. ~ се I. *напиту се, препити се*. — Нажекѹо сам се воде, пѹче ми стамѹк. 2. *упити (воду или неку другу текућинѹ), натопити се*. — Дрва су се нажекала воде, пѹ неће да пйрну.

нажйлчйт, -йм свр. I. *опити, напиту*. — Мѹрка су добро сйној нажйлчйли. II. ~ се *опити се, напиту се*. — Блѹше се Ђйро сйној добро нажйлчйо.

назадгѹз прил. *уназад*. — Не йди назадгѹз, удѹрићеш се.

називѹло с само у изр. мое (твое, његово и сл.) на зивало — ту же (твое, његово и сл.) раздирало оно што некоме припада формално, а други се њиме користи. — Ту кошѹљу нйкад нијесам обѹкѹ. Она е мѹе називѹло, а Мйшѹво раздирѹло.

назйрѹт, -рѹм несвр. 1. *стрепети без разлога, умишљати, ображава-ти*. — Не назйри, тако ти Бѹга, нйко нйје против тебе. 2. *осећати страх, плашити се, бојати се*. — Не смйјем га јѹт цѹдѹм, е назйрѹ от камиѹнѹ.

назорљив, назорљйва, назорљйво в. *призорљив*. — Нйшта није гѹрѹ од назорљйва кѹна.

назрет, назрѹм свр. *осетити, предосетити, наслутити; наѹушити*. — Одили смо к Себѹу и кѹњ стѹде: назрйо е вѹка.

назѹбак, -пка в. *наглавак*. — Обѹ, дйјете, тѹ назѹпке, да не назѹбѹш.

найљит, найљйм свр. *упутити се, крѹнути негде не базирући се око себе, заћорити*. — Кут си найљйо, што не глѹдѹш куд йдѹш? Найљйла она пѹган, пѹ не вйдй нйкѹга прѹ собѹм.

најѹвит, -ѹвйм свр. *найћи у већем броју (о стоци)*. — Најѹвйше нечије ѹвце, те ми поѹрѹше пшеницу.

најѹвљйват, -љѹем несвр. *наилазити у већем броју (о стоци)*. — Сѹкй дѹн најѹвљйјѹ нечијѹ говѹда, нагрдйтѹ ми ѹвѹ мало ѹсѹва.

најѹт, најѹшѹм свр. *најѹхати*. — Пѹмрчина, пѹ најѹ на некакав пѹнѹт, струнйо сам се.

најмит, најмйм свр. I. *узети у најм*. — Најмйо сам једно дијете да ми причува ђвце до Дмитроваднѣ. II. ~ се (некоме) *спонасти, салетети, сколити (некога), окомити се (на некога)*. — Остаџи тѣ мене, шта си ми се најмйо! Најмйо ми се, пѣ ми не да живѡта.

наканица ж *недостатак жеље и воље за нешто*. — Отишѣ е наканицѡм за стѡкѡм, воли је да радѣ нѣшто кот кѹћѣ.

накимчѣт се, -ѣм се свр. *испунити се мноштвом стеница*; исп. укимчѣт се. — Накимчѣла се кѹћа, свѣ по брвнѣма милѣ кѣмци.

накладњѣј м *неколико руковети пшенице, овса, ражи и сл.* — У снѡп вѣжи по пѣт накладњѣјѣ. Жѣто е свѡ у накладњѣѣ, сѣд га трѣбѣ што прије вѣзат и турат у крстине. Док жѣне жѣу, љѹђи за њѣма сѣстављају накладњѣѣ и вѣжу у снопѡве.

наклѣчѣт се, -ѣм се свр. 1. *накупити се, нагомилати се претежи својом тежином да падне*. — Наклѣчѣо се снѣјег, сѣмо што не пѣнѣ с кѹћѣ, пѣ се причуваѣте да некѡга не притѣснѣ. 2. *надвити се, наднети се*. — Наклѣчили се сви на бријег да глѣдају како се онѣ бруке инѣте.

наковѣн, -а, -о *начитан, пун знања*. — Ис тѣ кѹћѣ е свѣкоѣ наковѣно, пѣ и ѣѣца.

наковања ж *гвоздени подметач за оно што се кује, наковањ*. — Забѡди наковању у лѣдину, наслѡни се на лѣјевѣ лѣкат и полѣко клѣпљи кѡсу.

наковѣт, накуѣм свр. *поговорити, наговорити*. — Видѣм јѣ да тѣ некѡ наковѣо. Наковѣн је ѡн ѡд некѡга, нѣ би ѡн сѣм од своѣ онѣко зѡбрио.

наковрѣла ж *лакомислена и приглупа особа која је уз то и ружна*. — Онѣквѣ бѡжѣ наковрѣлѣ за ѡвѣ мѡѣ дѣнѣ нијѣсам видѣо.

наколѣнчѣт се, -ѣм се свр. *сести или чучнути истуривши колена*. — Што си се наколѣнчѣо, сѣди кѣ чѣљѣде!

накомѣњѣт, -ињѣм свр. *одвојити у довољној мери зрна са кукурузног клипа, накрунити*. — Накомѣњѣте, ѣѣцо, мало коломѡѡна, пѣ однѣсите у вођѣнѣцу.

накомршѣт се, -ѣм се свр. *в. накофршѣт се*. — Што си се накомршѣтѣо, што ти фѣљѣ?

накофрѣлат, -рѣљѣм свр. ирон. *родити доста деѣце, нарађати*. — Накофрѣлѣла е дѣсеторо ѣѣѣѣ, а како ѣе и рѣнит и шкѡловѣт, нијѣсу мѣслили ни ѡна, ни чѣек јѡј.

накофршѣт се, -ѣм се дѣти *лицу љутит изглед, намршѣтити се, намргѡдити се*; исп. накомршѣт се и нѣтомршѣт се. — Кѣ тѡ чѹ, накофршѣтѣи се и бѣдѣ му жѣла уш чѣло, али ништа не проговѣра.

накрѣсит, -ѣсѣм свр. I. 1. *вѣома лепо нешто урадити, направити*. — Валѣ блѣше кѹћу накрѣсѣо. 2. *учинити лепшим, бољим и сл. (у благослову)*. — Накрѣсѣо те Бѡг, сѣне! II. ~ се *постати лепши, бољи и сл. (као благослов)*. — Какѣв си ми, накрѣсѣо се, дабѡгѣдѣ!

накрѣт се, -ѣм се свр. *добро се најести*. — Јутрѣс смо се добро накрѣли, пѣ ни не трѣба рѣчак.

накресѣт се, -ѣшѣм се свр. 1. *напити се, опити се*. — Те си се тѣ накресѣо? 2. *добро и обилато се најести*. — Јѣ се прѣвѣ добро накрѣшѣм, пѣ крѣнѣм нѣ пѣт.

накрѣкат, -рѣкѣм свр. I. 1. *напунити нешто нечим*. — Накрѣкали смо му пѣн камибн дрѣвѣ. 2. *најести некога преко мере*. — Гладовѣо е три дѣна, пѣ сам га накрѣкао кѣ коња. 3. *достиги одређен (обично већи) број, количину и сл. нечега (година, килограма и сл.)*. — Накрѣкао е доста гѣдинѣ, ал се нѣје научио пѣмѣти. II. ~ се *најести се преко мере, наждерати се*. — Добро смо се накрѣкали крѣмѣтинѣ, пѣ отишли да ѣнѣмо сѣјено.

накрѣцѣт, -ѣм свр. I. *наломити (ораха, лешника и сл.)*. — Накрѣцѣте ми, ѣцо, мало дрѣвѣ. II. ~ се 1. *наломити се (ораха, лешника и сл.)*. — Накрѣцѣо сам се дѣнас ѣци дрѣвѣ, зѣби су ме забѣљели. 2. *наломити се и најести (ораха, лешника и сл.)*. — Накрѣцѣо сам се дрѣвѣ, пѣ пуко ѣ жеђи.

накрѣцѣкат, -ѣм свр. I. у дем. значѣњу: *накрѣцат*. — Накрѣцѣте ми мало дрѣвѣ, и јѣ ѣмам ѣста. II. ~ се у дем. значѣњу: *накрѣцат се (1)*. — Накрѣцѣка се лѣшникѣ док назѣба ову ѣчѣину.

накс м *млада особа која понашањем, поступцима одудара од своје средине, која изазива свађе, сукобе и сл.* — Мѣмѣ е велики накс. Сваки дѣн се бѣје с нѣким.

налађат, -ѣжѣм свр. I. *напричати много лажѣ, налагати*; исп. *излађат* (I, 2). — Ти налађа да коњ нѣ би пѣнио. II. ~ се исп. *излађат се* 1. *напричати много лажѣ, налагати се*. — Вала се Јѣко нѣнес налађа! 2. *напричати један другоме много лажѣ*. — Налађаше се и свѣ један другѣме повлѣровѣше.

налѣт м само у изр. *налѣт га (те, ве, и) било проклет био, нека је (си, сте, су) проклет(и)*. — Што прѣспијѣ стрица, нѣлѣт га било!

налѣтѣсѣт, -ѣшѣм свр. и несвр. 1. *проклетѣ, проклињати*. — Налѣтѣшѣм нѣкад свѣ, ѣца, мѣјку, брађу, пѣ ми ѣпѣт жѣо. Долѣзи ми нѣкад да свѣ налѣтѣшѣм и да блѣжѣм ѣ свијет.

налијѣмѣт се, налијѣмѣм се свр. *напити се преко мере, препити се*. — Налијѣмѣо сам се водѣ, пѣ не мѣгу мрѣнѣт.

наљеј, наљежѣм и налѣгнѣм свр. 1. *изненада наићи, набасати*. — Чѣва се, немѣ наљеј на мѣчку, ѣмѣ мѣчѣд, пѣ е ѣпѣсна. 2. *свратити, наевратити, доћи*. — Испѣци лѣба, мѣже наљеј нѣко.

наметѣтан, -тна, -тно *који се намеће умиљатим, нежним, питомим понашањем, умиљат, симпатичан*. — Мѣра е наметѣтна, свѣко е вѣли и мѣзи. А и жѣнскѣ е наметѣнѣ нѣ мѣшкѣ.

намилат, намилѧм несвр. *гомилати, скупљати, нагомилавати (новиц, материјална добра)*. — Док се народ мучио, дни су свде намилѧли и уживѧли. 2. *зановетати, закерати, изволевати*. — Немб ту намилат, нб се прифѧти посла кѧ другѧ љуђи.

намишљѧнт м е. *измишљѧнт*. — Тб е велики намишљѧнт, вѧзда му нѧшто трѧба.

намишљѧт, -ишљѧм несвр. *стално нешто тражити, изволевати*. — Пушти га, бн стално намишљѧ. Нѧко не мѧже ствѧрит што ће њему пас нѧ памѧт.

намљет, намљѧм свр. (поред у РМС потврђеног значења “самлети у довољној количини”) *постити циљ, добити што се хоће*. — Намљѧли су дни свде, сад и мѧжемо смљѧњиват и критиковѧт колико бѧемо.

намотрит, -ѧтрѧм свр. *нанишанити*; исп. насмотрит. — Дбро си тб намотрио на оволикѧ даљѧну.

намрђѧт се, -ѧм се свр. 1. *набрати обрве, чело у нерасположењу, незадовољству, љутњи, од бола и сл., намргодити се*. — Кад је чѧо да му е ѧмро брѧт, сѧмо се намрђѧо. 2. *стиснути се (о очним капцима)*. — Пуцѧ, нѧће ми се ни ѧко намрђѧт.

намѧлица жу изр. одит (некоме) на намѧлицу и чињет (некоме) на мѧлицу *удовољавати нечијим прохтевима, бити попустљив, необјективан према некоме идући му наруку*. — Збѧри како е право, не ѧди нѧкоме на намѧлицу. Немб ѧетѧту чињет намѧлицу, е ће те снај, а дијѧте је кѧ пѧшче.

намчица ж *омча*. — Нагнањеш ме да тѧрим намчицу нѧ грло.

наокѧсо прил. *помало укусо*. — Мѧлѧ, не ѧѧрѧ се ѧткос право нанѧже, нб мѧло наокѧсо.

наопѧсло прил. *како треба, супротно од наопако*. — Виђи га, тѧрио кѧпу наопако. Тѧри то, брѧ, наопѧсло!

напѧљат, -ѧљѧм свр. *учинити пуним, напунити*. — Шта си напѧљѧо пѧна уста, узѧмѧ мањѧ зѧлагѧе.

напиљѧгат, -ѧгѧм свр. I. *једѧа скупити, напѧбирчити*. — Напиљѧгѧла сам по гѧри једно брѧме сѧвѧјѧ дрѧвѧ. II. ~ се *добро се снабдѧти нечим, накупити се*. — Онѧ се нѧкоговина напиљѧгѧла свѧга, пѧ му се чинѧ да му нѧко нѧје рѧваѧ, а толѧкѧ е неболѧћ да нѧ би дѧо ни Бѧгу тамљѧна.

напѧштѧт, -ѧм свр. I. *добро најѧсти некога*. — Крѧве сам напѧштѧла, пѧ кренѧла у Андријѧвѧцу. II. ~ се *добро се најѧсти*. — Данѧс сам се напѧштѧо јѧгњѧњѧга печѧња.

наплѧвѧт, -ѧм свр. е. *навадит*. — Јѧ наплѧвѧ мѧј колѧмбоћ, ѧво ти вѧда пѧ ти плѧви.

наплáмит, -áмйм свр. *добро наоштрити*. — Наплáмйо сам нбж, мбгá би нýме брýтвйт.

напове́љат, -сљáм свр. *наговорити, подговорити*. — Је ли те тб Гðран наповељáо да идеш у Бидград на утáкмицу?

напрáскáт се, -áскáм се свр. *добро се најести*. — Напрáскáсмо се качамака и млијэка и бјдóсмо да фáтáмо рибe.

напрéдак, -тка м (поред, у РМС, забележеног значења “напредовање у кући, породици и сл.”) *приплод (о стоци)*. — Овогá вðла држим за напрéдак.

напрéдйт, -йм несвр. *напредовати*. — Дијéте ти, мáшала, лијéпо напрéди. Југослáвија e лијéпо напрéдила, да нé бй злá и йздаe билб би дббро кá нáјболé.

напржýт, -йм свр. *испржити у довољној количини*. — Напржýила сам компијерá за цијели дáн.

напригáт, -áм свр. *у довољној мери испржити, напржити (само о приганицама)*. — Сестрá e напригáла пýну шерпу приганицá.

напрскáт се, -рскáм се свр. *испрскати се, попрскати се*. — Вáс сé напрскáо док је залијевáо паприке.

напрцáт, -рцáм свр. I. *навалити, нагрнути*. — Кад напрцáју Нёмци, тéшко блéше стáт испрéd нй. II. ~ се *јáко се набости на оштар предмет*. — Напрцáо се на трску от коломбóна, пá не мбже стáт нá ногу.

напýват, -увáм свр. I. *напунити, испунити ваздухом*. — Јáко сам напýвáо пýвало, пá пýче. II. ~ се *наљутити се, расрдити се*. — Напýвáо сé на мéне, а нйкад му нйшта нйјесáм учинйо.

напýлит (се), -уљйм (се) свр. *в. испуљит (се)*. — Напýљйо úста и нéшто мйсли. Чйм му учитељ окрeнé лéђа, бн се напýљй на нéга.

напýнáт се, -унáм се несвр. *љутити се, испуњавати се срдбом, скупљати гнев на некога*. — Напýнá се бн на тéбе одáвно, пá кáт пýкнé једнбга дáна, нéће ти бйт дббро. Й, што се овб дијéте напýнá, сáмо што нйје окйнýло да плáчé.

напýтно прил. *успут, успутно*. — Не мбгу чéшћé сврáтит ко тéбе, нйје ми нéкáко нáпýтно.

напýцкáт, -áм свр. *напýдати, подстаћи пса на уједáње*. — Напýцкáше псá на мéне, нб јá утéко у кýћу.

нарéдан, -дна, -дно (поред, у РМС, забележеног значења “приправан, спреман”) *који има склоности, склон*. — Нйјесу му свé нá брбј, нарéдан је да скрeнé с пáмéти.

нарезй́лит, -йљйм свр. *в. орезй́лит*. — Рбса блéше нéшто лýта, пá ме нáрезй́лй.

нарештит, -им свр. I. *ставити у ред, наређати; постројити*. — Што си нарештила онѣ јабуке на ормѣр? Ено е пѣручник нарештио војнике да и вѣди на вљѣцбу. II. ~ се *заузети место један до другог, наређати се, постројити се*. — Шта су се онѣ ђѣца нарештила навр бријега?

нариљаџ се, -иљаџ се свр. *добро се најести, накркати се*. — Њѣму е главнѣ да се нариља, пѣ свѣ другѣ нека ђавѣ понѣсѣ.

нарогѣшит се, -ѣшим се свр. *подићи се, накострешити се*. — Ако е мѣло не наквѣси и не истрља, коса му се нарогѣши. 2. *фиг. заузети љутит став, наоштрили се*. — Шта си се нарогѣшио, није ме страѣ о тебѣ!

нарубит, -убим свр. I. *насећи*. — Наруби јѣш тогѣ купѣса. II. ~ се *шаљ. најести се*. — Дѣбро се ти наруби, пѣ крѣни на планину.

насатицѣ прил. *боком, бочно*. — Он вѣзда јѣше коња насатицѣ.

насијѣцат, **насијѣцаџ несвр.** у изр. **на си је ц а т во ђ е н и ц у** *оспособљавати воденичке каменове за млевѣње жита назубљујући их ударањем неким оштрим предметом*. — Стрико Мѣрко насијѣцаџ вођеницу.

насиротѣват (се) -тѣем (се) свр. 1. *провести дуго време као сироче, намучити се сиротујући*. — Насиротѣвала су се тѣ ђѣца без мајкѣ, а мађа им је зла била, пѣ су се била жѣлна и најес. 2. *провести дуго време у оскудици, беди, проживети дуго период као сиротиња*. — Насиротѣвали смо од рѣта пѣ до одласка у Њѣмачку. Дѣста смо се насиротѣвали, сад мѣжемо и ми да живимо кѣ љуђи.

насихијат, -ијаџ свр. I. *изнервирати, насекирати*. — Насихијаџа су ме ђѣца, пѣ не могу да спѣвам. II. ~ се *изнервирати се, насекирати се*. — Насихијаџо сам се због негѣвѣ бѣлести.

наслаџит, -аџим свр. I. (душу, срце) *в. наслаџит (II)*. — Наслаџили смо душу кѣ смо виђѣли да е и њима дошѣ црни пѣтаџ. II. ~ се (некоме) *порадовати се нечијој невољи*. — Нијкоме се нијѣсам наслаџио, а њѣму јѣсам, е мѣ цѣо вијѣк мрѣио и пакостио ми.

насмѣтрит, -ѣтрим свр. *в. намотрит*. — Насмѣтрио га на ону страну Лѣма.

настање с 1. *рођење*. — Мучио се од настања до нестана. 2. *постанак*. — Тѣгѣ јада није било од настања свијѣта.

настат, -анѣм свр. *родити се*. — Бѣжу е тѣ годинѣ настѣло мѣшко дијѣте. Откѣт сам настѣо нијѣсам био радосни нѣ тѣгѣ даѣна кѣт сам чуѣ да му сѣ син родио.

настор, **настѣра м** *простирка од папрати и сувог лишћа или сламе која се зими простире испод стоке*. 2. *подлога од грања која се ставља испод стога да сѣно не би влажило и трулило*. — Ако тѣриш дѣбар настѣр, порѣпинѣ нѣма ни сламкѣ.

насулит, -џм свр. I. *довести до нагодбе, нагодити*. — Јако би ја њџ насулио — поћерао и ка кџћи. Оћете ли да ве ја насулим? II. ~ се *нагодити се, споразумети се*. — Мило и Милош су се насулили да подијеле све попола.

насеј, **насијечем** свр. у изр. *насеј воћеницу оспособити воденичне каменове за млевече жита назубљујући их ударањем неким оштрим предметом*. — Ојде таа да насијече воћеницу.

наталарит, -арџм свр. ирон. *ставити, наместити, упртити правећи се важан*. — Сретосмо прдо гору некакву ћечину, а она наталарила некакве пушке и један пушкомитролез, Боже један — каквија јунака и ратника! Наталарили пушке, опасаче, фишеклије, а да пукне, утекли би ка зечеви.

навојтлит, -џм свр. исп. *натоцилат 1. нанишанити*; исп. и навитлит (1). — Кад ја навојтлим москџвкџм, не вљеруем да ћу промашит. 2. *усмерити се, упутити се*. — Навојтлио Јоко право к нама, неће ни да да кџймо.

натоврљаџ се, -ам се свр. *добро се најести, прејести се*. — Натоврљаџ се, па оће да пукне џ жећи.

натоврњаџ се, -ам се свр. *навући много одеће, напронтати се*. — Ова цџча, па сам се натоврњаџла некаквија трања, но џпет ми је зџма.

наџомник м *ђаво, нечастиви*. — Доће му тако лијепа жеа, а џн види да није чџс поса, па се све шали да се она насмије и ако су јџ црни зуби, џнда е то наџомник, а ако су бијели, џнда е вила.

наџомршит се, -џм се свр. в. *накофритит се*. — Наџомршила се и фучџ по кџћи.

натоцилит, -џлим свр. в. *навоитлит*. — Кома га Радџсав натоцили москџвкџм, та га више лџба не џје. Кут си то натоцилио, сџди кот кџћ!

натрапат, -апам свр. I. *најести, нахранити*. — Не могу вечерат, данас ме тетка добро натрапала. II. ~ се *најести се, прејести се*. — Натрапа се овија крушака, док се вџс уталаћи.

натрутан, -тна, -тно *неотпоран, осетљив, склон болести*. — Не чувџ се, а ти знаш да е џн натрутан, па ако се џпет разџли, нико му више неће помој.

наћушит се, -ушим се свр. *јако се наћутити*. — Наћушила се нешто, па ми се не јџвља.

наумит, -а, -о *тердоглав, задрт*. — Павле е био наумит и кад би нешто надро, силе нема да га с тога правца свргнеш.

нафака ж срећа у животу. — Свако џде за својџм нафакџм. Нека ћџца џду за својџм нафакџм. 2. *род, летина*. — Ове године нафака није добра, а најгорџ е што га шљиве немају.

нафанцат, -анца̄м свр. у изр. *не да ни нафанцат* 1) *не дозвољава никоме ни да га се дотакне, ни да му се примакне*. — Не да Милорад ни нафанцат на себе. 2) *не дозвољава ни да се помене нешто*. — Збррио сам му да се ожени онаквом ђевјком, но он не да ни нафанцат.

нафатит се, -им се *подузети се, обавезати се*. — Нико неће да се нафати да га чува.

нафачен, -чна, -чно *срећан*. — Та е чдек вазда био нафачен проз свој живот.

нафачит, -им несвр. *користити, искоришћавати*. — Од имања скоро ништа не нафачим. Поштен је и најван, па га свако нафачи.

нафилијат, -ија̄м свр. *в. исфилијат*. — Нафилија тија̄ компијера, па тури у пекару.

нафрѣснут, -нѣм свр. *напући, напрснути*. — Видиш да е ова котѣ мало нафрѣска̄? Нафрѣснуло ми је цкло на једно окно.

нафукат, -ука̄м свр. I. *добро најести некога*. — Нафукѣ га, па сад може куд ђе. II. *~ се добро се најести*. — Добро смо се нафукѣли јагњѣћа печѣња.

напријевит се, -ијевим се свр. *наљутити се*. — Шта е томѣ ђетѣту, што се напријевило?

начѣтит се, -им се свр. *наређати се, стајати (већи број људи) лицем окренутим ка некоме или нечему*. — Шта сте се начѣтили, па посматрајте, што ни не помѡгнете? Шта су се начѣтили онолики љуђи уж њиву Миланову?

начечвѣрит, -им свр. I. *дићи, надићи тако да штрчи увис*. — Што си начечвѣрила такѡ косу, па личиш на страшило. Немѣше у кафѣну нико до чистачица, начечвѣрила стoлице и брише̄ пѡд. II. *~ се надићи се штрчећи увис*. — Начечвѣрила ми се коса од вљѣтра.

начин, *начина м услов, могућност*. — Немѣм ја начина кућу да градим. Кот куће немѣ никаквога начина за живот. Ђѣци трѣба ствѣрат начин.

начинка ж в. склечка. — Нај ће ти ѡн начинку да ти се освѣти.

нацѡјат се, -ѡим се свр. *начекати се*. — Нацѡјао сам се, више не могу.

нашлѡпѡт се, -ѡпѡм се свр. 1. *провести дуго времена шлапајући, плѣскајући, наплѣскати се*. — Нашлѡпѡ се нароѡ млогијѣма, а сад се опамѣтио, но доцкан, ѡни су свѡе намљѣли. 2. *награбити се, наплѣчкати се, накрасти се*. — Нашлѡпѡли су се, па сад мѡгѡ ѡдит у пензију.

нашпѡрат, -ѡрѡм свр. I. *набости на оштар предмет*; исп. нашпорит. — Мѡкни се да те не нашпѡрам на иглу. II. *~ се набости се на оштар предмет*; исп. нашпорит се. — Нашпѡрѡла сам се на чивију. Нашпѡрѡо сам се на шпѡр и набучио гумѣни опѡнѡк.

нашпóрит, -òрим свр. I. в. *нашпарат*. — Чувá, немб ме нашпóрит тóм ви́лбм. II. ~ се в. *нашпарат се*. — Блèше се Мйлош нашпорио на гвожђену вилу, пá не мðже да се ðпрè нá ногу.

неáрица ж у изр. д а т н е а р и ц у *радити, ићи некоме на штету, радити против некога*. — Дòста е ðн мèне давáо неáрицу, нèше више — ја ти јèмец.

небйшине ж мн. *земљиште велике површине лошега квалитета*. — Ймáм некаквијá небйшинá дòста, нò тò трèбá рáдит, а нèмá кò.

неболећ, -а, -е *који нема саосећања за друге, неболећив*. — Пр. в. под напиљугат.

неборе речца *по свој прилици, вероватно*. — Òн је, неборе, нèшто лут те не долáзи. Бóро е, неборе, још сйнòј дошá.

невйђелица ж *мркли мрак*. — Главу ће нòнас изгубит по овòј невиђелици. Немб ðдит по овòј невиђелици, нò остáни да ноћйш.

невòља ж (поред книжевног значења “неприлика, несрећа”) у изр. н е в о л њ а м и (м у и сл.) *је у праву сам (је и сл.)*. — Невòља му е што се лутй, слáбо га посећуєте, а ðн је жељен лутй. В. и пр. под прегнат се.

неврáтак, -тка м *неповрат*. — Отишá е нèкуд — на неврáтак нèгов дабòгда!

неврèмно дијèте с *недоношче*. — Родйла е неврèмно дијèте, али дáко га лèкáри спáсе.

недòдер, недòдера м *оно што је неподериво, неуништиво*. — Овò е прáво сукно, недòдер! Овè су ми црèвље биле недòдер. Овáкви камијóни су недòдер.

недотáван, -вна, -вно. 1. *умно ограничен*. — Онá му е ђевбка недотáвна. 2. *безвољан, утучен*; исп. нечемуран (2). — Нèшто сáм дáнас недотáван.

незафáлица ж *незахвалност*. — Цйò вијек сáм чинйò лутйима и нáрдуду, нò нáјчешћè ми је тò одйло у незафáлицу.

незнáвен, незнавèна, незнавèно *који мало зна, незрео, недорастао; непаметан*; исп. незнаветан. — Не лутй се, јáдан, на тò дијèте, онò е незнавèно.

незнавèнòс, -ости ж *незнање, глупост*. — Не чинй ðн тò из пáкости, нò од незнавèности.

незнáветан, -тна, -тно (само у Доњим Васојевйћима: са а уместо а) в. *незнавен*. — Нијèсам знáо да е онáкò незнáветан.

нектèћи прил. *нехотице*; исп. лектећи и неотке. — Удáрио сáм га нектèћи, нијèсам нáмљèрно.

немрчипушка ж *слаб војник, онај који није испалио ниједан метак.* — Стари су ти били јунаци, а ти си у овај рат био немрчипушка и о тебе нијесу имали користи ни четници ни партизани, а био си и тамо и тамо.

нењад м *особа од које се ничему не надаш, од које се не може очекивати ништа ваљано, озбиљно.* — Немања да у нењада. Од онога нењада немаш шта очекиват.

ненб *везн. не него.* — Тамо сам био три године, четри ненб.

неоткѣ *прил. в. нектећи.* — Ударѣо мѣ неоткѣ ка смо сѣкли дрва.

непреврт, -а, -о *коме се не може доказати, недоказив.* — Петар је чѣк непреврт и кад он нешто уфитиљѣ у мѣзак, чинѣ му се да свѣ најбољѣ зна.

непретворан, -рна, -рно *који никога не слуша, непослушан.* — Ово дијете е постаѣло непретворно, вичѣ на њѣга, мѣли, ништа ти не помаже, претворит неће па да би пукѣ.

нерод, нерѣда м *особа која се из своје средине издваја негативним особинама, лошим поступцима и сл., изрод.* — Војвода Милан је рѣкѣ да у Васѣвиће мѣже да се рѣди нерод, а несој никако, е су свѣ браства васѣвичкѣ сѣјна.

несавѣтак, -тка м 1. *немир.* — Смирѣ се, шта те уфѣтѣо несавѣтак! 2. *одсуствовање од куће;* исп. несмирак. — Не мѣгу од некаквога несавѣтка ништа привриједит кот своѣ куће.

несклѣтан, -тна, -тно *незграпан, трапав, неспретан;* исп. несмаен. — Вѣсок и згѣдан чѣк, али некако несклѣтан.

несмаен, -ѣјна, -ѣјно *в. несклатан.* — Она жѣна му е у лице лијѣпа, нѣ некако несмајна и грѣморѣтна. Вујо е несмаен ка државни кѣн.

несмирѣк, -рка м *в. несавѣтак (2).* — Најтежи ми е несмирѣк и путовѣње.

несѣј, несѣја м *лоша особа и од лошег рода, поган.* — Таквога ѣуцкѣга несѣја нијѣсам чуѣ ни видѣо.

несрѣтан, -тна, -тно *несрећан.*

несрѣтно *прил. несрећно.* — Несрѣтно су прѣшли у рат — сви су изгѣнѣли. Обукѣ е одијѣло с мртвога чѣка, несрѣтно му било!

нестање с 1. *нестанак, крај.* — То ће тако бит до нестања свијѣта. 2. *смрт.* — Мѣчићу се за свѣју ѣѣцу до нестања, а да Бѣже да закѣпим ѣчи пријѣ нѣ им некакво зѣл видѣм.

неудрен, неудрѣна, неудрѣно *који је без дара, смисла за нешто, необдарен.* — Зна дѣбро да запљѣва, а за кѣла е некако неудрен.

неушѣван, -вна, -вно 1. *неучтив, невоспитан;* исп. неуштиван. — Пушти га, јадан, не слѣша шта причѣ, он је неушѣван. 2. *који је ограничених*

интелектуалних способности. — Пушти онѣ неушавнѣ погани — ни за што и Бог није дао!

неуштиван, -вна, -вно *в. неушаван (1).* — Ова су ћѣца неуштивна, да Бок сачува!

нѣчемуран, -рна, -рно 1. *неугледан, ружан.* — Она му е љевбка нѣчемурна дозлабѣга, да е чѣладе не мѣже поглѣдѣт од грѣила. 2. *в. недотаван (2).* — Нешто сам данас нѣчемуран, никакѣ да се јаракнем.

нимет, нимѣта *м људска храна.* — Тако ми овога нимѣта те љјем у твоју кућу, овѣ е било овако ка што ти исприча.

нитко заменица *нико.* — Ево двије године нитко не сијѣче лис.

ништароба *ж рђава, лоша особа.* — Вала му е син ништароба.

новина *ж земља која се обрађује први пут или после дужег одмарања;* исп. поновак. — Ово е новина, родитѣ добро компијери.

ноктуљница *ж заноктица.* — Излази ми некаква ноктуљница на палац.

ноћа, ноћѣ *ж крава која се родила ноћу и име таквој крави;* исп. ноћуља. — Ноћа и ноћуља су се родиле по ноћи, па и затѣ такѣ зовемо.

ноћуља *ж деѣ и пр. в. под ноћа.*

нурѣја *ж пароксија.* — Нема попа, отишѣ по нурѣји. Изр. *б и т, о д и т п о н у р и ј и скитати, базати по насељу.* — Никад га нема кот куће, вѣзда е по нурѣји.

Њ

њемѣца *ж глузонема женска особа.* — У ту колибу живѣ једна њемѣца.

њински, -ѣ, -ѣ *њихов.* — Шта сам мѣга, коѣ јаде, кад нијесам разумѣо њински језик.

њински прил. *на њихов начин.* — Талијани су нешто дуго по њински ћапарѣли и инѣтили се.

њинут, њинѣм свр. *јурнути, навалити, насрнути.* — Полѣко, кут си њинѣо! Она будѣла њинѣ на мене, да не би љѣђи — ѣнасмо се побит.

њирет, њирѣм несвр. *гледати нетремице у нешто.* — Досѣдѣло ми е по сву ној њирет да би ћѣци оплѣла бљѣлаче. Ајде, спава, доста си њирѣо у ту књигу. Не њири цијѣли дан у ту књигу, одмѣри се мѣло и поразговѣра ш чѣлаѣдима.

њѣјат, њѣјм несвр. *држати се клонуло, немоћно, изнемогло од старости.* — Сирѣма старѣц не мѣже њикуд, нѣ по цио дан њѣј крај ѣрунѣ.

њѣкнут, њѣкнѣм свр. 1. *пустити глас сличан гласу њуу (о говѣчету).* — Кат крава њѣкнѣ вријѣмѣ јѣ е да се мѣзе. 2. *осетити се стасалим*

односно стасалом за девојку односно момка. — Њукнуо, па се латио по селу. Њукнула ђева, оће да се удае.

њуња ж повучена, ђутљива особа, понекад и лукава. — Проговара ли што она њуња?

њутро м повучена, ђутљива мушка особа. — Ђути њутро, не проговара, а шта мисли — нека га њему.

њуцаџ, -ам несвр. муцати, замуцквати. — Не њуца, но збори ка чбек.

њуцо м мушка особа која замуцкује или говори неразговорно. — Шта ти онб, њуцо, причаше?

њучат, њучим несвр. 1. пуштати глас сличан гласу њуу (о говечету). — Што њучи то теле? 2. фиг. погрд. плакати (о детету). — Не њучи, мали, но йди пушћа краве. 3. осећати се стасалим, односно стасалом за девојку односно момка. — Ђето Миланов одавно њучи, изгледа му е пало на памет. И Радјка ти увелико њучи, боим се ђавб ће е одијет.

О

оазгймйт, -йм свр. постати азгиман, јак, обестан. — Оазгймило дијете, ујапрачило се, гледа увелико ђевбјке.

обалит, обалим свр. I. оборити, победити некога у рвању. — Ђкали смо се вадан и ја сам њега обалио петнае пута, а он мене само једном. II. ~ се порвати се. — Ајмо да се обалимо, да видимо ко е јачи. 2. пасти. — Слаб она зидар, обалила се једна лит от куће.

обалежйт, -йм свр. I. упрљати некога или нешто балегом. — Шаруља ме обалежила док сам ју музла. II. ~ се избацити измет (о животинама). — Жујка се вадза обалежи у варенику ил ногом преврне штругљу.

обалыват, -љуем несвр. I. обарати, побеђивати некога у рвању. — Обалывао е све редом, док није најшао на Ђока. II. ~ се рвати се. — Болје би било да учите, но што се обалвете.

обашкат (се), обашкам (се) свр. в. обашурит (се). — Обашкао Мило нечијег а пса, не миче се испрет куће.

обашурит, -урим свр. (обично о животињама) I. припитомити, размазити; исп. обашкат. — Обашурио Ђоко некакве мајке. II. ~ се припитомити се, навићи се на ђуде; исп. обашкат се. — Ова е мајка йспрве била дивља, а сја се обашурила.

обезвдлйт, -йм свр. изгубити вољу, постати безвољан. — Изгубио е три мушка ђетета, па е обезвдлио и клднуо.

обејанит -анйм, свр. објавити, огласити, обнародовати. — Вљеридбу су веј обејанили, сигурно ће убрзо и свадба. Ка се вљеридба обејани, не ваља ни свадбу дуго одлагат.

обуриват, -ивам несвр. *обуравати*. — Обуривају ђеца камење нис прло.
оварисат, -ишѐм свр. *снаћи се у неком послу, схватити*. — Чим сам му показао како се то ради, одма е оварисао.

овардсат, -ошѐм несвр. *окречити*. — Овардсао сам двије сдбе. Боро е овардсао кћу, остало му е још вара, па му тражи, биће и за тебе.

оватанит се, -анѐм се свр. *скућити се*. — Бљеу се прилично оватанѐли.

овршина ж слојевѐ сена на врху стога који су изложени киши и трулежу; исп. површина. — Ко лијепо жѐне сѐјено, овршинѐ нѐма ни једно наруче, но одма наступѐ лијепо и зеленѐ сѐјено.

огалатит, -ѐм свр. I. *учинити гадним, одератним, огадити*. — Брат му е само така лѐб, а бн вели да га е огалатио. II. ~ се I. *огадити се, загадити се*. — Узми то у руку, јадан, не бј се, нѐј се огалатит. 2. *избацити измет, упрлати се изметом*. — Очисти овд дијете, огалатило сѐ.

огарат, -ам свр. I. *упрлати чађу, гарју, огаравити*. — Чувѐ, не огарѐ кошуљу. II. ~ се *упрлати се чађу, гарју, огаравити се*. — Огарѐо си се нѐчим по образу.

огаглѐт, -ам свр. *оуглати*. — Огаглѐо е бн, вѐчи не вѐчи — ништа не помажѐ.

огањ и огањ, огна м (поред уобичајених значења: “ватра”, “велика врућина, жега” и “висока телесна температура”) *акутно запаљење коже у виду плика на уснама, грозница*. — Бљѐше му искочио велики огањ по устѐма.

оглавина ж одрана кожа са главе неке животиње. — Ову оглавину ти нѐте примит, њу посијеку, па мљѐрѐ без нѐ.

оглибат, -ѐбам свр. *упрлати*. — Ћто си оглибао капѐт. Пао сам и оглибао књѐгу. II. ~ се *упрлати се*. — Чимѐ си се то оглибао? Оглибао сам се ка сам ђѐрао крмѐд.

огабан, -јна, -јно пун, *угојен*. — Радун је вѐзда био огабан, а сестра му е мрѐшава ка грана.

огоит, огаѐм свр. I. *угојити*. — Огаѐла сам двоѐ крмѐди. II. ~ се *угојити се*. — Огаѐо сѐ послѐје аперације.

ограбуљат, -уљам свр. 1. *покупити грабуљама*. — Ограбуљѐла сам сѐјено из заноге. 2. *награбити што више новца или материјалних добара*. — Та е нама сву државу ограбуљѐо.

огрдит, огаѐм свр. *ојадит*. — Јѐдва смо огаѐдили и покосѐли ливѐду, нијѐсмо више кадри.

огрѐт, огаѐм свр. *постати грдан*. — Вѐља е то мѐка ка чѐк остѐра, па опрѐди и огаѐди.

огриз, огризем свр. *искусити много мука, невоља, јада, пропатити*. — Ја сам за вријеме рата огризао и ками и дрво, само што ме нијесу тенкови газили и не могу се доштити јаду како остадо жив.

оргизавит, -авим свр. *упрљати садржајем из црева (приликом клања стоке)*. — Прекиде се пријево и оргизави месо.

огријешит, огријешим свр. *намучити се*. — Дијетџ ми огријеши босо. Огријешити ми брџа ваздан гладна.

огустит, огустићим свр. *учинити нешто густим*. — Ожидио си овај качамак, боље да си га огустио

ода, одџ ж *скитница, луталица, доколчар*. — То е, велџ, била некаква ода свијецка, само што е врзало и лажало љуђе, а нијад ништа није радило.

одавлџ (често с партикулама -н и -к) прил. *одавде*; исп. одовле. — Ја им наредим да урадџ одављен довлџен, а они не урадџ ништа.

оданлџ (често с партикулама -н и -к) прил. *оданде*; исп. одонле. — Оданлџ често лаџ лисйца.

одаврџат, -рџм несвр. *одгонити, терати*. — Шпиро Радоњин одавирџ рџ говџда, али му увџчџ свџко пријави. Наши старџ су непослушнџ жџне одавирџали.

одаврџјџет, одаврџџм свр. *отерати, одагнати*. — Треба тџбе одаврџјџет от кућџ, па би мџрао радит. Нџма кџ да чува говџда, па и ујутру одаврџџмо у Баљ, а увџче идџмо за њи.

одбџшан, -шна, -шно *који није присан, одбојан*. — Старџ ми је сџн маљо одбџшан, а млађи трчи окџ свџкога свџга. Сџстра му е милџкрвна, а он је, бџгме, нџкако дџста одбџшан.

одбџчит, -уџчим свр. *отцепити, цепањем одвојити*. — Одбџчи ми мало нџвинџ, да савџјџем цигџр дувџна.

одвџдат, -идџам свр. *одврнути*. — Одвџдао сам ову виду, нџ овџј не могу ништа.

одговорџт се, -брџм се свр. *наћи изговор, изговорити се*. — Мџрао сам му учџњџт, добрџме чоџку сџ тџшко одговорџт. Не могу му се одговорџт нијкако.

одгомбџљат (се) -сљџм (се), свр. *јџдва, с муком отићи*. — Идџм на Андријџвицу ако бџднџм кадар одгомбџљат. Ојдо на ливџду да видџм шта радџ косџчи — ако се мџгнџм одгомбџљат.

одгузџљат, -сљџм свр. *отићи или отрчати гузџљајући, заносџћи стражџњицом*. — Куд онџ Јџвто одгузџља?

одељџак, -џка м 1. *ближи рођак који се одвојо из кућне зајџднице*. — То е кућа напџга брџта одељџака. Овџ е ливџда Јџкџвога сџна одељџака.

2. *рођак који је променио презиме*. — Фатићи и Нбџовићи су оделаџи Губеринића.

одер, одѣра м *неки тежак, напоран рад*. — Ово е данас био одер. Ко-сидба е, јадан, одер.

одигнут, -нѣм свр. *одселити се*. — Ђед му е одигн у Метџију.

одизџт, -иџѣм несвр. *одселавати се*. — Из Метџије наши сиромѣси одижу сваки дан.

одјавит, -ѣвим свр. 1. *отерати, одвести стоку на пашу*. — Одјавили су краве на попѣсаџ, пѣ нѣкако да дојавѣ да и помузѣмо. 2. *отићи (о стоци)*. — Одјавише ђвце преко горе, потрчи да и врнѣш. 3. погрд. *отићи*. — Одјавише ми ђѣца на ѣдник, пѣ нѣкако да дојавѣ.

одједамѣн прил. 1. *у исти мах, одједном, одједанпут*. — Он одједамѣн мѣже ѣѣс јѣгње. 2. *изненада, неочекивано*. — Ми вечѣрамо, кад одједамѣн пѣче пѣшка.

џдник м *одлазак*. — Нѣма ми џдника за Берѣне док не спрѣмим нѣшто ђѣци да понѣсѣм.

џдовлѣ (често с партикулама -н и -к) прим. *в. одавле*. — џдовлѣ сѣ оселило млого нѣрџа.

џдовушњи, -ѣ, -ѣ прил. *с ове стране*. — Из Андријевицѣ би се лѣшнѣ одило у Пећ да нѣје одовушнѣ Ругџво.

џдонлѣ (често с партикулама -н и -к) прил. *в. оданле*. — Не смѣјем га пуштѣт самџга ни џдонлѣ џнлѣ.

џдонушњи, -ѣ, -ѣ прил. *с оне стране*. — Наш Ком је одовушњи, а кѣчки џдонушњи.

џдреѣвит, -ѣвим свр. *искрзати се, похабати се*. — Блѣше ми капџт џдреѣви џко рукавѣ.

џдрѣтѣт, — ѣм свр. *одрадити неки тежак, напоран посаџ*. — Одрѣтѣтѣ сам јѣ три млѣсѣца у тунѣл Бѣдош код Нѣкшића, а сваки дан сам брѣџѣо маџџм.

џдртѣ бѣудала ж *потпуна будала*. — Онакѣ џдртѣ бѣудалѣ ми нијѣсу џчи виѣеле.

џџмѣт, -ѣм свр. 1. *избаџити из главе, заборавити*. — Откако сам отишѣ из Андријевицѣ, џџмѣо сам сваѣѣ. џџмѣ тѣ, ђѣто, док нијѣси џџбио што траѣиш! 2. *преболети, прежалити*. — Имѣо сам брѣта, али сам га џѣвно џџмѣо — сѣтѣрио се за врѣјѣме рѣта, убѣили га нѣѣ.

џџсек, -ска м *в. подртина*. — Виѣи кџлик џџсек мѣса пѣједе.

џџрѣмаџ и џџрѣмѣк -мѣка м 1. *в. баврк*. — Душан блѣше џџрѣмаџ, мџгѣше пушку да нѣси. 2. *крупно, јѣдро мушко џѣта*. — Кад је био бѣба,

Горан бљеше ождрмек, а румен ка јабука. 3. *младунче домаће животиње*. — Тэле йма дџста да пџсџ, па е тџ, маџала, вељй ождрмек.

ождрмчџд ж зб. *им од ождрмче*. — Мйлџва ождрмчџд ништа не уче, цабе йду у школу. Рџдосава држй све некаку бџзайрну ождрмчџд, а ништа да се помузе.

ождрмче, -ета с (супл. мн. ождрмчџд) 1. *дете од петнаестак година*. — Онџ Јџкџво ождрмче дџбро учй. 2. *напредно, крупно дете*. — Нџма јџш гџдину, нџ тџ е, маџала, ождрмче. 3. *подрасло младунче стоке*. — Йма јџдну краву и јџдно ождрмче.

ожиџит, ожиџйм свр. *учинити нешто житким*. — Ожиџйо си овџ качџмак, бџље да си га огуџйо.

ожијџват, ожијџвам несвр. *много, превише, сисати (о телету, шаљиво и о детету)*. — Мйчи тџ теле да не ожијџва више. Дџста ти је маљй ожијџваџ, препосџће се, па ће повратит.

ожулит, жуљйм свр. I. *огулити, џлуштити*. — Нџко ми је жуљйо дџије бџкве за мџзгу. II. ~ се *огулити се, џлуштити се*. — Сагорйџ сам от сунца, па ми сџ жуљйла кџжа по раменџ.

озглијџдит, -йјџйм свр. I. *озледити*; исп. *позглијџдит*. — Ударйџ га мачуџџм и дџбро озглијџдйџ. II. ~ се *озледити се*; исп. *позглијџдит се*. — Игрџо сџ некакџм талијџнскџм бџмбџм, па сџ озглијџдйџ.

озймџк, -мка м 1. *мушко теле у другој години живота*. — Дџбар ти је овџ озймџк, бйће тџ сйлан вџ. 2. *шаљ. мушко дете које сиса 2-3 године*. — Што овога озймџка не одбйјеш от сйсџ?

озймџча ж *врста вџома касне дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

озймџчна која остане јџлова за годину дана па се и зими музе (о крави). — Дџбрџ е што е овџ крава озймџчна, да џџца ймају капљу варџнке.

озймџчниџа и озймџчниџа ж *крава која остане јџлова за годину дана па се и зими музе*. — Шта џуџйш ка озймџчниџа! Ймам дџије озймџчниџе.

озймџка ж *е. озимкуља*. — Продадо јџдну озймџку да му купйм одијџло.

озимкуља ж *женско теле у другој години живота*; исп. озймџка. — Ову озимкуљу оставй за напредџк, а стару краву мйчи.

озймче, -ста с *теле (било мушко било женско) у другој години живота*. — Овџ озймче ти је прџгйло. 2. *шаљ. дете које сиса иако има 2-3 године*. — Вама овџ озймче јџш пџсџ.

озуђуриџ, — йм свр. *ослабити, измршавити, оронити*. — Озуђуриџ е џво некџ дџба, ништа од џџга нџма.

ојџвашиџ, -йм свр. *постати слабију, јењати*. — Кйша е ојџвашиџа.

ојадит, ојадим свр. *урадити* (у емотивном говору, у сажалењу, иронији, често о невестини раду). — Могу ли они старчеви што урадит и ојадит?

ојадуља ж а. *јада*. — Негде, ојадуље, да уче, па те чуваат туђа говеда.

ојужит, -им свр. 1. *отоплити* (под дејством јужног ветра). — Ојужило е, па не морамо млого налагат. 2. *омекшати* (о снегу и леду). — Ојужило е снијег, па е мудар и тежак — може лако да кренѐ усав низ ова точила. 3. *фиг. постати блажи, попустљивији*. — Био е некад бпасан професор, а сад је и бн ојужило.

окарабојат, -ам свр. *обојити у црна*. — Окарабојали смо сукно и продали га.

окастрит, -им свр. *окресати*. — Окастрио сам све врлике, можемо да и искидамо за кбце.

окатунит, -уним несвр. I. 1. *настанити на катуњу*. — Блѐше Бдгић окатунило зѐта, иако му зѐт немѐ право да издижѐ у нашу планину. 2. *окућити*. — Милош окатунило синове у Беране, сваки има кћу. II. ~ се 1. *настанити се на катуњу*. — Блѐу се неки Коњушани окатунили у Мојанску рјѐку. 2. *окућити се*. — Начинѐли новѐ кће, окатунили се — бблѐ бит не може.

окалит се, окали се свр. *напасти се младе траве (о овцама)*. — Овѐ су се бвце окалиле, па негѐ да йју сјјено.

оквасит, -им свр. у изр. *оквасит уста а отријет*. — По цио дан йје јабукѐ, а мене не да ни да оквасим уста.

окебѐсит, -им свр. I. *опустити, отромбољити*. — Нѐшто блѐше окебѐсийо рйла. II. ~ се *обесити се, опустити се, отромбољити се*. — Пропао млого, она се рбѐа окебѐсила ниж њѐга.

окѐљит се, окѐљим се свр. *иронично се осмехнути*. — Што се тѐ бкѐљй, тй кѐ да не влѐрујеш у овѐ што ти причѐм.

окинут, -нем свр. 1. *изазвати на слузкожи или кожи осѐћај нарочите врсте бола, надражити*; исп. *оклапит*². — Окинуо га сапун док сѐ купао, па плачѐ. Не отвѐра бчи, да те не окинѐ сапун. Посѐкла сам прѐ, па не смйјем да перѐм, да ме не окинѐ сапун. 2. *нагло почети, ударити (обично у плач)*. — Пр. в. под напуњат.

окламишит, -ишим свр. *пеј. појести до краја*; исп. *покламишит*. — Окламиши онѐ мало лѐба и сйра и бјде.

оклапит¹, -им свр. *јако ударити, треснути, клепити, ошинути (некога нечим)*; исп. *клапит*¹ — Пуштио сам га да ми се примѐкнѐ, па сам га дѐбро оклапио.

оклапит², -им свр. *а. окинут (1)*. — Држао сам ораѐ у нѐдра, па мѐ оклапила кѐра.

оклапџша ж *в. клопоћесина*. — Андрија е био таква оклапџша да е мого̄ јагње за рџчак да изије.

оковџт се, окуем се свр. *доживети дубоку старост*. — Оковао сам се, сине, није шала — веј стб гддинџ, а неће дџша да испадџ, ођу да досадим свакоме своме.

околдџрит се, -џрим се свр. *в. потколдарит се*. — Са̄ су се џни околдџрили, џчи би ти извадили један за другџга.

џколийш м *брашно које остане око воденичног камена*. — Покупи џколийш, ваљаће ти за кокошке.

окомиџнат, -иџџам свр. *одвојити зрна са кукурузног клипа, окрунити*; исп. окомишат (2) — Ђјмо да окомиџамо мало коломбџна, треба самљет мало више, е ни је нестџло мливо.

окомишат, — ишџам свр. 1. *извадити орахе из зелене џуске*. — Окомишао сам орае и џзнио да се суше. 2. *в. окомиџат*. — Ђјте, џце, окомишаће мало коломбџна, да однесем у вођеницу.

окомџљит, -џм свр. *снуждити се, сневеселити се*; исп. омуздрит. — Шта ти је, што си тџко окомџљео, не смџјеш се подат никаквџ мџци, нџ бџдни јуџак кџ што ти приљичи. Нешто е окомџљео ево неки дан.

окопијерџт се, -џјерџм се свр. *опоравити се, придићи се, живути*; исп. окопијернут се. — Сви смо мџслили да ће умрџјет, а џн се џкопијерџ. Колџмбоџ се био вџс усџкао, ал се окопијерџо чџм смо га навадили.

окопијернут се, -џјернџм се свр. *в. окопијерит се*. — Тетка Рџжа се пџслије џблести окопијернула.

окопиљит (се), -џљџм (се) свр. *донети на свет младунче (о младим превремено спареним женкама животиџа)*. — Баља е окопиљила лијепо јагње. Ове гддинџ су ми се окопиљиле двије јуџице.

окосџт се, окџсим се свр. *оштро рећи, обрецнути се*. — Јџ му лијепо причџм да му се џевџка здџмџла са сџном Миљџновијем, а џн ти се џкосџ на мене.

окрашеница ж *недела (у клетви)*. — Тако ми светџ окрашенице — јџ за тџ знала нијџсам.

џкрџт м *окретна игра*. — Јџ џевџкама не дам да џграју џкрџте, нџ само морџвац и кукуџеж. Ранџје се за џкрџте није ни знало.

џкријек м *врста зелене алге која густо расте по устајалим водама и камењу поред тих вода*. — џкријек је дџбар за џзгорије, кџт се привџје извукџс џгањ. 2. *преа зелена трава кад снег у пролеће окопни*. — Дођџтиле се џвце овога џкријекџ пџ им се не џје сџјено.

окрџљак, -љка м *део, парче крље (1)*. — Бачите два-три окрџљка у џгањ.

окрџит, -џџм свр. 1. *изрезати секући округ (о опути)*. — Нико не умџје лџпше окрџит опуте нџ Рада Стџнишина. 2. *одсећи већи комад*. — Окрџџ

му тога лѣба, гладан је. 3. *много појести*. — Мѡже Гѡлуб Аѡсов да окрѡи мѣса за тройцу. 4. *гласно пустити ветар, пунути*. — Мѡже Влáдо да окрѡи кá ѡкакво клѡусе.

окрѡни, -á, -ѡ в. *окрѡи*. — Тѡ не постѡи на вáс окрѡни свѡјет.

окрѡнѡи, -á, -ѡ в. *васцели, цео*; исп. окрени. — Такѡ будалѡ нѡмá у вáс окрѡнѡи свѡјет.

окѡлит, -им свр. *ослабити, измршавити*. — Видѡи сáм Радѡна, блѡше нѡшто окѡлио.

олијѡпит, олијѡпим свр. *облепити, обложити, прекрити (блатом, малтером, балегом и сл.)*. — Кошáру смо олијѡпили бáлгѡм.

омѡват, омѡвáм несвр. исп. омѡјеват I. *умивати*. — Мáма омѡвá Бѡрку. II. ~ се *умивати се*. — Ёно и на тѡчек ѡе се омѡвáју.

омѡјеват (се), омѡјевáм (се) несвр. в. *омиват (се)*. — Нѡтѡ хѡца ујутру да се омѡјсвáју, пá и јá омѡјевáм.

омѡрнáт, омѡрнáм свр. *постати миран, смирити се*. — Дијѡте Мѡлѡво бѡло е хáвѡ, а сáт сѡ срѡло и омѡрнáло.

ѡмит, омѡјем свр. I. *умити*. — Омѡ, јáдна, ову хѡцу, глибáва су. II. ~ се *умити се*. — Ђе ѡу се ѡмит?

ѡмрáзa ж *мржња; завада*. — Он је створѡи ѡмрáзу у сѡло.

ѡмрáзан, -знa, -зно *омрзнут, омражен*. — Остáо е ѡмрáзан код нáрѡда. Кáми ѡмрáзнѡме.

омрѡциниѡт, -им свр. I. *урадити нешто с тешком муком, једва*. — Десе дáнá е косѡ онѡ мало ливáдѡ, једвá е ѡмрѡциниѡ. II. ~ се *липсати*. — Прикѡлѡи тѡ ѡвцу, да се не омрѡциниѡ.

омрѡчениѡк м. в. *јадо*. — Остáо е, омрѡчениѡк, без ногѡ.

омрѡченица ж в. *јада*. — Нѡ удáдѡ се, омрѡченица, нѡ ѡста сáма у ову шѡму.

омрѡчит, -им свр. I. 1. *урадити (у емотивном говору, у сажáлѡњу, ирониѡно, често о негѡштом раду)*. — Цѡ дáн кѡси, а нијѡ омрѡчио ни три ѡтѡса. 2. *учинити несрећним, унесрећити*. — Убѡише ми дијѡте и омрѡчише ме за цѡи вијѡк. 3. *казнити или укорити некога*. — Штa си ѡвѡ учинѡи, омрѡчише те тáта кáд дѡђѡ. Омрѡчио мѡ, свáшта ми је рѡкá. II. ~ се 1. *нанети себи невољу, неугодност*. — Пѡбѡкá сѡ сѡкѡрѡм по нѡзи — омрѡчио сѡ. 2. *изложити се неугодности, невољи*. — Немѡ се омрѡчит да му позáјмиш пáре, Бѡг знá кáд би ти и врѡѡ.

омрѡчѡља ж в. *јада*. — Идѡ, омрѡчѡља, свáкѡ јутро у Андријѡвицу и нѡси варениѡку низ онѡ крше.

омѡздрѡит, -им свр. в. *окомѡлит*. — Не знáм штá му е, теке овѡјá дáнá е нѡшто омѡздрѡио. Мѡило блѡше нѡшто омѡздрѡио, нѡмá онѡ шáлѡ и ѡнгѡ кá што е научѡи.

омуњит, **омуњим** свр. ир. *лоше урадити*. — Бџме си овџ добро омуњйо! Бойм се да тџ не омуњйш.

омуџак, -тка м *шумиџа насред ливаде*. — Чијџ е онџ ливада тџ е онџ омуџак јелџвинџ навр њџ?

онекџдрит, -џдрйм свр. *изгубити снагу, онемоћати*. — Онекџдриџ сам, пџ не мџгу да рџдйм.

онџвечери прил. *прексиноћ*. — Врџули су се онџвечери.

онџдит, **онџдим** свр. и несвр. 1. *обавити, обављати неки посаџ*. — Раџе е Борйќи онодиџ ишчаш, те сџ сирџга џпрла нџ ногу. Раџе џдобро онџди овџ ишчџше. 2. вулг. *обљубити, обљубљивати*. — Бой се да му нџко не онџди жџну. Онџди је ко стйгнџ.

ономџдне прил. *прекјуче*. — Отишли су ономџдне у Бидград.

џпара ж погодак у игри гудџ; *узвик којйм се оглашава тај погодак*. — џПара е ако гудџ удџри у нџчију маџугу. Кџд убџчи гудџу у казан, сви виџчу џпара.

опџнџџр, -џра м *калуп за прављење опџнака*. — Имџџ е Мџрко опџнџџр, нџ му га нџко џкраде.

опеџрит, -йм свр. 1. *изружити, испсовати, извџћати*. — Не дйрџ каштигџуље е те мџже опеџрит. 2. *казнити, оглобити*. — Пдобро га е опеџриџ судйџа за прџкршџе. 3. *покрасти*. — Сйлно мџ нџко опеџриџ.

опепџлит, -йм свр. у изр. *не да ни опепелит неће ни да чује, не да ни реч о томе да се проговори*. — Покџшаџ сам да се измйрймо, али џн нйје дџо ни опепџлит. *ни опепелит ни начети, ни почети (кад је реч о обаџању неког посла)*. — Прџџџо сам да разбйјем овџ дрво, али тврџо, пџ ни опепџлит.

опиљугат, -угџм свр. 1. (некога или некоме) *украсти више или много ствари, опељешити*. — Немџ да те нџко кџд зџспџш џ вџз опиљугџ. Опиљугџли су му све што су нџшли у кџћу. 2. *покупити, однети*. — Опиљугџли смо свџку јџбуку, нџмџ испџд њџ ни јџдна.

џплаза ж в. оплазџк. — Мџќни лопџтиџџм тџ џплазу. Не остављџ тџ џплазу, нџ узџри и џџ.

оплазџк м исп. **оплаза** и **оплазина** 1. *великџ грудџа земље која остаје иза плугџ при орању или се задржи на ралу*. — Влажна е земљџ, пџ остају велиќи оплазџци. 2. *уски појас непооране земље*. — Пџдри јџш овџ оплазџк.

оплазина ж в. оплазџк. — Слаџо џрџ, све остају оплазџине за џйм.

опластит, **опластйм** свр. 1. *покупити сџно и здџнути у пластове*. — Опластйле смо све онџ што е јучџ покџшено. 2. *скупити много материјалних добџра, опљачкати*. — Нџќи су ни свџ државу опластйли, затџ смо свџкџ осирџмџшили и пропџли.

опљени́т, -им свр. *скинути кашиком и појести пену с тек помуженог или узаврелог млека*. — Ко чува варенику да не прекрпи, он ју последије опљени.

опогани́т се -им се свр. *избацити измет*. — Опоганила се некаква пдган урѣд пртине.

опорина ж *трбушни и слабински мишићи брва*. — Опорине су никакво месо, но добре су и дне кад нема болѣга.

опороди́т се, -ѡдим се свр. *родити дете, породити се*. — Снаа јој се опородила. За три неђеље трѣба да се опорѡди.

оправѣ́т, -им свр. *послати, упутити*. — Оправѣо сам дијете у дућан да купи мало гаса.

опрѣ́т, опрѣ́им свр. (само уз огрѣт) *не моћи се, због старости, уздржати од пуштања гасова*. — Остарѡ, па опрѣио и огрѣио.

опрѣ́гати, -ѣћем свр. *много појести*. — Виђе ли колико онѡ мѣчкѡна ѡпрѣга, колико дрѡгија троица.

опрѣ́зит, опрѣ́зим свр. *в. распрѣзит*. — Један војник блѣше опрѣжен од баѡачке мѣне, али га аперѣсаше и спѣсише. Опрѣзила ми је крѡва Петрѡву крѡву, те смо е мѡрали заклат.

опрѣ́лит, опрѣ́лим свр. *прекрити у танком слоју (о снегу)*. — Ају, ѣво нѡнас опрѣлио снѣјег, а ја видѣим — сву нѡј ми зѣма.

опрѣ́пуљат, -уљам свр. *заскочити при парењу (о петлу)*. — Опрѣпуљаѡ кѡкѡт кѡкошку. фиг. Јѡк е, изглеѡа, опрѣпуљаѡ Милѣву.

ѡпрѣ́т, -а, -о *тврдоглав, крут, несавитљив*. — Пѣтар је ѡпрѣт чѡек и кад он нешто заинѡаѡи, узалѡд је ш њим зѡрит.

опрѣ́чит, -им 1. *распалити, ѡжећи (о ватреном оружју)*. — Таман се помѡлисмо из горѣ, а ѡно ѡпрѡи митрољез по нама. 2. *снажно ударити, ѡдаламити*. — Опрѡи ме она бѡдала по глави. Валѡ га е ѡбро опрѡио.

опу́ват, опу́вам свр. 1. *одувати*. — Ако пѡкне вљетрина, опуваће ти откѡсе ка онѣ годинѣ. 2. *фиг. појести до краја, све, смазати*. — Он, кад огладни, мѡже опуват качѡмак за двѡ минуѡа. Шѡто блѣше ѡстѡло од вечерѣ, дође Драго гладан па све опува. 3. *фиг. покупити све, покрасти, ѡпљачкати*. — Најѣ војска и опува све што нађе. Не ѡстави никѡме ни поѡѡву. Кат стѣгосмо на Андријевицу, наѡод веј блѣше разоружѡо Талијане, а из магазинѡ све опуваѡ.

опу́чит, -им свр. 1. *изазвати килу, раздираће трбушних мишића*. — Тукѡ га е по трѡу док га опуѡио. 2. *јако заморити, сатрти радом*. — Опучи ме Мѣлета ѡѡрајући ме да кѡсим по цѡо дѡн. II. ~ се 1. *добити килу, исклавити се*. — Опучио сам се уѡчи Бѡжића, а аперѣсали су ме по Васкрсу. 2. *јако се уморити, сатрти се радом*. — Опучио сам се док сам покѡсиѡ ѡѡелину.

опшáпит, опшáпим свр. *обухватити рукама; обухватити прстима једне руке*. — Мòж ли опшáпит ову б'уку? — Мòгу и прешáпит. Тàнка ли ти је рúка, ёво, лáко ју мòгу опшáпит.

брá (обично поновљено) *узвик за вабљење коза*. — Сáмо им вíкни брá, брá и онè тè ти ðмá дбј.

орáпотиња́т се, -áм се свр. *добити јаку кијавицу*; исп. оропотињат се и орофијат се. — Одмáкни се од мéне, да се и ти не орапотиња́ш.

орези́љит, -и́љим свр. *обасути погрдама, изгрдити, испсовати, наружати*; исп. изрези́љит, нарези́љит. — Бóсá ме ни крíва ни дужна ðрези́љий пред лју́ђима.

ори́нут, -нèм свр. *очистити лопатом*. — Ори́нуо сáм кошáру ће лежè ðвце. Ори́ните зèмљу окò ку́ће док се ни́је са́йла.

орјат, орјáта м *насилник, дивлáк, зао човек*; исп. орјáтин. — Їмá сирòта чоéка некаквòга орјáта — крв јòј пòпй.

орјáтин м в. *орјат*. — Од оногá орјáтина не мòжемо жíвљет.

брло м *орао*. — Їш, брлò те завр́га! (Лијева Ријека; иначе, око Андријевице је брá: Пòнесе ми брá кòкота).

ороли́ја ж *крупна ствар или биће*. — У ту гòру дòсад ни́је турáна бекíра, ту су јèле некакве ороли́је, ймá у по јèдну десет кубни́кá. Овè нáшкè крáве су мálè, а овè држáвнè ороли́је ни́јесу за овè нáше стрмендáће.

оропоти́њат се, -áм се свр. в. *оропотињат се*. — Не йди бóс, да се не оропоти́њаш.

орофи́јат се, -áм се свр. в. *оропотињат се*. — Ї, пá ти си се, јáдан, дòбро орофи́јáо!

осáмнут, осáмнè свр. *осванути*. — Јучè е осáмну́ла слáна. Дошá е при́је нò што е осáмну́ло.

освљетлèћий, -á, -è *светлећи*. — Ђèрáли су и освљетлèћийема мèктовима.

осèбит, -а, -ò 1. *чудан, на своју руку*. — Вòјо е осèбит чоéк, ни́кад му не знáш како ће да окрèнè, наопòсло или унáопáко. 2. *себичан*. Тò е некаква осèбитá фамии́ја, ðни знáду сáмо за сèбе.

оси́њак м *оса*. — Пèчише ме јучè двá оси́њака, закáчи им косòм оси́начу.

оси́нача ж *осиње гнездо*. — Не дирá ту оси́начу, испèцáтè те оси́начи. В. и пр. под ршкат (1).

оскору́пит, -у́пим свр. *скинути скоруп са млека*. — Свáки дáн оскору́пим пò кýло скòрупа.

оску́пшáт, -ушáм свр. *постати скупљи, поскупети*. — За мљèсèц дáнá е свè оску́пшáло.

осмйца ж *мера за течност: осмина литра*. — Донеси љуђима по осмйцу ракије.

осмџат, -ам свр. *зачинити јело растопљеним сиром, кајмаком и сл.* — Осмџали су качамак и ђднијели на њиву прашиоцима.

осмудит, -удим свр. *опалити, опрљити*. — Осмуди ми пламен кџсу, вљеђе и трѣпавице, али ми ђчи остаџоше здраве.

особина, особинѣ ж *онај који се особи, посебно воли, издваја од других*. — Млађи му е син вџзда био особина.

осџбит, -им несвр. *издвајати од других, посебно волети, пазити и сл.* — Ја ниједно од ђецѣ не осџбим — сва су ми једнака. Отац је Мџмира осџбио од све ђецѣ.

осџбник м *онај који се посебно воли, издваја од других*. — Средњи син му е био осџбник, нџ пџгибе овџга рџта, пџ га не мџже прежџлит.

осџбница ж *она која се посебно воли, издваја од других*. — Оља е баби осџбница, њу више вџли нџ остџлу унџџџд.

џсока ж *в. осочина*. — Из рџнициѣ му јџви некаква бџстра џсока.

осџпџџд ж *зб. им. од осопџе*. — Осџпџџд се развџку, пџ ниџкога не слџшају.

осџпџе, -џта с (супл. мн. осопџџд) *мезимџе, миљенџе*. — Мџлан је мџе осџпџе, мџе најмилијѣ унџџе.

осџчина ж *течност која се излучује, џџди из неџега; исп. осока*. — Нека ти добро изјџви осџчина џз мџса, пџ га осџли и испѣњи на тџван.

џспина ж *в. јарич*. — Изйшла ми е џспина по образу, пџ не мџгу да се обрџтџим.

осређит се, -им се свр. *усређити се*. — Осређио си се што си џзѣо стрџну.

остаџат, -џвам несвр. *плаћати, испџштати*. — Пређѣрџно сам рџџио џџо вијџк, пџ га џ старџс остаџам. Зџдџжили су не руковџиоци и сџџд нѣдџужни нџрод остаџа.

остџџе с *дирек око кога се саџџџа у стџг сџно, слама и сл., стџжина*. — Ојџо џ гору да посијџџем јџдно остџџе за сламу. Немџм остџџа, џјџо да га посијџџем.

џстрџа ж *посџџено дрџо са шпарџвима (исп. шпар 2) забџдено у земљу ради сушења пасуља, отџве и сл.* — Остаџи на џстрџе пџдџжѣ шпарџве, да ти станѣ више џтаџѣ.

осџџит се, осџџим се свр. *запасти у апџтију, безвољност зџог неке невоље или несређе*. — Рџџитељи му се осџџили, ништа не проговџрају, нџ се каменѣ по кџћи. Кџд му рекџше да му е дијѣте пџло на матџру, џсџџи се џџек, пџ не мџже ни рџјџџ проговџрит.

о^сѣтѣйт се, -ѣм се свр. *осетити потребу за супротним полом*. — Обѣтѣио се, п^а вржѣ по сѣлу.

отѣп^ат, -^ам свр. *укочити се од хладноће, утрнути*. — Отѣп^але су ми руке, п^а не м^огу да засп^учим п^уљице на кап^от.

отер^асѣйт се, -ѣм се свр. *отарасити се*. — Д^об^ѣ и зап^узн^ѣ, п^а не м^ожемо да се отер^асѣймо од н^ѣга.

откап^улат, -у^лам свр. *отићи с муком, напором, једва отићи*. — Ћедо откап^ула низ лив^аду.

откобр^лят, -р^лам свр. I. *удаљити кобр^лајући, котр^лајући, откотр^лати*. — Откобр^ляте бур^лило до вр^лат^л, п^а н^ѣмо га ун^лјет. II. ~ се удаљити се кобр^лајући се, котр^лајући се, откотр^лати се. — Октобр^ля ми се бур^лило, да н^ѣ би пл^лота, б^лјде у ком^лате.

отк^оват, отк^уем свр. (поред уобичајеног значења у кнѣж. језику "расковати оно што је било заковано"). 1. *скинути коњу потковице*. — Ст^ор^ога к^она отк^уј^у, п^а га од^вр^у у планину. 2. *фиг. напустити, занемарити некога као непоправ^лив, безнадежан случај, дићи руке од некога*. — Н^ѣга су од^авно отк^овали, п^а виш^ѣ н^ико не траг^а шта ^он пр^лч^а. Изр. о т к о в а н а б у д а л а в е л и к а б у д а л а , г л у п а к . — Т^о е б^удала ^отк^ован^а, н^ико не в^ол^л ни да га в^лд^л.

отовр^з, -р^зѣм и -р^зем свр. 1. *привремено се сместити, настанити*. — Отовр^з е на Себце. Бл^ѣж^лм из Мет^окије и н^ѣр^ам п^уна к^ола нека^ки^ја та^рач^ут^а, а р^ођ^аци ми се преп^али да не отовр^зем к^од н^и. 2. *в. ототалит*. — Зани^јем^л, п^а н^ика^ко да отовр^зѣ. Остав^ли т^л тр^тара-вр^тара, н^ѣвер^е В^укота, н^о отовр^зи јед^нм. Отовр^зи веј јед^нм, ч^ѣка те в^ѣлик^л пос^а.

отот^алит, -^ал^лм свр. 1. *проговорити (после ћутања и напрезања да се нешто каже)*. — ^Ај, отот^али, р^ѣци веј јед^нм. 2. *р^ѣчи праву ствар, без околишања*. — Отот^али, бр^ѣ, јед^нм, р^ѣци он^о што тр^ѣба. 3. *отпочети неки посао*. — Шта ч^ѣкаш, отот^али веј јед^нм. Јед^ва е отот^ал^ло да к^ос^л. Т^ѣшк^о е м^ѣне отот^алит, а кад отот^ал^лм — бр^зо рад^лм.

отрбу^лят^л, -ѣм свр. *постати трбу^лят, трбушаст, добити велики трбух*. — Б^ло си н^ѣкад мр^шав, а с^ат си отрбу^лят^л, п^а ми т^ѣ н^ѣобично в^лђет так^вога. Ст^ѣв^ова ж^ѣна отрбу^лят^лила, још м^ало п^а н^ѣ у пород^лил^лште.

отр^лјет, ^отр^ѣм свр. у изр. *отријет уста окусити нешто течно или сочно; исп. оквасит, сквасит*. — Н^лје ми род^лила н^лјед^на в^ођка, н^ѣмамо ч^лме отр^лјет уста.

отф^ркн^ут, -н^ѣм свр. *поодрасти*. — Ћ^ѣца су ми с^ад отф^ркн^ула, п^а т^ѣ н^ѣка^ко исп^лив^ат.

отф^урит, -у^рл^лм свр. *брзо отићи, одјурити*. — В^лка^смо му да прич^ѣка док ст^ан^ѣ сн^лјет, ал ^он н^ѣ послуш^а, н^о ^отф^ур^ли по овом^ѣ ки^јам^ѣту.

оћастрит, -им свр. I. *отворити широм*. — Шта си оћастрио та врата, те улази зима. II. *се раскречити се при седењу (о женској особи)*. — Оћастрила се према селу, ка да ће да га слика.

оџајдосат (се), — **ошџем (се)** свр. *окористити се*. — Нијесам о тебе никад ништа оџајдосао. Нијеси се овдга пута оџајдосао.

оџерчит, -им свр. 1. *запазити, уочити*. — Оџерчили смо једну лијепу ђевџку, оћемо да ју прџсимо за Вџа. 2. *открити нечије намере, прозрети*. — Мислио е да ми подвџли, али сам га одмџ оџерчио.

оџоит, оџита м *закуп, најам; закупнина, најамнина*. — Дао сам све ливџе под оџит.

оџиџак и **оџиџек**, -џка м *комадиџ, делиџ*. — Не дам ти ни макар оџиџак печџна. Нџма за нџга ту до оџиџек.

оџишџак, -џка м *таџи прут*. — Са џу узџт оџишџак, пџ те добро исџискџт по тиџема гџлиџема ногџама.

оџоит, оџоим свр. *ударити (прутом или граном)*. — Узми једну грџну, па оџои тогџ вола, џпџт ће да провџли котџр.

оџрџнит, оџрџним свр. *јџдва приметно се појавити, испољити и сл.* — Те нџћи џџрџни мало снџџега, нџ за нас дџста, џбука на нас ниџаква, пџ смо се уџаџили. Овџ штџца мџло наџџкла, видџш џвџе — сџмо што е оџрџнило.

оџрџкат, оџрџкџм свр. 1. *сасвим, потпуно обрати*. — Сџнџј смо оџрџкали Бџшкове црџшње. 2. *јџдним потџезом руке скинути, сџушити све лишџе с грџне*. — Слџмим јџ једну грџну, оџрџкџм лишџе, пџ сџна добро исџискџм. 3. *снаџним потџезима скинути, џљушити*. — Оџрџкџ добро ту старџ џџрбу.

оџрџнат, оџрџндџм свр. 1. *огрџсти*. — Оџрџндџо сам руџу кџ сам онџ умџло пџо са шџљџвџ. 2. *пасџџем поџести, опасти*. — Оџрџндџла ми је стџка свиџцкџ ливџде, нџће се џ ни косџ тџрат.

оџрџнџт се, оџрџнџм се свр. *очџшати се*. — Колико е безобрџзен, оџрџнџ се о мџне, а ништа не проговџра.

оџрџнушит, -ушим свр. *украсти веџу количину неџега*. — Оџрџнушили су све што су нашли.

оџрџтит, -им свр. *искористити*. — Добрџ мџ оџрџтио, узџо ми је пџџоро кџлџ дрџвџ за врџџу џџта.

џџџк м *овеџи прут*. — Умирџте се, џџџо, да не долџзим с џџџком!

оџџкаџ, -џча м *халапљива особа*; исп. оџџклиџа и оџџклиш. — Ниџко не знџ кой је тџ оџџкаџ, вџс би свиџет поџџо и мџло би му бџло.

оџџклиџа м в. *оџџкаџ*. — Вељики је тџ оџџклиџа, вџс би свиџет ограбуљџо.

оџџклиш, -џша м в. *оџџкаџ*. — Најџдоше ли се они оџџклиши?

офундат, офунда̄м свр. *пасењем појести, опасности*. — Нечија ми је стока сву орницу офундала.

офурсатит, -атим свр. *оптеретити наметљивошћу, спопадањем различитим захтевима*. — Офурсатио ме, па чини сја̄ мном шта му е драго.

очабулит, -им свр. *изеући корист, окористити се*. — Кад је гдј мѡга, очабулио е нешто от свакога.

очакмит, -им свр. *обложити чакмом, летвама*. — Очакмили смо двије сѡбе, а једну и олијепили.

очеврлит, -рљим свр. *одвојити грану од дрвета, одвалити*. — Очеврљило сам грану пуну прешања̄ и побљег̄а. Очеврљило снѡјег једну велику грану с јабуке.

очетурат, -урам свр. I. *откопрати*. — Очетура̄ овѡ бурило до врат̄а. II. ~ се *откопрати се*. — Ако те млатим, очетура̄неш се низ овѡ брѡјег. Немѡ тѡ бурило да ти се очетура̄.

очешагјат, -ијам свр. *чешагијом очистити осушено блато и прљавшину с коже и длаке крупне стока*. — Изгубили смо чешагјје, па немѡмо чѡме очешагјјат кобилу.

очикарит, -им свр. донекле погрдно 1. *отићи, одселити се*. — Кошѡјје јутрѡс очикарише за Берѡне. 2. *одселити некога*. — Издѡг̄а у туђу плѡнину, па су га очикарили.

очѡпшит, очѡпшим свр. *изоткидати, изодваљивати ситне делове на нечему*. — Очѡпшила ђеца некаквијема чивѡјама малтер сја̄ зѡда, свѡ су рупе начињѡла.

очупат, -ам свр. 1. *ошишати било како*. — Ва̄с сам зараст̄а, нѡ немѡ ко да ме очупѡ. Очупѡ тѡ дијете нуларицѡм. II. ~ се *ошишати се било како*. — Очупѡо сам се код Богѡшевија̄.

очуручит, -им свр. I. *преморити напорним радом*. — Јѡтѡс су га очуручили у косидбу кѡ свѡкѡ гѡдинѡ. II. ~ се 1. *преморити се од тешког, напорног рада*. — Очуручили смо се данѡс радѡћи, а ништа се не познаѡ. 2. *прејести се*. — Очуручио сам се јагњѡћегѡ печѡња. 3. *потући се*. — Ђиро и Стрѡдо су се ту скѡро добро очуручили.

ѡшац, ѡшца м *направа која се састоји од граца и више за њу привезаних замки од коњске длаке за хватање птица*; исп. ошца. — Бѡжу се уѡѡтила крѡштаница у ѡшац.

ошишѡница и ошишаница ж. 1. *в. алајка*. — С онѡм ошишѡницѡм ни сѡло не мѡже изѡйс нѡ крај. Онѡ ошишаница ѡсрамотѡ поштѡнѡ брѡство. 2. *љута и зла женска особа*. — Каквѡ е онѡ ошишаница Ивѡнова — нѡ јад јѡј свѡнуло.

ошишкѡт, -ам свр. I. *ошишати до главе*. — Ошишкѡла мѡ грдно, па су остѡле брѡзде од маказѡца. II. ~ се *ошишати се до главе (код фризера*,

бербера). — Учитељ ни је рѣкѣ да сви дођемо ошишкани. Ошишкао сам се код брица.

ошишуља ж *в. јада*. — Не можемо живљет од Јокѡвѡ ошишуљѡ.

ошѡгѡт се, -ѡм се свр. *ошугати се*. — Ошѡгѡла су ми се ђѡца, пѡ мѡрам да и лијѡчим.

ошѡњаѡт, -ѡм свр. *нагрдити, казнити (у клетви)*. — Какви сте — Бѡг ве ошѡњаѡ!

ѡшца, ѡшѡца с мн. *в. ошци*. — Милѡан мајсторски градѡ ѡшца.

II

падалѡште с *место изнад села где се у пролеће прео издиже стока, а одатле тек иде на планину, односно где се здиже стока пре повратка кући на “зимовник”, у позну јесен*. — Ми маѡо раније здигнѡмо на падалѡште навр села, ѡмамо тамо велику пѡшу.

паламаѡр, -ѡра м 1. *комад дрвета*. — Доѡати таѡ паламаѡр, пѡ проргѡ таѡ жар. 2. *већи трн, бодља*. — Извѡдите ми овѡ паламаѡр из ногѡ.

паљѡвина ж (поред обичног значѡња “паљѡње, изазивање пожара”) 1. *в. гаревина*. — На паљѡвину рѡди пшеница за гѡдину-двѡје кѡ у Метѡкију. 2. *жива, динамична, али површина особа*. — Дѡђе онѡ паљѡвина те се истандѡра, пѡ ѡјде на брѡйну кѡ што е и дошѡ.

паметѡр м *траг, остатак нечега*; исп. патариште. — Нѡстаде ми лѡтѡс кѡѡ с планине, ниѡе од нѡга ни паметѡра.

памплек, памплѡка м *крупан и развијен дечак, већ готово младић*. — Онѡ два Бѡжѡва памплѡка нијкѡга не слѡшају!

панѡзан, -зна, -зно *лоше, скромно обучен*. — Џде панѡзан, нѡма за што да купѡ нѡвѡ одѡјѡло.

парандѡс, -ѡса м изр. *у чинит (нагрдит) у парандѡсе в. отиј у тиринте (под тиринта)*. — Учинѡћу те свѡга у парандѡсе. Нагрѡио га свѡга у парандѡсе.

парѡнѡик, паринѡѡка м *комадић тканине; дроѡак, рѡта*. — Обукѡ сам га од главѡ до пѡтѡ, а он се за неѡѡљу дѡнѡ учинѡио вѡс у паринѡѡке.

партѡљ, -ѡља м *најнеопходније кућне ствари*. — Нијѡсмо стѡгли ни партѡљ да ѡзмѡмо, јѡдва смо спѡсѡили гѡлѡ дѡше да не вулентѡри не покѡљу.

пѡрука ж само у изр. *на паруку под руком, на дохват руке*. — Тури таѡ алѡт на пољѡцу, нека ти је вѡзда на пѡруку.

пѡс, пѡнѡм свр. *пасти* у изр. *пас (ка пас) на шапе*. 1. *изгубити моћ, утицај*. — Сѡд је пѡо на шапе, а нѡкад је судѡио и

млоѓе у црно завио. 2. *молити за помоћ*. — Пањућеш ти мене на шапе.
3. *изнемоћи, оронути*. — Пао е ка пџс на шапе, не мџже више никуд.

паџалук, паџалука м *пакост, злоба*. — Осушио се од гџлџга паџалука, ако нема коме другџме, мисли злџ самџме себе.

паџан, -ана м зб. *опак, лош, пасји сој, врста људи*; исп. паџанија. — Паџан је тџ, јадан, главу би чељадету обџкли. Не мџже поштен чџек да опстанџ међу овијем паџаном.

паџанија ж в. *паџан*. — Бандџрани су велика паџанија.

паџињаќ м *пасји измет*. — Пушњају пашчад, па се не мџже ка кући приј от паџињаќа. Ништа ми није гадније от паџињаќа и маџињаќа.

паџарица ж ирон. *онај који има неку малу власт*. — Сломи му рџгове Гџли џток, а био е велика паџарица, нијесмо смљџли пџснут од њџга.

паџарџште с в. *паметир*. — Пџјџ мџђед крџву Драгџћеву, није остџло од њџ ни паџарџшта. Траг им сџ одавно џтро, није остџло џд њи ни паџарџшта.

паџан, -тна, -тно *тежак за живот, у коме се злопати*. — Наше е село паџтно — далџко от пџта, а зџми удџрају велики шњџгови, па никџт прољџе да дџђџ.

паџисџт, -ишџм свр. *посустати, клонути*. — Он ради и дџн и нџј — никџд не паџишџ.

паџтно прил. *паћенички*. — ѐвђџ се паџтно жџви, село планинско, зџма дџга, а чџек мџра свџ својџм снагџм да ради, кџњ му е јџдина џдмљџна.

паџрљџца ж *паџрљак*. — Удџрио га Владо онџм паџрљџџм.

паџ прид. *непром. који води рачуна о чистоћи, чист, уредан*; исп. паџан. — Тџ е бџла паџ жџна.

паџан и паџан, -ћна, -ћно в. *паћ*. — Кат купџем сџр, вџзда глџдам да га купџм кџт паћнџ женџ. Жџна му е вџзда бџла паћна.

паћниџца ж *чџста жџна, чџстџница*. — Милџна е бџла велика паћниџца.

пафџрк м в. *баџрк*. — Милутџинов сџн блџше пафџрк ка се зџрати.

пафџрљко м *љут, напрасит човек*. — ѐпасен ли је онџ пафџрљко!

пафџрљнџт, -нџм свр. *јакџ се наљутити, скочити од џутине*. — Кџд Мџлан пафџрљнџ, блџжи му с џчи.

паџнте ж мн. *грџде на тавану на које се вџша мџсо ради сушења*. — Ёспџо сам свџ мџсо на паџнте па нек се сџши.

пџда, пџдџ ж *пџдал*. — Чџек јџј није виши џд двије пџде. Колицко е онџ дијџте, нема у њџга ни три пџде.

педарџ се, -џм се несвр. 1. *скакутати, поскакивати*. — Коџ се онџ педарџ преко ливџдџ? 2. *љутити се*. — Шта тџ је, шта се педарџм?

пџка ж у изр. остала ми (му и сл.) је пџка *криво ми је, жоџо ми је*. — Остџла ми је пџка на тебе што ме не пџзва на свџдбу ка си жениџо сиџа, а јџ сам тебе увијек звџо на весџља.

пџкара ж (поред уобичајеног значења “радионица за печење хлеба и продавница хлеба”) *рерна*. — Тури мало компијерџ у пџкару.

пексијџн, -џна м *немирно, нестџшно дете*; исп. пексимет. Овџ дијџте Рџдошево вџликиј је пексијџн.

пексимет, -имџта м в. *пексијџн*. — ѐ, шта ће да се рџди од овијџ пексиметџ, по цџо дџн и стој туџањ и виџка.

пџњџт, -џта м 1. *натруџо пањ*. — По цџо дџн беџди на јџдан пџњџт. 2. *фиг. стара особа*. — Не мџгу остџвџт овџ двџ пџњџта, а отишџ би у свијет.

пепељџша ж *име кокошки пепељасте боје*. — Пџнесе ми лисиџца пепељџшу.

перџе с (поред обичног “орган за пливање код рибе”) *лопатица на воденичном колу*. — Нџјтеже с начињет перџџа.

пџрчин, пџрчиџна м 1. *пеј. коса*. — Пошишкџ се, јџдан, скиџни тџ пџрчин. 2. у експресивном говору: *глава*. — Погодиџо е Турчиџна првијем мџтком увџ пџрчиџна. Мџжеш тџ сџ својем злџм и цџара у пџрчин.

перчинџт се, -џм се несвр. 1. *свађати се*. — Ништа не рџдџ, нџ се перчинџју — џчи повџдише. 2. *туђи се*. — Ёно се онџ пџгџни перчинџју, стој и кџкањ и виџка.

пџткџт се, -џм се несвр. *играти се петкача*; исп. грошат се. — ѐјмо да се пџткџмо.

пџткџч м 1. *јџдан од пет каменчиђа у децџој игри “петкача”, пиљак*. — Бџчи тџ пџткџч, пџ узми неки лџпшиј. Остџви те пџткџче, дџста си се игрџла. 2. *ген. мн. игра таквим каменчиђима (пет каменчиђа), у којој се они разбацџју по подлози, а затим јџдан баџа увис, а други каменчиђ хвата у шаку зајџдно с оним баченим увис, а затим се опет баџа јџдан каменчиђ увис, а хватају два са њим, затим три, па сва чџетири зајџдно*. — ѐјде да се игрџмо пџткџчџ.

пџтко м у изр. *петко и деветко свако, разни џуди*. — Не трагџ тџ шта ти кџжу пџтко и деветко, свџчијџ слџшџ — а свџју свџђџ.

пџтљџ ж *храбра, одвајџна особа*. — Мџљџн је бџо употџн прџд очи, али је кџ рџтџник бџо пџтљџ.

петогџшкиј, -џ, -џ у изр. *виша петогџшка школа виша педагошка школа*. — Мџлиџца е завршиџла вишџу петогџшкџ школџу.

петрѠвача ж *врста ране летње јабукe*. — ОвѠ годинѠ су ми добро родиле и петрѠваче и крстѠваче.

пѠча ж *снажна, јака, черста мушка особа*. — Марко е пѠча, није лјакo ударит на нѠга.

пѠчен, пѠчена, пѠчено у изр. *печено чело храбар, неустрашив човек*. — Мирко е ка војник био пѠчено чело.

пѠвец, -вца м *особа која може да попије много алкохола*. — Ђирко е Ѡпасан пѠвец, једном је попио димицану от пет кила ракије за нѠј.

пѠждрит, -им несвр. *пиљити*. — Шта пѠждриш у мене! Виђи како она поган пѠждри у нас. Дође ми ту па пѠждри шта кѠ ради, а послѠје плете и лјажѠ.

пѠјат, пѠјам несвр. *тешко дисати*. — Чим нѠкуд крене, почне да пѠја, душа му у нос дође.

пијенут, пијенѠм свр. *е испијенут*. — Баба-Марица е пијенула от старости. Ни дан није боловала.

пѠјѠт м *кикот*. — Шта ли је онијема ѡвѠјкама те и стои пѠјѠт?

пијѠтат се, пијѠћѠм се несвр. *кикотати се*. — Шта е, ѡцо, шта се пијѠћѠте?

пѠл (поновљено више пута) *узвик за вабљење пилића*. — Чим пѠладама вићнеш пѠл, пѠл, пѠл, она дотрче и чекају да им нешто бачиш.

пѠљак, -љка м у изр. *забос пѠљак у нос учинити некоме зло, непријатност*. — Вала ми је забѠо пѠљак у нос.

пѠпунѠца ж *јѠдра и здрава млада жена*. — Й, што је лијѠпа она ЈѠкова пѠпунѠца!

пѠрга ж *име кокошки сиве боје*. — Немамо нѠ двије кѠкошке — пѠргу и жућку.

пѠринат, -инам несвр. *лепршати (о коси)*. — Што не турѠш кѠсу пот крпу, нѠ ти пѠрина ка лудѠј.

пѠскавица ж *врста ране ситне шљиве*. — Нешто су ми лоше родиле пѠскавице.

пѠскор м *већи број, много (ситне деце)*. — ИзродѠли су пѠскор ѡце. Кад је Владо погѠнуѠ, Ѡстаде му пѠскор, све једно другѠме дѠ ува.

пѠсмѠлет, пѠсмѠлѠти ж у *појачаном значењу: милет*. — БѠшко е велика пѠсмѠлет: само Ѡ злу мѠсли.

пѠсмѠлѠтка ж у *појачаном значењу: милетка*. — Она Душанова пѠсмѠлѠтка завадѠ по села.

питѠмѠча ж *врста дивље крушке*. — Пр. в. под слаткаја.

пишунит се, -уним се несвр. *кинђурити се, гиздати се*. — Ваџда е волио да се пишунї.

пйшга ж добра храна. — Билѡ е на свадбу свакѣ пйшгѣ што ти душа йшгѣ.

пйштат, -ам несвр. *добро хранити*. — Пйштају га и дѣн и нѡј.

плавит, -им несвр. *наводњавати*. — Та̀та и стрико плавѣ колѡмбоѡ, йтају, сѣпро и Милѣан — оће дн вѡду. Ако е сушна година, плавимо колѡмбоѡе и по трийпут.

плазец, пласца м део рала на који се натиче раоник. — Немѡ да ти се нагомилѡва зѣмља на плазец, нѡ ју мйчи лопатицѡм.

плана, планѣ ж *буба-мара*. — Лѣти, плана, у планину, / пѡ донѣси ђетелину.

планинка ж *домаћица на планини током лета која брине о стоци, музе, прави сир и сл.* — Овѣ годинѣ бйће планинка мѡја млађѡ сѣстра.

планиноват, -нѡем несвр. *бити планинка, обављати послове планинке*. — Док сам била невљѣста, планиновѡла сам свѡкога лѣта.

платица ж *стасита, лепо грађена жена*. — Благо тебе кад ймѡш онѡкву платицу.

плѡтно с *пашѡак у страни*. — Одјѡвио е ѡвце уз Јѣлића плѡтно.

плекѡт се, -ам се *мешати се, петљати се*. — Ђуро оће у свѣ да се плекѡ, и у онѡ што не разумйје.

плетивѡча ж *торбица за плетиво*. — Облѣсйла плетивѡчу ѡ руку, йде полѡко за овцама и плетѣ.

плетйћй, -ѡ, -ѣ *којим се плете (о игли)*. — Купйли смо плетйћѣ йгле.

плијѣнит, плийѣним свр. и несвр. I. *јако уплашити и растерати, плашити и растеривати стоку (обично овце)*. — Ёво дојурйше ѡвце, нѣшто и је плийѣнйло. Убийћу му онѡ пѡшче, да ми не плийѣнй ѡвце по цйо дѣн. II. ~ се *јако се уплашити и разбећи, јако се плашити и бежати (о стоци, обично овцама)*. — Мй пѡшче немѡмо, пѡ овѣ наше ѡвце не знају штѡ е, те су се плийѣнйле, једѡ сам и окупйла. Мѡкни тѡ страшило с ливѡдѣ, е ми се од нѣга плийѣнѣ ѡвце.

плима, плимѣ ж *мноштво нечега*. — Нѣкад је по Кѡмѡвѡ лѣти бйла плима овѡца, а сѡд да и избрѡйш, нѣ би набрѡйјо ни трийста.

плийска ж *испљувак угрушане крви*. — Испљувѡе плийске крѡи, свѡ ће крѡ такѡ да испљѡе.

плѡвка ж *камена плочица која служи за пловкање*. — Бѡлѡ е овѡ плѡвка од твоѣ.

плѡвкѡње с 1. *игра у којој се "пловком" (в.) покушава да се, са извесне даљине, обори мета — камен или дрво забодено у земљу. — Ојдѡсмо кот црквѡ на плѡвкѡње.* 2. *игра у којој се мањи плѡснати камен баца у воду тако да што већи број пута одскочи од њене површине. — Овај е фир дѡбар за плѡвкѡње.*

плѡвкѡт се, -ѡм се *играти се пловкања.* — Дѡђите да се плѡвкѡмо.

плѡштѡит, -ѡм свр. 1. *ударити већом површином о нешто, плѡснути.* — Плѡштѡо сам по води стамѡком, и сѡд ме боли. 2. *лупити, ударити (обично шаком).* — Ако те једнѡм плѡштѡим, изврѡнућеш се тѡмо! Немѡ да те плѡштѡим прѡво по глави.

плѡенѡч, -ѡча м *кашица од букове коре којом се плѡени, скида пена са тек помузеног или узаврелог млека. — Пошто ѡмѡш плѡенѡч, ѡди пѡ оплѡени, а Никѡла ће дѡвечѡ.*

плѡенѡит, -ѡм свр. *скидати кашиком и јести пену с тек помузеног или узаврелог млека. — Јѡ плѡенѡим чѡим сѡстра помузѡ, а брѡт кад варенѡка узаврѡ.*

пѡѡран, -рна, -рно в. *поарљив.* — Ове ѡвољѡ кѡзе су пѡѡрне.

пѡѡрѡт, -ѡм свр. *учинити пољску штету (о стоци).* — Пѡѡрѡла ми је тѡѡја крѡва колѡмбоѡ.

пѡѡрљив, поарљива, поарљиво *који ара, чини штету (о стоци); исп. поаран.* — Нѡшта нѡје тѡже нѡ чѡват поарљиву крѡву.

поарѡша ж *овца, коза, крава и сл. која трчи у поару, која чини штету.* — Зрѡна е поарѡша, пѡ ју е тѡшко чѡват.

пѡбѡрат, -ѡрѡм свр. I. *помокрити, поквасити мокраћом некога или нешто.* — Побѡрѡло мѡ дијѡте нѡѡас. II. *~ се испустити мокраћу, помокрити се.* — Стѡни да се побѡрѡм.

пѡвале ж мн. у изр. *на повале у изобиљу.* — Да ѡмѡм свѡга на пѡвале, јѡ му нѡшта нѡ би дѡо.

повечѡрак, -рка м *јело после вечере.* — Спрѡмѡше ни Мѡлета и Бѡжо повечѡрак, те смо се дѡбро наврѡгли.

повлѡчит, -ѡчѡм свр. *влачом поравнати, подрљати земљу.* — Што побрѡм за дѡн, повлѡчѡим за сѡт.

пѡврѡз м *гаѡтан којим се обрубљују торбе, ѡдносно који служи за носење торбе о рамену.* — Дѡла ми је бѡба цѡкљу сѡ шарѡнијем пѡврѡзом.

пѡврѡш ж *најѡише насеље у планинском крају.* — Ови у жѡпу пекѡ слабу ракију, а ми ис пѡврѡши вѡзда ѡмѡмо дѡбру.

поврѡшина ж в. *свршина.* — На овѡ сѡјѡно бѡ мѡло поврѡшинѡ.

поврѡшица ж *смрзнут површински слој снега, по коме се може ићи.* — Иди док је поврѡшица, кад угрѡје и снѡјег се раскрѡви, погрѡзѡваће ти се. Одили смо у шкѡлу по поврѡшици.

погнат, погна́м и пождѣнѣм свр. I. *појурити, јурнути*. — Полáко, куд си погнао! Пождѣни што брже мѡжеш! Како ћу да пождѣнѣм кад ме боли нѡга! II. ~ се I. (безл. или са логичким субјектом у дативу) *поћи, кренути (некоме) нагоре, потерати (некога)*. — Тáко ми се нешто погнало да ми је проз мѡј живот падало у дио свѣ онѡ теже и гѡре. 2. *потрајати*. — Причувáте жито, нека ви се погна до Ђурђевадне.

погреживат, -жуем несвр. *пропадати ногама кроз "површицу"*. — Крѣни прије сунца, да не погрежеш.

погрѣзнѡт, -нѣм свр. *пропасти кроз "површицу"*. — Дѡбро мѣ држала површица, сáмо сáм на једно мљѣсто погрѣзнуо до у кук.

погрцкиват, -куем несвр. *подригивати*. — Немѡ, мáли, нáсрамоту погрцкиват, е ћу те одѡвуд нечим прáштит прáво по глави.

подбѡйт се, -йјем се свр. *добити жуљеве на табанима*. — Подбѡи сáм се, пá ме боли кá у очи.

пѡдбѡј, пѡдбѡја м *жуљ на табану*. — Јѡш ми није прошá онá пѡдбѡј на дѣснѡ нѡгу.

пѡдвала ж *део пода који из собе иде у одељење с огњиштем*. — Узми пáк жита сá пѡдвалѣ, пá га понѣси у вођеницу.

пѡдвѡрѣп м *страшливац, кукавица, улицица*. — Подвѡрѣпи су овѡмѣ нáрѡду нáјвише штѣтѣ и невѡље нáнијели.

пѡдвѡит, -ѡйм свр. у изр. *не моћи подвѡит не моћи бити сложан, не моћи се сложити*. — Не мѡгу га јѣтрве подвѡит, завáдитѣ и брáћу и нагнат и да се подйјелѣ. Нијад га ѡни двојца нијѣсу мѡгли подвѡит, свѣ су се нешто чáркáли и горњáли.

пѡдгүши́т се, -үшим се свр. *засмејати се пригушујући смех*. — Шта су се овá ђѣца подгүшила, пá отѣ да прѣну?

пѡдина ж *основица стога сена*. — Грѡје сунце кá усрѣд лѣта, а Мѡкáш се изврнуо на пѡдину пá диндá.

пѡдлит, подлијем свр. у изр. *подлит воду подвалити*. — Пѡдлио ми је нѣко вѡду, пријáвио ме код милицијѣ да сáм швѣрцовáо дувáн из Љешáнскѣ нáйје.

пѡдмѡрат, -брáм свр. *натерати, приморати*. — Није стѡ да предá пүшку, пá су га подмѡрáли.

пѡднáполи прил. *по систему наполице, у наполицу*. — Дáо сáм ливáде да се кѡсѣ поднáполи.

пѡдница ж 1. *даска у поду*. — Расүшиле се овѣ пѡднице, мѡрáмо и збѡјат. 2. *в. срчаница*. — Од овѣ јѣлѣ би се истесáла дѡбра пѡдница. Нѣкá смо за пѡднице бѡрáли нáјбѡље јѣле.

пѡднѡже ж мн. *направа, папуцица која се притискује ногама да се покрене разбѡј*. — Ймáш ли поднѡже, онѣ мѡс нешто нијѣсу да вáљá.

подрәмйт, -йм свр. I. *ставити подметач испод неког терета који се носи на рамену*. — Нбси Вучић велики трупац, па га подрәмйо бекиром. II. ~ се *подупрети болесну или изнемоглу особу помажући јој да иде*. — Подрәми му се, па га полако вџди.

подрѣпит, -ѣпйм свр. *опсовати*. — Свѣшта ми је рѣкѣ, подрѣпио ми је и оца и мајку.

подрѣпница ж в. *кусун*. — Прѣкиде се подрѣпница и пале самар с товаром. Он је вѣља подрѣпница — вѣзда е окѣ јачѣга и окѣ власти.

подрѣпњак м в. *кусун*. — Отац му е прѣвио подрѣпњакѣ, а он дѣгѣ главу ка да му е био министар. Урош је Милорадов подрѣпњак — вѣзда му се улажуѣ.

подрѣјет, подѣрѣм свр. (некога) *споасти задајући муку (о горушици)*. — Подѣрла ме љутина, желуѣц ми сагоре.

подрѣтна ж *комадина*; исп. одусек. — Пойјо сам двѣје великѣ подрѣтне мѣса.

подрѣжит, -ужйм свр. *проћи лоше као што је неко већ прошао*. — Бѣгдан је због шѣра дѣбио по телевизѣ, па се и ти припази да га не подрѣјиш.

подувѣрѣт, -рѣм несвр. I. 1. *подметати подупирач, ослонац под нешто, подупирати*. — Не узѣма ми тѣ колац, њѣм подувѣрѣм сѣјено. 2. *својим телом подупирати (нешто)*. — Мѣ подувѣрѣмо тѣлу да не пѣне, дѣша ни ѣспаде, а он глѣдѣ и смије се. 3. *обраћати се некоме молећи за нешто (помоћ и сл.)*. — Не мѣгу га јѣ цѣо вијек подувѣрѣт — није дѣжан да ми вѣзда чинѣ, досѣдио сам му. Не подувѣрѣм јѣ ни бѣље, а нѣ онакву фѣкару. 4. *наваливати на некога досађујући, спападати*. — Она пѣган вѣзда подувѣрѣ нѣкога. II. ~ се 1. *запињати свом снагом подижући, подупирући (нешто)*. — Подувѣрите се колико дѣете, не мѣжете тѣ камѣн ни покрѣнут с мѣста. 2. *окомљавати се на некога*. — Подувѣрѣ ми се он сво десет гѣдѣнѣ, да мѣже — бѣстрага би ме оѣрѣо.

подувѣрѣјет, -ѣврѣм свр. I. 1. *подметнути подупирач, ослонац под нешто, подупрети*. — Подувѣрите нѣчим тѣ сѣјено, да се не преврѣнѣ. 2. *својим телом подупрети (нешто)*. — Подувѣри тѣ кацу, да подвѣчѣм колац. 3. *продрети (о води)*. — Пѣла великѣ кѣша, па ми пѣдувѣрла вѣда у пѣдрум. 4. *обратити се некоме молећи за нешто (помоћ и сл.)*. — Нѣжда мѣ наѣрѣрала, па га мѣрам ѣпѣт подувѣрѣјет, а знам да сам му досѣдио. 5. *навалити на некога досађујући му, споасти*. — Кѣга ли ѣе подувѣрѣјет нѣѣс она пѣландѣра? II. ~ се 1. *свом снагом подупрети (нешто)*. — Што си се пѣдувѣро такѣ, ка да ѣеш да преврѣнѣш тѣ сѣјено? Да се мѣй двоѣца подувѣрѣмо, преврѣнуѣли бѣсмо оваѣ камѣн. 2. *окомити се на некога*. — Пѣдувѣро му сѣ, вала, да му сѣме ѣтрѣ. Пѣдувѣрла ми се она гѣба, да мѣже, бѣ ми кѣћу ископаѣо, а знам да ме шпѣја и у ѣдбу и у милицију.

подурѣјасѣт се, -ѣсѣм се свр. 1. *окомити се (на некога), споасти (некога)*. — Што си се ти мѣне подурѣјасѣо, јѣнѣче бѣжи, шта сам ти јѣ учинѣо!

Подурјасиле су се свѣкрва и зѣва, па ми не даду живота. 2. (некоме) *обузети, спонасти (некога) (о горушици)*. — Подурјасила ми се лутина, уби ме.

поѣкѣт се, -ѣм се свр. *порвати се*. — Смјјеш ли да се поѣкамо?

пожегнут се, пожегнем се свр. 1. *јако ожеднети*. — Пожегѣ сам се, пијем велику воду, не могу се напит. 2. *обоleti од упале плућа (о коњу)*. — Ако ти се коњ озиди па га не отреш, може да ти се пожегне. Коњ ти се, изгледа, пожегѣ, видјиш како кашљѣ.

пожежен, пожежена, пожежено *болестан од упале плућа (о коњу)*. — Овај коњ је био добар, но е сад пожежен.

позамйцѣт, -йчѣм свр. I. *вешањем усмртити (више њих заредом), повешати*. — Не могу ја позамйцѣт родитеље због женѣ. II. ~ се *одузети себи живот вешањем (о већем броју особа), повешати се*. — Ис те кућѣ су се трѣе позамйцѣла, тѣ е њима наслѣдно да самйјема сѣбе узимају живот.

позглијѣдит (се), -йјѣдим (се) свр. в. *озглијѣдит (се)*. — Позглијѣдио мѣ брат ка смо сѣкли дрва. Позглијѣдио сѣ кад је пао с орѣа.

позгљѣбан, -бна, -бно в. *зглобан*. — Он је позгљѣбан откад га знам.

позбрйт се, -брйм се 1. свр. *заузети поносан став, подичити се*. — Позбрй се маљо, па свуци одијѣло, чува га. 2. несвр. *поносити се, дичити се*. — Радуле се позбрй шкѣловѣнијема синовима и рѣђацима.

поинѣтит се, -ѣтим се свр. *посвађати се*. — Поинѣтиле се поцкѣ жѣне, цио Пѣд одлијѣжѣ.

појѣвит, -ѣвим свр. *потећи*. — Пѣјѣви му крв ѣз носа.

покалабѣсит, -йм I. 1. *поқварити, пореметити нешто*. — Свѣ си ми овѣ покалабѣсио. 2. *поқварити нечије односе, посвађати, завадити некога*. — Добро су се слагѣли, но и покалабѣсише жѣне. II. ~ се 1. *поқварити се, пореметити се*. — Свѣ ми сѣ овѣ покалабѣсило. 2. *поқварити међусобне односе, завадити се*. — Бйли су добри пријатељи, но су се сад нешто покалабѣсили.

пѣкара ж *морална (пре свега) и физичка ругѣба, ништарија*. — Јесте ли виђѣли шта урѣди онѣ бѣжѣ пѣкара, онѣ цкврѣна безобрѣзна и лѣуцкѣ ништавило!

покламйшит, -йшим свр. в. *окламишит*. — Немѣм шта пѣјес, свѣ ѣца покламйшила.

покрѣбѣт, -ѣм свр. *похвѣтати, уволити*. — Покрѣбѣла маца мйше, немѣ вишѣ ниђе ниједнога. Покрѣбѣла е сад милиција некакве лупѣже што су крали по вѣроши.

покрѣсит, -ѣсим свр. 1. *подарити нечим лепим, добрим и сл.* — Бѣг ми е покрѣсио свѣ ѣцу — свѣ су лијѣпа и добри ѣаци. II. ~ се у изр. *покрѣсио се, да бѣгда каже се кад се неко благосиља, кад се некоме жѣли сѣе најбоље*. — Бйстра му е онѣ ѣвѣка, покрѣсила се, дабѣгѣ!

покренисат се, -ишѐм се свр. *подичити се, узгордити се*. — Покрениши се ма̀ло кад њмаш ова̀кву кѣту бѣцѣ.

покрклиш, -иша м *остатак јела (обично удробљеног) у таѣиру после оброка*. — Не оставља та̀ покрклиш, нико неће иза тебе, а штѣта е то ба́чат.

покупѣљат, -елѣм свр. *покупити*. — Синови покупѣљају свѣ што на̀ћу у кѣћу и понѣсу у Биоград.

полага́т се, -ага́м се и -аже́м се несвр. *јести с неким једном кашиком наизменице (један после другога)*. — Мбра́мо се полага́т, нѣмамо до јѣдну ужѣцу, здра́ви смо дба па́ не ма́ри.

полагодѣт, -ѣм свр. *угодити, учинити по вољи*. — Ако му ма̀ло полагодѣш, днда́ се ш њѣме мо́же ли́јѣпо.

по̀лапа́н, -пна, -пно *халаплив (у јелу); похлепан, грамзив*. — Не смѣјеш бѣт по̀лапа́н, замљѣра́ народ. Онѡј по̀лапно́ј по̀га́ни ма̀ло је и камења.

поливу́ља ж 1. *особа која има пролив, дијареју*. — О́јде она́ поливу́ља у гору да полијѣва́, заболѣо га́ дрѣв. 2. *плашљива особа, слабић, кукавица*. — У ону́ поливу́љу немо́ ѣмат на́да ни́ какво́га ослѡнца.

полига́т се, -ѣм се свр. *мало се оклизнути, поклизати се*. — Полига́о сам се, умало́ сам па́о.

полијѣват, -ѣјѣвам несвр. *вршити нужду, обично добивши пролив*. — Пр. в. под поливу́ља.

по̀лит, полијѣм свр. 1. вулг. *упрљати, умазати својим житким изме- том*. — Кака́в је, да га полијѣм с крѣва дрѣвета! II. ~ се добити пролив, дијареју. — Ово́ се дијѣте по̀лило, свѣ му цѣри́ низ ноге.

полѣковѣт, -ѣм свр. I. (најчѣше о говедима, а погрдно и о људима) *побити, потући*. — Полѣковиће ни кра́ве Радоњине овѣ на́ше. II. ~ се побити се, потући се. — Немо́ говѣда да ни се полѣковѣ. Онѣ будѣле су се сѣно́ј полѣковѣле.

помака́рит, -ѣм свр. 1. *порећи*. — Ово́ што сам река́, не мо́же ми ни́ко помака́рит. 2. *покеарити, омести*. — Свѣ су ни ово́ помака́рили.

помамы́ло с 1. *помама, јарост, бес*. — Кад њѣга уфѣти помамы́ло, би се заклѣо е је лѣд. 2. *напрасита, помамна, махнита особа која се лако разбесни*. — До́ђе јутрѣс онѡ помамы́ло, свѣшта ми рѣче, нѡ оста́до жѣв.

пома́мљеник м в. *помамник*. — Ако те чу́е онѡ пома́мљеник, злѡ ће те на́ј.

пома́мљеница ж в. *помамница*. — Не мо́гу жѣвљѣт од онѣ пома́мљеницѣ.

пома́мњик, -ѣка м *љут, напрасит, пргае човек, човек који се лако разбесни*; исп. пома́мљеник. — Сва́кое су она́ у кѣћу некакви пома́мњаци.

помамниџа ж *љута, напрасита, помамна женска особа*; исп. помамљениџа. — Свекер јо е био добар и миран чбек, а свекрва једна помамниџа.

поматуџит, -им свр. в. *изматуџит*. — Нијесам ја поматуџио још кой дан, но знам шта радим.

помеџаш, -аша м *особа са којом се неко меџи, сусед (као власник суседног имања)*. — Ми смо били помеџаши у село и у планину.

помес се, пометем се свр. 1. *смрзнати се, умрети од зиме*. — Млдоги су се помели преко овѣ планинѣ. Млдого сѣ љуџи помело преко Чакора. 2. *претрпети велику хладноћу, јако озепти*. — Цио дан пада киша, поместе ми се ђеца за стокм. Поместе се она ђеца данас, слабо су се и обукла.

пометина ж 1. *животињска постељица*. — Виџи је ли крава избачила пометину. 2. *особа без карактера, без цврстог става, љигава особа*. — Онџе чоѣка нѣма, онѣ е обична пометина.

пѣмир, помйра м *помирење*. — Кад је био пѣмир измеџу Лѣкићѣ и Барјактарѣвићѣ, пало е још девет кумстѣвѣ у Васѣвиће.

помѣлак, -лка м *место одакле се пружа добар видик, одакле се далеко види*. — Изйди до на помѣлак, виџи шта се радй у Чуку.

понáвиш прил. *навише, уз благу узбрдицу*. — Йди свѣ понáвиш дог доџеш на ону пресѣдлину.

понáниж прил. *ниниже, низ благу низбрдицу*. — Одовлѣ ти је свѣ понáниж и брзо ћеш сйс на пџт.

понеáри прил. *без своје воље, силом, на силу*. — Мбраћеш ти радит и понеáри, оће да се йје, а лѣба ти нико не да док не зарадйш. Узѣће он ону ђевѣјку и понеáри, йма она рѣд, а он се нѣ било воцат ш нѣм.

пониџет се, понесем се свр. (поред уобичајеног значења “порвати се”), *појавити се, покренути се у великој количини или броју*. — Пѣнијели су се ѣпѣт ѣблаџи, удáриће најдалѣ до довечѣ.

понѣвак, -вка м в. *новина*. — Ка се компйјер посйје на понѣвак, прѣвѣ гѣдинѣ га не напада златиџа.

попáмтйт, -йм свр. *добро упамтити, запамтити*. — Попáмти, сйне, нѣће овѣ на добро изйс. Попáмтите, љуџи, што ви данас реко — плáтићемо овѣ што сѣ дозволило да ни свакојакй блѣш по дрџави копа и развалѣе с.

попáсак и попáсек, -ска м *јутарња паша*. — Пуштите онѣ краве на попáсак. Оѣбраѣ е краве на попáсек, пá га нѣма.

попáша и пѣпаша ж *накнада која се плаћа за пашу стоке*. — Ёво доџе вријеме да Краљани плаћају пѣпашу Морáчанима у Колáшин за своју плáнину, а нѣкад нијесу плаћали ни Турцима. Они мѣгу да живѣ от пѣпашѣ.

поперчинат се, -на̄м се свр. *понући се*. — Ка̄ се љући побйју, па и ајде дѣ, а ка̄ се жѣне поперчинāju — то е да чдек цркнѣ ђ смија.

попйрат (се), попйрам (се) и попйрат (се), -ѣм (се) несвр. 1. *кретати се полагано, мицати се*. — Мӣ се одријѣсмо радѣћи, а ђн не попйра̄ с мљѣста. Он̄ не попйрѣ с мљѣста. Онā се стока дāнас не попйра̄ с плāндишта. Онй се косачи нѣшто слабо попйру с мљѣста, вишѣ острѣ нѣ што кѣсѣ. 2. *расти, напредовати*. — Онђ дијѣте не попйра̄, бойм се оста̄не мали. Штā е онђ те се онā мālи не попйрѣ?

пђповишѣ прил. *мало више, доста*. — Немђ се тй стйђет, нђ узми пђповишѣ. Пђповишѣ си ми мукā задāо проз овђ мало вијѣка, млђго вишѣ нѣшто мйслиш.

пђпрат (се), пђпрѣм (се) и попйрйет (се), попѣрѣм (се) свр. *мрднути, кренути, помаћи се*. — Узѣшѣ ми се нђге, пђпрат нијѣсам мђгā ни макар с мљѣста. Нѣће ти ђн ни пђпрат с прāга, а нѣ да ти дђђѣ и нѣшто помђгнѣ. Толйкђ сам ѣмбран да не мђгу попйрйет ни кђрака. Нѣћу ти јā ђдовлѣ ни попйрйет док ми не донѣсѣш пāре. Зђбри, не зђбри — нѣће ни да се попѣрѣ с мљѣста. Нѣ блѣше се ни пђпрађ с онђгā мљѣста ѣе смо га оста̄вили. Оћете ли се ви попйрйет ђглѣ? Нѣће се ђн ни попйрйет док се дђбро не найје.

попрдњача ж у изр. *репа по прдња ча а репа прдњача (под прдњача)*. — Поједђше ѣѣца зимус свѣ рѣпе попрдњаче.

попрдѣља ж 1. *особа која пушта гасове, ветрове*. — Не йди за старђм попрдѣљђм. 2. *малшљива и некарактерна особа*. — Знађ сам да е ђбичнā попрдѣља, нђ да е толйкā — нијѣсам знађ.

попрѣзнит, -рѣзним свр. I. *повредити, избђсти у стомак (све заредђм)*. — Попрѣзнийѣ ми онā манйтā крāва говѣда. Бойм се да ми онā плāнā погāн не попрѣзнй ѣѣцу. II. ~ се *изђбити, повредити јѣдно другђме стомак*. — Попрѣзнитѣ ни се онѣ крāве. Да и не развāдйсмо, ђћāју се попрѣзнит.

попривйкнут, -йкнѣм свр. (некоме, на некога) *мало подвикнути*. — Попривйкни тй на њѣга, пā не брйжи. Попривйкнй му ако мйслиш да йшта бйдне од онђгā.

попрйдат, -идāм свр. *мало додати*. — Мāло е ѣѣци, попрйдā им јђш по мāло тогā пасуља.

порђātит се, -йм се свр. *наслонити се јѣдно на другђ леђима ради одмарања*. — Ајмо да се порђātймо, забољйо ме рђат седећи без нāслђна.

порѣштйт, -йм свр. I. *ставити у ред, порѣђати*. — Кат сādйш вђлке мђраш и порѣштйт, пā да ймāш рѣд сā свāкѣ странѣ. Ёно учйтель порѣштйђ ѣāке да и вђдй у шѣтњу. II. ~ се *разместити се у редђве, порѣђати се*. — Ајде, ѣѣцо, порѣштйте се двā по двā, пā да йдѣмо у шѣтњу.

порђшкāt се, -āм се свр. у нешто блажем значѣњу: *посвāђати се, завадити се*. — Чѣстђ се ђни двā порђшкāју, нђ ђпѣт не мђгу јѣдан без

друтџга.

пџртик, портџка м *ходник*. — Начинџо е кућу на два бџја; у дољњџ бџј џмџ портџк и двије вељџ сџбе, а на гџрњџ — вељџ портџк и четири помањџ сџбе.

порџпина ж *влажни, натрупи слој сена на дну стога*. — Кад џмџш дџбар нџстор, порџпинџ скџро и да нџмџ.

пџсигџр прил. *сигурно*. — Јџ ћу сџтра дџј да ти помџгнџм, тџ ти е пџсигџр, а дако дџђе и Нџво.

пџсилџт се, -џм се свр. *обрадовати се*. — Да си отишџ код џи, би ти се дџбро пџсилџли.

пџсџфка ж 1. *лопатица за преношење жара, пепела, посипка, ватраљ*. — Узми пџсџфку и избџчи пџпџо. 2. *гвоздена лопата*. — Не заборџвите пџсџфке да утовџрџмо Мџлу један трактор прџжинџ.

пџскрџјнут, -џнџм свр. I. *помаћи, склонити у страну*; исп. скрџјнут. — Поскрџјните џџџу, да и воловџдница не гџзџй. II. ~ се 1. *помаћи се, склонити се у страну*. — Поскрџјните се, џџџо, док прџђу камиџни. 2. *повући се од уџбџчајеног посла, обавџза, престати се мешати*. — Поскрџјнуџ се у задњџ вријџме, не џдџ нџ на какве сџстџнке, али ако се кџпџ самодопрџнџси, прџви дџс.

пџсмџрит, -џрџм свр. в. *смирит*. — Кат пџсмџрџш, дџђи до пџседџмо. Пџсмџрџли смо џвџце, јџш крџве, пџ да глџдџмо днџвњџк.

пџсмџчит, -џчџм свр. *погледати испод ока, подмукло и непријџтељски*. — Нџкад не глџдџ чџџка у очи, нџ пџсмџчџ испџдмукла кџ пџс.

пџстџт ж *особина, одлика*. — Бџгме е Рџдџе вишџ жџнскџ нџ мџшкџ пџстџти. Мџшкџ е, али некаквџ жџнскџ пџстџти.

пџстџта ж *појас, деџ вџвџе, земљџшта који обрађује један радџик (ако џх џма више)*. — Да опрџшџмо јџш по једну пџстџту, пџ ћемо рџчат.

пџсџјмџт, -џјмџм свр. *посумџвати*. — Посџјмџџо е у нџџно поштџњџ.

пџсџкџт се, -џчџм се свр. *учестати с појџвљџвањџм*. — Турџи се пџсџкџли да купџју жџто. Посџкџли су се вџкови по тијџ пџанинџ, поклџше лџђџџма стџку.

пџсџкџвџт се, -кџџм се несвр. *појџвљџвати се*. — Да џмџ штџ од џвијџ лџвџџџџ, нџ би се вџкови вишџ пџсџкџвџли.

пџсџмиџџџ прил. в. *тилуџице*. — Задџвијџк је рџдџџо пџсџмиџџџ. Посџмиџџџ сам погџдџџо џџ е сџкрџвен прџстџн.

пџсџсџкат, -џм свр. I. *спџтаћи, саплџсти*. — Посџсџкџ ме нџкоџ, умџло рџзби нџс. II. ~ се *спџтаћи се, саплџсти се*. — Мџљџн се зџврџе ногџм у лџзџре, пџсџсџкџ се и пџде.

посећела -ћелѣ ж ир. *стара, неудата девојка, уседелица*. — Научила е посећела да старуши. Никѡга не слуша посећела посећела.

посећели, -а, -ѡ *који (која) је дуго остао (остала) неосењен (неудата)*. — У ту кућу су остале три посећеле ђевѡјке. Посећелѡме момку све смета.

посећелица ж *стара, неудата девојка, уседелица*. — Ђеца ѡјдѡше у градове, а ђевѡке осташе посећелице.

посећело м *стар, неосењен момак*. — Викѡ сам ја моме посећелу да се жени на вријеме, нѡ ме ѡн не послуша. Сад га неће ни удовице.

посећелѡк, -љка м *посело*. — Дођите дѡвечѣ на посећелѡк.

пѡсек, пѡсека м 1. *велика хладноћа, мраз*. — Данас је такѡв пѡсек да се не може ис куће изић. 2. *јакѡ ѡута, срдита особа*. — Такѡга пѡсека од жене није се доводило у наше село.

пѡсечит, -а, -ѡ 1. *који добро сече, оштар*. — Ова ти је секира пѡсечита. 2. *који је оштар у говору*. — Мѡмир је и речит и пѡсечит.

пѡтакѡв, -ква, -кво *нешто гори, слабијих квалитета у односу на друге*. — Синови су сви дѡбри, увргли се на ђеда, а ѡтац им је био пѡтакѡв.

потемѣљу прил. *сасвим, потпуно*. — Пострадали смо ове зимѣ потемѣљу.

потижерит, потижерим свр. I. *узнемирити, узбунити*. — Што пѡтижерит, јадан, та пилад, те се разблѣгоше по шуми. Са ћеш ту ђецу потижерит, а била су се мало примирила. Потижерио осењѡке, пѡ су га два пѣчила. II. ~ се *узнемирити се, узбунити се*. — Нешто су се потижерили граничари на караулу. Најѡће камијѡн, пѡ ми се потижереше ѡвце.

потиковѡт, -куем несвр. *споминѡвати са жаљењем*. — Ѡтац је често потиковѡо што није шкѡловѡо и нас ђевѡјке, нѡ сѡмо синове. Вала е циѡ вијек због тѡга потиковѡо.

потит се, потим се свр. *знојити се*. — Врућина, пѡ се потимо.

поткайтит, -им свр. I. *довести некога у неприлику, невољу, удесити*. — Неко ме дѡбро поткайтиѡ. Неко ме јучѣ на плацу дѡбро поткайтиѡ, извукѡ ми такулин с тѡ мало парѡ што сам имѡо. II. ~ се *поразнати се, намирити рачун, поткусурити се*. — Једва су се поткайтили.

потколѡарит се, -арим се свр. *добити самопоуздање, сигурност у при-сутству рођака, братственика*; исп. околдарит се. — Дошли су му браћа и рѡђаци, пѡ се потколѡариѡ уж њи.

поткѡчит, -ѡчим свр. I. *подупрети, подбѡчити*. — Поткѡчите нечим тѡ сѡјено, да се не преврне. II. ~ се *подбѡчити се припремајући се за тучу, заузети борбен став*. — Што си се поткѡчиѡ, мислиш да ти се бойи! Виђи онѣ волѡве, поткѡчили се — ѡтѣ да се бију.

поткркљушит се, -ушим се свр. *с муком суздржати наступ смеха*. — Кад Милѡан нешто причѡ, Ѡцо и Бѡжо се поткркљуше ѡ смија.

поткўтњица ж *жива испод куће*. — Њмам добру поткўтњицу, а осталбга имања мјало ѡмам.

пѳтље прил. *после*; исп. *потоле*. — Чѳка сад, пѳтље ѡу ти рѳј шта е бјло. Виђи шта ѡеш и кјко ѡеш, немѳ пѳтље да се кјеш.

потѳље прил. а *потље*. — Поједѳсмо онѳ мало лѳба, а потѳље ѳна тўри мало качамјка, те придѳдјасмо. Сѳди да ручјмо, пј ѡемо потѳље да виђјмо кума-Пѳтра.

потѳљњј, -а, -ѳ *последњи*. — Потѳљњј ти пўт вѳљу да о тѳмѳ ништа не знам и немѳ ме вишѳ испитјват.

потпѳтит, -ѳтим свр. *покеарити ципелу искрививши петом ѡен задњи део*. — Не умјје да ѡдѳ у прѳвље, нѳ и ѳдмј потпѳтј.

потпљинут, -инѳм свр. *пети се у већем броју и на широком простору*. — Потпљинуле ѳвце ўз гору за бабўшкѳм.

пѳтра ж *штета коју стока учини на усевима и ливади*. — Коју су ми пѳтру учињѳла кума-Мјлѳва говѳда!

потрагљив, потрагљива, потрагљиво *који искаче из стада и иде у штету (о овци, овцу)*. — Није лјко чўват потрагљиву ѳвцу.

потрагўља ж 1. *потрагљива овца, овца која искаче из стада и иде у штету*. — Мѳрам заклат овў потрагўљу, не мѳжемо трчат за ѡѳм. 2. *особа која нема мира у кући већ стално лута по селу*. — Којѳ е потрагўља кј му и мјјка — нијкат се не смируѳе кот кўѳе.

потрагцјја м а *потрација*. — Бјља е вѳљј потрагцјја — вјзда блѳжј из буљўка.

пѳтраѳ ж *шашава, луцкаста, блесава особа*. — Виђи шта ўчинј онј пѳтраѳ.

пѳтрација м *говедо или брав коју искаче из стада и иде у потру, штету*; исп. *потрација*. — Такѳѳга пѳтрацијѳ кј што е бјла јѳдна крјва Рјѳѳѳина сѳло не пјмтј.

потрѳушина ж *месо с трбуха*. — Свјри овѳе потрѳушинѳ да ѡју ѳѳца.

потрўпачкѳ прил. *из места, без залета*. — Ајмо сад да скјчѳмо потрўпачкѳ.

потрўсит, -ўсим свр. *овлаш, мало посути нечим ситним*. — Потрўси тогј прјшка по компијѳрјма, ѡмј по ѳѳкојј златјца. Потрўси мало брјшна, да ти не прјјсѳнј за оклагјју. Потрўсило е мало снјјѳга.

потујара ж а *фрўшара*. — Нијко не знј којј е онѳ потујара, свѳ ѳшѳо фрўшј и јјдј за у зчјас за ѳѳѳѳу глѳѳу.

потујжет, -ўјим свр. *тужећи мало оглакати покојника*. — Ајде, Рѳсе, ако си кјѳра, потујжи мјло.

потурат, -урам несвр. 1. *стављати, остављати, спуштати*. — Не потура то на земљу да се на глиба. 2. *подбацивати (о ватреном оружју)*. — Моја пушка потура, па треба нишанит мало више.

потурит, -им свр. *ставити, оставити, спустити*. — Потури ту косу, па узми грабуљу те пласти.

потфишкават, -авам несвр. *подговарати, подстрекивати*. — Неко нега потфишкава, не би он био онако тврдоглав.

потфишкџт, -ам свр. *подговорити, подстаћи*. — Потфишкаћу Милана да искрџка онога гада женџ.

пофџта ж у прил. изр. на пофџату 1. *на дохват руке*. — Додџ ми горужду, ако ти је на пофџату. 2. *на видно, згодно место*. — Остави то на пофџату, да не заборавиш.

пофрњушит, -ушим свр. *покрасти*; исп. пошњуат. — Мбра нџнас да е нешто пофрњушио по сџлу.

пофузџт се, -џм се свр. в. *фујнут (II)*. — Пофузџла сџ и озглијџдила кољџно.

пофујџт (се), -ујџм (се) в. *фујнут (се)*. — Пофујџ мало ту врећу, да ми не смета. Дџнило се пофујџа и паде. Пофујџ ми се опџнаџ, те разби нџс.

почивџло с место где се почивџа, одмара. — Кат стџгнџмо на почивџло, мало ћемо се одморит, а џнда није далџко до кџће. Кућа Богџћева вџзда е бџла џуцџко почивџло, мало е кџ прошџ путем а да га нијџсу збвнџли и частџли.

почкрџивџт се, -кџем се несвр. *спрдати се, подсмевати се, изругивати се некоме*. — Не мџжете се ви сџ мнџм почкрџивџт, нијџсам јџ тџко прџс кџ што мџслиџте.

почуруџџт, -џм свр. I. 1. *преморити напорним радом*. — Почуруџџше не овџ годинџ косџдџбџм. 2. *претући, премлатити све одреда, помлатити*. — Немџте дџрат Коњушџне, е тџ ве почуруџџт. II. ~ се 1. *преморити се*. — Дџнас се прџписно почуруџџсмо по овџ бџжџ мџњи. 2. *истући јџдан другџ, међусџбно се истући, потући се*. — Онџ се двије будале дџнас почуруџџше, мбра да су сви у модриџе. Почуруџџше се онџ говџда. 3. *прејести се*. — Почуруџџсмо се овога гџтова.

пошџнут, -џнџм свр. I. *покрџнути, померити*. — Пошџни мало тога кџња. II. ~ се *покрџнути се, померити се*. — Пошџнџли су се накрџ ливџдџ.

пошишџкџт, -џм свр. I. *подшишџти*. — Пошишџкао мџ бџрбер у Андријџвџпу. II. ~ се *подшишџти се (код фризџера, бџрбера)*. — Прџви пут сџм се пошишџкао кџ сџм се оженџо.

пошмуљџт, -уљџм свр. *појести кришом*. — Кџ ми е пошмуљџо онџ шџйџве те су бџле џвџе?

пошњуара ж в. *фрњушара*. — Ено опет она пошњуара ће шњуа по селу.
пошњуат, -ам свр. в. *пофрњушит*. — Нешто е ноџас пошњуао, па се јутрџс није не појављуе.

поштѣтит, -им свр. I. *покварити*. — Поштѣтиће дијете та сат. II. ~ се *покварити се*. — Поштети ни се аутобус те смо сву ној провѣли покрај огња навр Турјака.

пошушњара ж в. *фрњушара*. — Не да тој пошушњари да ти у све нос замаче. Не даду пошушњаре поштѣнијема љуђима живота.

пшпррс *узвик за вабљење оваца*. — Ој, пшпррс, сѣка, пшпррс, сѣка!

пшпрц(а) *узвик за терање оваца*. — Пшпрц! Пшпрц — де! Пшпрц тамо! Пшпрца вук те изио!

празнијк, -ѣка м *пуки сирмах*; исп. празнов. — То е била туга, празнијк без ѣје ѣчега, но бјде у партизане, те пџтаде официјр и сјд кџ ка бн.

празнов, -џва м в. *празник*. — Вљечито е био празнов, но сџм је крив, више вџли да цјо дџн глџдан лежѣ, но да нешто зарџди.

прање с I. *рубље које се пере, односно које је тек опрано и мокро*. — Мама е разгрнула прање на конџпац да се суши. 2. *нечистоћа, прљавишина*. — Кџд јџ се уљѣжѣ у кџћу, то е једно прање.

прџтит, -им свр. *послати*. — Ви сте ми прџтили пџзив. Прџтила е дијете да јџ донѣсѣ дувџна.

праџат (се), праџам (се) несвр. *замахивати ногама, ритати се (о коџу, магарџу и говечету)*. — Зѣкан праџа ногама кџд гџј му прџѣм. Ђџрка се нијкад не праџа.

праџе ж мн. *коноџци који служе као узенџије на самару*. — Спуштѣте ми маџо праџе, висџко су ми.

праџит, -им свр. I. *ударити ногом, ритнути (о коџу, магарџу и говечету)*. — Праџио га кџв ѣ главу. II. ~ се I. *замахнути ногом, ритнути се (о коџу)*. — Не мџгу прџј поред ѣџрке, а да се не праџи на мене. 2. *одџпети се*. — Ако се та грана праџи, мџже те нагрџит.

праша ж в. *прашиџба*. — Нема кџ да ми рџди, па плаџам и прашу и нагрџт.

прашиџба ж *прво окопавање кукуруза, кромџира, пасуџа и сл.*; исп. праша. — Нагрџт је мџџго лџкши но прашиџба.

прашиџц, -џоца м *радник који праши, окопава кукуруз, кромџир, пасуџ и сл.* — Нијкат се прашиџц није равњаџо с косџчем.

прашит, прашим несвр. (поред уобичџјеног “дизати прашину”) I. *први пут окопавати кукуруз, кромџир, пасуџ и сл.* — Јучѣ смо прашиџли колџмџоћ, а уџбрзо ћемо и компџјѣре. 2. *фиг. и ир. узнемиравати некога*

причом. — Ђш, не праши! Не дирам те, не дирā ме! Не праши без нѹжде ка те нико не дирā.

праштит, -ѡм свр. 1. *праснути* (о ватреном оружју мањег калибра). — Праштѡ неђе пушка. 2. *ударити, млатнути.* — Немб да те праштѡм право по глави!

прѡвљеска ж оѡца или краѡа која је прѡи пут донела на свет младунче. — Прѡвљеске се ма̀ло мѹзу, нб како која година — свѡ су блѡе.

прѡвљешче, -ета с хип. *прѡвљеска.* — Од овога прѡвљешчета не мѹзе се ни двā кѡла вареникѡ.

прѡга ж качамак од оѡсенога брашна. — За вријеме рāта да блѡше прѡге — добрб би бѡло.

прѡдкāна и прѡдкāна ж затѡор, тамница. — Немб се тѡ шāлит, можеш тѡ отѡс у прѡдкāну.

прѡдѡвѡла ж погрд. умишљена, неосновано уображена особа. — Он је вѡлика прѡдѡвѡла.

прѡдѡвѡлит се, -ѡлим се несвр. *погрд. разметати се уображеном снагом или памѡћу, правити се важан, бити умишљен.* — Милѡсав сѡ задѡвијек прѡдѡвѡлио и бурукѡо ка бѡк преко катѹна. Чѡдо се м̀лого прѡдѡвѡљѡ, чинѡ му се — нико ка бн.

прѡдѡвача ж у синтагми р е п а прѡдѡвача *врста јестиве репе; исп. репа попрѡдѡвача (под попрѡдѡвача).* — Оѡђе добро успѡјѡвају репе прѡдѡваче.

превегāрит, -ѡм свр. *пребити као вегу, пса луталицу.* — Ако га уѡђатѡм, превегāрићу га! Не скѡтā пондѡни, е те мѡже нѡко превегāрит.

прѡвеза ж 1. два или више предмета повезаних заједно. — Изгубѡ нѡко прѡвезу кљѹчевā. 2. *место где је нешто везано, чѡор, узѡ, заѡезак.* — Вāс ми је конѡпец у прѡвезе. 3. *однос двоје или више људи везаних међусобном наклоношћу, љубављу, заједничким интересима и сл., веза.* — Дѹго е трајала тā ѡйна прѡвеза, нб су се сѡд нѡшто спорѡчкали.

преврѡјет се, прѡврѡм се свр. 1. пожурити, навалити да се прихвати неки посаѡ. — Ка дѡђе косѡдба, неће ти се нико преврѡјет да ѹзме кѡсу, нб свѡ мбрāш сѡм. 2. *претренути се, преморити се од тешког посла.* — Нијесѡ се лѡтѡс прѡврѡ радѡни.

преврѡждѡит, -ѡм свр. *урадити немарно и поѡршно.* — Тā ти посѡ ништа не вāљā, тѡ си тѡ сѡмо преврѡждѡо с пѡт нā дѡвѡт, нб ако мѡне пѡтāш — уради тѡ тѡ љѡцки, да те пѡслије нико не корѡ.

прѡгнат, прѡгнѡм свр. I (поред уобичајеног значења “прегерати, отерати преко нечега”) преоптеретити тешким радѡм. — Нѡмāм више рѹку, прѡгнѡла сѡм и радѡм и по сву нѡј ме болѡ. II. ~ се мало се посѡвѡјати, спорѡкати се. — Мѡло и Мѡлош се ма̀ло прѡгнѡше окѡ водѡ, нб невѡла е Мѡло, негѡѡ е водā јѡш дāнас.

прегнато прил. *одвише, сувише, претерано*. — Дође синој Вукашин, нò бљеше пљан прегнато.

прегон, прегòна м 1. *премор од претераног, тешког рада*. — Рёкѧ ми је лёкар да ме руке болё от прегòна. 2. *препирка*. — Шта ће ви сад тѧ прёгон, но живујте кѧ досад што сте.

прегрепис, прегрёбём свр. *препрецити пут, онемогућити пролаз, приступ и сл.* — Ако ме прегрёбё снйјег, нећу мòј преко Црешњевика до прољёна. Четрес и четвртё прегрёбли су балисте на Чакор и покомѧтили и.

предријет, предрём свр. I. *исцрпсти, претерано уморити*. — Предријешё ме послом. II. ~ се *сувише се исцрпсти, истрошити у раду, давању и сл.* — Вала се нијесу предрили да не дочёкају.

предругојачит се, -ачйм се свр. *постати друкици, променити се (обично нагоре)*. — Раније је био млого бòљй, али сё у зѧдње вријеме нешто предругојачио.

предручак, -чка м *доручак*. — Мòмò е отишѧ да донёсё предручак.

предручковѧт, -кѧем свр. *доручковати*. — Ајте, лѧђи, да предручкуемо.

прёжат, прёжйм несвр. *вребати згодну прилику*. — Овѧ пѧс прёжи да нешто угрѧби. Онај пòгѧн вѧзда прёжи да нешто украдё. Сву нòј сам прёжѧо, али јазбавац не дòђе.

прежијеват, -йјевѧм несвр. *преживати*. — Говёда лежё и прежијевају.

презлогрдит, -рдйм свр. *дозлогрдити*. — Презлогрдила су ћёца кума-Јòкова, вѧзда ми чинё штёту.

прекѧпит, -ѧпйм свр. 1. *пресушити, пресахнути*. — Од овё жёгё млоги извòри прекѧпише. Изйò Андрија пòла јѧгњета, ймѧ дѧнас тòчак да прекѧпи. 2. *престати имати млеко, запрагнути*. — Овце су ми прекѧпиле прије Крстòвадне.

прекоономѧдне прил. *дан пре прекјуче*. — Прекоономѧдне смо сйшли с планинё.

прекосёлица ж *терен другогѧ села*. — Мòрѧо сам да узймѧм ливѧде поднѧполи и да йдём на прекосёлицу да и смируём.

прекòсит, -òсйм свр. 1. *кошењем заћи у туђу ливѧду*. — Онё Миркове гйбёти ми вѧзда прекòсё. 2. *завршити косидбу*. — Сѧ смо прекосйли, пѧ се мòжемо мѧло одмòрит док не стѧшу другй радови.

прёкотѧн прил. *наксутра*. — Мòрѧм òдит за Берѧне и прёкотѧтра и прёкотѧн.

прёкрёнут, -ёнём свр. *претегнути*. — Чйм натовѧри коња, прёкрёну ми тòвар на дёсну стрѧну.

прекрѣтат, -ѣћем несвр. 1. *в. криват*. — Прекрѣћē кōњу тōвар на дѣснѹ странѹ. 2. *ићи тетѹрајући се*. — Нāпио се Бāно пā прекрѣћē пѹтем, сāмо што не пāнē.

прекуквѣжит се, -йм се свр. *пресавити се од слабости, изнурености, мршавости*. — Бљѣше се прекуквѣжио, пā не мōгāше ни да се вѹче.

прелāдит, -āдйм свр. *постати хладније, захладити*. — Кат прелāдй, ђвце ће се сāме крѣнут ис плāндйшга.

прелāжат, -āжѣм свр. *слагати*. — Прелāжā ме онā пōгāн, пā нē дōђе.

прелйвода ж *особа која лако међа мишљења, политичка уверења, превртљивац, непоуздан човек*. — Нāјгорѣ су овѣ прелйводе, пристāлице свāкē влāдѣ. Не мōжеш се на онѹ прелйводу нй за шта ослднит.

прелѣтак, -тка м *стог сена сачуван из раније године*. — Ймāм три овогодйшнā сйјена и један прелѣтак.

прелѣтит, -йм свр. *остати, задржати се преко лета*. — Овā су ми двā сйјена прелѣтила.

премѣђит, -ѣђйм свр. *прећи преко међе, прећи у туђе приликом кошења, орања и сл.* — Тō су пōгāни. Отѣ и да украдѹ и да премѣђе.

прембрштйна ж *в. уморитина*. — Вртоглавāм од некаквѣ прембрштйнē, једвā се ндгѹ држйм.

премудрйват, -рѹем несвр. *лукаво причати*. — Умйје онā мѹдра от свāкē рукѣ премудрйват.

прѣмука ж (увек у вези с речју мука) *тешка, велика мука*. — Пōднйо е на Гōлий ђток свакојāкē мѹке и прѣмуке.

прѣмчица ж *превој, прелаз преко брда*. — Ту е једна прѣмчица преко коѣ се прелāзй у Коњуе.

преображѣње с погрд. *срамота, срам, брука*. — Преображѣње свāкѡме дбдй једнѡм годйшње, а мѣне о тебе свāкй дāн!

прѣплит, преплйје свр. 1. *прећи ивицу суда, прелити*. — Пāзи како сйплѣш, да не преплйје. 2. *прећи преко ивице, руба нечега услед отока*. — Отеклѣ му нѡге, пā му прѣплило преко опāнāкā.

препричѹша ж *жена која слеткари, сплеткашица, смутљивица*. — Да тѹ препричѹшу вишē нијесам вйдио у кѹћѹ!

прерйлат, -йлāм свр. *прерити, преровати (о свињи, кртици и сл.)*. — Крмāд прерйлāше свѹ комперйну.

прерйшкāt, -āм свр. (у нешто ублаженом значењу) *прерити, преровати (о свињи, кртици и сл.)*. — Прерйшкāше ми крмāд ђбор.

пресвāдбовāt, -уем свр. *обавити свадбѹ*. — Нēћемо прендсит сйјена с лйвāдā док не пресвāдбуемо, тѡ е сāt прѣчѣ.

преседлина ж *превој* — Пут води право преко оне преседлине што се види горе.

пресеђит, -им свр. 1. *изгубити из памћења, заборавити*. — Ја сам то пресеђио, па се не могу сетити да ме убијеш. 2. *не сетити се добро, јасно нечега, погрешити присећајући се нечега*. — Није то такв, ти си то пресеђио.

престава ж 1. смешна сцена, догађај — Е па то е сјиној била једна престава, сви смо се кидали ђ смија. 2. *шалви, духовит човек*. — Она престава е сву ној изводила спрдњу са свијема нама, но нико му се не љути, свак зна да нема злу намљеру.

преставит, им свр. I. *представити, имитирати*. — Умије он скоро свакога да престави. II. ~ се 1. *умрети*. — Она се мученик ндонас преставио, ослободио га Бог жестокија мукџа. 2. *онесвестити се*. — Престави се Драга сјиној, умало џмрије.

престављат, -ам несвр. *имитирати, опонашати*. — Божо умије да преставља млоге наше селџане, да га не гледаш очима, рекај би да зборџ Мјрко, Мјлоња или Батрић.

пресукат, -учџм свр. *од истога материјала поново направити*. — Новва кућа е остџрџла, па смо ју пресукџли.

пресукиват, -куџм несвр. *од истога материјала поново правити*. — Ми смо Новову кућу пресукивали.

пресеверит, -им свр. *променити се, захладити под утицајем северца (о времену)*. — Билџ е топло до јутрџс, а сад је пресеверило, те те се она ђеца смрзнут.

претарџшит, -иџим свр. *претрести, пребрати, претражити*. — Све смо претарџшили, но ништа нијџсмо могли нај.

претџрит, -им свр. *а. истатрит (1)*. — Сјџено ми је от киџџ претџрило. Ова пшеница је претџрила, није ни за крџмад.

претвџрат, -ам несвр. I. 1. *мењати, преобраћати у нешто друго*. — Не велџ претвџрат пријатеља у непријатеља. 2. *кварити се, мењати се нагоре*. — Претвџра гџра, није зелџна ка што е била до скоро. 3. *бити послушан, слушати*. — Не претвџра та пџган, па да би пџка. II. ~ се 1. *мењати, преобраћати у нешто друго*. — Претвџра му се крџв џ воду, рекли су дџктори да му нема спаса. 2. *причињати се, привиђати се*. — Иџџем ја прџз гору, ништа се не види, а џно ми се претвџрају зџвна, чектџри, цингаре, мека кџза и јџраџи, кџса ми се диџџ навр глаџвџ.

претвџрит, -џрим свр. I. 1. *променити, преобратити у нешто друго*. — Свети Саџво е претвџрио чоџка у међџда, е се та чџбек сџкрио у вџну да не би даџ вџне калуђџеру. 2. *покварити се, променити се нагоре*. — Ово е меџсо мало претвџрило. 3. *послушати*. — Узалџд му зџџриш, неће да претвџри да би пџка. II. ~ се 1. *променити се, постати нешто друго*.

— Сам си крив што ти се најбољи пријатељ претворио у непријатеља.
2. *причинити се, привидети се*. — Пред очима ми се претворише свакојакѣ животине, а најгорѣ ми бљѣу змије.

префиган, -а, -о *префриган*. — Ова данашња ђеца су префигана.

пречавине ж (само мн.) *опаници од нештављене или примитивно уштављене коже*. — Покибелйле ми се пречавине, па врат ш њи да слѣдѣм!

пречаторит се, -ѣм се *превише се осушити, пресушити се*. — Ово се месо пречаторило, па га не мѣгу јѣс.

пречеправац, -вца м *онај који има право првенства при куповини и сл.* — Рајко е пречеправац и немѣ се преварит да купѣш имање Милѣво прије нѣ га питаш.

прѣчкат се, -ѣм се *несвр.* (у нешто ублаженом значењу) *свађати се*. — Нѣшто се снаѣ и зава прѣчкају, а не причају шта им је.

прешапит, -ѣпѣм *свр.* *обухватити рукама више него што је обим нечега*. — Мѣж ли опшѣпит ову бѣкву? — Мѣгу и прешапит.

прешлањат, -ањѣм *свр.* *немарно, офрље обавити неки посао, отаљати неки посао*. — Њѣву ми нѣје заградѣо кѣ што смо се погодѣли, сѣмо што е прешлањѣо, сваки би му колац извађило дијете од двије године.

прештѣлит, -уѣлим *свр.* I. *приштинити, пригњечити*. — Прештѣлио сам прѣс, боли ме кѣ у очи. II. ~ *се* *приштинити се, пригњечити се*. — Приштѣлио сам се вратѣма.

пржулин, -ѣна м *пржун за кафѣу, у виду шупљез ваљка на дужој дршци*. — Однесе кѣма пржулин, па не мѣгу испрѣжит кафѣу.

прибират, -ѣрѣм *несвр.* *прихватити некога, указујући му пажњу, поштовање*. — Мирѣш је био велики јунак и поштењѣк, па га е и господѣр прибирѣо и призивѣо.

прибит, *прибијем* *свр.* 1. *задати последње ударце, усмртити, дотући*. — Њѣмци су прибијѣли наше рањенике. 2. *пријати*. — Јѣ се најѣдо. — Нѣка си, прибило ти, дабѣгда. Пушти га да с миром рѣчѣ, овѣко му нѣће прибит.

прибрат, *прибѣрѣм* *свр.* *прихватити некога, примити га као свога*. — Најприје га нијѣсу млѣго вољѣли, а сѣ су га прибрѣли.

прибрѣат, -ѣм *свр.* *приспети за нешто*. — Крава е прибрѣала да се тѣли.

привиђа ж сабласт, привиђење, утвара. — Ыдѣм јѣ, кад одједнѣм се прѣда мнѣм стѣдри вѣк, јѣ се уфѣти за левѣр, а ѣн одједнѣм нѣстаде. По тѣмѣ сам видѣо да е тѣ бѣла привиђа.

привиђеније с оно што се привиђа, тј. *причињава* (обично нешто страшно, вампир и сл.) *на одређеним местима, привиђење, утвара,*

авет. — Кат сам се врћао из вођенице, привиђеније ми је скочило на леђа и јашало ме до куће.

привиђет се, -йдим се свр. *размислити, промислити*. — Привиђите се ви добро ваља ли ви рабџа и шта ће ви нароц рџј.

привикиват, -кѹем несвр. (некоме, на некога) *подвикивати (некоме, на некога)*. — Ти нѣ мож да не привикѹеш!

привикнут, -йкнѣм свр. (некоме, на некога) *подвикнути (некоме, на некога)*. — Нѣће да мрѣднѣ док му не привикнѣш.

привирет, -йрим свр. *привирити*. — Не да Вѹкман шћѣри ни привирет у кућу откад се удала бес питања.

привршиват, -шѹем несвр. *завершавати изводећи врх (о стогу сена, сламе и сл.)*. — Шта шйриш тѣ сйјено, мйслиш ли га привршиват?

привршит, -ршйм свр. *завршити направивши врх (о стогу сена, сламе и сл.)*. — Ако сйјено лијѣпо привршиш, нѣће ти закйснут.

придавак, -вка м е. *надавак*. — Ова ти придавак ус кућу млого ваља, нијѣсте мѣгли од тљескобѣ живљет. Ево придавак порастѣ скѣро колико компйјер.

придаѣ се, -ам се свр. (поред обичног значења “додати као допуну”) *родити се*. — Бѣру се придаѣло мѹшкѣ дијѣте.

призајмит, -ајйим свр. *почети гонити, појурити*. — Бљѣше те добро призајмио, нѣ ти бй бржй, пѣ му ѹтече.

призорљив, *призорљива*, *призорљиво* *склон да се трза у страху, да штреца (о коњу)*; исп. *назорљив*. — Тѣ е бйо дѣбар кѣњ, сѣмо призорљив.

призрет, *призрѣм* свр. *учинити се, причинити се (о коњу)*. — Чйм тйца полѣтй, љѣгат призрй и скѣчй ѹстрану.

пријавит, -авйм свр. 1. *дотерати, догнати (стоку)*. — Пријавите љвце чйм угрйје сунце. 2. а. *доћи, стићи (о стоци)*. — Краве сѣме пријавѣ чйм упѣчѣ сунце. б. погрд. *доћи, стићи, вратити се*. — Знѣо сам јѣ да ѣте пријавит чйм огладните.

пријављиват, -љѹем несвр. 1. *дотеривати, догонити (стоку)*. — Не пријављѹју љвце до пѣндѣи, нѣ налажу огњѣве и сѣдѣ окѣ нй. 2. *долазити, стизати (о стоци)*. — Краве не пријављѹју сѣме, не смйју преко пѹта. 3. погрд. *долазити, стизати, вратити се*. — Заклапѣ кућу чйм мрѣкнѣ, пѣ тѣ љѣца пријављиват на врйѣме.

пријѣвор, *пријѣвѣра* м *направа (обично дрвена) за закључавање врата*; исп. *засун*. — Нијѣдна кућа нѣмѣ вишѣ пријѣвор, сѣ су свѹј брѣве.

пријѣвѣрница ж *дрвена полуга за утврђивање затворених врата*; исп. *засовница*. — Завѹци тѹ пријѣвѣрницу и закљѣпи врата, пѣ да крѣћѣмо.

пријѣмор, *пријѣмѣра* м *перут*. — Пѹна ми је кѣса пријѣмѣра.

пријенут, пријенџм свр. 1. *прионути, причврстити се, прилепити се*. — Пријенуо ми је гљиб за опанке, па не могу да га одлијепим. 2. *прећи, пренети се од једнога другога*. — Не идите код њега, да ви не пријенџ шџга.

пријењат, пријењам несвр. 1. *пријањати, лепити се, качити се*. — Слабо овај малтер пријењџ, бојм се да није довољно масан. 2. *прелазити, преносити се*. — Сраб лако пријењџ.

пријероц, пријерџда м *претерано велики род*. — Боље е кат шљиве рџде и џсредње, па су крупне, а овај пријероц је гџтџво исто што и нерџдица.

пријесџлац, -лца м *слани раствор воде којим се прска стџчна храна*. — Нџте да брџте лис бес пријесџлца.

пријџтран, пријџтранџ, пријџтранџо 1. *јако масан, премасан*. — Не могу ни да виђим пријџтрану сланину. 2. *који садржи превише карактеристичних састојака, прејак*. — Не могу да појјем више од ужице меџа, меџ је за мене мџго пријџтран.

пријџша, пријџшла, пријџшло *натруо*; исп. прозука. — Ово е дрво пријџшло, не ваља ни за грџјање.

прикрџнут, -џнџм свр. 1. *непотпуно, мало затворити, притворити*. — Прикрџни та врата, да не улазе кџкошке. 2. *одвести у затвор, ухапсити*. — Напио се Миња и побџо се са Забрџанима, те га е милиџија прикрџнула.

прикрџијељит се, -ијељим се свр. *чврсто се припојити уз нешто као крпељ*; исп. закрџијељит се. — Прикрџијељио се за онџ дијете, па му не да да мрџне од њега.

припрџјет, припрџјџм свр. *натерати, притегнути*. — Припрџру га влаџсти и џн све призна.

припрџт, -а, -џ стрм. — Од Лиџа до навр Баља е вџма припрџто.

припучџт, -учџм несвр. 1. *закопчавати*. — Припучџм блџзу испџд грла закучџљком, изгубила сам пџљицу. 2. *пришивати*. — Тџтка ми саплџла џџмпер, џво сџд припучџ пџљице, па да га обџчем.

припучџит, -им свр. 1. *закопчати*. — Припучџи дџгме испџд грла, биће ти топлије. 2. *пришити*. — Припучџила ми је тџтка пџљице што су ми се биле прекинџле.

прирџпак, -пка м погрџ *особа која је стално везана за некога, која је стално уз некога*; исп. пришупак. — Милораџ је Миланов прирџпак — прџти га кџ џџнка.

природа ж *јџдноставност у опхођењу, приступачност*. — Такве прирџде на чџска није сам глџџо.

природџн, -дна, -дно *приступачан, јџдноставан у опхођењу*. — Лџксо Јџгошев блџше мџго природџн и својџтлив, пријмиџ ме кџ да смо се стџ гџџина познавали.

прирѡжак, -шка м *помоћни рог на кући*. — Срѣћни ви рѡгови и прирѡшци.

прирѡшчић м *израслина на кромпиру, репи и сл.* — На репу сам наша десѣтак прирѡшчића.

присисак, -ска м *израслина, израштај*. — Подслије кишѣ компијери расту, а чѣсто им израсту некакви наѡваци и присисци.

присмрђет, -рђим свр. пеј. *привирити*. — Оћераћу ја тебе от куће, нећеш ми га ѡвђе ни присмрђет.

присплѣнак, -нка м *дечак који стасава, одраста*. — Милораѡов присплѣнак не вѡли да учи.

пристранак, -нка м *блага страна, падина*. — Онај пристранац је пун јагѡда.

пристрмак, -мка м *помало стрмо земљиште*. — Чувѡ се ус тај пристрмак, да се не пођујаш.

приталарит, -арим свр. *в. наталарит*. — Приталарила ћетина пушке, мѡгу наљеј на Њемце пѡ настрадаат и наложит ѡгањ на село.

причѣт, причнѣм свр. 1. *добити велико виме због надоласка млека пред доношење младунчета на свет (о домаћим животињама)*. — Крава е веј причѣла, отелиће се у овѡ два-три дѡна. 2. *фиг. шаљ. припремити се за плач (о детету)*. — Ђно е мѡлиј причѣо, оће да плаче.

причињѡт, -њѣм несвр. 1. *добијати велико виме због надоласка млека пред доношење младунчета на свет (о домаћим животињама)*. — Пѡтеле ѡвце да причињѡу, још мѡло пѡ те да се ојагње. 2. *фиг. шаљ. припремати се за плач (о детету)*. — Тѡ дијете причињѣ, нешто му е, чини ми се, неправо.

причкврљит, -рљим свр. 1. *притиснути уз нешто, прикештити*. — Ка су се побили, Милош је причкврљио Милораѡа асталом уза зид и ѡнда га млатио рѡком по глави. 2. *притегнути некога, приморати га да поступи на одређени начин*. — Причкврљише га љуђи, не даѡоше му да врѡа.

причуњат, -уњѡм несвр. *причати којешта, глупости, блебетати*. — Он причуњѡ свѡпта о свѡкоме, а себе не види. Свѡпта причуњѡ пред ѡцѡм.

пришѡпак, -пка м вулг. *в. прирепак*. — Наљѡтио сѣ што сам рѣка да е Раѡунов пришѡпак.

пркенѡћ, -ћѡа м *врло стрмо земљиште*. — Није лѡко изис уз овѡ пркенѡћ.

пркно с вулг. *отвор на крају дебелог црева*. — Ђѣ ће стра нѡ у старо пркно.

прло с *стрмо земљиште с растреситом, дробљивом површином које се обуреава само или га спирају бујице*. — Тд се прло стално обурива, те се ливада сваке године смаљуе.

прљ м *мање дрво зашиљено с једне стране које служи за окопавање, вађење лука и сл.* — Начинио сам прљ, идем да копам кађуннице.

прљага ж 1. *прашинасто, ситно тло настало воденом ерозијом или разбацивањем, раскопавањем и сл.* — Разбукали су волдвн рупу насред ливадѣ, начинѣла се читава прљага. 2. *земља лошега квалитета*. — Ове наше земље су обичне прљаге, није овд ни Полица ни Будимља.

прљат, прљам несвр. 1. *копати прљем (в)*. — Немб да ђеца прљају по обдру да се ствара прашина. 2. *копати ногама, чепкати (о живини)*. — Ено ти кдошке прљају по коломбдћу.

пробленут се, -не се безл. *поправити се, пролепшати се (о времену)*. — Дако се послнје мијене мјло проблене.

пробдац, -ђца м *гвоздени предмет којим се на опанцима пробијају рупе*. — Йзгуби ми кума-Милво дијете пробдац, па немам чиме учинет опанке.

проврзат, -ржем свр. *пролуњати, пролутати*. — Провржи по селу, виђи шта се радн, а за кћу ти је ионако лако.

прдгнат, прогнам и прождене свр. *гонети учинити да прође, протерати*. — Брани Влајко да прождене стоку пројавком куднје смо вјзда пројављивали.

прогуњат, -уњам несвр. *гутати; помало јести или пити током извесног времена*. — Не йта, мјли, нб полако прогуња те залагас, е ће ти се такб запријет. Кад легне увече, донесу Стојану штругљу воде и сафу, те прогуња онѣ воде и до ујутру сву попије. Ево ти овд грбђе покрај крвѣта, па прогуња ндћас и кваси уста.

прбдит, прбдим несвр. 1. *пролазити у ходу*. — Је ли прбдио овудије један дебѣли, ћѣлави чбек? 2. *имати одређени животни ток, судбину*. — Он је за овд свдга вијека некако увијек лако прбдио. 3. *слагати се*. — Наше су двије кће вјзда лијепо прбдиле.

прождријет, -дерем свр. *прогутати*. — Болн ме грло, не мдгу прождријет ни капљу варенике. Силно ли га ћаволи прождријеше!

прозукѣ, -кла, -кло в. *пријеша*. — Ја не продаем прозукѣ дрва ка неки.

прозукнѣт, -нем свр. *постати делимично труо, натруо, натрунути*. — Ова е трупец прозукѣ. Ако ти овн балвани презимѣ, прозукнѣтѣ, па ти и онда нко неће.

пројавак, -вка м *појас земљишта којим се пројављује, прогони стока преко туђега имања*. — Ниједан суд ми не мдже забранит пројавак на мде имање.

пројавит, -авим свр. 1. *протерати, прогнати (стоку)*. — Мило прдјави овце порет куће. 2. а. *проћи (о стоци)*. — Пројавише краве, виђи да не бјду у колдмбоћ. б. погрд. *проћи*. — Прдјави Тодор и не рече ни добро јутро.

пројављиват, -љуем несвр. 1. *протеривати, прогонити (стоку)*. — Ђокови преко моје ливаде пројављују овце на појло, па ми све поараше. 2. а. *пролазити (о стоци)*. — Овце саме пројављују проз шуму, па се бојим да и нешто не препане. б. погрд. *пролазити*. — Сваку нбј Ратишани пројављују навйше, не знам куд блећ.

прокаменит, -йм свр. *једва, с муком проговорити (у невољи, кризи, тузи)*. — Не могаде, сирџма, прокаменит ни једне, но му само задркта јабучица и брада. Толйко ми је тешко кад мбрам да га ћешим да и ја с муком прокаменим по коју рйјеч.

прољеј, прољежем и прољегнем свр. *проћи*. — Прољези прос кућу, отворена су оба двоја врата.

пронйјет, -нећем свр. *почети носити јаја (о кокошци)*. — Кдошке су ми прџнијеле.

пронџсак, -ска, а. *проношче*. — Пронџсак је тврџ, па га ћеца чувају за Васкрс, да се туцају.

пронџска ж кокошка која је тек пронела, која први пут носи јаја. — Ймам три старџ кдошке и двије пронџске.

пронџчад ж зб. *им. од проношче*. — Пронџчад су ситна.

пронџче, -ста с (супл. мн. проношчад) *јаје које кокошка снесе први пут у години*; исп. проносак. — Пронџче е малџ, ал тврџо и добро за туцање.

пропоганит се, -йм се свр. *постати гори него пре, искварити се, постати неваљао*. — Тџ е било добро дијете, нџ се у заџдне вријеме посве пропоганыло и изназаџило.

прџпгтат, прџпгам свр. *пронаћи, открити*. — А, да ми је ће прџпгтат овога јазбавца што ми пџједе колдмбоћ, волй би нџ йшта.

прџргат, -ргам свр. *прочаркати, процарати*. — Додџ ми тџ дрво, да малџ прџргам жар.

прџсијек м 1. *алатка оштра са оба краја која служи за просецање рупа у дрвету*. — Просијџци рупу прџсијеком, бџље нџ сврџлом. 2. *уски појас у шуми на ком је посечено дрвеће, који служи као пут*. — Направи ми прџсијек и ёто ти дрва.

просџчит, -џћим свр. *показати, потказати*. — Претрџсла ми је милиција кућу, просџчио ме неџо да сам дџниџ котробан из Љешанске найје.

простотѣња ж 1. *проста, примитивна особа*. — Што се удаде за ону простотѣњу! 2. *прост, примитиван начин живота*. — Није лако изиј из овѣ простотѣњѣ.

прострѣнут, -нѣм свр. *мало помустити, помустити само који млаз*. — Нѣмају га више ђвце ни макар да се прострѣнѣ.

прѣструга ж *пропаланак у шуми; проходно место, пролаз у планини*. — Иди и чѣка на прѣстругу, загари те ти нешто нагнат право на цијев.

просунут, -нѣм свр. *мало, непотпуно осушити, просушити*. — Просуни мало та талѣган, пун ти је водѣ. II. ~ се *мало, непотпуно се осушити, просушити се*. — Просуноу ми се мало талѣган, сад могу ђпет за овцама.

просачица ж *просјакѣца*. — Млада курва — старѣ просачица.

прѣснац, -нца м *зимско време (отприлике јануар и фебруар) за које народ везује парење вукова*. — Не завѣја ка вук у прѣснац!

прѣснит, -й свр. *постати скоро провидан (о тканини која се похаба и устаѣи)*. — Прѣснѣле Саву панталѣње на кољѣна, мбрају му се купѣват нѣвѣ.

протаракат, -акѣм свр. *направити буку тражећи (нешто), прѣтурајући (по нечему)*. — Протаракѣше Талијѣни по читавѣј кући, али не нађѣше оруже, таѣа и стрѣко су га добро сакрѣили.

прѣдсѣт, -ѣм свр. 1. *провести време у уживању, разонодама, забавама*. — Прѣдсѣо си овѣ неколико гѣдинѣ ка мѣмак, са ти је вријѣме да се жѣниш. 2. *ишегачити се на нечији рачун*. — Прѣдсѣли смо синѣј на дворѣдбу с некаквѣм плѣницѣм.

прѣфулат се, -улам се свр. *провући се кришом, прокрасти се, прошунати се*. — Онѣ се фѣукара прѣфула порѣд мене ка штѣтно пѣшче. Прѣфула се велика пѣган покрај мене — ни добро јутро!

прѣфучат, -учѣм свр. *проћи великом брзином, пројутѣри*. — Прѣфуча ѣуто порѣд мене, умало ме закачи.

прѣпулат, -улам несвр. 1. *оплођивати кокошку (о петлу)*. — Овај кѣкѣт по цио дѣн прѣпула кѣкошке. фиг. Јѣко прѣпула Мирѣпу. II. ~ се *парити се с петлом (о кокошкама)*. — Нешто ти се овѣ кѣкошке стално прѣпулају. фиг. Онѣ двѣ се, изглѣда, прѣпулају.

прѣсимицѣ прил. *незаштѣћеним прѣсима, не заклањајући се*. — На неприяѣтеља не смѣјеш да идѣш прѣсимицѣ, нѣ се трѣба и заклѣнит и причѣват да га што више бѣјѣш ако веј мбраш погѣнут.

прѣц *узвик при исмевању, подсмевању*. — Прѣц — нѣ било га дѣрат!

прѣцало с *дѣба парења коза*. — Сад је козама овѣ прѣцало.

прѣцање с 1. *парење коза*. — Колико бѣ овога јѣрѣвѣга прѣцања! 2. *исмевање, ругање*. — Напи се ти, па ће ђпет у кафѣну бит прѣцања.

прџарат, -арам несвр. I. в. *прџкарат*. — Што онџ прџарџ прос шџму? II. ~ се ићи по грању производећи пуџкетџе. — Шта се онџ прџарџ прџз гору?

прџџат, -џам несвр. I. *оплођавати козу (о јарџу)*. — Јџраџ џјде у коџе Богџеве, оће да прџџа. II. ~ се парити се с јарџем (о коџама). — Коџе се прџџају у јесџн.

прџџат, прџџам несвр. *доста, обилато јести*. — Имџте дџнас дџста да прџџате. Прџџају краџе у ливџду Миљџнову колико мџгу.

прџџарат, -арџм несвр. *пуџкетати*; исп. прџџарат. — Їдџ нџшто преко горџе, чџеш како прџџарџју грање. Прџџарџ џгањ, оће снџјет.

прџч м 1. *јараџ*. — Мџрам коџама траџит прџча. 2. *љуџа особа*. — Не даде ми онџ прџч тџ ни помџнут.

прџџас, -ста, -сто *љутит, одбојан*. — Онџ е жџна Миљџва мџго прџџаста.

прџџевит, прџџевџта, прџџевџто 1. *веома добар, ваљан*. — Овџ е, бџгами, прџџевџто. 2. *храбар, срџан*. — Тџ е бџо прџџевит рџтнџк.

прџџевџто прил. 1. *веома добро, ваљано*. — Овџ сте ураџдили прџџевџто. 2. *храбро, срџано*. — Рајо онџ рџче прџџевџто.

прџџетина ж *непријџтан мирис од јарџа у јесџн, у време парџња*. — Смрџи на прџџетину кџ јџраџ.

прџџит се, -џм се *правити се важан, охолити се*. — Он се мџго прџџи.

прџша, прџше ж *прџки, суџи снег*. — Бџџио мџ Миљо у прџшу, јџдва сам испливџо. Прџша не вџља за грџдање.

прџшкџт, -џм 1. *џарати, џепрџкати*. — Сџди крај огњџшта и прџшкџ у огџњ. 2. *обављати неке ситне, лаке послове*. — Не раџи нџшто тежџе, али по џџјџли дџн пџнешто прџшкџ.

прџшмољџк, -љџка м 1. *ситнији плод (кромџпир, крастаџаџ и сл.)*. — Од-несџше џџџа крупнџе компџјџре, а мџне оставџше овџ прџшмољџке. 2. *ситна особа*. — Овџ Сџвџви сџнови су свџ неџаки прџшмољџци — нџма се штџ џд џи виђет.

прџшнџт, -нџм свр. *џарнџти, џепрџкнџти*. — Прџшни у тџ џгањ да се не утџли. 2. *ураџити неки лак, ситан посаџ*. — Неће нџшта да прџшнџ својџм рукџм.

прџштџт, -џм свр. 1. *мрџити, дробити*. — Не прџштџте, џџџо, џџџ. 2. *масирати стеџуђи, гњџџеђи*. — Да ме свџку нџј не прџштџ, нџ би мџгџ заспат. 3. *гњџџити*. — Не прџшти тџ јџгоде, тџ е за слџтџџ.

прџштџтан, -утџна м *пуноглаџаџ*. — Фџтају џџџа прџштџтанџ у воду.

пџвало с *мокраћна бешиџа заклџне свиње којџм се деџа кад је надуџају иџрају лопџе*. — Јџко сам напџваџо пџвало, пџ ми пџџе.

пуват, пувѧм несвр. 1. *дејствовати као ваздушна струја, кретати се (о ваздуху, ветру), дувати*. — Влѣтар је пувѧо цѧо дѧн. 2. *испуштати из уста ваздух управљајући га на нешто или у нешто, дувати*. — Што пувѧш толикѧ у тѧ ѡгањ, кад добро горѧ? 3. *љутити се, дурити се; исп. фркат, фркат и фучат*. — Нѣко е Рѧсу наљутѧо, пѧ пувѧ цѧо дѧн.

пуљѧв, -а, -о *буђав*. — Бѧчи овѧ пуљѧви лѣб кѧкошкѧма.

пуљѧт се, -ѧм се несвр. 1. *постајати буђав, буђати се*. — Шта ти се овѧ пуљѧ ѡвѧе? 2. *фиг. проводити време у чамотињи, неактивности*. — Пуљѧм се без иѧе ѧкѧга.

пуљѧит, пуљѧйм несвр. *истурати (усне) у знак ѡтѧње, неслагања и сл., пућити*. — Пуљѧ рѧла, не знам шта му е. II. ~ се *пућити (усне) у ѡтѧњи, пућити се*. — Шта се пуљѧиш?

пуљѧица ж е. *пуљка*. — Изгубѧо сам пуљѧицу с капѧта, а тѧквѧ се ниѧе не мѧже нѧј.

пуљка ж *дугме на одевном предмету; исп. пуљѧица*. — Зашѧ ми пуљку на рукав.

пуљѧтина ж *буђ*. — Бѧчи овѧ лѣб крмету, ѣво проз ѧѧга свѣ пуљѧтина.

пунѧѧина ж *мнозина, много ѧих*. — Пунѧѧина тѣ се вратит на имѧња, от плѧтѣ или пѧнзијѣ не мѧгу живљѧт на ову скупѧћу.

пунѧно прил. *доста, пуно, много*. — Ымѧ ѡдовлѣ још пунѧно да се плѧшѧчѧй. Имѧли су пунѧно стѧкѣ, а сѧ су остѧли на јѧдну крѧву.

пунут, пунѧм свр. 1. *покрѧнути се (о ваздуху, ветру), дунути*. — ѧјте, ѧѣцо, да оплѧстѧмо онѧ мало сѧјѧна, док ниѧе пунѧо влѣтар. 2. *испустити из уста ваздух управљајући га на нешто или у нешто, дунути*. — Пуни у тѧ ѡгањ, да се не утѧли.

пуѧѧ м *пепео, пухор*. — Пѧде му пуѧѧ с цѧѧра.

пуриѧ, -ѧња м *празилук*. — Посѧдѧли смо мало пуриѧѧ и мало кромѧда.

пус, пуѧта м е. *пустовак*. — Тури томѣ вољу пус, да га не бѧје јѧрам.

пуѧтаѧѧја ж *уређѧна кожа од овна или овце, са које није острижена уна, која служи као прѧстирач*. — На пуѧтаѧѧју седе мусаѧѧѧри.

пуѧтозврѧц м *оѧј који бескорисно проводи време лѧтајући, скѧтајући*. — Сѧљѧчкѧ ѧѧца мѧрају и да учѣ и да рѧде кот кѧћѣ, нијѣсу тѧ пуѧтозврѧци вѧрошкѧй.

пуѧтоѧѧк, -ѧка м *комад јѧѧѧѧе или овчије коже коју се ставѧа вољу на врат испод јѧрма да га не би јѧрам жуљѧо; исп. пус*. — Дѧбар вѧ ѧре и бес пуѧтоѧѧка, нѣѧе га јѧрем ѧбит.

путѧча ж *путања, стаза*. — Идѧте овѧм путѧчѧм и дѧј ѧете на шѧрокѧй пут.

путњаџ м *паук*. — Путњаџ је начини мрежу од врата до прџџбра.

пуџица ж *ситна бубуџица*. — Искочила ми је на џбраз једна пуџица.

пуџичаџ, -а, -о *бубуџицаџ*. — Је ли тџ онаџ што е пуџичаџ по џбразу?

пуџаџаџ, -џа м *в. булаџаџ*. — Сваке гџдине сијемо пуџаџаџ, ал неће да рџди.

пуџат, пуџам *несвр. јести*. — Не би ја радџи да не мџрам пуџат.

пуџкаџ, -ам *несвр. пуџати, подстиџати пса на уједање, напуџавати*. — Каџ гџј прџђем поред њџне кџће, пуџкаџу пса на мене.

пуџаџаџ, -џа м *врста гџиве*. — По џио дџн смо кџпили пуџаџце по ливаџи.

пуџњаџа ж *брџнара покривена сламом*. — Некаџ су биле чаџаве пуџњаџе у сџло, а сџд све лијепе кџће покривене пријепом.

пуџтениџа ж *в. пуџтениџа*. — До рџта у сџло није бџло пуџтениџа.

пуџтимиџе прил. *пустивши из руку неки предмет (мотку, мотику, грабуље и сл.)*. — Каџ вије Талијан е не мџже да ме стијгне и окрџи онџм мџткџм, гаџа ме ш њџме пуџтимиџе, нџ спџсише ме брџе нџге.

пуџтениџа ж *распуџтениџа; исп. пуџтениџа*. — Данџс џље пролаџе пуџтениџе нџ џсџџке.

Р

раба, рабе ж *јако питома, мазна кокошка*. — Ја рџчџм Пиџрги “паџ, раба” и џна џџма лџгне.

рабан, -бна, -бно *питом, мазан (о животиџи)*. — Рабне џве кџкошке, по џио дан иџу ш чељаџима.

рабит, рабџм *несвр. мазити, пазити, припитомџавати (неку животиџу)*. — Миџлица Миџашева заџџвијек рабџ краџе, па џим ју виџе, трџе к њџј.

рабџта ж 1. *џаџање женског ручног рада (плетџе, преџење, везење и сл.); понекаџ и сваки други рад*. — Сџупиле се жџне на рабџту. Срџна ви рабџта, џуџи! 2. *произџод женског ручног рада (предиво, исплетени џевни предмет и сл.)*. — Каџо ти се допаџа џна мџја рабџта што сам ти јуче поџаџала? 3. *погрџ. џособа, чељаџе*. — Не слџша ти стџру рабџту.

рабџтаџ, -ам *несвр. раџити женски ручни рад (прести, плести, вести и сл.); реџе раџити било коџи посаџ*. — Миџева Бџгџанџва ниџкаџ не стџй џзалџд, џна и за краџама нешто рабџта. Ёуџи нешто рабџтаџу испрет кџће.

рабџница ж женска особа која добро ради ручни рад (плете, везе, тка и сл.). — Милева с добра рабџница, све што урабџа отскаче од рабџе другџа жена.

ражљути се, -ути се свр. *одљути се*. — Бџо планџ зачас ка бџањ, али се брзо и ражљути.

разбркат, -ркам свр. *измешати качамак бркатем*; исп. избркат. — Разбркаше качамак и бџдоше да рџчају.

разбџчит, -ути свр. *расџепити*. — Запџо сам за трџи и разбџчио гаџе.

развикиваџ се, -куем се несвр. *викати, издирати се*. — Чџесто се бџн развикуе на раднике, а не глџда какџв је кой.

развикнуџ се, -икнем се свр. *викнути, подвикнути*. — Кад му испрџча шта е бџило, развикну се на мене ка да сам ја тџо измислио.

развиџт, развиџем свр. I. у изр. *развиџт пупџак добити, осџтити јаке болове у стомаку од тџешког, напорног рада, дизања терета и сл.* — Диџао сам врџе, па сам развиџо пупџак. II. ~ се у изр. *пупџак му (јој и сл.) се развиџо јако га (ју и сл.) је заболџо стомак од тџешког, напорног рада, дизања терета и сл.* — Болџи ме трџбу, изглџда ми сџ развиџо пупџак.

разврџ, -рџем и -рџем свр. 1. *повредити, разбити*. — Ђџца се гаџају бубуљицама, разврџте главе јџдно другџме. 2. *разбаџати, растурити*. — Разврџла џџца све по куџи, јџдва сам тџо срџдила.

разврџит, -рџим свр. *развалити врџ стога ради коришџења сџна*. — Разврџите онџ маџџе сџјџено, донџсите по брџме, али га бџпџт маџло приврџите, е мџже кџша удџрит.

развуџ, -уџем и -уџем свр. *размазити*. — Млџго смо развуџкли овџ диџџе, па радџи шта му е мџло.

разгрџџаџ, -џџем свр. I. *разгазити, утабати (сџнег)*. — Разгрџџите сџнџџег кот котџра да полџжџмо овџцама. II. ~ се *постати мек (о сџнегу)*. — Донџсите сџјџена док је поврџица, нџџете мџџ ка се разгрџџџе.

рџџдвџица ж *раздеојџн живот, живот порџдице на две стране*. — Иовџко е све скуџпо, а јџш је тџџџе ка ти фџмилиџа жџви на рџџдвџицу.

раздирџло с само у изр. *мое (твое, џегово и сл.) називало* — *туџе (твое, џегово и сл.) раздирџло е називало*.

разјџзит, -џџим свр. 1. *почџти из сџве снаге плакати*. — Шта е томџ џџтџту, те е толико разјџзило? 2. *почџти из сџвега гласа викати*. — Нџшто бџџше разјџзио Мџло свр Тџсовџга крџша, нџ нџ чу шта виџџе.

разлиџџат, -џм свр. I. *размазити*. — Што сте разлиџџали овџ диџџе? II. ~ се *размазити се*. — Овџ ви сџ диџџе млџго разлиџџало.

разлигџт се, -ѧ се свр. *постати клизаво*. — Разлигѧло се испрет кѹћѧ, сломѧће се нѧко.

разлиѧтит, -ѧстѧм свр. *равномерно распоредити, расути, разгнрнути*. — Сѧ ту лијепу зѧмљу разлиѧсти по читавѧј лији.

разлѹчит, -ѹчим свр. *раздвојити стоку разних власника или разне врсте стоке*. — Разлѹчите сѹтра ѧвце, пѧ наше доћѧрате кѧ кѹћи.

размѧнѹт се, -ѧнѧм се свр. (поред обичних значења “замахнути свом снагом” и “прионуту свом снагом”) *поправити се, пролепшати се, разведрити се (о времену)*. — Нѧдѧм се да ће се за дѧн-двѧ овѧ размѧнут.

размѧнут, -ѧнѧм свр. I. (поред уобичајеног “проћи поред нечега, неког мимоиђи”) *умрети, преминути*. — Тѧ ми је ћѧвѧр дѧвно размѧнуо. II. ~ се (поред обичног “проћи један поред другога, мимоиђи се”) 1. *разиђи се, не сложити се у мишљењу, оцени и сл.* — Вѧзда смо се слѧгѧли, али смо се у потѧвѧ вријеме нѧшто размѧнули. 2. *прођи, свршити се*. — Нѧће му се бѧз зла размѧнут. Добрѧ ти сѧ овдѧ пѹта размѧнуло, а миѧлио сѧм е ћеш настрѧдат.

разопѹтит, -ѧм свр. 1. *размрсити, распељати*. — Замрсѧло ми се овѧ, пѧ не мѧгу нѧкако да га разопѹтим. 2. *фиг. разјаснити нешто неразумљиво, тешко схватљиво и сл.* — Главобѧљѧли смо двѧ сѧта о тѧмѧ, нѧ не мѧгѧсмо нѧкако разопѹтит штѧ е и кѧко е.

разрѧбит, -ѧбѧм свр. *јакѧ припитомити, навиђи на ѧуде*. — Разрѧбиѧ Бѧжо мѧчке, пѧ га прѧте и срѧтају свѧкѧј дѧн. II. ~ се *постати миран, кротак, питом*. — Овѧ се кѧкошке разрѧбиле, скѧчу чѧљѧдима у крило.

рѧпа ж долиница, удолина. — Тѧ ливѧда нѧје глѧтка, нѧ е свѧ на некакве рѧпе. ѧјдемо дѧље на рѧпу да ѧграмо лѧптѧ. Ёно су ти ѧвце изјѧвиле на гѧрњу рѧпу.

рапотѧња ж *јака кијавица*; исп. ропотиња. — Уфѧтила га бљѧше рапотѧња, пѧ сѧмо шмркѧѧ.

раскѧзит се, -ѧзим се свр. *проширити се (о рани или инфекцији)*. — Овѧ рѧна нѧје бѧила великѧ, а поглѧни сѧд како сѧ овѧ раскѧзило, да се не мѧже глѧдѧт. Чскопѧ ми мало ѧгња на дѧљњѧ рѧло, пѧ се пѧслије раскѧзи, да се од гѧдѧсти не мѧже поглѧдѧт.

раскѧнит, -ѧним свр. I. *размађи, склонити*. — Требѧло би да се онѧ ствѧри раскѧнѧ по кѹћи. Раскѧни ту ћѧцу да прођу овѧ лѹђи. II. ~ се *размађи се, склонити се*. — Раскѧнише се ѧблѧци.

раскањиват, -њѹем несвр. I. *размицати, склањати*. — Дрѧге, раскањѹј тѧ суде, да се ту не глѧдају. Ёно милиција раскањѹе нѧрод. II. ~ се *размицати се, склањати се*. — Раскањѹе се нѧрод полѧко, а свѧ је овѧ бѧо притѧскѧ, ѧгла нѧје имѧла ћѧ да пѧнѧ.

раскатѹнит, -ѹним свр. I. *раскуђити*. — Крѧнуо е бѧо Дмитѧр Вукѧтин да раскатѹни Нѧнада Ђурѧва, нѧ су га одбрѧнили Слѧтињѧни. Раскатѹ-

нише ме Арнаути четрдес првѣ, а лијепо смо живљели у Метџију. II. ~ се *раскућити се*. — Раскатуњили смо се ево неку годину, стоку смо распродали до једну краву.

раскатуњиват, -њуем свр. I. *раскућавати*. — Немб се играт главѣ, немб да те Талијани раскатуњују без невдљѣ. II. ~ се *раскућавати се*. — Облѣ Брдо се маѣло по маѣло раскатуњуѣ.

расквѣцѣт се, -ѣм се свр. *престати носити јаја (о кокошци)*. — Свѣ ми се кѣкошке расквѣцѣше.

раскѣсит, -ѣсим свр. (у блажој клетви, прекору, када се изражава негодовање, незадовољство нечијим речима, говором) 1) *ђаволи ти (ми, им и сл.) га раскосили отишао (отишли) дођавола, бестрага*. — Ђаволи ти га раскосили — мога ли да га не дирѣш. 2) *раскоси ти (ми, им и сл.) га ђаво ђаво те (ме и сл.) наведе, натента*. — Раскоси ми га ђавѣ, те му реко да ћу да идѣм у Берѣне, а ѣн сѣд ѣс да му купуем каву и шећер ка да ја мѣгу носит.

раскрѣдит, -рѣдим свр. *растурити крѣ*. — Имѣо е велику стоку, нѣ ју е раскрѣдио, нѣма кѣ да му чуѣ.

раскрѣтит се, -ѣтим се свр. *раширити се, захватити широк простор (о стаду)*. — Глѣ како су се онѣ ѣвце лијепо раскрѣтиле уз онѣ плѣтно.

раскупуѣсит, -ѣм свр. *растргнути, раскомадати (о зверима)*. — Раскупуѣсили су ми вуци најбољу ѣвцу.

раскућ, раскућа м *пропадање, пропаст домаћинства*. — Умрије му жена, ђѣца — кут коѣ, те му бѣ раскућ, стоку е сву распродаѣо до једну кѣзу.

распиринѣт се, -ѣм се свр. 1. *разлепршати се (о коси)*. — Пуѣвѣ вљѣтар, пѣ јѣј се распиринѣла кѣса. 2. *разљутити се, разгоропадити се*. — Шта тѣ је, шта си се распиринѣо!

распрѣзнит, -рѣзим свр. *повредити распоривши трбух тако да се виде црева*; исп. *опрзнит*. — Распрѣзниѣо вѣ Пѣтров јунца Рѣдоѣина. Да не пѣбљеже, ѣнаше га онѣ бѣдала распрѣзнит.

растеглај м *распон раширених руку као мера за дужину*. — Купи два-три растеглаја лѣстикѣ.

растоврѣ, -рѣѣм свр. 1. *разбацати, растурити*. — Што сте, ђѣцо, растоврѣли тѣ играчке по сѣби. 2. (често заједно са речју прича) *распричати се*. — Он растоврѣѣ, пѣ не мѣжемо дѣј дѣ ријечи. Растоврѣѣ причу, пѣ ми ометѣ рѣдникѣ.

растркулат, -улам свр. I. *развалити, растурити*. — Растркулаѣо телевизор, пѣ не умѣје да га сѣставѣ. II. ~ се *развалити се, растурити се; расклиматати се*. — Имѣо е дѣбра кѣла, нѣ ево десет гѣдинѣ како и вѣзѣ пѣ су се свѣ растркулаѣла.

расчџат се, -џа се свр. безл. *настати, постати* (о бљузгавици, лапавици). — Расчџало се, па се не може нџкуд ис кџћџ.

расуќат, -уќџм свр. 1. *расплести*. — Расуќала сам џањџлу, да џџци оплџтџм торбице. Расуќи плџт, па плџти пџново. 2. *разградити*. — Расуќаше кџћу и направџше нџву.

расуќиват, -ќџм несвр. 1. *парати*. — Мџраћу да расуќџм овџ што сам плџла. 2. *разграђивати*. — Пџчџли су расуќиват кџћу.

рџт прил. *лако, спокојно, без муке*. — Домаћин кой принџсе сијџено ка кџћи јџш у јџсџн, осигура дрва и нџшто заклџџе мџже рџт зџму да проведџ.

рџта ж *рат*. — Вџлико џ лџство из нџшџга сџла нестџло прџшлџ рџтџ.

рџтлук, рџтлџка м *спокојство, мир, безбрижност*. — Блџзу су им дрва, блџзу вођџница, нџћу дџста жџта, џмају дџста стџке и свџга што трџба сџлаќу — теке џма џџвџќа да прџди жџвџт у рџтлук.

рашчџврљит, -рљџм свр. I. 1. *расцџепити*. — Што ми рашчџврљџсте црџшњу? 2. погрд. *обљубити*. — Чџџм да су рашчџврљџли некаку џџвџќу. II. ~ се *расцџепити се*. — Рашчџврљџла ми сџ круќка од рџда.

рашчџпит, -џпџм свр. I. 1. *широко раширити (ноге), раскрџцити*. — Што си рашчџпила нџге, сџдни ка чџладе. 2. *растргнути ширџћи, раскрџчујући (некоме) ноге*. — Ако га уђџтџм, рашчџпићу га! II. ~ се а *рашчџпит (I)*. — Што си се рашчџпила, јџдна?

рџба ж *комад разбијџне цџгле или црепуље кой се уџреје и привије на оболџли део тела*. — Турџ рџбу и сиѓурно џе ти прџј стамџк.

рџбат, рџбата м *леђа*. — Ударџо мџ по рџату.

рџбатџт се, -џм се несвр. *наслањати се јџдно на другџ леђима ради одмарања*. — Шта се ви двџе рџбатџте?

рџгат, рџгам несвр. *чаркати, царати*. — Јџ држџм кџш, а џн рџга. Не рџгаџе, џџцо, у ту осџњачу, нагрџитџ ве осџњџци.

рџгат, рџгата м 1. *изнајмљџни радник на дан у пољопрџвџреди*. — Погодџо сам за сџтра пет рџгата, да ми опраше онџ мало коломџџна. 2. *површина земљџшта под куќурузом койу прашилац мџже опрашити, окопати за јџдан дан*. — Купџо сам три рџгата нџвџ.

рџгџч, рџгџча м *колац койм се удара у подводне жџле дрџџа ради утеривања рибе у кош, вршџ*. — Он нџси кџш, а јџ рџгџч и рџбе.

рџгнџт, рџгнџм свр. *царнути, чарнути*. — Чџм јџднџм рџгнџм, рџбе улазе у кџш. Бџжо рџнуџ маћуѓџм у осџњачу и побљџга, а осџњџци испџцџли друѓу џџцу.

рџќва ж *врста џутџ репе*. — Стоја Зџрина џ млѓо вољџла да наренџа рџќвџ и да џје с качамџком и сџром.

регемента ж *већа* *скупина* *људи*. — Амā штā е онā регемента испрет кўћē Милāновē?

рѣгнут, рѣгнем свр. *зарезати*. — Ако рѣгнѣ жујов на тебе, потѣпā му, пā се не бѣј. *фиг.* Рѣгну Бѣса на мене, ймаде ми дчи извāдит.

редовник, -йка м *сузласник* *неког* *објекта* (*воденице, јаза за наводњавање и сл.*). — У ову нāшу вођеницу ймā петнāс редовникā. Нѣгѣ редовници да попрāвѣ јаз, вāс је зарāстā.

резиль, -йльа м *љута* *особа* (*обично женска*), *склона да неког изгрди, испује, изружи*. — Не дирā онā резиль е те мѣже нагрдит пред љуђима. *Изр. р е з и л ь у ч и њ е т о б а с у т и п о г р д а м а, изг р д и т и, испс о в а т и, н а р у ж и т и.* — Резиль мѣ учињѣла, а ништа јѣј нијѣсам крива.

ремичат, -ичām несвр. *тући* *ремником, каишем*. — Ако ўзмѣм овā рѣмник, пā те дѣбро изремичām, свā ће ти задњйца бѣт у мѣсурове.

рѣнгеле ж мн. *рентген*. — Дѣктор мѣ упўтйго на рѣнгеле.

рѣпāча ж (у нар. *успаванци*) *која има рѣп*. — Нѣмā врāнѣ кусāчѣ, / изѣле е рѣпāчѣ.

рѣпйт, -йм свр. 1. *лупити, ударити*. — Рѣпйго га е шāкѣм између плећй, умāло е пāо нā нѣс. 2. *погодити гађајући*. — Рѣпйго га е нѣко из горѣ увр глāвѣ.

рѣплија м 1. *мачак великог рѣпа*. — Што е дѣбар овā рѣплија. 2. *ком-промитована особа, која је урадила нешто нечасно, срамотно*. — Свāко знā, рѣплија, шта си чинйго.

рѣса, рѣсѣ ж *име* *кози* *која испод грла има рѣсе*. — Пр. в. под шута.

рѣштйт, -йм несвр. 1. *стављати у рѣд, рѣђати; постројавати*. — Мāма рѣштй јāбуке на креденāц. Пршā сам повр карāулѣ с дувāном тамāн кад нāрѣдник рѣштāше граничāре. II. ~ *се стајати у рѣд; постројавати се*. — Штā е, ѣѣцо, шта се тў рѣштйте?

рѣждйт, -йм свр. I. *јакѣ ударити*. — Рѣждйго гā кѣњ, пā е нā мљесто остāо мрѣв. II. ~ *се посвађати се, завадити се*. — Изглѣдā су се дѣбро рѣждйли — један дрўгоме вишѣ не улāзѣ у кўћу.

рива, ривѣ ж *оно што је окомито и високо* (*нпр. стрма обала, падина, смет снега и сл.*). — Ако се обўрвѣ тā рива, мѣгу настрāдат љуђи. Преко Црѣшњевйка ривѣ блѣу висѣке преко двā мѣтра — толикѣ е снйјег вѣлики.

рйда, рйдѣ ж *нешто крупно, велико, огромно*. — Долећѣше вѣљѣ рйде йнглѣшкйјā авиѣнā и бāчйше бѣмбе, те су затѣ овѣ рупчāге по Пѣдāма.

рйјет м *чицак*. — Пријенўго ѣвци рйјет, пā не мѣгу да га одвѣйм.

рикљат, рикљām несвр. 1. *јакѣ тећи, шикљати*. — Кат су вѣликѣ кйше, ис пѣйинѣ рикљā вѣда, читавā рйјѣка. 2. *јакѣ повраћати*. — Тѣшко јѣј е бйло у аўтобус, пā ѣво сāд рикљā.

рилат, рила́та, рила́то *који има велике, пуне усна*. — Онџ му е најмлађе дијете рила́то на њега.

рила́ча ж погрд. *женска особа великих, пуних усана*. — Опасна му е она рила́ча, кат сикне — једна глава а девет језика. Кат помодри она рила́ча, блеж од ње на дѣн ђа.

рило с усна. — Ударио ме по устима и рабѣкѣ ми горње рило. Ко е она чдек прѣастајѣ рила?

рило м е. *рилоња*. — Грдан она рило, а добар и поштен.

рилоња м погрд. *мушка особа пуних, дебелих усана; исп. рило*. — Што те тражио она рилоња? Што ти је долазио она рилоња, сигурно да попије коју?

рим м *прѣавштина, нечистоћа*. — Таквога рима и глиба ка у ту кѣху глѣдао нијесам.

ринут, ринѣм несвр. *чистити лопатом*. — Та́та ринѣ снѣјег око кѣхе. Драго ринѣ испот крава.

ринци́т, -им свр. *јако ударити, одаламити*. — Кад је та́та ринуо снѣјег, Владо стао иза њега, па га та́та неоткѣ ринци́о ла́ктом у стамак и ишѣрао му ваздук. Причува се да те коѣ не ринци́ ногѣм.

рипи́т, -им свр. *нагло скоцити*. — Кат пу́че пушка, меѣед рипи́ љвис, па пѣбљеже ка муња небѣска.

ришка́т, -ам несвр. (у нешто ублаженом значењу) *рити, ровати, риљати (о свињи, кртици и сл.)*. — Крѣмад рѣшкају по ливади.

рѣ *увердљив узвик кад неко испољава обест, необузданост*. — Рѣ, Стојане, низ Беране!

рѣ́т се, -ам се 1. *свађати се*. — Нека се ђни рѣ́тају, а ти ѣмаш прѣчијѣ пѣслобѣ и бѣз њи. 2. *бити се, тући се*. — Рѣ́тају се она говѣда, полѣковитѣ се. 3. *бучно ићи, пролазити и сл.* — Нѣшто се рѣ́та прѣз гору, да није меѣед?

рѣ́нут, рѣ́нѣм свр. 1. *ударити, млатнути*. — Рѣ́нуо га е, доклѣ се изврѣнуо. 2. *навалити, грунути*. — Шта мѣже милиција кад рѣ́нѣ оно-лики наро́д. Рѣ́нула велика вода нис пѣток. Рѣ́ну ми крв на нос, ни́кад зауставѣт.

рѣ́овит, рѣ́овѣта, рѣ́овѣто 1. *који није потпуно уштројен, па и даље трчи за кравама (о бику)*. — Ова́ ни је вѣ остао рѣ́овит. 2. *ир. који се интересује за жене (о старијем мушкарцу)*. — Оста́ла она пѣган рѣ́овѣта, па му пѣло на́м да се јѣпѣ жѣни.

рѣ́нат се, рѣ́нам се несвр. исп. *фрнат се*. 1. *чешати се*. — Завука́ рѣ́ку у њѣдра, па се рѣ́нат по прѣјма. 2. *чешати се, очешавати се о некога, нешто*. — Шта се ти рѣ́нат о мѣне? Виђи ону краву како се рѣ́нат ѣ плѣт.

3. *фиг. обигравати око неког умиљавајући се.* — Шта се рђаш, сигурно ти нешто треба́м?

рѡб м 1. *човек, чељаде.* — Шта ће рѡб грешни да ради кад је оваква мука и невѡља. Старија е од мене десѣт гѡдиня, а рѡб би рекя да е млађа. 2. *члан породице, заједнице.* — Велика скупѡна, а пѣ-шѣс рѡба оће да љје.

рѡга, рѡгѣ ж 1. *име рогатој овци.* — Пр. в. под жуја. 2. *име кози с већим роговима.* — Пр. в. под шута.

рогѣшит се, рогѣшим се несвр. 1. *дизати се увис, кострешити се.* — Кѡса му се рогѣши, никако неће да се слѣгне. 2. *љутити се, испољавати незадовољство, срѡбу и сл.* — Рогѣши се сваки дян на мене, ка да се ја боим.

рѡгна ж *љутита, оштра, опака женска особа.* — Свекрва јѡ е једна рѡгна, крѡв јѡј пѡпи.

рѡго м *несташан, жив, обестан дечак, ређе одрастао човек.* — Бѡгати, не дѡра тога рѡга, да се с миром попрѣчямо.

рѡгѡна м *ован с изразито великим роговима и име таквом овну.* — Пр. в. под гарушан.

родѡват, родѡем несвр. *боравити у роду, у породици из које се потиче (о одиви).* — Некад је свѣкар одређивяо колико ће дяня снаа родѡват.

рѡит, рѡим несвр. *непрекидно приговарати, чантрати, гунђати.* — Не рѡј, жѣно, сво јутро, е ћу ти сваку кѡс прѣбит!

ропотѡња ж в. *рапотѡња.* — Вазда вучѣ некакву ропотѡњу.

ротѡит се, -им се несвр. 1. *ковати заверу против некога.* — Чуем да се ротѡ прѡтѡиву мене. 2. *живети у неслози, свађати се.* — Некаг су се лѡјѣпо слягяли, а ѣво некѡ гѡдину се ротѣ и ѡни.

рѡшкят се, -ям се несвр. у блажем значењу: *свађати се.* — Шта е овђј ѡѣци те се по цѡјѣли дян рѡшкају!

рѡнут, рѡнем свр. (за нешто) *добити жељу за нечим, прохтети се.* — Рѡнуо сам за јагњѣтину, мѡраћу маѡло да купим.

рѡтан, рѡтна, рѡтно *радан, енергичан.* — Жѣна му е рѡтна, а ѡн је једно ѡбично мртвило.

рѡтница ж *радна, енергична жена.* — Да му жѣна није онаква рѡтница, трага му се не би знаѡ.

рѡбит, рѡбим несвр. 1. *сећи.* — Рѡби тѡ дрво полако, остра е ѣкира. 2. *јести.* — Купи кѡло лѣба, те грѣдом рѡби и мрчи.

рѡга, рѡгѣ ж 1. *особа која се свакоме руга.* — Сѣди рѡга крај пѡта — свакоме се рѡга, а себе не видѡ. 2. *особа која изазива поругу.* — Савѡ се, рѡго бѡјѣлѡга свѡјѣга, да се народ с тѡбом не штѣка!

рӯд, **рӯда**, **рӯдо** *мекан* (о вуни и коси). — Овѣ вѣше двце ймају рӯду вӯну.

рӯда ж *овца која има руду, мекану вуну и име такој овци*. — Пр. в. под жуја.

рӯдан, **рудана** м *ован који има руду, мекану вуну и име таквом овну*. — Пр. в. под гарушан.

рудѣца ж *мекана вуна*. — Рукавице сам оплѣла од бстрѣ вӯнѣ, а шѣл од рудѣце.

рӯма ж *велики снег*. — Паде тѣ зймѣ вѣлика рӯма, да се није мѡгло ис кӯнѣ изйс.

рӯпа ж у изр. **б а б и н а р у п а** *удубљење на потиљку*. — Погодио га каменом у бабину рӯпу.

ршкѣт, -ѣм несвр. 1. *диркати, чаркати, царкати*. — Ршкѣју у осйбачу, пѣ тѣ и нагрдит осйбѣци. 2. *задевати, задиркивати*. — Овѣ данѣшнѣ ѣца ршкѣју кога стйгну. 3. *подстицати, подбадати*. — Стѣлно ршкѣју ѣѣда да им причѣ о рѣту с Турцима.

ршнѣт, ршнѣм свр. 1. *дирнути, чарнути, царнути*. — Мѣли је ршнѣу у осйбачу, пѣ су га испѣѣали осйбѣци. 2. *изазвати некога на сукоб, заденути*. — Не мѡже прѡј поред ѣстѣта а да га не ршнѣ. 3. *подстаћи, подбости*. — Ршните сѣмо Мйла и бн ѣс цѣо дѣн да причѣ и коменцијѣ.

С

сабѣилѣ прил. *рано*. — Сабѣилѣ смо стйгли у Андријѣвицу.

сѣмонов, **самонѡва**, **самонѡво** *потпуно нов, нов новѣцијат*. — Сломйѡ ми сѣ сѣмонов тѣлѣиг.

сѣморѣс, -ста м *биљка која је израсла сама, без лӯдског посредовања*. — Нијесмо дѡбро ископѣли компијѣре, пѣ е пӯна пшѣница сѣморѣстѣ.

сѣмпас, **сѣмпѣса** м у изр. у с а м п а с 1) *пасѣе стоке без надзора, без чобана*. — Кѡњи по тѡј планини йду по цѣјѣло лѣто у сѣмпас. 2) *како се хоѣе, својевѡлно*. — Научйѡ е бн цѣо вијѣк у сѣмпас, пѣ му е нѣобично да му нѣко заповйѣдѣ.

сѣмштйна ж *самоѡа*. — Убй ме сѣмштйна у ову планину.

сѣнтина ж *терен који нека животиња добро познаје, на којем живи, на који је навикла*. — Мѡј зѣгар бѡлѣ ѣѣрѣ зѣца на свѡју сѣнтину, нѡ кад га повѣдем у другй крај.

сапунѣѣа, **сапунѣѣѣ** ж *пѣна од сапуна растворѣног у води, сапуница*. — Кошѣља се нѣјболѣ убијѣли кад мѣло стой у сапунѣѣу.

сафа ж лонче из којег се пије вода. — Зафати ми ту сафу воде, да се напијем.

савијат се, -ијам се несвр. *боравити, задржавати се на једном месту, скршавати се.* — Не савија се кот куће, нб стално блеј по селу.

савит, савијем свр. I. *задржати, смирити на једном месту.* — Ни ђаво га не може савит кот куће, стално некуд скита. II. ~ се *скрасити се, смирити се на једном месту.* — Нек скита док је момче, савиће се ка се ожени.

савиџак, -тка м 1. *мир, спокој.* — Нема му савиџка кот куће. 2. *место где се налази мир, спокој, уточиште, дом.* — Ти мбраш створић некакав свбј савиџак.

саврџак, -ака м *колиба за становање купастог облика.* — Сџам се ка смо живљели у саврџак.

саврије ж мн. *кешта за поткивање коња.* — Донеси ми кораћ и саврије да поткуем овога коња.

саглом прил. *олако, без муке.* — Ништа ме у живот саглом није пало.

сагнат, сагнам свр. 1. *стерати стоку у нижи предео.* — Сагнао сам стоку з Баља прије нб што е пао снијег. Сагна ђвце на извор, вријеме е да пију. 2. *довршити, завршити, истерати.* — Ај да сагнамо још по један откос, па да ручамо.

сагонит, сагоним несвр. *терати стоку у ниже пределе.* — Онџ гвдинџ не мбрасмо сагонит ђвце до Никџладнџ. Ол више сагонит те ђвце, да и помузџмо?

сагорџје м а. *изгорије.* — За сагорџје ништа није бџље нб мџлем Јована Шаљџића.

сагрма, сагрме и сагрма ж 1. *нешто велико, гломазно, кабасто.* — Шта ти је та сагрма испрет куће? 2. *веома крупна и незграпна особа.* — Памџтан и дџбар чџек, а на очи сагрма — да Бок сачува.

сагрмас, -ста, -сто, *веома крупан и незграпан.* — Згџдан чџек у главу, нб е некако сагрмас.

самнут, самнем свр. 1. *безл. настати (о зори, дану), сванути.* — Стигџ сам у Беране кад је самнуло. 2. *провести време до сванућа, дочекати свануће.* — Како си самнуо, куме?

сапријет, сапрџм и сапрџм свр. *извршити притисак, салетети, закупити.* — Томо неће да иде, нб ја сапрла. Нећу одит на пругу, нако ме сапрџу. Ка те сапрџе, мбраш му учињет.

сатарит, сатарим свр. I. *изгубити.* — Сатарило ми је дијете онџ бритвуљин те се није отварају бџце. II. ~ се *изгубити се.* — Сатарџо се некуд за вријеме рата.

сѣтвѣр ж обично погрд. *створ, створење*. — Шта е онѣ, каквѣ е онѣ сѣтвѣр? То е никаква сѣтвѣр, каквѣ на свијет нема.

сатираћ, -аћа м *терен на коме се лако може сатрти, тј. пасти и настрадати, врло стрм, клизав и сл. терен*. — Чува да ти стока не одјави у онѣ сатираће. Та лёд је сатираћ за старѣ чѣљад, неко ће ту врат слѣмит. Чува се, ћедо, на та сатираћ.

сатријет, сатрѣм свр. I. *уништити*. — Сатријешѣ ме ова ћѣца — свакоѣ вучѣ на своју страну. II. ~ се *пасти и озледити се*. — Сатрла сѣ с онога крша, те е јѣдва остала жива. У, што ми се штукѣ — ко ме споминѣ, сатро се с пећинѣ.

сваштѣвина ж *лош, свакакав човек, човек спреман да превари, подвали, слаже и тд.* — Јѣкѣ е вѣља сваштѣвина.

свећница ж *в. свећѣна*. — Сву нѣј мѣћѣ свећница, кѣша ће.

свијѣћа, свијѣћѣ (поред обичног значѣња) *муља*; исп. свећница. — Мѣћѣ свијѣћа о Тресака, оће кѣша до ујутру.

свијецки, -ѣ, -ѣ *који се односи на људе, свет, народ*. — Свијецкѣ приче су ми се испѣле навр главѣ.

свинут, свинѣм свр. *синути*. — Изви та свѣтак да маљо јѣчѣ свинѣ. фиг. Окупѣо се и преобукѣ, па прѣсто свинѣу.

свирада, свирадѣ ж *гајтан којим се обрубљују џамадани и други делови народне ношње*. — Баба пришѣјевѣ свираду на ћѣдов џамадан.

свираја ж *фрула*. — Куповѣла сам ћѣци свираѣ.

свѣтак, -тка и свѣтек, -тка м *петролејска лампа*. — Уждѣте свѣтак, е не видѣм да плетѣм. Ужди свѣтек, па кад доћѣ струја, угуљѣнемо га.

свѣткѣт, -ѣм несвр. *светлуцати, блескати*; исп. свицкат. — Чѣме онѣ ћѣца свѣткају?

свѣтнѣт, -нѣм свр. *засветлети, сеонути*; исп. свицнут. — Нѣшто е свѣтнѣло преко ливѣдѣ. Свѣтнѣ нѣће свијѣћа.

свѣтњак м *свѣтац*. — Појавѣли су се свѣтњаци, нѣће су пожевѣени прѣви снопѣви.

свѣћет, свѣћѣм несвр. *светлети*. — Нѣшто свѣћѣ из мрака, сѣгурно е труљѣна. Свѣтек слабо свѣћѣ, то е ништа при сѣјалици.

свѣци м мн. *осећај блеска пред очима изазван ударцѣм, јаким болом и сл., светлац*. — Ударѣо сам у пѣмрчину у некакву шљѣву док су ми отѣшли свѣци на очи.

свицкѣт, -ѣм несвр. *в. свѣткат*. — Нѣко свицкѣ батѣријѣм пѣтем прѣѣ гору.

свицнѣт, -нѣм свр. *в. свѣтнут*. — Шта онѣ свицнѣ иза кѣћѣ?

своетљив, своетљива, своетљиво *својатљив*. — Тетка-Јџрга е своетљива према свакоме и из рода и из дома. Била е своетљива па смо ваџда трчали к нџј.

сврџтак, -тка м *преокрет нагоре у животу породице или појединца*. — Откад Божињи погибе син, његовој кући бй сврџтак.

сврџнут, -нџм свр. (поред обичног значења "збацити") *разуверити некога, убедити га у супротно, одвертити, одговорити*. — Не мџжеш тџу букову главу сврџнут с онога његовога што уфитиљй у мџзек.

сврџовџт, -туем несвр. 1. *трајати, одржати се*. — Овџ прџвље ти нџтџ сврџовџт ни по годинџ. 2. *издржати, истрајати*. — Отишла е кџт шџери у Биоград, нџ нџће тџмо сврџовџт ни неџџљу дџнаџ, ужельџне кућу и село. Нијџдна му жџна није мџгла сврџовџт дџже од мљџсџц дџнаџ.

сврџ м *врста отровног инсекта, стршљен*. — Чџљаде мџже умрйјет ако га пџчи сврџ. Љџт је кџ сврџ.

сџвџп, сџвџпа м *кривица, одговорност*. — Онџ се пџгџни, без мџга сџвџпа, покљаше — трчи да и разваџимо. Вљџрџјте ми да е свџ тџ било без мџга сџвџпа.

сџвџпник м *кривац*. — Ако е страџао, нико му није сџвџпник до његова лџда глава.

сџгнут, сџгнџм свр. 1. *запети, напети се, напрегнути се*. — Прџсйјџцџ ме џ крсти џткат сам онџмљџни бйџ сџгџ да покренџм јџдан вџликиџ бџлван.

сџзџт, сџжџм несвр. *запиџвати, напрезати се*. — Не сџжи тољикџ, е мџжеш развит пџпац.

сџйр, -йра м 1. *подсмџх, спрџња*. — Нџкате-де, да се нџрод не кџпи на сџйр. 2. *чуџења*. — Кољико е тџ чџек мџга да понџсџ — тџ е за сџйр.

сџйрит (се), сџйрим (се) несвр. *подсмџвати се, спрџдати се*. — Не чинйте тџ, да не сџйри село. Нџрод се сџйри шта чинџ она чџљџд, обрџкаше се да им нџмџ излџска у нџрод. 2. *чудити се*. — Шта е тџ чџму сџйрите? Сви су се сџйрили кољика бљџше тйква.

сџф приџ. непром. у изразу б и т с е ф *не сетити се добро, јасно нечега, погрешити присџћајџћи се нечега*. — Нџће тџ бйт такџ, нџ сам јџ, бџгами, сџф.

сџфйт, -йм свр. *а прџсџфит*. — Није тџ било на Ђурџевдџн, нџ си тй сџфйџ.

сйба, сйбџ ж *велика врљика*. — Довџкџ сам сйбџ за дубйрџг.

сйва, сйвџ ж *крава сиво-мрке боје и име таквој крави*. — Зџка и зџкџља су зелџнкџсте, а сйва и сивџља сйве.

сйвка ж *мачка сиве боје и име таквој мачки*. — Уфџти сйвка мйша и пџједе га.

сивоња м во сиво-мрке боје и име таквом волу. — Пр. в. под зеконя.

сивуља ж деџи и пр. а. под сива.

сигурават, -авам несвр. *спремати, припремати (јело)*. — Треба оно-ликџ чџлади сигурават предручак, ручак и вечџру.

сигурат, -урам свр. *спремити, зготовити (јело)*. — Нџма кџ сигурат ручак чџладима.

сијџер, сијџера, сијџеро *плав (о човеку)*. — Онџ сијџерџ дијџте Гаврџво нџ завршии шкџлу.

сијџерек, -рка м *врста летње крушке*. — Сијџерек берџмо окџ Госпођина-днџ. Ову крушку нџко зџвџ и шџга.

сиџ узвик за *терање крава*. — Ка џџерџмо крџву, велимо сиџ. Сиџ, жуџка, џаволи ти га изџли!

сиџкџт, -џм несвр. *узвикујући "сиџ" терати, гонити краве*. — Не сиџкџ ту крџву, нек пасџ.

сиџкџт, -нџм свр. *потерати, одагнати краве узвиком "сиџ"*. — Причџ-кџте да сиџкџм крџве, пџ џу дџ.

силесиџа ж 1. *веома крупна и снажна особа*. — Јџкџ е биџ силесиџа от чџџка, а од џпа му се ниџје имџло штџ виђџет. 2. *велики број, мноштво*. — На Вџскрс сџ нџкат кџпила силесиџа нџрџда кџт цркџвџ на Андријџвицу.

силобџтан, -тна, -тно *охол, уображен*. — Јуџка е биџ дџбар чџџек, али силобџтан, чинџшџ му се — ниџко кџ дн.

силобџштина ж *охолост, уображеност*. — Не мџже се вишџ трпџџет нџ-џџва силобџштина.

сиџгџв, -а, -о *који је сиве боје*. — Оплџле су ми сџстре сиџгџву џаџџлу.

сиџпец, -шца м *црџв који гризе дрџво*. — Нагрџдиџ ми е сиџпец грџде и рџгове.

сиџпчџв, -а, -о *који је нагризао сипац*. — Овџ штџице су сиџпчџве и не ваџџџу за дугџе.

сиришџњџк м *посуда у којџј се држи сирџште*. — Примџкни сиришџњџк к џгџу, да ти се сиришџте не излџди.

сировџк м *сирово дрџво*. — Бџчи двџ сировџка у џуруну.

сирџтџват, -тџџем несвр. 1. *живети као сирџче*. — Сирџтџваџ сам јџ без џпа и мајкџ, ако не знам штџ е дџбро, знам шта значџ бит сирџче. 2. *живети у оскудици, сирџмаштво*. — Сирџтџваџли су цџџо виђџек, али и сџд спасџи Нџџмаџкџ, те се отрџгоше.

систџма, -џмџ ж *пушка јџднометка великог калибра*. — Бџљџ е биџла москџвџка нџ аустриџнскџ систџма.

ситешан, -шна, -шно *прилично ситан*. — Онџ дијете Томџво некако е ситешно.

ситилѣрка ж *опака, зла жена, свађалица, сплеткашица*. — Образ му јуѣ она ситилѣрка. Црн му е живот с онаквџм ситилѣркџм.

сицнџт, -нѣм свр. *викнути сиктавим, љутим гласом грдећи некога*. — Не дѣра ју, е ако сицнѣ на тебе, Јѣм те неће џпрат.

сичија ж *брига*. — Откад знам за себе, ѣмам неку сичију.

сичијат, -нјам несвр. I. *бринути, нервирати*. — Стално ме некџ од ѣце сичија. II. ~ се *бринути се, нервирати се*. — Стално се сичијам због негџвѣ шкџпѣ.

сјавит, сјавѣм свр. 1. *вратити се са стоком с издига, здићи*. — Те гџдинѣ смо сјавѣли на самѣм Дѣмитровдан. 2. *стерати стоку у ниже пределе*. — Сјави ту стоку да пије. 3. *сићи у ниже пределе (о стоци)*. — Нека џвце пасу на брџо, самѣ те сјавит.

сјављѣват, -љѣм несвр. 1. *враћати се са стоком с издига*. — Вјзда смо сјављѣвали прије снѣјѣга, а овѣ године не уѣати ѣ планину. 2. *терати стоку у ниже пределе*. — Ја џвце раније сјављѣм да се помѣзу з дѣном. 3. *силазити с вишег предела (о стоци)*. — Говѣда сама сјављѣју, а за џвце се мѣрамо пѣт у онѣ крше.

сјагња која је *бременита (о овци)*. — Све су ни џвце сјагње.

скапѣније су изр. *пукло му е скапаније и сл. настрадао је, пропао је и сл.* — Није се врнуо нџ му е пѣкло скапаније неће у Бџснѣ. Пѣче му скапаније те се џжени от погѣни.

скапулат, -улам свр. *сићи с напором, јѣдва сићи*. — Јѣдва сам скапулаџ на Андријсвицу.

сквасѣт, -ѣм свр. у изр. *сквасит уста а отријет*. — Да не сквасѣ уста јѣбукџм, џна умријет.

склапац, -пца м *пѣк од опекотине*. — Сагорѣо сам се — омрѣо, виђи колик ми је склапац скочиџо.

склѣчка ж *клопка, намештаљка; исп. начинка, склопка и сколоѣија*. — Нико ти не мџже нај склѣчку ка бн. Глѣда на сваки кѣрак да ми начини склѣчку.

склѣпка ж а *склечка*. — Данас свако глѣда да ти начини склѣпку.

склѣпѣит се, -ѣм се *савити се као у клѣпко (о човеку и животињи)*. — Што си се склѣпѣиџо, да те не боли стамѣк?

скџбла ж *алатка за дубљење дрвених судџва*. — Карлицу најприје копаш скџблџм, а џнда е доћерѣш дубѣчем.

скобрљат, -рљам свр. I. *скотрљати, сваљати*. — Нијѣсам мџга да нџсѣм врѣћу, па сам ју скобрљаџ низ брџо. II. ~ се *скотрљати се, сваљати се*. — Гурнуџ ме с онѣ стијенѣ, па сам се вјд крѣв скобрљаџ у долину.

скѡзна која је бременита (о кози). — Скѡзне су ни све кѡзе, биће доста јаради.

сконѡат, сконѡам свр. в. *скунѡат*. — Сконѡали су неке јаде и купили кућу.

сколоѡија ж в. *склечка*. — Нај ће ти он сколоѡију да ти се освети ка се најмање наѡаш.

скѡпѡс, -ости ж *снага*. — Немам скѡпости ни да се дигнем, а не да што радим.

скѡра ж в. *скорела*. — Скѡра Милѡва има ѡпасан језик.

скѡрѡат, -ам свр. *ухватити, уловити*. — Маѡка за минут скѡрѡа три мѡша.

скорѡла, -ѡле ж *погрдан назив за јако мршаву женску особу*; исп. *скора*. — Има Мѡкаш некакву скорѡлу женѡ, а пуна ѡједа ка она испот камена.

скорѡљак, -ѡка м *погрд. јако мршав, суѡ човек*. — Чудим се само како е јак она скорѡљак.

скорупан, скорупана м *развијена, здрава, једра мушка особа*. — Ова ѡца су све скорупани и скорупаѡе, свако јѡдро и румѡно.

скорупаѡа ж *развијена, здрава, једра женска особа*. — Пр. в. под скорупан.

скорупит, -упим несвр. I. *скидати скоруп са млека*. — Мѡј брат сваки дан пљѡни варенику, а ја скорупим. II. ~ се *хватати се (о кајмаку)*. — Ове годинѡ ми се лијѡпо скорупило.

скѡрѡат, скорѡам свр. I. *скорити, стѡрднути*. — Скорѡаће ти оволики ѡгањ печѡе. *ѡиг*. Врѡти се овамо, грѡм те скорѡа! II. ~ се *пресушити се, стѡрднути се*. — Скорѡали ми се опѡнци иза фурунѡ, те и сад не могу ѡбут, но ћу мѡрат мало да и покѡселим. Пластиѡе то сѡјено, скорѡаће се на оволико сунѡе.

скрѡѡ м *каша од брашна*. — Ја мѡго вѡлим скрѡѡ са скорупом.

скрпѡат, скрпѡам свр. I. *учинити да неко преваљи велики пут без потребе*. — Скрпѡо си оволико ѡуђи за малу стѡар. II. ~ се *преваљити велики пут непотребно*. — Скрпѡо сам се без велике нѡјѡе, то си мѡга да урадиш и без мене.

скрѡѡат, -ам свр. *сломити (орах, лешник и сл.)*. — Остаѡо бе зубѡ, немам ѡим скрѡѡат ѡра.

скѡба ж в. *скубина (2 и 3)*. — Изѡмѡјо сам некаквија двѡдес скѡба. Крв ми пѡпи она скѡба женѡ.

скубѡна ж I. *свеже одрана ѡвѡија кожа са неостриженом вуном*. — Заклѡали смо ѡвцу и скубѡину прѡдали у заѡругу. Чѡва да ти пѡшѡад не повуку ону скубѡину. 2. *мршава ѡвѡа*. — Мѡе ѡвѡе су добро изѡмљене,

нијесу то скубине Мийкове. 3. фиг. погрд. *мршава, жгољава особа* — Јаде му задае она скубина женѣ, љута е ка кучка. 4. фиг. *беживотна особа* — Пойта, скубино, омркосмо!

скујекат, -екам свр. I. *скупити, окупити људе (виком, запомагањем, пуцањем и сл.)*. — Скујекло е цијело село без икакѣ потребѣ. II. ~ се *скупити се, окупити се (на нечију вику, запомагање, пуцањ и сл.)*. — На први пуцањ се скујекло цијело село.

скунцат, скунцам свр. *с муком, на једвите јаде скупити, прибавити*; исп. *сконцат* и *скупит* (I, 2). — Не могу скунцат паре за пут, а отиша би неће на зараду.

скуча ж *мршава крава*. — Немам стокѣ, до ову скучу краве.

скучит, скучим свр. I. 1. *учинити поцијеним, згуреним*. — Скучило га зло, па не може да се исправи. 2. *а скунцат*. — Е, да ми е да скучим мало пара, па да купим ћѣци краву. 3. *сатерати у теснац, притеснити*. — Скучило га у ћошак, па оће да га удави. II. ~ се *савити се, повити се, згурити се*. — Јована се скучила од мукѣ и старости, па само што нѣсом не тичѣ зѣмљу.

сламљеча ж *сламарица, душек испуњен сламом*. — Немамо сламљеча, но лежимо по зѣмљи ка краве.

слаткаја ж *врста дивље крушке*. — По шуми имамо дивљѣ крушке слаткае, питомаче, финдѣне, првѣнке, крупнае, камењаче, озимаче, видинке и качамарке.

слажат, слажем свр. *слагати*. — Слажао ме једном и више неће.

слику прил. *слично, налик*. — Прегљаче су биле слику садашње кецеље.

слимит, слийм свр. I. *снимити, скинути*. — Слими још двије-три пласе сијена. II. ~ се *снимити се, скинути се*. — Слими се полако низа сијено. Слимили се поњаве с мене, па сам се смрза док се нијесам од зимѣ разбудило.

слониврат м. 1. *терен на коме може да се настрада*. — Ова страна е један слониврат, кат се заледи, можеш главу да изгубиш. 2. *ситуација у којој може да се настрада*. — Скијање е за мене обични слониврат.

смѣлит, -им свр. I. *смањити*. — Смѣли ми ис плѣта и мѣса и пасуља, не могу толикѣ да појјем. II. ~ се *постати мањи, смањити се*. — Смѣлио се снијег од јучѣ, откад је почѣла киша да удара.

смѣливат, -љуем несвр. I. *смањивати*. — Смѣљуе очи — дријема му се. II. ~ се *смањивати се*. — Стѣру чѣљадѣту се мозак и памѣт смѣљују.

смѣтница ж *особа која некоме смета*. — Ја никѣме нијесам ни тѣтор ни смѣтница.

смйрак, -рка м *мир, мировање, починак*. — Топљко ради, да нема смйрка ни неђељом. Има јакѣ бблове, па нема смйрка ни минута, но а се дигни, а опет легни.

смйрит, смйрим свр. исп. *посмирит* 1. *обавити све кућне послове (помести, дати стоци да једе, помустити и сл.)* — Да смйрим кот куће, па ћу дој да посећимо. 2. *обавити све потребне послове око стоке или живине, намирити (стоку, живину).* — Кат смйрим стоку, дој ћу да бедимо.

смлљачна и **смлљечна** ж *бременита (о крави, овци)*. — Ова крава е смлљечна, још три мљесеца, па да се отелја. Однесе ми вук смлљачну овцу.

смлља ж а **замлата**. — Каква е она ббжа смлља, не зна ништа под Богом.

смбло м *мусава, замазана, прљава особа; мусавац*. — То блеше један смбло — бра из руке да му не узмеш.

смдтрит, смдтрим несвр. а *мдтрит*. — Смдтри, не смдтри — неј га погодит!

смбчјат, -јам несвр. *зачињавати јело сиром, кајмаком и сл.* — Качамак смо смбчјали сиром.

смрчек, -чка м *врста јестиве печурке налик на смрчину шишарку*. — Узео е милијарду за смрчек.

смџда ж *љута, оштра жена*. — Даница е имала једну смџду свѣкрвѣ, млого јѣ е јада дала.

смџдец, смџца м *страх*. — Побљегѣ би он кад би му дошѣ смџдец гузици.

смџдит, смџдим несвр. (поред обичног значења "прљити") *палити*. — Плавогусињани смџде свѣ, не остављају ни кокошара фиг. Сад је пао на шапе, а некад је судио и смџдио и млогѣ у црно завјо.

смџднџт, -нем свр. (поред обичног значења "опрљити") *запалити*. — Балисти изненада уљегше у село и свѣ опљачкаше, куће смџднџше, а свѣ живѣ под нож турйше.

снегѣпадан, -дна, -дно *који је изложен великим снеговима, по којем пада много снега*. — Чакор је снегѣпадан, па се пџт зими тѣшко одржава.

сонтат се, -јам се несвр. 1. *врзмати се, мувати се, мотати се*. — Немѣ, дијете, да се сонташ окѣ чоѣка. Сонта се милиција по сѣлу, морѣ да су се неђе тумачнџли инфорбирѣвци. 2. *петљати се, мешати се у нешто*. — Ја тамо нећу да се сонтајм, има кѣ и без мене.

софија ж *чунак помоћу којѣга се протиње потка између нити основе при ткању*. — Утнџла сам цијсв у софију.

спийплит, -им свр. I. *скупити, стиснути*. — Шта си спийплио нѳге?
II. ~ се *скупити се, стиснути се*. — Зйма му, па се спийплио, доша ка
кѳкошчица.

спетљат, спетљам свр. *везати*. — Стйо е да не обойцу спетља и онѳра
у зятвор.

спйца ж I. *коштица, семенка (шљиве, трешње и сл.)*. — Ка су шљиве
јѳдре и зрѳле, само и стйснѳш и спйца сама испадѳа. 2. *зашиљено дрѳце*.
— Начйни двије спйце, па да завѳжѳмо овѳ врѳе.

спйцогуз м погрд. *мршава мушка особа*. — Ће наѳе онакав спйцогуз
онакву кркну?

спйцогуза ж погрд. *мршава женска особа*. — Да га нѳ узѳ она спйцогуза,
нкѳат се нѳ би ожениѳ.

спѳдбит, спѳдбйјем свр. *шчепати, зѳрабити, докопати*. — Ако те спѳд-
бйјем, бѳчйћу те низ овѳ брйјег да прснѳш ка јѳјце!

спѳзнѳњ м *нешто што се јѳдва примећује, што се само назире*. — Из
авиѳна кѳће се чинѳ ка кућаре, ријѳке — ка јазйћи, а от пѳтѳва — сама
спѳзнѳњ.

спрѳсна која је *бременита (о крмачи)*. — Је ли ти овѳ крмѳча спрѳсна?

спрѳма *према, наспрам*. — Нашѳ е прйјатѳле спрѳма себе.

спрљѳѳѳтѳт, -им свр. *на брзину и површно урадити*. — ѳдмѳ ћемо ми
овѳ спрљѳѳѳтѳт. Спрљѳѳѳти тй овѳ зачас.

спѳжа, спѳжѳ ж *пуж* — Скупљѳју ѳѳца спѳже, те продѳју. Лѳгѳво е ка
спѳжа.

спѳцѳт, спѳцѳм свр. *појѳсти сѳе, смазати*. — Вѳксан за рѳчѳк мѳже
спѳцѳт кѳкошку и кйло лѳба.

спѳча, спѳчѳ ж *е закучаљка*. — Да ми спѳчу, да заспѳчим кошѳљу.

срѳб м I. *сѳрабеж* — Обѳћѳм срѳб по цйјѳлѳме тйјѳлу. 2. *шуга*. —
Дѳбйла су ми ѳѳца срѳб, па и лйјѳчим.

срѳблет, срѳбй несвр. *сѳрбѳти*. — Чѳљаде се чѳшѳ ѳнѳе ѳе га срѳбй.

срѳс се, срѳѳем се свр. (порѳд обичног значѳња “састати се или проћи
јѳдан порѳд другога”) фйг. *опаметити се, узѳбйљити се, сазрѳти*. —
Онѳ дијѳте Мйлоњино бйлѳ е вѳљй ѳѳвѳ, а сѳ сѳ йстом срйѳ. Не смйјѳш
распѳштѳт мушкѳ дијѳте, а жѳнскѳ се прйје срѳѳѳ.

срѳѳѳњ, -тѳѳа, -тѳѳо *срѳѳѳн*. — Срѳѳѳњ је, свѳ му йдѳ од руке.

срѳѳѳњ прил. *срѳѳѳно*. — Тй озйда кѳћу, срѳѳѳњ бйло, дабѳгда!

срйјѳмоша ж *е црйјѳмоша*. — Копрйва и срйјѳмоша спашѳвале су нѳрод
у тѳшка врѳмена и глѳднѳ гѳдине. Кољико смо само изѳли срйјѳмошѳ!

срџеш м 1. *шупљикава чађ која се ухвати на димњаку или чунку*. — Бљеше комџн пун срџеша, једва сам га очистио. 2. *изломљени танак ледени покривач који се ухвати по земљи*. — Велики е нџас мрџз био, погле шта се овога срџеша створио.

срџф м *мноштво плодова палих са воћака*. — Отрџса вљетер шљџве, њно срџф по зџмљи.

срџбит, **срџбџм** свр. 1. *сасећи, посећи*. — Срџби сџкџрџм тџ гџку, за-пињаће ти каџ бџнџеш вџкџ трџпец. 2. *шаљ све поџести, слистити*. — Мџлан срџби цџјџлу главџцу купџса.

срчаник, **-џка** м *дрвени обруч који се ставља на сџр, а на њега камен да се збије сџр у каџи*. — Опџри срчаник и кџмџн, пџ тџри на сџр.

срчаница ж *даска од средишњег дела стабла*; исп. подница (2). — Стџра кџћа е начинџена от сџмијџ срчаницџ, затџ е издрџала преко стџ гџдџнџ.

стџлан, **-лна**, **-лно** *озбиљан, промишљен*. — Валџ су ми џевџке стџлне.

стџнак, **-нка** м *колибица*. — Начџње овџ стџнка, добрџ е за лџтџњу кџжџну.

стџнит се, **стџним** се свр. *допрети, доћи, стићи*. — Бџг зџнџ дџклџ се џн дџсад стџнџо.

стџрџвина ж 1. *место, крај одакле је неко пореклом*. — Сџвџџме правџме Вџсџвићу стџрџвина е Лџјџвџ Ријџка. 2. *догађаји из старије прошлости, старина*. — Вџзда сџм вољџо да слушџм приче о стџрџвини.

старџшит, **-ушџм** несвр. *понашати се као старџшина*. — Ђн вџлџ свџџџме да старџши. Ај, џџволе, тџ мџне да старџшиш!

стџтивџ ж мн. *основна конструкџија разџја*. — Крџстџ е начинџо нџвџ стџтивџе.

стџмџница ж *гостољубива жена која указџје пажњу и поштовање гостима*. — Дрџга е бџла вџликаџ домоџрџница и стџмџница.

стџраџ м *страх*. — Нџ от чега ме нџје стџраџ. Нџга е стџраџ понџни.

стџрџсџт се, **-џсџм** се несвр. (порџд уџбџчајџног значџња "дрџтати целим телџм") *давати глаџом знак некоме да ћути или да поступа на одређџни начин*. — Гџлуб се двџ-трипџт стџрџсџо на мџне, а јџ се џнџ џдат, те би зарџдџо дџбру глџбу.

стџрџс се, **-џсџм** се свр. (порџд уџбџчајџног значџња "задрџтати целим телџм") *дати некоме знак глаџом да не говори или да не поступа на одређџни начин*. — Јџ се стџрџсо на онџ будџлу да не блџџ, нџ нџ поможе нџшта.

стџркнџт, **-нџм** свр. 1. *прснџти, штрџнџти*. — Немџ да ти стџркнџ раџџја џ очи. 2. *помџсти мало*. — Стџркнџла сџм мало варџникџ од овџцџ. 3. *нагло се изгубити, нестати (о живџм бићу)*. — Кџт стџркнџ онџ диџџте?

стрнѹт се, -нѣм се у изр. како се коме стрне како ко хоће, како коме падне напамет. — Не смјемо, љуђи, да радимо како се коме стрнѣ, нѡ ајмо да се договоримо, пѡ да видимо штѡ ћемо и како ћемо.

стрѡпсѡт, -ѡм свр. претворити се у кашу. — Крушке што сам и бачио у кашу веј су стрѡпсѡле.

стрѹгнѹт, -нем свр. I. на брзину обријати. — Ојдо да стрѹгнѣм стриѡка, пѡ ћу ѡдма дѡј. II. ~ се на брзину се обријати. — Причѣка ме да се чѡском стрѹгнѣм.

струнит, -уним свр. I. јако уплашити. — Мѡже ми нѣко ћѣцу струнит. Нѣко е јучѣ струнио ћѣцу кот стѡкѣ, тобож међед рокћѣ, пѡ дѡнас не смјју да јавѣ у Горњѣ лѡзе. II. ~ се јако се уплашити. — Струнила су се јучѣ ћѣца од некакѡга маниѡтѡга чоѣка. Струнила су се говѣда од међѣда.

стѹа ж јак ветар. — Уби ме стѹа.

стувјја ж 1. крава крупније расе. — Она стувјја се мѡло мѹзѣ. 2. погрд. крупна и незграпна особа. — Она Шѹњѡва стувјја би мѡгла чоѣка нѡсит у зѹбе.

сувовјја ж јака суша. — Сувовјја е трајѡла од Видоваднѣ до Госпођи-наднѣ, те није родило ни зрно коломѡђѡ.

суврнут, -рнѣм свр. I. вратити мало назад, приповратити. — Суврни мѡло тѹ стѡку да ти не дјѣ у ливѡду. II. ~ се вратити се мало назад, приповратити се. — Суврни се мѡло нѡтраг.

стѹда ж велика хладноћа. — Оваквѣ стѹдѣ одавнѡ није било.

стѹтњѣт, стѹтњѣм свр. 1. сићи, сјурити се уз велику буку, тѹтанѣ. — Нѣшто стѹтњѣ нѡз бријег, ка да е мѣчка. 2. фиг. подвикнути некоме. — Дѡђе Милош сѡнѡј пљѡн, пѡ му га е тѡта јѹтрѡс дѡбро стѹтњѣо. 3. фиг. добро и отресито одговорити на постављена питања (о ученику, студенту). — Одлично си му стѹтњѣо на свѡ питања, мѡрао ти је дѡт петѡцу.

сугѡрчѡд и сугѡрчѡд ж зб. им. од сугарче. — Ћѣца вѡлѣ сугѡрчѡд затѡ што су ријѣтка. Нѣгѣ да продѡју сугѡрчѡд.

сугѡрче, сугѡрчѣта и сугѡрче, -ѣта с (супл. мн. сугарчѡд) црно, мрко јѡгње. — Ѐмам сѡмо јѣдно сугѡрче, а свѡ остѡлѡ јѡгњѡд су ми бијѣла. Пѡнесе ми вѹк онѡ сугѡрче.

сугѹрма, сугѹрмѣ ж гунгула, гужѡва. — Љѣгшѡ е свѡдѡа с мѡнѣ свѡтѡвѡј и звѡница, нѡ ка се прѡви вѣлика сугѹрма.

сѹдрѡка ж гѡламѡија, онај који безразложно диже буку, гѡламу. — С онѡм сѹдрѡком не трѣѡ ѡмат пѡсла, нѡко да те нѡћѣ нека мѹка.

сѹдрѡкас, -ѣта, -ѣсто који безразложно диже буку, гѡламу. — Нѣ би бѡло лѡш да није мѡло сѹдрѡкас.

суждрѣбна која је бремениа (о кобили). — Суждрѣбну кобилу не смјеш млого товѣрит.

сужѣница ж мушка особа која има неке женске особина. — Браћа су му силни момци, а онб е некаква сужѣница, кад збори, не знаш је л мушко или жѣнско.

сүјма, сүјме ж сумѣа. — Мүчи ме сүјма да није жив.

сүјмат, сүјмам несвр. сумѣати. — Сүјмам ја да е то такб.

сүклѣт ж приглупа, ограничена особа која се и неприкладно понаша. — Шта уради онѣ сүклѣт, сам је гдспбд убио!

суклѣнта ж јако висока, превисока особа; исп. суклимента. — Колика се сүћила овѣ суклѣнта!

суклимента ж в. суклента. — Вићи колика е онѣ суклиментѣ!

сулүдан, -дна, -дно будаласт, шашав. — Причува се ти од нѣга, онб е сулүдно, па те може нагрдит.

сүма ж лош сој, лоша сорта, пасмина. — Не чуди се што те такб насамѣрио, сүма е онб. Видио сам да е онѣ чдск никаква сүма.

сумбсѣт се, -дшѣм се свр. схватити, снаћи се, прибрати се. — Не мбжемо да се сумбшѣмо како пбгибе чдск. Не мбгу да се сумбшѣм шта ме овѣ данѣс снаће изненада.

сүнгйја ж превисока и нескладна особа. — Пбјави се на врата једна сүнгйја црна, ймаше у нѣга преко два мѣтра.

сунглѣт, -ѣта м физички неспособна особа (због болести, старости, несрећног случаја и сл.); исп. сунгулат. — Ймам два старѣ сунглѣта у кућу, трѣба о њима радит ка о малбј ћѣци. Рававан је за вријеме рѣта, па е остао сунглѣт посвѣ неспособан за рад.

сунгулат, -ѣта м в. сунглат. — Не мбгу макнути од овѣ два сунгулѣта.

сүнүт, -нѣм свр. I. мало осушити, просушити. — Сүни мало ту обүћу поред упрѣта. II. ~ се мало се осушити, просушити се. — Нека се то сйјено још мало сүнѣ, па да га турáмо у пластове.

сүпаша ж спајавѣ крда ради заједничке испаше; исп. супон. — Није за њи сүпаша, вѣзда се нѣшто лүтѣ.

сүпашит (се), -йм (се) несвр. спајати крда ради заједничке испаше. — Прије рѣта смо сүпашили с кума-Мйлом. Калићи се свакѣ гбдинѣ сүпашѣ с нѣким.

сүпон, сүпбна м в. супаша. — Ошѣмо ли догбдинѣ бпѣт у сүпон?

сүпбник м онај који је с неким у супону. — Ббгић и Мйрко су овѣ годинѣ сүпбници, па су издйгли у Вѣрду.

сүргун, сүргүна м прогонство. — Турци су Тбдора одвѣли у сүргун.

сургунџсџт, -џшџм свр. 1. *прогнати, протерати*. — Сургунџсџли су Турци млдгџ вџђенџ Вџсџвиџе. 2. *казнити*. — Сургунџсџџе не џџдо кад вџдџ шта смо урађили од ливџдџ.

сурџв, -џва и сурџв, сурџва м *пас танносиве боје и име таквом псу*. — Пр. в. под зельџв.

суруљџк, -џка м 1. *нешто издужџно, неки дугачак предмет*. — Нџша вођенџца за кџву е мџлџ, а Дрџгџви џмају некакџв суруљџк од пџ мџтра. 2. *врло висока особа*. — Отаџ Мџков бџо е јџдан суруљџк од двџ мџтра.

сутџван, сутџвџна м *вџома стрм и неприступачан терен*. — Тџ блџу некакви сутџвџни, тудџје ни дџвљџ кџзе не мџгу прџј.

сџтрага ж 1. *замршени траг који дџвљџч прави да избегне псима и ловцима*. — Зџџ вљџшто чинџ сџтрагу, нџ е лисџца млдгџ вљџштџја од нџга. 2. *вџшта обмана, обмањивање да би се нешто прикрило*. — Не турџ ти мџне сџтрагу, кџ да јџ не вџдџм штџ е и кџко е.

сџтџка ж *проклетство, несређа*. — Бџо е тџ пџмџтан и дџбар мџмаџ, нџ му бџ нека сџтџка, пџ сџд пџје и блџй.

сутурџсџт, -џшџм свр. I. *изгубити*. — Сутурџсџше ми се некуд говџда, џјдо да и трађџм. II. ~ *се изгубити се*. — Кут се сутурџсџше кџзе, да не џјду у нечију бџшчу?

суђџт се, -џм се свр. 1. *пружити се*. — Ёдџм пџтем, а џно се испрџд мене суђџ велика змџја. 2. *порастити*. — Колико сџ суђџло овџ дијџте за овџ двџје гџдине откџд га нијџсам вџдџи!

сушџка ж *стабло које се осушило*. — Нџђџ овџ сушџку, имџћемо дрџвџ за данџс.

сушџца ж *јџко мршава, суџа женска особа*. — Бџг га убио, што дџведе онџ сушџцу!

сџфџтџт, -џм свр. I. *усирити*. — Сџфџти мџло о тџ варенџкџ, ужелџо сам тџбџк. II. ~ *се усирити се*. — Јџдва ми сџ јџтрџс сџфџтило, сџгурно ми сџ излџдџило сџрџште.

Ѓ

џџјка ж *извор светлости (светиљка, сунце и сл.)*. — Упџли тџ џџјку. Овџкџ е како ти рџко — тако ми онџ џџјкџ бес коџ ни нџма живџга.

џџдало с 1. *стражџница, задџница*. — Пуштџле ми гџће на џџдало. 2. *сџдиште*. — Купџо е џуто с пџт џџдалџ.

џџдник м 1. *седење*. — Дџста е бџло џџдника, џјте да се рџди. 2. *сџло, посџло*. — Дџвечџ е џџдник у кџћу Богџћеву.

бѣкну́т, -нѣм свр. 1. (безл.) *пробостити, жигнути* (о наглom и оштрom бо-лу). — Сѣкну́ ми нѣшто ју крети. 2. *љутито, оштро одговорити, реаговати*. — Добра е и памѣтна жена, али њстом зна нѣки пут и да бѣкнѣ.

бѣра ж *грушавина од млека тек отелѣне краве или ојагѣне овце*. — Ова наша бѣца волѣ бѣру. 2. *овчији зној и друга нечистоћа у неопраној вуни*. — Све су ми руке мѣсне од ове бѣре.

бѣрав, -а, -о *који садржи бѣру (2) (о вуни)*. — Приви́ му мало бѣравѣ вунѣ. Ова е вуна млдог бѣрава, трѣба ју што прије опрат.

бѣруша ж *зеласта биљка крупних, беличастих листова, расте у странама*. — Све лѣто сам брала бѣрушу и лободу, те варѣла крмѣцима.

бѣчвица ж *аматка слична чекићу, којом се удара по површини млинског камена да би била рапава*. — Да ми ону твдју бѣчвицу да насѣјѣм вођеницу.

бѣка *израз при ваљењу оваца*. — Пшпрѣ, бѣка!

бѣма, бѣмѣ ж *проста, примитивна женска особа*. — Наша некакву бѣму, такве простотинѣ још нијесам видѣо.

Т

таваја ж *столѣак*. — Новка ми је дѣнијела на дѣр тавāju.

тайт, тајм *несвр. одржавати равнотежу, одржавати се у стојећем ставу (о детету које учи да хода)*. — Никѣла помало тајт, али се бой да иде.

такем, такѣма м *прибор, сервис*. — Дѣбила сам на дѣр за удају такем кафѣни.

та́ла ж 1. зб. *суе кукурузне стабљике, кукурузовина*. — Ка су снѣгови и пѣковине, говѣдима и кѣњима добра е и та́ла. 2. *окружени клип кукуруза, окомак*. — Баѣи три-четѣри та́ле у фуруну.

талаган, талагана м *чобански сукнени оертач с капуљачом*. — Нѣси талаган и по кѣши и по сунцу.

талаганаш м *шалѣ човек који носи талаган*. — Прођѣ ли овудије један талаганаш с великијема брѣѣма?

та́нѣрѣ м *јурѣава, немир*. — Шта е, бѣцо, шта ве уфѣтио та́нѣрѣ!

тара́кат, -акѣм *несвр. непажљиво претурати по стварима правѣћи буку*. — Шта тѣ таракаш по тавану? Стрѣко тарака по алѣту, трајѣи лиму.

тара́ковина ж 1. *безначајна ствар, ситница*. — Ништа ми не трѣба та тара́ковина. Тѣ што ви приѣате — за менѣ су ѣбичнѣ тара́ковине. 2. *финг*.

бегоредан човек. — Мило Станин је обична тараконина, ни ваља Богу ни људима!

тарачуге ж ми. 1 *кобасте или гломазне ствари које су погодне за ношење или које заузимају много простора и сметају (често старудија); исп. арачуге.* — Купио сам некаквије тарачуге, неће ми и пријати на аутобус. Пун ми је таваз тарачуга. 2 *бесмислене приче, бесмислице, глупости.* — Вада прича некакве тарачуге.

тарашит, -ашим *несвр. претресати, претресати.* — Шта тарашит по томе сјену, шта си изгубио?

таџ (обично поновљено) *узвик којим се плаше кооз.* — Таџ, шуме, таџ, ђно Шабо на бицикло!

таџрит, -им *несвр. причати шале, шалити се.* — Знаш ти Мина как почне да таџри и изводи комедију — да му цркнеш ђ смија.

тањња, тањње ж *тањња.* — Привеке мањњу и упрта тањњу, па никога не види.

такнут се, такнем се *свр. неопажено, кришом или скривајући намере, као случајно проћи, прићи, доћи и сл.* — Такни се горе до ливада, виђи да и ко не ара. Така се преко оџа, тобом да мамо прође, а сутра ће милиција знаг шта е ко ручао и вечерао.

таман *прин. тада, тај пут.* — Ја сам таман била још млада.

тантат, тентам *несвр. ударати, лупати.* — Она маји Петров танта некаквом тојгом по путцама ђт стана.

танчица ж *старинска пушка острагуша.* — Танчице су биле слабе пушке, а системе су биле убите.

тањевина ж *особа, породица или братство лошег порекла и соји, танка лоза.* — Кућевићи и ораковићи су пропали и нестали, па е сад завладала тањевина која некад није имала цика.

тапгисат, -ашем *свр. спопастити, навалити.* — Тапгисаше ме да држим гџбр, те морадо да се домишљам шта ћу да речем. Тапгисаше ме онџ планџ будале да пијем ш нџма.

тапџт *прин. тада, том приликом.* — Тапџт је погинуо у ђбрану ма-настира и Ђоле Милетин Збанаџ.

тевешелија ж *лакомислена, прилуна, будаласта особа.* — Онџ е, ђгме, ђбична тевешелија. Не мож он неџа ништа паметно чуџ. ђженџ се она тевешелија добром женом, па се ђброд уврже на јџевину.

тевешелијас, -ста, -сто *лакомислен, прилуп, будаласт.* — Најмаљуџ син му блине тевешелијас, а оџала џца блиџу уџаџна. Поџтен је џбек, но мамо тевешелијас.

тевешелица и тевешелиница ж *дем. од тевешелија.* — Пушти га, не џуги се на неџа, то е најобичнија тевешелица — џветно се родио и џветно ће

умријети! Мајка му е добра, а отац му е, богме, тешелица. Виђе ли ти ону тешелицу.

тегливрат м туча. — Смирй се ти, е се лјко мџемо поиграт тегливрата.

тѣгло с 1. *тежак, напоран, мукотрпан живот*. — Скућило га тѣгло. 2. *тежак, напоран рад*. — Ова Лекџва жѣна нѣма триес кила, прѣпаде от тѣгла. Тѣгли мџго, не савија се, прѣпаде от тѣгла. Цйо му живот проша у тѣгло и у јаде.

тѣжа ж *тежи део неког терета*. — На ову е страну тѣжа, па трѣба овија дрва прѣмљѣстит на другу страну.

тѣкнут, тѣкнѣм свр. безл. *добити жељу (за неким или нечим), прохтети се*. — Такџ ми је нѣшто тѣкнуло да се најѣм колобоѣтњице вруће и сира мѣкџга. Тѣкнуло ми је за мало мѣса печѣнога на жар. Изгледа да му е тѣкнуло за жѣном, пуштите га мало до куће.

телевѣза, телѣвѣж ж *задњица, стражњица*. — Добйћеш ти по телевѣзи телѣце, —ста с *теленце*. — Купйо сам овџ телѣце, нџ е скупо.

тѣлечар м *колибница за телад*. — Пушти тѣлад из тѣлечара.

тѣљ м *жапа*. — Да нѣмаш мало тѣља, да овџ превѣжѣм?

тѣља, тѣлѣ м *хип. од теле, теленце*. — Помйлуј тѣљу, виђи како е лијѣпа.

темѣзгат, —згѣм несвр. *причати којѣшта, баљезгати*. — Вѣзда темѣзгају, нйкакџо да нѣшто џбйљно проговѣрѣ.

темын, —йна м у изр. на мој теми н по мојој процени, моме мишљѣву, како сам мислио да треба, како сам проценио. — Јѣ сам бйо, на мџ теми н, плѣтйо струју, а џни ми сѣд џпѣт трајѣ некакву рѣзлику.

тенѣћа ж *лим*. — Шваба е скиѣдала звѣна сѣ прѣкава и купиля бакарне котловѣ по нѣроду, а умљесто нѣ су дијѣлили котловѣ от тенѣће.

тепек, тепѣка м *неспособна, несналажљива особа*. — Ё, тепѣче јѣдан, нй за шта нијѣси!

терѣнтѣло с *онај коју терента, прича којѣшта*. — Не слушѣте тџ терѣнтѣло, нѣмаѣте шта од нѣга чут.

терѣнтат, —ѣнтѣм несвр. 1. *шалити се*. — Терѣнтѣ Мйло, да му прѣкнѣш џ смија. 2. *причати којѣшта, трућати*. — Он терѣнтѣ кѣ да нѣма мџга.

тѣсат, тѣшѣм несвр. у изр. што му (ми и сл.) памѣт тѣсѣ што му (ми и сл.) падне напамѣт, што му (ми и сл.) се прохте. — Не слуша цѣра ни нѣсѣра, нџ радй што му памѣт тѣшѣ.

тѣсна ж *столарска алатка за дељање и закуцавање екѣра; исп. тѣслица*. — Узми тѣ тѣслу, па ѣймо да радймо.

тѣслица ж а *тесла*. — Мѣрам да надѣтрйм тѣслицу, тупѣ с.

тѣша ж *постељина*. — Кат су ми вулентари запалили кућу, сагорѣла ми је велика тѣша.

тѣшко прил. *много, доста*. — Има још тѣшко да се кося.

тешкобѣн, тешкобѣна, тешкобѣно. 1. *тешке, незгодне нарави*. — Ја тешкосѣнијѣга челадега од њѣга нијесам глѣдао. 2. *који се тешко, с напором прихвата*. — Болесник је то, мѣжда е за њѣга свѣ ово што причамо тешкобѣно.

тѣк и тѣке (обично поновљено више пута) *узвик за вабљење коза*. — Тѣк, тѣк, тѣк, црвѣна, ђаволи ти га позобали. Ја фабым козе тѣке, тѣке, тѣке, а ти и плашиш.

тѣлутѣ прил. *насумице; исп. посумице*. — Бачио сам камѣн онако, тѣлутѣ и погодио једну малу увр главу, па мѣ учѣтель добро избѣио прѣтом по рукама.

тѣнта ж пеј. *глава, главурда*. — Немб да добѣјеш по тѣнти.

тѣнат, тѣнам несвр. (поред уобичајеног значења "једва горети") *једва, тешко дисати у болести*. — Са сѣ смирио, само тѣна.

тѣпав, -а, -о *спор, пипав*. — Лѣјепо радѣ, али је млого тѣпав.

тѣпаво прил. *споро, пипаво*. — Тѣпаво радѣ, а што урадѣ — то е ка саливѣно.

тиринта ж у изр. *отиј у тиринте разбити се у комадиће, у парампарчад*. — Ако те удариш, отиј ће ти глава у тиринте!

тирсен прил. *непријатно*. — Нѣшто ми е тирсен да улазим у њину кућу, њико ти се не посылѣ.

тѣт и тѣта *узвик којим се деца опомињу да не дѣрају нешто*. — Тѣт — не дѣра то! Тѣта, мали, то е врѣхе!

тишица ж *тиха и дубока вода у реци*. — Ако не знаш добро да пливаш, немб одит у тишицу, е мѣже коловрат да те одвѣче у дубину.

тѣлјат и тѣлјит, тѣлјим несвр. *дремати*. — Ђено га ће тѣлј крај огњѣшта. Немб ту тѣлјат цѣо дан. Дѣке њеш, пѣгани, тѣлјит крај упрѣта!

тмбр м *осојно и влажно место с бујном вегетацијом*. — По овѣ жѣги ви уживате у онѣ ваш тмбр, а ми сагорѣсмо у овѣ челѣпек.

то *узвик за онашање удара*. — Наставник ѣпали ђаку два задланка — то, то!

топлик, -ика м *извор који зими не мрзне*. — Њаша вода е топлик, ка су највише цѣковине, она се пѣши.

торипат, -ипам несвр. *грабити, отимати*. — Ја поштѣно живим и мѣчим се за ову ђѣцу, не торипам од државѣ ка ѣн.

трањо м одрпана мушка особа, одрпанац. — Вјзда е био трањо, никад није био обучен ка чдек.

трапа, трапѣ ж неспретна, трапава женска особа. — Виђи како идѣ она трапа!

трапат, трапѣм несвр. 1. много, халапљиво јести. — Колико може да изије, по цијели дан трапа. 2. ићи неспретно, трапаво. — Кут трапаш, трапо!

трапо м трапава, неспретна мушка особа. — Кут си затрапутлао, трапо!

трапутла ж неспретна, трапава особа. — Шта онѣ чини она трапутла, сломиле нешто! Нагази ме ова трапутла, ђсуши ми ногу. Каква е она трапутла Душана!

трапутлат, -утлам несвр. неспретно, трапаво ићи или радити; исп. трпутлат. — Дано трапутла кад идѣ. Шта трапутлаш, нѣ ради ка чдек.

трбу м в. крѣа (3). — Мй се дијелимо на три трбуа.

трбулат, трбуљата, трбуљато трбушаст. — Што су ти та ђѣца такѣ трбуљата?

трбуљача ж 1. она која има велики трбух. — Она Милѣва трбуљача ка да ће да рѣди. Й како се напѣсла ова трбуљача. 2. врста пиле са испупченим средишним делом. — Узми ту трбуљачу да испилимо ове пѣднице.

трбушић м грана трбуа, побочног породичног стабла; исп. трбушчић. — Наш се трбу дијели на два трбушића.

трбушчић м в. трбушић. — Ми се дијелимо на трбушчиће.

трѣпнѣт, -нѣм свр. (поред уобичајеног значења "известити брз покрет очним капком") брзо појурити, јурнути, брзо побећи. — Трѣпну она бѣжа муња, ни углѣдѣт га нѣ мож, а камоли стигнут.

трѣштѣт, -ѣм свр. ударити, треснути, пући. — Трѣшти јучѣ грѣм у јѣлу више куће Гаврѣѣ и запали јѣј вѣ. Трѣшти граната на три метра од мене и како сам лежао, свѣга ме зѣмља прѣкри.

тринго-нѣв, -а, -о сасвим, потпуно нов. — Овѣ е тринго-нѣва пушка, није опалила ни пет метѣка.

триш три (само при бројању у Лијевој Ријеци). — Јѣдан, два, триш. . .

трѣкат, -ѣм несвр. подстицати ватру тркачем. — Мѣраће нѣко да трѣка сву нѣј, е ће се ѣгањ утулит. Сѣдим, цијели дан, крај ѣгња, трѣкам и грѣјем се.

трѣкач, -ѣча м дрво којим се подстиче ватра, жарач. — Ргни тијѣм трѣкачем ту главњу, да се мало угрѣјемо.

трѣкнут, -нѣм свр. подстаћи ватру тркачем. — Трѣкни та ѣгањ да се не утули.

трџкопџи м ир. *лакомислена и беспотребно ужурбана мушка особа*. — Што долази она трџкопџи, ја мпџм нџмаде ти кџд рџј ни што е долџџо.

трџкопџша ж ир. *лакомислена и беспотребно ужурбана женска особа*. — Дође она трџкопџша и ђџде, нџмаде кџд ни кџву попит.

трџџапит, -џпџм свр. *нагло скочити, јурнути, појурити*. — Полако, кут си трџџапио!

трџџат, трџџам несвр. (поред обичног "масирати") *много, неумерено јести*. — Ова ђџца по цијели дан трџџају зелџне јџбуке, нџ се чџдим како и не забџли дрџб.

трџџешка ж *остатак кукурузне стабџике пошто се кукуруз пожџе*. — Ајмо, ђџцо, да ваџдимо трџџешку, џџтра џе џџва да се дрџ.

трџмун м *петеџка*. — Трџмун од вишње е џџковит.

трџнут, трџнем свр. 1. *прионити на какав посао, запети*. — Трџну народ да берџ бабџшке, нека сирџгиња нџшто зараџи. Ако сви трџнемо, овџ сџјено џемо жџенут за два саџа. 2. *навалити, насрнџти*. — У џето четрџс и четвртџе трџнуше балисти и вулентџри да ни траг по трагу уџру, нџ им се не даџосмо.

трџкнут, -нем свр. *испити надушак, наускап*. — Трџкнуџо е двије-три, па маџо вџснуџо.

трџп прил. у изр. **б и т т р о п** *пропасти, оронџти (од болести, старости, тешког рада и сл.)*. — Збрка е трџп, нџма више здравџа, мџдог јџ е преко глаџе прџшло.

трџшица ж *мрвица хлеба*. — Покупите тџ трџшице, да се не гџзе.

трџџутлат, -утџам несвр. *в. трапџлат*. — Коџ е онџ што трџџутла уз ливџду? Ваџдан ту трџџутла, а није иџџка ни кубџк дрџџ.

трџса ж *сој, пасмина*. — Од онџ се погџнске трџсе не трџба жџнит џит им џевџјку даџат.

трџсатџн прил. у изр. **т р с а т о н г а б и л о** *в. налет га било (под налет)*. — Трџсатџн га било, што уџиње од браџе!

трџтеџат, -џџам несвр. *причати којџшта, брџџати, блебетати*. — Ти све нџшто трџтеџаш, а от тџга ништа нџма.

трџбеџат, -џџам несвр. *из свег гласа, а ружно певати*. — Коџ ли онџ трубеџа уз Јџџића платно?

трџџат, трџџам несвр. *јести преко воље, без апџтита, мрџавити*. — Не мџгу да џјем, само што на сџлу трџџам.

трџџачкџ прил. *с места, из места, без залџта; исп. трупе*. — Јџ добро скаџем трџџачкџ.

трџџџ прил. *в. труџачке*. — Мџлош бџџе скаџџе трџџџ, а Бџжо изџтркџ.

трупина ж а. *крља* (2). — Ако то учиниш пресеј ћу те на трупињу!

трупат, трупам несвр. 1. *лупати, ударати ногом или ногама*; исп. трупат. — Трупā коњ ногом, нешто е обетио. 2. *снажно ударати, лупати*. — Тврда дрва, пā трупам и све снаге, нō не могу им ништа.

трупат, трупћем несвр. *лупати ногом или ногама*; исп. трупат (1). — Трупћу двице ногама, нешто су обетиле.

трус *узвик у песми при цупкању детета на колену*. — Трус била кобила, / товар сбли носила.

трусат, трусам несвр. *цупкати (дете на колену)*; исп. трускат. — Ајде кот стріка да те мало трусā.

трусит, трусим несвр. *помало, слабо падати, сипити*. — Снїјег помало труси. Трусї чађа с тавана по кўни.

трускāt, -ām несвр. а. *трусат*. — Седи испрет кўће и трускā унўче.

труснўт, -нѐм свр. 1. *цупнути (дете на колену)*. — Трусни мало то дијете, дако престанѐ да плачѐ. 2. *дати мало бацајући, сипајући, посути*. — Трусни тијема овцама мало сїјена, пāsле су данас старѐжи.

тршка ж 1. *трска*. — У потоку растѐ некаква тршка. 2. *стаблика (кукуруза и сл.)*. — Озглиједио сам се тршкѐм коломбѐћа.

тубѐк м *тек усирено млеко, сир из којегa није исцеђена сурутка*. — Вслѐ да е тубѐк здрав, нāрѐчито комѐ е јѐтра обѐљла.

тў(в)āt, -ām несвр. 1. *тумарати*. — Шта то тўаш тудїје? 2. *споро, пипаво радити*. — Цїјелѐ јўтро тўам по кўни, а не познаѐ се да сам нешто урадила.

тувијѐрат, тувијѐрам несвр 1. а. *ту(в)ат*. — Шта ли онā чѐдек тувијѐра па ливāди? Цїо дан сам тувијѐрао окѐ кўће, а малу кѐрис сам учинио. 2. *кретати се без снаге, малаксало*. — Слаба сам, јѐдва тувијѐрам по кўни.

тўга, тўгѐ ж (поред обичног значења “жалост”) *непријатан осећај при голицању*. — Нсмѐ да га гилићеш, видиш да му е тўга.

тугаљив, тугаљива, тугаљиво *голицьив, шкакљива*. — Гилићни га мало, да видиш како е тугаљив.

тўк (поновљено више пута) *узвик за завађање овнога (увек у комбинацији са ара-дара поновљено два пута)*. — Ара-дара, ара-дара, тўк, тўк, тўк!

тўкнўт, -нѐм свр. I. 1. *мало ударити*. — Јā га мало тўкнў, а ѐн се заплакā. 2. *убити, заклати свињу*. — Тўкнўо сам јѐдно крме за Бжић. 3. *насећи, исцепкати мало дрва*. — Узми секїру и тўкни мало дрвā да наложимо ѐгањ. II. ~ се 1. *сударити се*. — Глѐдао сам кā се тўкнўше два ваѐгна у стāницу. 2. *ударити јѐдан другог у међусѐбној борби*. — Овнѐви

се једном тукнуше, па се разиђоше. Пуштисмо Миша и Милана да се мало тукну, па и раздвойсмо.

тумацнџт се, тумацинем се свр. *појавити се накратко, појавити се и нестати*. — Тумацнуо се зец више куће. Тумацнули су се вукови, треба мало боље припазит ове овце. Бџгами се тумациуо ајдук.

тумоли -а, -џ *потмули*. — Мучи ме некакав тумоли бџи у стамак.

тумуша ж *мрак, помрачина, тмина*. — Таква е нџнес тумуша, да се не види прс пред оком.

тунел, туњела м *тунел*. — Отиша сам ка кући тек пошто смо пробили тунел Будош.

тупит се, -ји се свр. *безл. пасти на памет*. — Мало размисли, па ми се тупи да бјдем у шкџлу и видим како ми ђеца учџ.

Турђија ж зб. *муслимански живаљ*. — Крџнула Турђија ис Плава на Андријсвицу.

Турчелија ж зб. *погрд. муслимански живаљ*. — Навалила Турчелија са сваке стране.

тутелџак, -џка м *онај који је сужише спор у послу*. — Неће онџ тутелџак мџј ништа да уради.

тутелџат, -слџам несвр. *споро радити, одуговлачити, отезати*. — Шта тутелџаш, нџ поитџа мало. Ваџда нешто тутелџам по кући, а ништа се не види.

туткун, туткџна м *невешта, неспретна, туњава особа*. — Крџтџ е џбични туткун, ништа не умије радит, нџ ка џзџт. Ако ти овџ не урадиш, онџ туткун ништа не умије нако да ти иштџти и овџ што смо џсад урадили. Изр. *турат туткун е смишљено говорити, ширити лаж, обично да се код некога изазове страх*. — Он тура туткџне, мисли е му се неко бой.

туткунисџт, -ишџм несвр. *плашити некога лажима*. — Немџ ти мене туткунисџт, не бойм се џџ!

тџтовџн м 1. *хлеб од кукурузног брашна и зеља, зељаник*. — Данас од воље џјемо зељаник, а некет смо га џџли од нџжде и звџли смо га тџтовџн. 2. *хлеб од брашна самлеженог од незозрелог кукуруза*. — Те гџдинџ бџи кџшна и студџна џџсен и коломџџни не зрџнуше, те е народ огриџешџо џџџни тџтовџн. 3. *незозрели кукуруз*. — Кат колџмбоџ не зрџне џџбро, народ га зовџ тџтовџн.

тутумџта с мн. у изр. *турат тутумџта избегавати да се каже истина, увијати, џрдати*. — Нећеш ти мене тџрат тутумџта, нџ мбраш рџј џштину, да се заврџш!

тутумџша ж *деџја игра у којој једно дете везаних очију џри деџу по затвореној просториџи, док не ухвати неко, а онда се томе веџу очи, и тако изнова*. — Чџм се смрџне, мџ џграмо тутумџше.

тутумрџат, -рџам несвр. 1. *тумарати по мраку*. — Нешта се не види, па тутумрџам и некако наодим пут. 2. *причати конфузно, неповезано*. — Поче нешто тутумрџат, трта-врта, теке не знаде ми одговорит. Није добро знао, али је нешто тутумрџао и зарадио двојку.

туђит се, -им се свр. *сударити се главама*. — Туђисмо се главама, док су ми свици отишли на очи.

туцањ, -цња м *кратко ваљкасто дрво проширено на дну за туцање качамака од брашна и кромпира*. — Што си се умијешао у ту ђецу ка туцањ у кашике!

тучењак, -ака м *в. компераш*. — За вече су ни дали тучењак.

тучит се, -им се свр. *наићи, налетети један на другог, срести се*. — Криво се три године, док се једнога дана нијесу тучили насред Шедрвана. Тучише се волдво насред пута, па се учекрчише, једва смо и раздвоили.

туша ж пеј. *особа ситна, неугодна и без већих моралних и других вредности, јад*; исп. тушица. — Драго е сйлан човек, а отац му е, бџме, био једна туша.

тушица ж *в. туша*. — Ја сам мислио да е то некаква сйла, кад онамо — једна обична тушица.

Ћ

ћакулат, -улам несвр. 1. *галамити*. — Умукните, шта ћакулате! 2. *причати лоше о некоме, оговарати некога*. — Не тиче се мене шта подгана ћакулажу, моја е сављес чйста.

ћакулаш, -аша м *причалица, галамџија*. — Господине судија, парничаре и бедоке на банду, а ћакулаше на банду!

ћапарат, -арам несвр. *брзо и много говорити на туђем језику, неразумљиво за оног који слуша*. — Дуго су нешто ћапарали, а онда ми један карабинер рече да идем ка кући.

ћапат, ћапам несвр. погрд. *халапљиво и мљаукајући јести*. — Јеђи ка човек, не ћапа ка крме. Огладњела гуса па ћапа колико мџе.

ћапит, -им свр. *зграбити, шчепати*. — Немџ пџс да ти то ћапи.

ћафкџт, -џам несвр. 1. *помало, повремено лајати, лајкати*. — Што ли ћафкџ пџшче, нешто е обџгйло. Чије ли оно пџшче ћафкџ сву нџј? 2. погрд. *говорити пакосно, љутило (против некога, нечега), оговарати, увредљиво грдити, кудити (некога, нешто)*. — Речи ти нџј да она не ћафкџ, е е ја могу лџсно уџсулит! Не мџже он а да не ћафкџ прџтив власти.

ћафнут, -нем свр. 1. *ланути*. — Опџзйло пџшче вука, па се сакрйло у йзбу и ни да ћафне. 2. погрд. *рећи, прозборити, зуцнути*. — Немџ, мрчо, што ћафнут, па да те опџт затврџе.

ћевачкѣ и ћевачки прил. *пушчаном цевѣ*. — Удѣрали су народ ћевачкѣ. Кад му е нестало фѣшкѣ, убио е Турчина ћевачки.

ћемал, -ала м а. *ћеман*. — Мићко бљеше момак на ћемал.

ћеман, -ана м *најбоље време у нечијем животу*; исп. ћемал. — Ка сам био на ћеман, свѣ ми је било лако.

ћѣпит, -им свр. 1. *јако пући, праснути, трештити*. — Ћѣпи пушка, а зрно ми фѣјукну право повр главѣ. 2. *јако ударити, одаламити, млатнути*. — Ћѣпићу те овѣм мачугѣм право по мѣзгу!

ћеремѣца ж *ћерамида*. — Двије куће су покривѣне ћеремѣцѣм, а остале сламѣм.

ћѣта ж *белега спреда на глави краве или вола*. — Галѣна е међу рогове имѣо велику ћѣту.

ћѣта, ћѣтѣ ж *крава која има ћету, белегу спреда на глави и име такој крави*; исп. ћѣгуља. — Ћѣта е липсала уочи Дмитроваднѣ. Крави ш ћѣтѣм на чѣло даѣмо име ћѣта или ћѣгуља, а вољу ћѣтѣна.

ћѣтѣс, -ста, -сто који има ћету, белегу спреда на глави (о гов. дима). — Имѣли смо два ћѣтѣста вола.

ћѣтѣна м *во који има ћету, белегу спреда на глави и име таквом вољу*. — Ћѣтѣна и бѣлѣна су се вѣзда били.

ћѣгуља ж а. *ћѣта*. — Ћѣгуља се болѣ мѣзе од жујкѣ.

ћи везн 1. *па, та*. — Ја пропао — ћи пропао, па ћу барем својѣм злѣм цара у главу. 2. *или*. — Ћи Милѣја, ћи Андрија, ћи Бѣкова глава.

ћивѣрица ж погрд. *глава*; исп. ћонтаица. — Причува се та, да не добијеш по ћивѣрици!

ћикара ж *шоља за кафу*. — Опѣри овѣ ћикаре.

ћикаѣт, -ѣм несвр. *ићи, кретати се у великом броју (о овцама)*. — Гѣзда е он, ћикаѣ нѣму дѣнас триста овѣцаѣ ус планину.

ћико м хип. *стриц, стрико*. — Ја више вѣлим ћико нѣ жујака.

ћикс *узвик за вабљѣње оваца*. — Ћикс, ћикс, ћикс! Ој пшѣрс, ѡј пшѣрс!

ћио *узвик за терање овнова напред*. — Ћио, гашо, изѣли те вуци, / нијесу ти запанули Турци! (у новијој песми из Васојевића, отуд и акценат Турци — према вуци).

ћипран, ћипрана м шалѣ. *висок и снажан човек*. — Ћно идѣу уз ливѣду оњи ћипрани Остоића.

ћипрана ж *врло висока жена*. — Вићи каква е она ћипрана.

ћипрѣвина ж *врста високе траве, која израсте и до висине човека*. — Устисала ова ћипрѣвина, свѣ крѣвину уфѣтила.

· **һипурија** ж *поерһе*. — Посадио сам доста некаквѣ һипуријѣ.

һиһера прид. (не чује се мушки и средњи род) *чиста, гола, сама*. — Ова е крава убљена, буря һиһеру крв. Вареника ничему не ваља, һиһера вода.

һифриг, -йм несвр. *лутати, скитати, дангубити*. — Ово дијете кат се заврши шккола не йде ђдма ка кӯни, но һифри по вароши. Шта һифриш сваки дан по Бѣраня, но се сави и ўзми књигу.

һишкапа ж *ерста игре у којој један играч чува капу, а остали се труде да му је ногом отму и терају као лопту*. — Овце су пландовале, а ми играли һишкапѣ.

һонтайца ж а *һиверица*. — Немб да ти разбјију ту һонтайцу. Немб да йдѣш голѣ һонтайцѣ по овомѣ сунцу.

һбрет, **һбрийм** несвр. *лоше, јадно, примитивно живети*. — Они не живѣ но һбрѣ.

һорѣтат, -ѣтам несвр. *радити нешто при слабом осветљењу; ићи по мраку*. — Што һорѣташ, јадна, што не ўждиш лампу? Кут һорѣташ по овој пђмрчини?

һорило с *слепило*. — Што те нѣма толико дуго, нашлѡ те һорило!

һоротѣња ж 1. *беда, јад, немаштина*. — Не мѡже се живљет од ове һоротѣњѣ. 2. *људи који живе у беди, јаду, немаштини*. — Она Бѡјва һоротѣња није ни за куд.

һѡсање с гл. им. од *һосат (се)*. — Нѣму е вѣзда до һѡсања.

һѡсат (се), -ѡм (се) несвр. *збијати шалу, шалити се, шегачити се*. — Сећели су и һѡсали до пѡнѡћи. Ти мѣслиш да ѡзбиљно збрѣ, а они се һѡсају.

һошник, -ѣка м *һошак*. — Сѣо е у һошник.

һубѣр м 1. *цетакнута перје на глави петла или кокошке*. — Виђи колик је һубѣр ономѣ кѡкоту. 2. *прамен косе који пада на чело*. — Лијѣпо му пристѡй она һубѣр, љѣпше но ка се зачешља.

һук (увек више пута поновљено) *узив за вабљење кокошака*. — Кѡкошке дотрчѣ чѣм викинемо һук, һук, һук.

һукарица ж шал. *кокошка*. — Ове двије һукарице ми позобаше свѡ жѣто.

һукат, -ѡм несвр. *вабити кокошке говорећи им һук, һук, һук*. — Што һукаш тѣ кѡкошке, нѣка и нек пасу!

һукнут, -нѣм свр. *вабнути кокошке рекавши һук, һук, һук*. — Вукни тѣ кѡкошке, да и затвѡрѣмо.

һуксфир м погрд. (народна форма од цуксфирер) *неваљалац, манѣуп*; исп. цуксфир. — Удала сѣ за некакѡга һуксфира из Облога Брда.

ћулаф, -афа м бела шиптарска капа, кеча. — Кад је одио у Метџију за колџмбоћ, носио е ћулаф.

ћумпа ж густо израсла трава или цвеће на малом простору (као оаза на месту где нема траве односно цвећа (или их има мало); исп. ћунта. — Ћетелина е скџро вџумрла, остале су сџмо ћумпе по ливџди.

ћумпица ж дем. од ћумпа. — Мџни косџм, не оставља тџ двије-три ћумпице.

ћунта ж а. ћумпа. — Од ћетелинџ су остале сџмо ћунте.

ћунтица ж дем. од ћунта. — Покџси још тџ ћунтице окџ шљивџ.

ћупа, ћупџ ж погрд. глава (део тела). — Разбџћу ти ћупу ако лџнџш сџмо јџдну рџјџч!

ћућор м тих, поверљив разговор. — Штџ ви је тџ ћућор цџјџли дџн?

ћућорит и ћућорит, -џм несвр. тихо и поверљиво разговарати. — Читавџ два сџта су нџшто ћућорџли. Вџздџн нџшто ћућорџ.

ћуша, ћушџ ж 1. џушка, џубица. — Шарџљу е змџја пџчила у ћушу. 2. пеј. лице у човека, посебно уста и нос. — Мџни се тџ спрџвџ, док нијџси добио по ћуши!

ћушит се, ћушим се несвр. јџко се џутити. — Нџшто се ћуши на мџне, не знам штџ му е.

у

уџбит се, уџбим се свр. заџудити се. — Ка тџ вићу, уџби се, пџ не умљџдо проговџрит.

уџврит, -џм свр. набујати, нарасти (о трави, трџци и сл.). — Уџврџла великџ трава окџ кџћџ, трџба ју покџсит, е се не мџже прџј.

уџсулит, -џм свр. 1. довести у ред, учинити послушним, умирити. — Дџо сам дијџте у вџјнџ шкџлу, дџко га тџмо уџсулџ. 2. ушкџпити, уштрџјити, ујџловити. — Уџсулџо сам крмџчу.

уџшат, уџшџм свр. 1. погрџшно обраџунати, на нечију штџту, закинути. — Уџшаџ ми је двџдес џ пет милиџнџ дџнџрџ. 2. прџварити (у игри). — Не вџлим ш џџме да џграм, вџли да уџша.

уџажџџела, -џлџ ж женска особа која не води рџчуна о хигијџни. — Код онџ уџажџџелџ се не мџже џлџј у кџћу.

уџажџџело м мушка особа која не води рџчуна о хигијџни. — Онџ уџажџџело изглџда шгџдџ вџду.

уџбеутит, -џтџм свр. доспети у стаџе поспаности, саџивости, омамлености. — Јџ му прџчџм, а џн уџбеутџо и не чџе ништа, нџ сџмо трџпџћџ.

убичит (се), убичим (се) свр. *в. забичит (се)*. — Убичио, па нѣкога не слѹшѣ. Убичио сѣ, па старуши и оцу и мајци.

ублага ж (поред удлага у истом значењу) *дашчица за имобилизацију сломљених удова*. — Зѣко Сѣкулић прво намљѣсти сломљену ногу или руку, онда тѹри ублаге и омотѣ завдем.

убрембѣит се, -им се свр. 1. *јак*, *превише се угојити*. — Виђи како сѣ убрембѣио, па јѣдва идѣ. 2. *прејести се толико да набрекне стомак*. — И, ја се убрембѣи, доста ми је до прекосутра. 3. *добити велики стомак*. — Жѣна му се бљѣше убрембѣила, дако рѣди сына! 4. *стати негде и не помицати се, укупити се*. — Што си се тѹ убрембѣио, помакни се да прѣђѣм!

увадит се, -им се свр. *навадити се*. — Увадила ми се лисица, па ми пѣкупй свѣ кокошке.

увѣзат, увѣжем свр. I. 1. *повезати*. — Ымѣш доста узипѣ, па тѣ лијѣпо увѣжи. 2. *везањем причврстити за леђа*. — Што ѣјеш удрѣби, што нѣсиш увѣжи (НПосл.). Увѣжи тѣ, лѣкшѣ ти е нѣсит. 3. *понети на леђима, упртити*. — Она жѣна Петрѣва вриједна е кѣ по јѣдан мѣмак, поглѣ колико е брѣме дрѣвѣ увѣзѣла. Кут си увѣзѣо толико дијѣте, пушти га нек идѣ. Фиг. Увѣзѣо оноликѣ брѣке, да рѣчѣш бѣн-чѣек, а овѣмо лѣжѣ — грање не држи. II. ~ се *в. увезат (3)*. — Увѣзѣсмо се, па крѣнѹсмо за њѣма.

увѣља ж *ситна, жгољава, неугледна особа*. — Оволикѣ брѣме нѣ би пѣнио Драго Благогов у свѣе вријѣме, а нѣ овѣ бѣжа увѣља.

увѣљица ж *дем. од увѣља*. — Јѣ сѣмо не знам како оволикѣ увѣљица дѣнесе осамдесѣт кѣлѣ сѣјѣна. Чѣек јѣј бљѣше јѣдна увѣљица, а пѣштен и своѣтљив.

увѣјѣт се, увѣјѣм се несвр. (поред обичних книжевних значења) *склањати се од некога, избегавати некога*. — Увѣјѣте се од будалѣ, е ве мѣже нѣј некаква мѹка.

увѣит, увѣјѣм свр. I. *склонити, помаћи у страну*. — Увѣи тѣ дијѣте, да га не закачим грѣнѣм. II. ~ се 1. *склонити се, померити се у страну*. — Увѣи се с пѹта, да те нѣшто не спрѣшти. 2. *склонити се од некога, избећи некога*. — Увѣи се, јѣдан, будали, нек прѣчѣ што гѣј бѣе.

увѣитлиѣт, -им свр. (нѣшто, нечим) *усмерити, управити према неком циљу*; исп. *навитлиѣт (2)* и *уовитлиѣт*. — Увѣитлиѣ Мѣлета кѣмѣном, па Стојѣну прѣво ѹ главу. Увѣитлиѣше ми га Турци, свѣ су ми зрна кабѣницу испробѣјѣла. Увѣитлиѣло ми сѹнце у ѣѣлу, мѣзак ми прѣвре.

угѣрат, угѣрам несвр. *увѣк у одричном облику (најчѣше у изр. о к о м у н е у г а р а) хајати, марити*. — Пријѣтѣ му Турци, нѣ он не угѣра. Ранко е печѣно чѣло — да му нѣ пѹт стѣнѣ стѣ Шиптарѣ, ѣко му не угѣра.

угаса ж *гашење породичне лозе смрћу мушког потомка, односно потомства*. — Од његовѣ угасѣ није више излазио у народ. Није лако данас отис на ону угасу.

угасак, -ска и угасек, -ска м а. *угаса*. — Свакога боли угасак Савдвога дома. Тѡга угаска и јада одавно није било.

угѣргит се, угѣргим се свр. *упутити се у групи*. — Ђно су се угѣргили ка кѡћи Миљановѡј.

угич, угича м *старији, кастриран ован са вештачки увијеним роговима који преводи овце*. — У сѡбу држимо пуштајѡју од угича.

угѡвит, угѡвим свр. *ућутати, умукнути*. — Што си угѡвио, што не проговориш?

уголострѡит се, -им се свр. *лако се обући, бити лако обучен*. — Што си се уголострѡила на овѡ сѡвѣр?

уготѡвит, -им свр. *направити готов, цицвару*. — Болѣ уготѡви, нѡ да смѡчаш качамак.

угрѣзѡт, -ѣжѡм свр. а. *загрѣзат*. — Угрѣзѡ сам с ѡбавије нѡге, пѡ ми је уљѣга снѡјег у прѣвље. Јѡ у такву мѡжу не мѡгу угрѣзѡт.

уд, уда, удо *мршаа*. — Бљѣше уд кѡ да си га на пѡнте сѡшио.

удегенѡчит се, -им се свр. а. *издегенечит се*. — Удегенѡчио се, пѡ нѣће ништа да уради.

удерѡпчит се, -им се свр. *умењити се*. — Мѡј сѡн сѣ ѣво некѡ дѡба удерѡпчио, нѣће ни да учи, ни да ради.

удѣфит, -им свр. *уништити, упропастити*. — Ови свѣ удѣфѡше. Пѡведе старијѣга сѡна у чѣтнике, те му га удѣфѡше на Зидани Мѡс.

удѡпѡт, -ѡм свр. *добити, односно узети као згодитак у игри диѡања*. — Јѡ сам ти овѡ удѡпѡо.

удрен, удрѣна, удрѣно *даровит, надарен*. — Мѡло е удрен за тѡ, нико не мѡже да заплѣва и поигрѡ кѡ ѡн. Није удрен ни за књѡгу ни за рад.

удровѡма ж а. *враговима*. — Сѡк, удровѡма, вѡк те изѡи!

удросѡса ж а. *враговима*. — Не дѡ се пѡмуз, удросѡса!

удубѡрожит, -им свр. I. а. *надубѡрожит*. — Не ваљѡ тѡ тѡкѡ удубѡрожит. II. ~ се а. *надубѡрожит се*. — Шта сѣ онѡ тѡмо удубѡрожило?

удудѡчит се, -им се *укрутити се, укочити се, укипити се*; исп. удупчит се, устѡпит се и утотрчит се. — Шта си се тѡ удудѡчио, ѡзми нѣшто пѡ ради! Удудѡчио се тѡ, а нѣће да ѡзме кѡсу и помѡгне ни.

удѡпчит се, -им се свр. а. *удудучит се*. — Удѡпчила се на врата, пѡ мѡрамо да ју зѡодѡмо.

удџут, удџута м *посед, власништво*. — Речине су некад биле удџут Муџића ис Колашина.

ужикат, ужикам свр. I. 1. *загрејати гвожђе до усијања*. — Ужикао сам шипку и пробио ову рупу. 2. *фиг. ојачати, очеличити некога*. — Ужикали су те лѣтос, чим си косио мљесец дана. II. ~ се I. *усијати се*. — Гвџђе се добро ужикало. 2. *фиг. очерснути, очеличити се*. — Циганчад йдџ гџла и бџса и по највишџ зими, ал су се ужикала, пџ им ништа не мџже бџт.

ужџапџт се, -џм се свр. *укочити се од страха*. — Вџдџм јџ — ужџапџле ми се џвце, кад онџмо — два вџка йдџ подно горџ.

узџлудџи и узџлудџи, -џ, -џ в. *залудџи*. — Све ти је тџ узџлудџџа рабџта. Узџлудџијема е сваки дан пџтак.

узџрџчит се, -џм се свр. *Ајде да се узџрџчџмо да ће Бџжо скџчит више!* Мџ смо се двоџца узџрџчили, ко изгџби, добџја десет милиџна.

узџврџет (се), узџврџџм (се) свр. 1. *постати немиран и сметати некоме*. — Сџди, маџли, вџдим лијџпо да си узџврџио да те добро измџрам! Штџ си се узџврџио, изгледџ ти гуџица траџи џфџк! 2. *почети поступати непромишљено, почети радити нешто што не треба, нешто недозвољено и сл.* — Савџ се тџ, узџврџио си да наџђеш зџтвор. Узџврџио сџ џн да настраџа, ако га милиџија уџџати.

узџграџијџт, -џјџм свр. *почети претерано испољавати веселост*. — Узџграџијџо си нешто данас, причџва се да ти не искџја на нџс.

узџџаџица ж *особа у коју се може поуздати, узџџаџица*. — Бџгме е бџио браџка узџџаџица и лџџцка перјџџница, дџка и пџнос браџтва и плџмена.

узџџт, узџџџм свр. у изр. *ов џе узџми, он џе потури каџже се кад неко скаче с теме на тему, кад почиџе разне теме а нијџдну не доврши*. — Бџже мџли, како причџ, џвџе узџми — џнџе потџри, нијџдноме разговџру краја ни почџтка.

узџџна, узџџџ ж *врста домаћег сукна од таџе преџе*. — Мајка е изџткала узџџну.

узџма и узџма, узџмџ ж само у клетви *уз ма те (га, и сл.) уз е ла!* не било те (га и сл.), не стало те (га и сл.) — Узџми тџ, узџма те узџла мајџци! Штџ тџ је, Гџспџд те убџи! Узџма ми те узџла такџвога!

узџнаџвиџџет, -џдџџм свр. в. *унаџвиџџет*. — Узџнаџвџдио га е учџтель, пџ му не да да прџџџе.

уџџџат, уџџџџм свр. *преварити у игри*. — Кад гџј йграмо кџрте, џн ме уџџџа.

уџџџџт, -џм свр. *укиселити сурутку*. — Уџџџџа сам за вечџру.

уисетит се, -им се свр. (некоме) *узети исе, део*. — Мирџ се уисетио рђџаџима у гору, а нѣмѣ прѣво, пошто е нѣгов џтаџ кад је прѣдѣо имѣње — прѣдѣо и исе у комун и у планину.

уишћилит, -им свр. (у игри коза, прстена) *погодити где је сакривен прстен; погодити уопште*. — Како га гџј сакрѣје, ја му га уишћилѣм. Мѣлѣ с овѣ давно уишћилио.

Уј (увек више пута поновљено) *узвик за терање птица*. — Чије онџ дијѣте цѣо дѣн вѣчѣ Уј, Уј, Уј, Уј?

ујавит, ујавѣм свр. 1. *утерати стоку у тор или стају*. — Ујавѣте, ђѣцо, тѣ џвѣце, да и помѣзѣмо. 2. *ући у тор или шталу (о стоци)*. — Пвѣце нѣтѣ да ујавѣ у тор док и не напѣймо.

ујадѣчит се, -им се свр. *опкладити се ломѣћи јаѣец*. — Ујадѣчили смо се ја и Мѣка и прѣвѣрио сам ју навр двѣ мљѣсеѣа.

ујапрачѣит се, -им се *осилити се (о младој особи)*. — Ујапрачѣио се, пѣ никѣга не слѣша. Ујапрачѣио ми се син, пѣ не чѣе кад му вѣљу да ме нѣшто послѣша.

ујардѣмит, -им свр. *припремити јадрум*. — Овѣ гџдинѣ сам сѣмо двѣпут ујардѣмѣла.

ујѣурма ж 1. *подвала, смиѣалиѣа*. — Створѣће ми некакву ујѣурму, јаѣ не ме нѣј џт погѣни. 2. *висока и незѣрапна особа*. — Жѣна Мѣлѣва е јѣдна ујѣурма од двѣ мѣтра.

ујѣвит, ујѣвѣта, ујѣвѣџо *ћудљив, незгодне нарави*. — Дѣбар је и пѣнџтен чѣек, али је, брѣте, на мѣове ујѣвит.

ујкат, ујкѣм несвр. *терати птиѣе вѣчући Уј (поновљено више пута)*. — По цѣо дѣн ујкѣ тѣѣце.

ујнут, ујнѣм свр. *отерати птиѣе вѣчући Уј (поновљено више пута)*. — Ујни тѣ врѣне, позобѣше колѣмбоћ.

ујсту *узвик којѣм се во тера назад*. — Ујсту, сѣвѣња, вѣк те изѣо!

укаламѣт се, -ѣм се *смести се, збунити се*. — Дѣшли ни гѣсти, пѣ смо се укаламѣли.

укалѣшат, -ушѣм свр. I. *упрљати, умазати*. — Тѣкѣ њѣш укалѣшат тѣ мало рѣѣѣ на сѣбе. II. ~ се *упрљати се, умазати се*. — Ђѣѣа се укалѣшѣла глѣбом, пѣ не нѣлѣчу нѣ на шта дрѣгѣ до на прѣсѣд.

укапѣит се, укапѣм се свр. *настрадаѣи од студѣни, хладноће*. — Укапѣио сам се данѣс от студѣ, ѣво су ми и рѣке отѣпѣле.

укарашѣѣит се, -ѣм се *начинити метѣж, гужѣву, сукобити се*; исп. укрчѣлит се. — Укарашѣѣила се говѣѣа, полѣковѣтѣ се. Изглѣдѣ су се сѣнѣј комшѣје укарашѣѣиле.

укйвйт се, укйвйм се свр. (некоме) *постати киван (на некога)*. — Укйвио ми се ђетету, пѧ га сваки дѧн бйје.

укимчат се, -ѧм се свр. *в. накимчат се*. — Брвнѧре се брзо укимчѧју.

уклѧтва ж *лоша, јадна, никаква особа, особа без вредности*. — Каквѧ е онѧ Рѧдовѧнова уклѧтва, цркла, даббгдѧ!

укбњйт се, укбњйм се свр. 1. *укрутити се, укочити се од левости, неспретности и сл.* — Што си се укбњйо, јѧдан, мрдни се! 2. *в. забичит се (2)*. — Онб се дијете укбњйло и не слушѧ нйкога, нб рѧди што му пѧмѧт тѧшѧ.

укопѧчит се, -ѧчим се свр. *в. искокечит се (2)*. — Нѧћу — пѧ да ћеш се сѧд тѧ укопѧчит!

укрвйт се, -йм се свр. *дојадити, дозлогрдити*. — Укрвйла ми се овѧ сланина, очйма је не мбгу глѧдѧт, а нѧ да ју сваки дѧн йјем.

укреса ж *в. усека*. — Вѧзда е имѧо добру укресу, бн бтпрвѧ укрѧшѧ. Извѧди тѧ укресу да припѧлимб.

укрљйт, -йм свр. I. *одузети могућност кретања, укочити*. — Ббг га укрљйо мѧјци! II. *~ се изгубити могућност кретања, одузети се*. — Даббгдѧ се укрљйо, пѧ нйкад не устѧо мѧјци!

укрѧлит се, -йм се *в. укарашичит се*. — Ђно се онѧ пљѧнице укрѧлили, отѧ да се бйју.

укубет, укубѧти ж 1. *лоша, рђѧва особа, рђѧ*. — Каквѧ е онб укубет, нѧлет га било! 2. *зло, невоља*. — Нѧћѧ ме дѧнас укубет од онијѧ погѧни.

укубѧтница ж *лоша, рђѧва женска особа*. — Ђдаде се Васбѧ укубѧтница.

укулит се, -йм се свр. 1. *јѧко ослабити, смршати*. — Нѧшто сѧ у зѧднѧ вријеме укулио, нйшта од нѧга нѧмѧ. 2. *погрд. умирити се, ућутати се*. — Откѧт су га затвѧрали, укулио сѧ, жив се не чуѧ.

улажѧт се, улажѧм се свр. *додворити се, придобити некога ласкањем*. — Снѧј ће се тѧ, бн ће се улажѧт и нбвйјема руководиоцима.

улаживѧт се, -жѧм се несвр. *улагивати се*. — Ко е гбј нѧ влѧс, бн му се улажѧе и тѧкб вѧвијек бѧко пролѧзи.

улакшит се, улакшим се свр. *лагано, нечујно прићи, прикрати се*. — Гблуб мбже да се улакши да дбћѧ право изѧ тебе а да не обѧтиш.

улѧкнут, улѧкнѧм свр. I. *уѧћи (стомак)*. — Кѧд мѧ учитељ претрѧсѧо, јѧ сам улѧкнѧо стѧмѧк. II. *~ се уѧћи стомак*. — Тѧта седлѧ кбња, пѧ му вели “улѧкни се”. Улѧкнѧо сам се б глѧди.

улигѧт, улигѧм свр. I. *учинити клизавим*. — Улигѧла ћѧца пѧт, не мбже се прбј. II. *~ се постати клизѧво*. — Улигѧло се испрет кѧћѧ, пбспните мало пѧпела да се нѧко не слбми.

улисџт се, улисџм се свр. *лукаво се уђутати*. — Шта си се улисџо, што нешто не проговбриш?

улитат, улитам свр. исп. уштитат (се). I. *испркати житком балегом*. — Улитале су ми краве дбор. II. ~ се *испрљати се житком балегом*. — Крџва ми се свџ улитала, изгледа се пређела младе ћетелине.

улбџиња ж в. *лотиња*. — Вађда базде на улбџињу.

улубак, -пка м I. *улубљено место на нечему*. — Та се улубак мђе испеглат. 2. *оно што је негде улубљено*. — Ова ти улубак не велџа, купи новџ блаџобран.

улукџит, -џм свр. I. *јако истуђи, уђуђи*. — Улукџила е крџва Радоњи-на нашу ћету. II. ~ се *добро истуђи један другога*. — Крџве су се улукџиле, а чобанџ ниђе да и разваде. Сџнбџ су се онџ плџанице улукџиле испрет кађанџ.

уљеј, уљеђнем и уљеђем свр. 1. *уђи*. — Ођу ли уљеј да виђим како е? 2. *свратити*. — Треба неђе да уљеђем код Мџлођинџџџ и да дам нешто на колиђевку, приђало им се мџшкџ диђете.

уљепак, -пка м I. *улепљено, замазано, запрљано место на оделу*. — Шта ти је та уљепак на панталџе? 2. *оно што је слепљено, што није набужло, нарасло*. — Ниђе ти тиђесто надџшло, па си испекла ова уљепак лџба. 3. *ситна, закрђљала, неуледна особа*. — Згџдна и лиђџпа жџна, а чџек јџ бљеше један џбични уљепак. Виђи овога Петровџга уљепака, кађав је!

уљепчад ж зб. *им. од улепча*. — Она Нџшџва ћџца ођаше свџ уљепчад.

улепча, -ета (супл. мн. улепчад) с *ситно, закрђљало дете*. — Каквџ е онџ Мџлџво улепча, нема се штџ виђет од неђа.

уљубџвџт, -џм свр. *сприђатељити се, заволети се*. — Пни су ти сџд увџлико уљубџвили, па дџкле ће и дрђат — не знам.

уљуђет се, уљуђти се свр. *постати превише кисео*. — Вџлика вруђина, па се ово млиђеко уљуђело.

умаџца ж *ситна особа*. — Онако силна ћевџка, па ўзе ону умаџцу.

умаџит се, умаџџм се свр. *навадити се*. — Умаџило се нечиђе пащче, па свџке нџни крџа кџсти око кџће.

умацуђат, -уђам свр. I. *умазати, испрљати, укаљати*. — Поправљџо сам камиџн, па сам умацуђао ово прџџ на себе. II. ~ се *умазати се, испрљати се, укаљати се*. — Глиб до кољџна, па сам се вас умацуђао.

умашиџт се, умашиџм се свр. *навадити се чинити неприлике другима*. — Умашиџо ми се ћџци, па и свџки дџн зађџева. Умашиџли се Петруђићи, те ми свџке гџдинџ арају ливаду. Ако ти се Мџћко умашиџ да пушиџа стџку по ливада, неђеш ў џи тџрат косџ.

умаќнут, умаќнѣм свр. (поред обичног значења “кришом се извући; утећи, побећи”) *смаќнути, одузети петљу, очицу при плетењу*. — Умаќнула сам овђе двапут. Јѣдну дода, двйје умаќни.

умѣраѣт, -ѣм свр. в. *измерат*. — Умѣрао сам добро ову гњилу, сад мѡжемо да начинимо црепуљу. Бљѣу ону плѣаницу сйнѡј у кафану добро умѣрали.

умѣтѣт се, умѣнѣм се несвр. 1. *мешати се, уплатити се у нешто (посао, разговор и сл.)*. — Не умѣни им се тй у тѡ, нѣка и, нека се ѡни сѣми нѡсѣ. 2. *претварати се, правити се*. — Умѣну се ту јѣдан по јѣдан да су ѡни, сѣмо да и не ћѣрају на пругу.

умѣтаќ, -тка м *мешанац, мелез*. — Овај вѡ е умѣтаќ, ѡтац му е бйјо државни вѡ.

умѣтка ж *женско младунче уметак, мелез*. — Добра ти је ова умѣтка, сѣ ћеш ймат краву да ваљѣ.

умѣтнуѣт се, умѣтнѣм се свр. 1. *умешати се, углести се у нешто (посао, разговор и сл.)*. — Оћѣју ѡни да се инѣтѣ, нѡ им се јѣ умѣтну у разговор пѣ скрену на другѡ и ѡни заборѣвише окѡ чега су се спорѣчкали. 2. *претворити се, учинити се друкчијим него што јесте, направити се*. — Поћѣраше ме Талијѣни от кунѣ, нѡ се јѣ умѣтну да сам ѡн и да не мѡгу да йдем, те ме ѡни оставише.

умѣче, -ѣта с *младунче мелез, мешанац*. — Тѡ тѣле е умѣче, оћу да га држйм за напрѣдаќ.

умйлийт се, -йм се свр. 1. *учинити да некоме будеш мио, стећи нечију наклоност*. — Кад му нѣшто ваљѣ, тѣкѡ знѣ да ти се умйлий, да му се не мѡжеш одговѡрит. 2. *постати примамљив за некога, допасти се, свидети се*. — Умйлийло му се да свѣкѣ гѡдинѣ йдѣ на море, пѣ му и сѣд фйкло, нѡ овѣ гѡдинѣ се не мѡже.

умйцаѣт, умйчѣм несвр. (поред обичног значења “утицати, бежати”) *смицати, одузимати петље, очице при плетењу*. — Вријемѣ е да умйчѣш, ошйрићеш тѡ. Не умйчи толикѡ, да не бйднѣ мѡгѡ.

уморѡдѣвйт се, -ѣвйм се свр. *преморити се*. — Уморѡдѣвйо сам се данѣс по овѡј врућйни.

умѡрштйна ж *велики умор, премор*; исп. преморштйна. — Од гѡлѣ умѡрштйнѣ нйје мѡгѣ да вечѣра, нѡ е лѣгѣ и ѡдмѣ заспаѡ.

умутйт се, умутйм се свр. *ујурити, уметети у неко мноштво нападајући га*; исп. ушпакат се. — Бѡже мйлий, какав и кукањ стаде кат се умутйше у нй ова тројца.

унѣвйћѣт, -йдим свр. *почети осећати и показивати нетрпѣливост, мржњу (према некоме), почети причйњавати непријѣтности, тешкоће*; исп. узнавйћѣт. — Унѣвйћйо ми дијѣте, пѣ му душу ўзѣ.

уорец, уорца м 1. *креста*. — Ѐш, кѡкоте, ђаво ти у уорец! 2. *фиг. лице здраве, румене, једре особе*. — Лако е за њу кад јѡј се онако црвени уорец.

упаѡнут, упаѡнем свр. I. *нанети некоме трун у око, мало повредити нечим око*. — Јѡлѡ ме упаѡуѡ прѡстом у око. II. ~ се *натрунити себи око, мало повредити себи око*. — Упаѡуѡ сам се у око.

упицуѡнит се, -уѡим се свр. *накинђурити се, нагиздати се*. — Бљѡше се Мило даѡас упицуѡниѡ.

уплакѡт се, уплакѡм се свр. *а умутит се*. — Уплакѡло се паѡшче, па ѡѡра ѡвце, ѡабѡи га овѡмо.

уплекѡт се, -ѡм се свр. *умешати се, уплести се у нешто*. — Уплекѡо ми се Ђуро, те ме само ѡметѡ.

упѡѡт, -ѡм свр. *замаѡи изгубивши се из вида*. — івце упѡѡше доље у гору. Упѡѡсмо млодо нанѡже, са се мѡрамо ѡпет чепѡрит.

уповрѡичѡит се, -ѡм се свр. *заледити се по површини (о снегу); исп. уподит се*. — Не крѡћите преко планиѡе док се сѡијег добро не уповрѡичѡи.

уподѡит се, уподѡи се свр. *а уповрѡичит се*. — Уподѡо сѡ сѡијег, па мѡжеш прѡј преко Кома, а да ѡије не погрѡзнѡш.

упѡѡѡј м *велики снег који се дуго одржава*. — Наѡступи овѡ упѡѡѡј, ѡикут се не мѡже.

упѡѡѡрит се, -ѡрим се свр. *уобразити се*. — Нешто сѡ млодо упѡѡѡриѡ, па дѡга главу.

упѡта ж *јако ситна, неразвијена и неуледна особа*. — Видѡиш га, једна упѡта, један јѡд!

упѡтан, -тна, -тно и упѡтен, -тна, -тно *ситан, неразвијен, неуледан*. — Бѡже мѡли, како су му она ђѡца упѡтна! Не гледѡ ти што е ѡн онако упѡтан, не да се он препѡнут. Како е упѡтен, нѡма се шта виђет од ѡѡга.

упрдевѡѡит се, -ѡлим се свр. погрд. 1. *осилити се*. — Јеси ли видѡо како сѡ овѡ дијѡте упредевѡѡило, па не претвѡра кад му се нешто рѡче да послуша. 2. *уобразити се, постати умишљен*. — Упрдевѡѡило се, чини му се ѡѡѡвѡ пѡмети ѡије нѡма.

упрѡѡѡч, -ѡча м *жарѡч*. — Ргни тијем упрѡѡѡчем у огаѡ, дако се разѡри.

упрѡѡѡит се, упрѡѡѡтим се свр. *онесвестити се*. — Мѡрко е толико бѡо жѡну мѡкријем коѡѡпцем док сѡ упрѡѡѡила.

упуљѡт се, -ѡ се свр. *убуђати се*. — Сѡровѡ дрѡа се у пѡдрѡм упуљѡју.

ураѡѡтѡт, -ѡм свр. *урадити женски ручни рад (оплести, опрести и сл.)*. — Ниједна жена неће ураѡѡтѡт нешто прије Милѡвѡ.

ураѡѡит се, ураѡѡтим се свр. *ослободити се нечега, или некога*. — Имѡли смо злѡ коѡшије, нѡ срѡѡм наѡѡм одѡгоше, те се ураѡѡисмо ѡд ѡи. Дрѡѡли

смо двадес оваца, но нема ко да чува, па смо се уратили и од њи. Уратили смо се от кулука и доброволнија акција свакога лета.

урдупан, -пна, -пно *оштар, љут, незгодан*. — Божо е и добар и поштен, али ако га нагазиш, умје да бидне и урдупан, плане ка бгањ живи.

урегемџит се, -џм се свр. *поређати се, наређати се*. — Седите, бжецо, што сте се урегемџили!

уреф, урефа м у изр. остат на уреф *пропасти*. — Нема ко да ради, колomboћ стао, шљиве зреле, остаће ми све на уреф.

урештит, -џм свр. I. *наређати; постројити*. — Куд ли је учитељ урештито бжеке? II. ~ се *наређати се; постројити се*. — Урештити се бжаци испрет школе, оте учитељи да и воде неђе у шетњу.

уривак, -вка м *конопац од козје длаке*. — Узми уривак па аде у сијено.

усапџит, -џм свр. 1. *углавити, наместити у одговарајуће лежиште, прорез и сл.* — Усапџо сам ову грџу у проруб те друге — ка да е саливено. 2. *урамити*. — Лџепо ми је Васџљ усапџо ову слику.

усегџит се, -џм се свр. *осетити тежину и тромост после обилног јела или пића*; исп. *усиндрџит се и усиџит се*. — Наједе се, па се усегџи, а бнда се џбалџи на кревет и зарка. Тоџко сам се преџо, да сам се вџс усегџио.

усиндрџит се, -џм се в. *усегџит се*. — Преџдо се и преџи, па сам се вџс усиндрџио.

усџрит се, -џ се свр. у изр. тако ти (му и сл.) се усџрило *тако прошао у животу*; исп. *уштавит се*. — Такб ти се усџрило како ми добро мџслиш!

усџџит се, усџџим се свр. в. *усегџит се*. — Аџ, ја се усџџи!

усканџт се, -џнем свр. *досадити се, изгубити жељу за неким јелом*. — Ако сваџи дан џјеш печџње, или друго јџло коџ највише волџш, усканџ ти се, па ти текне за нешто друго. И печџње ти се усџкне ако га џјеш сваџи дан.

ускок, ускока м *онај који је дошао из другога села, племена, краја*. — Он је ускок у наше село. Ё, мџј сџнко, не пушти ускока у село.

ускопрџат се, -џм се свр. 1. *почети се бацакати, праџакати*. — Ускопрџала се крмача, па ју не мџжемо свџзат. 2. *фџг. побунити се, успроџивити се*. — Шта си се ускопрџао, а сам видџш да ти не мџже бит друга.

ускосџт се, -џсим се свр. *узнемирити се, узнервозити се*. — То се диџете ускосџило — вруџина му е.

ускофџста се, -џм се свр. 1. *постати немиран, узнемирити се*. — Ускофџстала се крава, не даду јџј бџади живџта. 2. *узљутити се, разбеснетити се*; исп. *ускофџштит се*. — Кад му то реко, ускофџста се ка луд.

ускофшгйт се, -йшгйм се свр. *в. ускофистат се (2)*. — Нешто се ускофшгтила, па само јури по кући.

усонтат се, -ам се свр. *узвртети се, узмувати се око некога или нечега*. — Та се мали усонтало коњу око ногу, може коњ да га нагази. Не нагази маће, што ти се усонтало око ногу.

успар ж јака врућина, жгега, запара. — Не може од овѣ успари да се дйше.

успопрђет се, -рђйм се свр. погрд. *уплашити се*. — Бљеше ли се Микаило успопрђио од испитѣ?

успрт, -а, -о *стрм*; исп. припрт. — Одовлѣ до куће е успрто.

устапйт се, -йм се свр. *в. удудучит се*. — Устапйо се насред пута, па неће да се помакне.

устисат, -йшем свр. 1. *много порастити, набујати, иждикљати (о трави, шуми и сл.)*. — Устисала велика трава. 2. *подићи се у великом броју, навалити*. — Устисао божй живистијан народ, па беру бабушке. Устисао народ, па смируе ливаде, грабй док се на закйша.

усудтит, усудтйм свр. *склонити, сместити на своје место (где нема кише, снега и сл.)*. — Начињели смо добру кошару, те смо ђвце усудтили.

усупашит се, -йм се свр. *удружити крда ради заједничке паше*. — Овѣ годинѣ смо се усупашили с Радбјком.

усцйкат се, усцйкам се несвр. *почети упорно плакати (о беби)*. — То дијете е нешто ббно, видите ли како се усцйкало.

уѣ *узвик за подстицање магарца да иде*. — Уѣ, вуќ те изйо!

уѣека ж примитивни прибор за добијање ватре: *огњило, кремен и труд са кесицом у којој се чува*; исп. укреса. — Изгубио сам неђе уѣеку, немам чйм припалит цигар дувана.

утајгат се, -ам се свр. *утишати се, ућутати се, умирити се*; исп. ућишат се. — Заузели ми положај, не види се ни прс пред око, а утајгали се, би рекѣ нема ни живе дшѣ.

уталћит, -ћйм свр. I. *набрекнути, учинити набреклим*. — Уталћй ме ова водурйна. II. *се набрекнути се, надути се*. — Препй се овѣ водурйне, док се вѣс уталћи.

уталумйт, -йм свр. *уништити*. — Уталумйну ја неѣга, неће ми га жив по земљи одит.

уталъат, уталъам несвр. *престајати (са причом, плачем, нарицањем и сл.)*. — Налутйла се на мене, па цйјелѣ јутро не уталъа. Мајка и сестре плачу и кукају, читав дан нијесу уталъале, а ймају за кога, па им је невѣља.

утентат, утентам свр. I. *утрапити, утрати (у руке)*. — Утента ми Милан некакву књигу плѣсама што штампалају ови плѣсници за коју нико не зна. II. ~ се *ући, доћи непозван, утрати се*. — Радош се утента у нечија кола и бјде, а ми свју плѣшкѣ.

утетријѣбит, -ијѣбим свр. *загледати се нетремице, забуљити се*. — Утетријѣбио у ону ђевку, не смеће очу ш ње! Шта си утетријѣбио у мене, ка да ме не познаеш?

утина ж пеј. *велика коса*. — Пошћка се, видиш колика ти је утина.

утовитлит, -им свр. *в увитлит*. — Утовитли Милета москѣвком, па Турчина у перчин. Утовитлило сунце право у главу, оће мозак да прѣври. Утовитлило сунце у ова брјег, сагорѣсмо.

уток, утка м *уточиста*. — Нема јада утока ни у род ни у дом. Е, вала си доша на уток!

утолит, утолим свр. *ућутати*. — Утоли више, колико можеш роит!

уторник м *уторак*. — Уторником се не стригу ђвце.

уотрѣит, -им свр. I. *дићи, усправити*. — Уотрѣио маѣак репину. Мичи ту маѣгу, шта си ми ју уотрѣио испред очу! Није ме страо. II. ~ се *в удудучит се*. — Шта е, шта си се уотрѣио, нијеси колац прогунуо. Шта си се ту уотрѣио, помакни се!

утоциљит, -иљим свр. 1. *умерити се према некоме или нечему*. — Ено га, утоциљио право овамо. 2. (нешто) *нанишанити, узети на нишан*. — Утоциљио Турчин, па само мене пуца.

утријет, утрѣм свр. I. *уништити, сапрти*. — Утријешѣ му погани траг, убише му јединика. II. ~ се 1. *уништити се, затрети се*. — Траг му се по трагу утро. 2. *јако озепсти, смрзнати се*. — Утрли смо се јутрѣс потемљу.

утринит се, -им се свр. *претворити се у трину*. — Пласти онамо у брјег да се не чагорѣ, е би се послије свѣ сјјено утринило.

утринтат, -ам свр. *потрошити олако, проћердати*. — Тѣ мало парѣ што е зарадио, свѣ е утринтао по кафана.

утумѣц прил. *насумице*. — Пропита се шта е и како е, не иди тамо утумѣц.

ууѣит, -им I. *уувити, уертети у главу*; исп. уѣитиљит. — Кад он нешто ууѣи, узалуд му причаш да није такѣ. II. ~ се *уертети се, уувити се у главу*. — Нешто ми сѣ, љуѣи, ууѣило да му е неко подвѣлио.

утучењак, -ака м *во*. — Не бѣ се, не бѣје се, тѣ е утучењак.

ућињат се, -ам се свр. *в утајат се*. — Ућињала се војска у шанчеве, ка да нико жив нема.

уфакѝрѝт се, — ѝрѝм се јако оронути, смршати. — Шта е ономе чоѝку те се онакѝ уфакѝрѝо? Она му се жена уфакѝрѝла, нѝ није ни чуѝдо, невѝла јѝ е поред онакѝвога орѝјата.

уфѝт се, —ам се несвр. уздати се, надати се. — Најгорѝ е, сѝне, кат се старо чѝљаде не уфѝа у само сеѝбе.

уфѝтѝлѝт, — ѝлѝм свр. а. утѝхит. — Кад бн нешто уфѝтѝлѝ у мѝзек, нѝма те силѝ да га мѝже с тога сврѝнут.

уфѝштѝт се, —тѝ се свр. покварити се, ускиснути (о киселом млеку). — Уфѝштѝло ми се млијѝко на ову врућѝну.

уфѝшѝт се, —тѝ се свр. постати превише кисео. — Уфѝшѝло се ово млијѝко, коѝилу би изјѝловило.

уфѝѝат се, —уфѝѝам се свр. 1. нечујно пустити ветар, упузати се; исп. уфѝјат се. — Уфѝѝао се, па побљѝга напоље. 2. усмрѝети се. — Ако биднѝе гријѝло ка данас, уфѝѝаће се оноликѝ мѝсо на тѝван.

уфрѝкѝстит, —ѝстѝм свр. упрегнути, ангажовати за неки посао (обично преко воље). — Уфрѝкѝстише ме Кѝстѝвићи да им пренѝсѝм плѝстове.

уфѝјат, уфѝјам свр. I. учинити клизавим, уклизати. — Уфѝјала ѝѝца пѝт, па кат помрѝне, уцакли се ка цкѝлѝ. II. ~ се а. уѝѝат се (I). — Изгледа се неѝко од ѝѝце уфѝјало.

учѝгорѝт се, —ѝм се свр. превише се осушити, пресушити се. — Тѝ ти се сѝјено учѝгорѝло, пѝла ће ти се просѝт кад га биднѝете плѝстѝли.

учѝкрѝѝт, —ѝм свр. I. поставити у нѝреду изукрѝтивши. — Шта сте учѝкрѝѝли оѝе вѝле и граѝуље, слѝжите и фѝно. II. ~ се направити гужву, метеж у тучи, сѝкобу, обрачунѝ. — Бљѝу се сѝнѝј жестоко учѝкрѝѝле оне пѝгани преко Лѝма.

учѝтѝт се, —ѝм се свр. кренути, поћи у колони. — Кут су се онѝ учѝтѝли?

учѝљет, учѝлѝм свр. престати постојати, нестати, ишчилети. — Нѝма му више оне рѝницѝ, посѝе е учѝљѝла.

учѝниѝоц м онај који је спреман да чини добро другима, онај који чини добро другима. — Никѝла е велики учѝниѝоц, помѝјће ти што гѝј мѝже.

учѝѝен, учѝѝѝена, учѝѝѝено који хоће да учини добро другима, који чини добро другима. — Таѝ чѝек је учѝѝен, тѝ му е дѝша да неѝкоме помѝгне само ако мѝже.

учѝѝѝет, учѝѝѝѝм свр. I. 1. учинити, урадити. — Немѝ неѝкоме учѝѝѝет онѝ што не жѝлиш сеѝбе. 2. направити, израдити. — Мама ми је учѝѝѝѝла опѝанке. 3. уштѝавити (о кожи). — Не учѝѝѝѝмо ону кѝжу, нѝ се дѝштѝѝ. Изр. у крв учѝѝѝѝет испребијати, иштући до крѝви. — Прекѝни ка ти вѝљу, е ѝу те ѝ крѝв учѝѝѝѝет! Смѝрѝ се, ѝѝето, е ѝу те свога ѝ крѝв учѝѝѝѝет! II. ~ се 1. начинити се, постати. — Нијѝсмѝ се наѝдали да ће

се Јоков син учињет чдек. 2. *учинити се, причинити се, привидети се*. — Учиње ми се да неко прђће.

уџибриџ се, -џм се свр. *претворити се у џибру*. — Шљиве су се у кџцу веј уџибриле. Фиг. Што гђј појјем, тђ се у стамак уџибри и ђјдђ напоље.

ушџпит, ушџпџм свр. *узети нешто веће у руке*. — Ушџпио вељџ одџсек погџче, пџ рубџ.

ушџван, -вна, -вно 1. *лепо васпитан, учтив*; исп. ушџиван. — Сва су му ђеца ушџвна, иџко о њџма не вђзџ бригу њџко. 2. *паметан, способан*. — Он мџсли да е бђљџ чдек нђ му брџт, а њџје њџшта ушџвнџ од њђга, наџко е и гђри.

ушђрбђџт, -џм свр. 1. *завети се*. — Она су двђе ушђрбђџла, џбрзо ћемо им ђџт на свђдбу. 2. *узвеселити се, почети се понашати врло весело, раздрагано*. — Веца бљђу ушђрбђџла.

ушџкат, ушџкџм свр. *уљуљати дете у колеџци*. — Ушџкџ тђ дијђте, да ти не плаче.

ушџриџ се, ушџриџм се свр. *постати широк у пределу стомака, добити велики стомак, заоблити се*. — Што си се такђ ушџриџо? Дђбро си напасђ краве, ёто су ти се ушџриџле. Бљђше се Драга Лђкђва дђбро ушџриџла, кџ да нђси двђе.

ушџитат (се), ушџитџм (се) свр. а. *улитат (се)*. — Сџ ће ти крава ушџитат тђ што си брисџла. Прејђла ми се ћђга ђтаве, пџ сђ свђ ушџитџла.

ушџџвџт се, -џ се свр. у изр. *тако ти (му и сл.) се ушџџвило тако ти (му и сл.) било, тако прошао у животу*; исп. усирит се. — Како е тђ што причџш џстина, такђ ти се, дабђгђђ, ушџџвило!

ушџџван, -вна, -вно а. *ушџван (I)*. — Мџлђ е ушџџван чдек.

ушџропџт се, -ђпџм се свр. *пропасти, заглавити се (у муљ, блато)*. — Коњ Ивџнов се једнђ гђдинђ ушџропиџ у Шевђре, једвђ су га извђкли.

ушђерђпит, -ђпџм свр. I. *узети и дуже не пуштати*. — Ушђерђпиџ Мџћко бђцу, укруџиџ ју, јђначе бђжџ, пџ не дђ њџкоме да прогђнђ кџпљу ракиђје, а љђџи се пођдђраше ђд рђда. II. ~ се *посвађати се*. — П, што су се онџ двойца нешто ушђерђпиџли.

џшушђран, -рна, -рно и џшушђрен, -рна, -рно 1. *спретан, вешт*. — Тђ е џшушђран чдек, зђна свђ да подђси како трђба. 2. *угодан, пријатан, љубазан*. — Сђво е џшушђран, пџ га затђ свђко вђли. Он је према свђкоме џшушђрен, умђје љђжепо сђ свђџм.

Ф

фђбит, фђбџм несвр. *дозвати животиње вађом, вађити*. — ђвце фђбџмо: ђј пшпрс, ђј пшпрс!

фитат се, фитам се несвр. *живети неморално, блудно, развратно.* — Фитала се она свашточиња са сваким ко ју е стијо.

фйћ м *чокањ.* — Донеси ни по фйћ ракијџе.

фйћ *узвик за означавање брзог покрета.* — Ја љзмџм нбж, пџ фйћ — прекинџм конџпец.

фйћер, фйћџера м у изр. о ј де м и (м у и сл.) . ф и ћ е р па де ми (му и сл.) на памет, помислих (помисли и сл.) . — Чйм сам чуо пишгбљ да пуца, џјде ми фйћер да ти се сын родљо — и тџко и бй, Бџгу фџла! Чйм сам га видљо на врата, џјде ми фйћер да е дошџ за пџре.

фйћнџт, -нџм свр. *одсећи једним потезом, фикнути.* — Фйћни вџ краставице, пџ е огули. 2. *брзо, као стрела пројурити, изјурити и сл.* — А, брзо ли фйћну преко врата!

фйшџчина ж *чаура од метка.* — Ёво ви, џџцо, овџ фйшџчине да се йграџе.

фйшгйт, -йм свр. 1. *секнути, живнути, пробости (о болу);* исп. фйснут. — Фйшгй ме нџшто више бџбрџга. 2. *јџко, интензивно погодити, ударити.* — Фйшгйло га зрно више лијевџ сйсе. 3. *забости, укуцати.* — Фйшгй ти ту једну добру чивйју, да се не мџже отџват.

фјџ в. *фйјо.* — И фјџ, пџбљџе ти џн.

фџнда ж *лош човек, поган, гад.* — Којџ си ти фџнда, дџ ти је сџмо знџт!

фџња, фџњџ ж 1. *смрад.* — О чега е она фџња кад им се уљџџе у кџћу? 2. *она којџ нечујно пушта ветрове, пува; она којџ заудара, смрди.* — Убажџџе се фџња и утече. Онџ се фџњи чељџде не мџже прймај. 3. *погрџ за човека.* — Тџ е једна џбична фџња, пџ га не трџба ни дйрат, да не баздй.

фџњџт, фџњџм 1. *нечујно пуштати ветар, пувати.* — Прејју се шљйвџ, пџ фџњџју сваки час. 2. *смрдеџи, заударати.* — Ово мџсо е пџчџло да фџњџ, бџчи га пџшчџту.

фџњо м *онај којџ нечујно пушта ветрове, пува; онај којџ заудара, смрди.* — Седе фџњо и убажџџе се. На што вџзда баздй онџ фџњо?

фџшња ж 1. *мало, неодрасло дете.* — Кума-Мйлџве фџшње се дйжу прйје зорџ. 2. *погрџ. лоша, рџвава особа, нитков, олош.* — Ти мене да учйш, фџшњо једна, шга да радйм! Не дозволи да те свака фџшња мџже прекџрет.

фџшњица ж *дем. од фџшња.* — А што шйљџ кум-Мйло онџ фџшњице сџме у дућџн? Е бџгме е онџ једна џбична фџшњица!

франгйјџт, -ијџм несвр. *тући, бити.* — Да те мало више франгйјџју, бџљй би ти бйо.

фрџба, фрџбџ ж *врба.* — Одјџвише говџда у фрџбе покџрџ Лйма.

фрџбџвџк м *фрџбов, врџбов прут.* — Ёџга се умйрџ кад видџ фрџбџвџк.

фрџбџвача ж в. *грџкајџа.*

фрбопуц м време када ербе развијају пупољке и почињу листати. — Сад је ова фрбопуц, па њукнуло свакоје, не знају куд ударају.

фрга, фрге ж хип. назив за мачку. — Фрга лежи и предѐ.

фрго м хип. назив за мачка. — Мац, фрго, не сонта ми се око нџу. Фрго не вџли њкуд ис куће.

фрегат, -ам несвр. *рибати, прати трџајући*. — Ове ђевџке често фрџају пџд, па те сатрунут поднице прије времена.

фрџен м *сифилис*. — Они често болују от фрџена.

фрџенав, -а, -о оболео од *френа, сифилиса*. — Чувате се од оне фрџенаве пџгџни.

фригџањ, -џња м *јак плач, вриска више особа*. — Код њи се вџзда чуе фригџањ. Шта ли је онџ ђџци, те и стои фригџањ?

фригџањит, -џњим несвр. *јак плакати, врискати (о више особа)*. — По сву нџј фригџањџ, па ми не дају заспат. Фригџањџ жџне, не дају чуџ џуџе кад лелџчу.

фригџат, -ам несвр. *в. пригит*. — Мама фрџгџ пригџанице за предручџак.

фријџсло с *полукружна метална дршка на котлу, бронзину и сл. која служи за ношење и вешање*. — Мџрам туриџ фријџсло на бронзин. Дџбар ова котџ, фријџсло му е бакџрнџ.

фријска ж *вриска*. — Истрџасмо чџм чусмо фријску.

фришџат, фрџштџим несвр. *вриштати*. — Мџрко фрџштџи, а ђџџа му се смију.

фрџк и фрџка *узвик за опонашање звука који се чује при наглџм покрету, брзој радџи и сл.* — Узџћу прџт па — фрџка, фрџка — свџ ћу ти гузицу навџз. Узџ џекџру па фрџк, фрџк, фрџк — пџсече џџр за пет мџнџта.

фрџкаџџа ж *двокрака игла којџм жџне причвршћују косу, укосница*. — Купџла сам три фрџкаџџе.

фрџкат¹, фрџџџем несвр. *в. пџват (3)*. — Фрџџџе, а не знамо шта му е.

фрџкат², фрџџам несвр. *брати све редџм, до последњџг плода*. — Фрџкају вџће док не зарџди. 2. *јџдним потџзом руке скидати лишће с грана*. — Ёно тџта фрџџа џџскџваџ, сџ ђе ти га даџ по нџгџј.

фрџкатџ, фрџџџџем свр. *в. пџват (3)*. — Наљџтила сџ, па фрџџџџџ по кући.

фрџкуниџ, фрџкуниџа м *дџчачиџ од 13 — 14 година*. — Кад је пџџџо рџт, Душан и Бџџо блџџу фрџкуниџи.

фрџкуниџа ж *девојџиџа од 13 — 14 година*. — Мџркова фрџкуниџа идџ на игранке. Ка сам се довџла, Дџниџа блџџше фрџкуниџа.

фрѹг, -а, -о *пљоснат, спљоштен*. — Шарѹља е фрѹга и кад је сѹта и кад је гладна.

фрѹга, фрѹгѣ ж *црта, линија, пруга*. — Зѣбра нѣлѣчѣ на коња, ал ѣмѣ бѣјслѣ и црнѣ фрѹгѣ. Избѣо сам сѣна рѣмником, свѣ су му остѣле фрѹгѣ по ногѣма.

фрѹт м *јѣдноводишњи род на земљи*. — Рѣдѣм му цѣјелѣ имѣње за фрѹт с јѣднѣ нѣвѣ. Лѣнѣј је бѣо бѣљѣ фрѹт нѣ овѣ годинѣ.

фрѹтѣт, -ѣм несвр. 1. *користити, стицати корист, извлачити корист из нечега*. — Мѣј брѣт фрѹтѣ имѣње. Он о тѣгѣ жѣвѣ, те му нѣшта и не тражѣм. 2. *искориставати, експлоатисати некога*. — Фрѹтѣ ме откѣд знам за сѣбе, пѣ ни фѣла ни плѣта.

фрѹш *узвик за опонашање звука при паљењу шибице и сл.* — Нѣмѣ чѣск машинѣ, те јѣ — фрѹш, припѣлѣм му цѣгар.

фрѹшкѣт, -ѣм несвр. *вући палидрвцем преко фосфором премазаног дела кутије од шибица изазивајући ватру, крескати*. — Што фрѹшкѣте цѣбѣ те шибице, нѣнемо сѹтра ѣмѣт чѣм ѹжит свѣтак?

фрѹшнѹт, -нѣм свр. *повући палидрвцем преко фосфором премазаног дела кутије од шибица изазивајући ватру, креснути*. — Фрѹшни, дѣјѣте, јѣдну машину, не видѣм да прѣђѣм.

фрѹштѣт, -ѣм свр. 1. *ударити прutom*. — Фрѹштѣ га по етѣгну, пѣ пѣблѣже. 2. *безл. искочити, нагло се појавити у облику пруге, линије*. — Јеси ли видѣо како му кѣ се наљутѣ фрѹштѣ жѣла уш чѣло.

фѹзат (се) фѹзѣм (се) несвр. а. *фѹјат (се)*. — Не фѹзѣте тѣ цѣк, просѹшеѣте брѣшно. Залѣдѣла се бѣра, пѣ се фѹзѣмо. Не мѣгу крѣчит, фѹзѣју ми се опѣнци.

фѹзлат (се), фѹзлѣм (се) а. *фѹјат (I и II, I)*. — Не фѹзлѣте тѣ кѹфѣр, нѣ га узмѣте између сѣбе и унѣсите. Што се фѹзлѣш нѣс тѣ брѣдо?

фѹјат, фѹјѣм исп. фѹзат и фѹзлат I. *вући, повлачити по подлози*. — Не фѹјѣ тѣ, нѣ га дѣгни и донѣси. II. ~ се 1. *клизати се, тоциљати се*. — Ајмо да се фѹјѣмо по лѣду. 2. *бити клизав, клизати*. — Раскѣселѣли су ми се опѣнци, пѣ ми се фѹјѣју.

фѹјнѹт, -нѣм свр. исп. пофѹјат I. *повући нешто по подлози*. — Фѹјни тѣ мѣло от прѣга. II. ~ се 1. *изгубити равнотежу, посрнути на клизавој површини, оклизнути се; исп. пофѹјат се*. — Нагѣзѣо сам на лѣд и фѹјнѹо се. 2. *клизнути по лѣду, клизнувши измакнути, оклизнути се*. — Фѹјнѹ ми се опѣнак и пѣдо.

фѹка ж *пуштање карактеристичног гласа приликом одбране (о змији, мачки); исп. фуктање*. — И змијѣ стѣй фѹка кѣт се прѣпанѣ — нѣшто слѣчно кѣ мѣчка.

фүкә *узвик за опонашање звука који се чује при удару, брзом покрету и сл.* — Загрнѐ јој рашу, па мѡкријем конѡпцем по нѡј — фүкә и фүкә, док помодри кә чивит.

фүкаріја, -ијѐ ж *лоши људи, поган, фукара*. — Нестали су дѡбри и поштѐни љуђи, нѡ се накотїла некаква фүкаріја. Нїко не зна кѡ е ова наша фүкаріја!

фүкат, фүкәм несвр. пеј. *добро и обилато јести*. — Ми гладүемо, а ѡни фүкају из државнїјә магазинә.

фүкнут, -нѐм свр. *на брзину појести, смазати*. — Бїо е један комат сїра, па га нѐко, изгледа, фүкнуо.

фүкнут, фүкнѐм свр. *наљутити се, надурити се*. — Фүкнү насрѐд вечѐре и ѡјде, а нїко јој ни рїјеч нїје рекә.

фүктање ж а. фука. — Штә е онѡ фүктање?

фүләт се, фүләм се несвр. *ићи кришом, шуњати се*. — Штә се фүләш тудїје — фүкәро једна!

фүндѡс *узвик за означавање брзог промицања, кретања и сл.* — Да сам га уфәтїо, би га замәкә, нѡ ми пѡбљеже, па — фүндѡс, зәтворї се у күћу.

фүндук, фүндүка м *крупно, напредно дете*. — Штѡ нѡсїш толїкѡга фүндүка, мѡже да идѐ сам.

фүнцуп, фүнцупа м *мангуп, несташко*. — Штѡ те нѐмә, фүнцупе један!

фүрет, фүрї несвр. *дүвати, пирити (крѡз пукотине, рупе нечега)*. — Зажгеләте тѐ прѡздре, да не фүрї спѡља. Ако не зажгеләте прѡздре, фүрѐше сву нѡј и озѐшпѡете. Одмәкни се од вратә, ту те фүрї, па неш преләдит. Дѡбро затїсните свѐ рупе између пѡднїцә, е ће прѡз њи да фүрї.

фүрит, фүрїм несвр. *носити нештѡ тешко*. — Заметнүо пүну врѐћу колѡбѡна, па фүрї у вођенїцу. Ено га Дрәго ђе фүрї великѡ брѐме сїјена, ймә у нѐга сто кїлә.

фүрсәт, -әтә м *оптерећивање наметљивошћу, спападањем различитим захтевима*. — Не мѡгу да живїм од нѐгѡвѡга фүрсәтә.

фүрсәтит, -әтїм несвр. *наметљиво спападати, закупљати различитим захтевима*. — Фүрсәтїо мѐ док је гѡј мѡгә. Не дәм јә да ме ѡн фүрсәтї.

фүрсәцїја м *онај који радо фүрсәти некога, тј. оптерећује наметљивим захтевима*. — Љубѡ е фүрсәцїја, трѐба се од нѐга чүват.

фүто с *део женске одеће сличан прегачи, али се припасивао одостраг*. — Покѡјнә бәба е носїла фүто и преглächу.

фүтогуза ж *овца која отпозади има црну вуну*. — Фүтогуза се бѡлѐ мүзе нѡ кѡлока.

цџб, цџба и цџбе *узвик којим се гоне јагњад*. — Цџба, вукови те бдрли!
Цџб, цџб, ку ћеш овамо! Цџбе, брѣ, мрдните се!

цџганин м (мн. цџгани) у изр. и з и ј и з ц и г а н а *освојити, добити више од половине (више од 50) поена (коза) у игри коза, прстена*. — Седам пута су не побиједили, ал смо сваки пут изишли ис цџгана. *остат у цџгане освојити мање од половине (мање од 50) поена (коза) у игри коза, прстена*. — Ви сте нџас неколико пут остали у цџгане, а ми ниједном.

цџганит се, -им се несвр. *лоше се понашати, понашати се као неки Цџганин*. — Има ђепѣ, па се по Беранама цџганѣ умљесто да учѣ.

цџгуњат, -уњам несвр. 1. *споро млети*. — Једва сам овѣ самљо, воћеница само што цџгуња. 2. *споро ићи, возити*. — Дујо споро вџи, само цџгуња.

цџјев ж *дрвени ваљак на ткачком разбоју на који се намотава пређа*. — Посијѣци једну обзѣву и начини ми двије-три цџјеви, ова ми сѣ разбила.

цџјурит, -им несвр. *гласно, цичећи плакати*. — Избио га тата, па е два сата цџјурѣо.

цџк м (само у изр. д о б и т п о ц и к у) *глава*. — Припази се ти да нѣје не добијеш прѣво по цџку.

цџкат, цџкам несвр. 1. *жалити се, јадати се*. — Задѣвијек си цџкао, а имаѣ, а нѣмаѣ — нијад задовољан нијеси биѣо. 2. *тврдити*. — Вѣзда е имаѣ, нѣ опѣт је цџкао и цџцијаѣо и от самѣга себе. 3. *тешко, једва живѣти, животарити*. — Тѣ е бѣла вѣља сирѣтиња, јѣдва су цџкали и гѣлу душу одрѣваѣли.

цџкнут, цџкнѣм свр. (поред обичних значѣња “вриснути” и “цџукнути” — о мишу и сл.) *умрѣти (о малом детѣту)*. — Цџкнѣ јѣј дијѣте у зблѣг од гѣлѣ глади. Да овѣ дијѣте не однесѣмо у блницу, цџкнѣло би.

цџковина ж *велика хладноћа, цџча*. — Блѣше стѣгла цџковина, не мѣгаше се изис ис кућѣ. Вѣлика е цџковина, пуца ками и дрво.

цџмбѣљ м *дошљак, досѣљеник у Васојевиће*. — Они су цџмбѣљили прѣко брда у наше сѣло, па смо и прѣзѣвали цџмбѣљи.

цџмбѣљит, -ѣљим свр. *скочити*. — Цџмбѣљѣ, јуначе бѣжѣ, двѣ мѣтра у вис.

цџнгара ж *звоно на крави, овци и сл., меденица*. — По цџнгари знамо ђѣ су ни краѣе.

цџнгѣрат, -арѣм несвр. *производити звуке цџнгарѣм, меденицом*. — Жѣјка цџнгѣра у шуму, па вѣзда знамо ђѣ е.

цџнгѣрица ж *дем. од цџнгара*. — Јагњѣту смо привѣзѣли цџнгѣрицу.

цџпциѣ, -цџјѣла, -цџјѣло *сав, цѣо*; исп. цџпатѣмциѣ. — Цџпциѣ сѣ данас на кѣшу измокрѣо.

ципатомцио, -цијела, -цијело *в. ципцио*. — За нџ сам прочитао ципатомцијелу књигу.

цирикнѹт, -нѣм свр. *рећи или викнути пискавим гласом*. — Чим Јана цѣрикнѹ, ми ућутасмо.

цириктат, -йкћѣм несвр. *говорити или викати пискавим гласом*. — Нѣко се жив не чѹе по сѣлу, сѣмо Мѣра цѣриктѣ свр онога брѣјега. Не цѣриктѣи тѹ, нѣ збѣри кѣ чѣљаде.

цирикуша ж *језичара, торокуша, алапача*. — Нѣ дѣо ти Бѣг да те узмѣ на зуб Тѣдорова цѣрикуша.

цифѹн м *дрвени цилиндар који се умеће у "букеу" да би се сужио и појачао водени млаз пре него што удари у лопатице воденичнога кола*. — Ђоко е тѹрио новѣи цифѹн и сѣд воћеница бѣлѣ мѣлѣ.

цица ж *овѣћи камен*. — Гађѣо га е једнѣм цѣцѣм, да га е погодѣо, не бѣ га данѹ мајци. Онѣ дијѣте не дѣ коме прѣј пѹтем, нѣ се гађѣ цѣцама.

цкврња, цкврнѣ ж 1. *змија*. — Вѣлика врућѣна, пѣ су измиљѣле цкврнѣ. 2. *лоша, подла, безобразна особа*. — Рѣдѣва ми цкврња пѣкраде јѣбуке.

цкљад, цкљада м *наслаге набацане земље или камења при дну љиве, склад*. — Огѣци у цкљад, пѣ набѣри берѹшѣ за крмѣд.

цкљѣ с *стакло*. — Никѣла е слѣмѣо једно цкљѣ от прѣзѣра.

цмѣљѣт, цмѣљѣм несвр. (порѣд обѣчног значѣња "слабо светлѣти") *гледати полуетвореним очѣма, шкиљѣтити*. — Дрѣјѣмѣ ти се чѣм цмѣљѣиш очѣма.

цѣцѣљ м *балавѣе, дерѣште*. — Имѣње мѣлѣ, а трѣбѣ рѣнит онољѣкѣ цѣцѣлѣ.

црвѣна, црвѣнѣ ж *коза црвѣнкасте длаке и имѣ такој кози*. — Имѣли смо двѣјѣ козе, шѹту и црвѣну.

црвѣнка ж *врста дивлѣ крушка*. — Пр. в. под слаткаја.

црвѣњѣк, -ѣка м *здрава и румена мушка особа*. — Пѣло ономе црвѣњаку нѣм да се жѣни.

црвѣњѣча ж *здрава и румена женска особа*. — Блѣше довѣо једну црвѣњѣчу, јѣдра и лијѣпа — да му чѣек позѣвидѣи.

црвѣит, црвѣим несвр. *скупљати мало по мало*. — Црвѣо е и штѣцѣо гѣдинама, нѣ, бѣгами, ѣто сѣд купѣи кѹћу и имѣње.

црѣвља ж *ципѣла*. — Купѣо ми ѣѣдо новѣ црѣвљѣ.

црѣјѣвѣт се, црѣјѣвѣм се несвр. 1. *бити плачљѣв, кежкѣв*. — Штѣ е томѣ ѣтѣту те се црѣјѣвѣи? 2. *љутити се*. — Црѣјѣвѣи се тѣи колико гѣј ѣј, а јѣ не мѣгу друкшѣ до онакѣо кѣко е.

пријѐво с (поред обичног значења “део органа за варење”) *љута, на-
прасита особа*. — Љубѐ е великѐ пријѐво, кат се бн напријевѐи, бљѐжи од
њѐга на дѐн ђа.

пријѐмоша ж *врста дивљег лука, који расте у шуми где има влаги; исп.
сријѐмоша*. — Колико смо сѐмо изѐли пријѐмошѐ!

пркаљив, пркаљива, пркаљиво *завидљив*. — Знаш ти њѐга како е пркаљив,
за малу ствар душа му е у грло.

пркнут, пркнѐм свр. *процурити, проточити*. — Забрѐкло се бурѐло,
нѐће ни пркнут.

прнгаљ, -ѐла м *изразито црна особа*. — Виђи онѐ прнгаље, ка да су
испот чѐргѐ.

прноглава ж *име белој овци црне главе*. — Пр. в. под жуја.

прчат, прчѐим несвр. *тећи у танком млазу*. — Тѐчак сѐмо што није
пресушио, јѐдва прчѐи.

цѐка ж *чука*. — Коѐ ли зовѐ свр онѐ цѐкѐ?

цѐксѐфир м а. *ћуксѐфир*. — Ђѐ ти је онѐ цѐксѐфир?

цуфуљак, ѐка м *особа издужене, шљате главе*. — Како е грдан онѐ
Савов цуфуљак.

цуфуљас, -ста, -сто *шљат, незаобљен (обично о глави)*. — Наљутѐ ме
онѐ цуфуљастѐ, незавршенѐ Стефѐво дијѐте. На кога су му онѐ ђѐца онѐко
цуфуљаста? Ово сѐјѐно е цуфуљасто.

цуфуљче, цуфуљчѐта с *дете цуфуљасте главе*. — Како е онѐ Стефѐво
цуфуљче, нѐ било му живѐ!

Ч

чабѐлит, -ѐим несвр. *извлачитѐ корист, окориштавати се*. — Од свѐ-
кога си чабѐлио ако си што гѐј мога.

чавит, чавѐим несвр. а. *чајат*. — Стѐрчеви чавѐ сѐми, нѐмају кога ни
дозват да се разблѐ.

чајат, чаѐим несвр. *бити у осами, чамити; исп. чавит*. — Ђѐд и баба
чаѐ у ону сѐмштѐну, нико нѐма ни ѐ око да им пунѐ.

чакарѐс, -ста, -сто 1. *разрок, зрикав*. — Мало е чакарѐс од јѐднога ђка.
2. *који има очи различите боје*. — Згѐдан би бѐо да није чакарѐс — јѐдно
му е ђко црно, а јѐдно кафѐнѐ ђѐје. 3. *ћакнут, луцкаст*. — Ѐсто е бн мало
чакарѐс, нѐма памѐти на прѐтек.

чалабако м *ћакнута, луцкаста мушка особа*. — Јѐш нѐма онога чалабака
да коси ову ливѐду.

чапарат, -арам несвр. 1. *ударати стварајући слабе, потмуле звукове, лупкати, добовати*. — Најљепше је спавао љети у стан кад удара кйша, па чапара по штйцама. 2. *газити ситно лупкајући ногама*. — Чапарају ђвце преко моста. Каква сте ви војска, чапарате ка козе, што не газите мушки!

чар м у изр. *нема чара нема друге, нема друкчијег решења, друкчијег излаза*; исп. нема чарета (под чарет). — Нема чара, мбраћу му дат паре.

чарет, чарета м и чарет, чарети ж у изр. *нема чарета (чарети) в. нема чара (под чар)*. — Нема чарета, мбрам дат краву за вишек. Нема чарети, мбраћу да бјдем да га видјим, добро е, велё, ббн.

чафур ж *зелени омотач ораха, чакхура*. — Ораси су добро зрели, па сами испадају ис чафуре.

чаврдисат, -ишем свр. 1. *споасти некога, навалити на некога*. — Чаврдисала Ђеца Бранка да им поправи слабе, но он не да ни у штит удари. 2. *опколити*. — Чаврдисали су га онако рањенога, но он се убио бомбом да им не панё жив у руке.

чагрљат, -рљам несвр. *в. тракарат (1)*. — Не чагрља, дијете, не претурџ по тијема стварима.

чагрљнут, -нем свр. *в. тракарнут*. — Чу само да нешто чагрљну, кат сутра ймам шта виђет — лупежи пбнијели све што су нашли на таван.

чакма ж *даска, летва као грађевински материјал*. — Данас нико не прави куће от чакме, сви зйћу.

чакмара ж *кућа од чакме, дасака, дашчара*. — До рата су све куће у наше село биле чакмаре.

чакмит, -йм несвр. *облагати чакмом, летвама*. — Јуче смо чакмили Милану преграде у кућу.

чактар, -ара и чектар, -ара м *лимено звоно на крави, овци и сл.* — Привезала сам галану чактар. Чектар се не чуе далеко ка цингара.

чамрга ж 1. *цворуга*. — Аутобус нагло укочи, па су многи путници пбнијели чамрге на чело. 2. *испупчење између обрва које се направи при мрштењу чела*. — Ја се шалим, а нему скочи чамрга на чело.

чангарат, -арам несвр. *в. тракарат*. — Не чангара тијем алатом, пробудићеш дијете.

чангарнут, -нем свр. *в. тракарнут*. — Шта онб чангарну на таван?

чангрљат, -рљам несвр. *в. тракарат*. — Ђедо чангрља по тавану, тражи алат.

чангрљнут, -нем свр. *в. тракарнут*. — Нешто чангрљну на таван.

чвѡга, чвѡгѣ ж *несташна девојчица*. — Сави се, чвѡге, е ако се дигнѣм, навѣшћу ти гузицу.

чвѡгѣт, -ѣм несвр. I. *ударати некоме черге*. — Главѡњу свѣ ђеца чвѡгају. II. ~ се *ударати један другом черге*. — Ено и ђеца ђе се чвѡгају.

чвѡгнѣт, -нѣм свр. I. *ударити чергу, чергнѣти; мало ударити, керцнѣти*. — Само сам га мало чвѡгнѣо, а он се дерѣ ка да сам га нагрѣдио. II. ~ се *мало се ударити, керцнѣти се*. — Мало сам се чвѡгнѣо држѣлом по глави. Није ништа, чвѡгнѣо се мало по чѣлу, те му е искочила чворѣжица.

чѣвре, -ѣта с *марамица*. — Тури тѡ чѣвре у џеп. Тѣта ми е купио двѣ чѣврета.

чѣврѣлат, -рѣѣм несвр. *причати много закерајући, приговарајући; брбљати, блебетати*. — Маринко е прѣвѣ чѣврѣлѣга, повѣздѣн нѣшто заглабѣ и чѣврѣѣ.

чѣврѣлѣга ж *особа која чѣврѣѣ, чанѣризало, закерало; брбљало, блебетало*. — Пример в. под чѣврѣлат.

чѣкерѣнда ж 1. *гломазан, компликован, необичан предмет са много делова који штрѣѣ*. — Некаква чѣкерѣнда прѡђе пѣтем, таквѡ возило досад нијѣсам глѣдѣо. 2. *неприлика, незгода*. — Начинѣ ми онѣ авѣтѣиња јѣтрѡс чѣтаву чѣкерѣнду. 3. *особа незгодне нараѣи*. — Онѣ јѡ е свѣкрѣва некаква чѣкерѣнда.

чѣкулѣда, -ѣдѣ ж *чоколада*. — Ми нијѣсмо знѣли за чѣкулѣду.

чѣлѡпек, чѣлопѣка м *место изложено сунцу*. — Погѣно мѡже да угрѣје у овѣ чѣлѡпек.

чѣмѣнѣт, -инѣм несвр. в. *комиѣат*. — Што не чѣмѣнѣте тѣ колѡмбоѡ, ѡћу у воѣѣгѣицу.

чѣмуѣт, -уѣѣм несвр. в. *комиѣат*. — Сѣдѣмо крај ѣурунѣ и чѣмуѣмо колѡмбоѡ.

чѣпѣрак, -рка и чѣпѣрек, -рка м *мера за дужину једнака размаку између врха пѣлѣца и врха кажипрѣта кад се испружѣ*. — Ми смо мѣѣрили пѣдѡм и чѣпѣрком. Нѣмѣ у њѣга ни чѣпѣрак. Вѣшѣ е от чоѣка за чѣпѣрек.

чѣпѣрѣт се, -ѣрим несвр. *пети се високо, пенѣрати се*. — Ка сам био дијѣте, волио сам да се чѣпѣрим на вѡшке. Није се лѣко чѣпѣрит чѣтав лѣн на шѣйве, мѡже чѡек зачѣс да слѡмѣ врат.

чѣрѣмбабѣ прил. *ухвативши за раширене руке и ноге при ношењу*. — Унесѡше нѣкога у болницѣу чѣрѣмбабѣ.

чѣрен, чѣрѣна м *горњи таван*. — Тури кѡш на чѣрен, тѣ е жѣту нѣјси-гурнијѣ од мишѣ.

чѣсов, чѣсѡва, чѣсѡво прил. *зам. када се пита од чега је нешто*. — Чѣсѡвѣ су ти овѣ грѣде?

четурат, -урам несвр. I. *котрљати*. — Не четурате, ћецо, то камење, можете некога убит. II. ~ се *котрљати се*. — Шта се четура нџз бријег? Ћеца се четурају нџз бријег.

чечвѣр м I. *чворновато, искривљено, закривљало дрво*. — Онђе нѣмѣ ли-јепѣ буквѣ, нѣ свѣ некакви чечвѣри. 2. *цепаница од чворноватог дрвета*. — Ућути, е ћу те гаћат овијем чечвѣром увр главѣ!

чечвѣрит се, -им се несвр. *дизати ујис руке и нога*. — Она ћеца се ваљају и чечвѣрѣ по ливѣди, сву ће траву повѣљат.

чешагијат, -ијам несвр. *чешагијом чистити осушено блато и прѣавштину с коже и длаке крупне стоке (обично коња и говеда)*. — Зѣкан је вољо да га чешагијам.

чешагије ж мн. *метално оруђе с назубљеним гребенима којим се струже осушено блато и прѣавштина с коже и длаке крупне стоке (обично коња и говеда)*. — Изгубили смо чешагије, па нѣмамо чѣме очешагијат кобилу.

чѣзма, чѣзмѣ ж *име белој овци са црним ногама*. — Пр. в. под жуја.

чѣкарѣйт, -им несвр. донекле погрдно 1. *селити се*. — Кѣмшије ѣutra чѣкарѣ за Берѣне. 2. *селити некога*. — Морѣли смо усред зѣмѣ да и чѣкарѣймо у Берѣне.

чѣснѣца ж *чиста, уредна жена*. — Милѣна е бѣла вѣлика чѣснѣца, ш нѣнога си пода мѣга мѣда лѣзат. Вѣлика е то чѣснѣца и дѣнас у старѣс.

чѣчмаге ж мн. пеј. *нога*. — Шта си опружио чѣчмаге, ѣѣди кѣ чѣљаде. Изр. *отегнут чѣчмаге вулг. издажнути, умрети*. — Кат чѣек отѣгне чѣчмаге, дѣста му е и мѣтар земље.

чѣѣње ж мн. *стара одећа, прѣа*. — Дода ми тѣ чѣѣње да се обучем.

чѣкиња, чѣкињѣ ж *течност која истиче из стајског љубрета, осока*. — Ископѣ јѣжицу да ова чѣкиња јѣви у њѣву.

чѣклѣнак, -нка м *чланак, зглоб; исп. шклѣнак*. — Заболио мѣ чѣклѣнак од дѣснѣ ногѣ.

чѣркнут, чѣркнѣм свр. а. *шкркнут*. — Чѣркнѣше врата, нѣко љуе. Чѣркнѣ, поган, зубѣма и ѣсколѣчи дѣчи!

чѣрчат, чѣрчѣм несвр. а. *шкрчат*. — Сву нѣј чѣрчѣ грѣда, љуља ју влѣтер. Не чѣрчи, дѣјете, зубѣма!

чѣмѣчак, -чка м *гнојаво запаљење лојне жлезде на ивици очног капка*. — Ископѣ ми чѣмѣчак нѣ око, па ме јѣко срѣби.

чѣвурѣна ж *експр. људина*. — Е валѣ е чѣвурѣна, свѣј је пристѣо.

чѣкље ж мн. погрд. *прѣлаз*. — Купи чѣкље, да крѣћемо за Метѣкију.

чѣплискат, -ѣскѣм несвр. *оговарати*. — Шта чѣплискају тѣ јѣдно по јѣдно, што не оставѣ поштѣну чѣљад с миром.

чоплив, чоплив несвр. *откидати од нечега мали, ситан део, штрпкати*. — Овце чоплие ове старежи. Шта се зове овдј ђеци те чоплие чивијама малтер са зидова!

чукљас, -ста, -сто који има деформисане, искривљене прсте. — Погодило га е турско зрно у прсте десне руке, па е остао чукуљас.

чукуљо м онај који има деформисане, искривљене прсте. — Нагрди га бомба, те остаде чукуљо.

чунгар, -ара м в. *ђутурум*. — Какав је онд чунгар испрет куће? Ђмам два стара чунгара у кућу.

чунгарит се, -арим се несвр. *држати се, понашати се као чунгар, стара, оронула особа*. — Старчеви изнемогли, па се по цијели дџан чунгаре порет шобрета.

чунтура ж пеј. *глава, тинтара*. — Ђма велику чунтуру, но шта е блѣ рад му е празна.

чупат, -ам несвр. (поред основног значења) *невешто шишати*. — Ђедо чупа ђецу маказицама.

чуручит, -им несвр. I. 1. *премарати напорним радом*. — Црнога Бранка чуруче браћа свакога љета. 2. *тући, бити*. — Ено крава Радулова ђе чуручи ону Мијајлову. II. ~ се 1. *преморити се напорним радом*. — Чуручим се свакога љета кдсѣћи оволикѣ ливаде. 2. *тући, бити један другог*. — Пдчешѣ се они чуруче. Почуручише се она говѣда.

Ц

цакање с *галама*. — Доста ми је било њинога цакања.

цакат, цакам несвр. 1. *бучно разговарати, галамити*. — Они ништа не радѣ, но цио вијек цакају и фалѣ се. Цакају неђе онѣ плѣанѣ рабѣте. 2. *хвалисати се*. — Ти љуђи млого цакају и мислѣ да нико није ка они.

цакља ж *торбица од тканине ручне израде*. — Некад су ђаци носили књиѣе у цакље.

цакљница ж *дем. од цакља*. — Чобанице су носиле плѣтиво у цакљницу.

цандамерија ж *жандармерија*; исп. *жандамерија*. — Кријемо дувѣн од цандамерије. Није лѣко утеј од цандамерије. Добрд су га испребијали у цандамерију.

цѣра ж 1. *галамција, причалица*. — Она цѣра ми је пробѣла уши, но колико мѣже да цака — Гдспѣд га убио. 2. *хвалисавац*. — Не слѣша ти ону цѣру, он ништа не радѣ, но сѣмо ѣје, пије и фали се.

цагрљат, цагрљам несвр. *причати свађалачким тоном, чангризати*; исп. *цоголит и цогрљат*. — Правѣ е чудо колико мѣже она пѣган да цагрља.

цџскџв, -а, -о 1. *који се трза од страха*. — Милонџин кџњ је цџскџв, чува се да те не бџчи. 2. *љутит, напрасит*. — Милџан је пџштен и истџинит, али му е мџна што е цџскџв. Дџбар би био да није мџло цџскџв.

цџскџвац, -вца м *љутита, напрасита особа*. — Дџбар је и пџштен чџек, али му е мџна што зна бит и цџскџвац.

цџскџт, -џм несвр. 1. *трзати се (од страха)*. — По сву нџј ми дијџте цџскџ, а не знам штџ му е. Цџска кад неђе пџкнџ пушка. 2. *јџко се љутити*. — Сџслуша што ти чџек зџбри, не цџскџ унапријџд.

цџснџт -нџм свр. 1. *тргнути се (од страха)*. — Цџснџо е у сан и удџрио глџвџм у зид. Пуче пушка, а џн цџснџу кџ лџд. Вџкну јџ иза Мџла, а џн ти цџснџу — излудио сџм га. 2. *јџко се наљутити*. — Кад му тџ реко, цџснџу чџек, џмаде ме убит.

цџза ж *посуда за кување кафе, цџзџа*. — Тџ е цџза за двџје кафе.

цџнаџбет, цџнаџбџта м *враголан, несташко*. — Ова су џџца некакви цџнаџбџти.

цџгла, цџглџ ж *јџко мршава женска особа*. — Колика е онџ цџгла Мџло-радова.

цџглџв, -а, -о *жџлаџв*. — Милиша е био цџглџв за дџго, а сџт сџ попуџнио.

цџгло м *јџко мршава мушка особа*. — ѐ, дугџчџк ли је онџ цџгло.

цџлибџзат, -џзџм несвр. пеј. *ићи*. — Куд цџлибџзџш цџло дџн?

цџлибџзе, -џзџ ж мн. пеј. *ноге, ножурде*; исп. цџлибани. — Сџџпи цџлибџзе да прџђџм!

цџлибџни м мн. *џ цџлибџзе*. — Сџџпи тџ цџлибџне да прџђџм! Смџриј се, мџли, е џу те исџискџт по тијџ гџлијџ цџлибџнаџ!

цџџфа, цџџфџ ж *смоласта материја која настаје у лули и сл. при пушеџу, зџфт*. — Пуна су ми плџћа цџџфџ.

цџџлит, -олим несвр. *џ цџџрџат*. — Мџлица е сво јџтро цџџлила, толико мџ исџичијџла, да е кџкошка месџ с мџне опџла.

цџџрџат, -рџџм несвр. *џ цџџрџат*. — Колико мџже онџ пџгџн цџџрџат, не запада ниџкога да проговџри.

цџџат, цџџим несвр. *дрџждати, цџџати*. — Цџџао сџм два сџта на стџ-ницу, а џутобуса нџма.

цџџка, цџџкџ ж *ружџна и превелика хаџина или неки део горње одеђе*. — Шта блџше онџ цџџка на џџга?

цџџкџв, -а, -о *преширок и ружџан (о одеђи)*. — Бџгме ти је тџ капџт цџџкџв, бџлџ тџ поклџни нџкџме.

цџџда, цџџдџ ж *женска хаџина*. — Мџма ми је сџшила цџџду. Носџла е црвџну цџџду џзџткџну у двојџнџц.

цукат, -ам несвр. *викати, издирати се на некога*. — Не цукá тй на мене, нйје мене ни ма́ло страо ни од бдљйјá!

III

шабу́ра ж 1. *шубара*. — Носйо е бн шабу́ру с ко́кардбм. 2. погрд. *овца*. — Изймйо сам трыдес шабу́рã двчйјã, нб не знам штб тб ми кад нбма́ ко о нйма да радй.

шакѐц м непром. *шаливи израз при руковању*. — О, шакѐц, како си, шта радйш?

ша́ња, ша́њб ж 1. хип. *рука (у обраћању малом детету)*. — Да, ма́лй, ша́њу. 2. *назив одмила за девојчицу*. — Тй си, ббгами, мамина ша́ња.

ша́њо м *назив одмила за дечака*. — Ђјде, ша́њо, да ручãш, тй си глãден.

ша́ра ж *шарена овца и име таквој овци*. — Пр. в. под жуја.

ша́ра, ша́рб ж *шарена крава и име таквој крави*; исп. шару́ља. — Шарѐнб краве зовемо ша́ра и шару́ља, а шарѐнбга вола — ша́рбња.

шараба́дат, -ãдãм несвр. *жврљати, шкрабати*. — Лйјепо пйши, шта ми ту шараба́дãш!

шара́ман, шарама́на м *направа за глачање дрвета већа од глачице*. — Мй смо имãли глачицу, а шара́ман смо позајмљйвãли.

шарѐна, шарѐнб ж *шарена коза и име таквој кози*. — Пр. в. под шута.

шарбв, -бва и ша́ров, шарбва м *име шареном псу*. — Шарбва и гарбва су ни бднйјели вуци. Бљбж от шарбва да те не изйјел!

ша́рбња м *шарени во и име таквоме волу*. — Пр. в. под ша́ра.

шару́ља ж *деф* и пр. в. под ша́ра.

шату́лат, -ула́м несвр. *ићи тетурајући се, посрћући*. — Шта шатула́ш, јеси ли бпѐт пљãн?

ша́шко м *луцкаста, лакомислена, али доброћудна мушка особа*; исп. шашо́е. — Јеси ли вйдйо бје оногã ша́шка, вријеме́ му е да йде на поса́.

ша́шовãц, -вца м *даска специјалне обраде која повезује греде на таваницы*. — У наше село нбма́ више ниједнб кунб са ша́шовцима.

шашо́е м в. *шашко*. — Је ли бедйо сйнбј код вãс онã шашо́е?

шапў́тка ж (обично у мн.) 1. *плетена плитка обућа од дебље еуне која обухвата стопало до чланка, наглавак*. — Опшелã сам брãту лијепе шапў́тке. 2. *патике*. — Купйјо сам бјетбгу у “Бãту” шапў́тке, пã е унбфйло.

швр́днўт, -нбм свр. *шмугнути, клиснути*. — Швр́днўо е нббе у село.

шевелџит, -елџим несвр. *ићи тромо, врлудајући*. — Ђено га Мџлан ђе шевелџи уз њџву.

шемаџије ж мн. *празна обећања*. — Све су тџ негоџве шемаџије, боџм се да о тџга њџшта неџне бит.

шепелџит, -елџим несвр. *ићи лагано, врло ситним кораџима*. — Наџпио се, па шепелџи, мџсли да му се неџне пџзнат.

шџр м *вгома немирно дете*. — Не мџжемо да живџмо од онога Радџновџга шџра.

шџран, -рна, -рно *јакџо немиран*. — Сва су му ђеџа шџрна.

шџроват, шџруем несвр. *бити немиран*. — Ђеџа шџрују ка су им џтаџ и маџка мџки.

шџбџт м *жбун*. — Змаџја џљеже у шџбџт.

шџбуџе с зб. *им. од шубит*. — Што не искрџяте тџ шџбуџе окџ ливаџе?

шџкат, шџкам несвр. *љуџати дете у колеџци*. — Мама шџка брата у сџбу, нешто сџ усџџкаџо.

шџкнут, шџкнџм свр. *заљуџати дете у колеџци*. — Шџкни тџ диџете, како ти га њџје жаџо да толиџкџ плаџе.

шџльбок, шџльбџка м *бодеж коџи се натџче на џев пушке, баџнет*. — На блџк блџше карабиџџр са шџльбџком на пушку, па њџјесам мџга да прџџџм.

шџмша ж пеџ. *олош, багра*. — Накотџло се некакџе шџмше — бџџи живи-стиџан. Кџјесу то џџџи, тџ е једна џбџчна шџмша коџа џе и да убџје и да опљаџка и сваџта да учџни.

шџнгат, -ам несвр. *обавџати неки ситан и лак посаџ*. — Ђеџо не мџже да радџ нешто тџшко, али шџнга пџнешто по џџјелџи дџн.

шџнда ж зб. *кратка даска за покриваџе куџа и џругих зграда, шиндра*. — Куџа ми је пот шџндџм, а ако бџднџм жив — покрџћу е џрџјепџм.

шџнут, -нџм свр. *јакџо ударити (руком)*. — Ако те шџнџм, неџ се диџат!

шџпак, -пка м *нар.* — Из Бџра сам дџниџ врећу шџпакџ.

шџпит, -џм свр. *ударити, лупити*. — Шџпиџо га е пџснџџџм прџво џ нџс.

шџпрага ж *врло ситан град*. — Ударџ некаџва шџпрага.

шџрџвина ж *ширина, простџр, пространство*. — Ка се покџсџ ливаџе, отвџри се за стџку шџрџвина, те е чџбџнима лџко чџват.

шџш м *са обе стране оштар нож коџи се носи у кориџама*. — Сваџи Бџорџц нџсџ шџш.

шиша, шише ж *а. јада*. — Ој, ђевојко, шише, јаде, / што се лани нѣ удаде? / Динара̄ ти дава двљѣста, / сад би била ти невљѣста.

шишарйца ж *плод четинара, шишарка*. — Смрчек налйчѣ на смрчѣву шишарйцу.

шишарка ж (поред обичног значења “плод четинара”) *клип кукуруза*. — Ајде донѣси ис коломбѣна пѣ-шѣс шишарка̄ да испѣчѣмо.

шишкара ж *дугуљаста храстова шишарка*. — Одйли смо у шѣму и брали шишкаре.

шишкѣт, -ѣм несвр. I. *шишати*. — Менѣ е вѣзда шишкѣла стрина-Рѣдосава. II. ~ се *шишати се (код бербера, фризера)*. — Таѣци су мбрали да се шишкају свѣкога мљѣсеца.

шишѣља ж *а. јада*. — Она шишѣља е имѣла пѣторо ђеце, пѣ су јѣ свѣ пѣмрла.

шкѣла ж 1. *пролаз, просек преко планинскога гребена*. — Чѣкѣ га на шкѣлу, нѣмѣ куд дрѣго. 2. *ситни камен, туѣаник*. — Ймѣ тѣ парѣ кѣ шкѣлѣ.

шклѣнак, -нка м *а. чклѣнак*. — Пѣо сам и озглијѣдйо шклѣнак.

шклѣпѣтат, -апѣм несвр. *ударати зубима о зубе тако да се чује*. — Шклѣпѣћу вѣкови по сву нѣј.

шклѣпац, -пѣца м *мишоловка*. — Колик се мйш блѣше уфѣтйо у шклѣпац!

шкрѣнут, шкрѣнѣм свр. *шкрипнути, шкреутнути*. — Шкрѣнуше нагорѣлѣ шѣѣце и почѣше да падају грѣде. Пѣгледа ме пѣпријѣко и шкрѣну зубйма.

шкрѣчат, шкрѣчим несвр. *шкрипати, шкреутати*; исп. чкрѣчат. — Трѣба подмѣзѣт инглѣзйне да не шкрѣѣ овй прѣзѣри. Валѣ е рѣжно кад нѣко шкрѣй зубйма у сан.

шлѣм м *отпаѣци*. — Не тѣши тѣ, дйјѣте, и не правй шлѣм по сѣби.

шлѣмит, шлѣмйм несвр. 1. *чинити нешто неурѣдним набаѣујући разне отпатке*. — Не шлѣмитѣ, ђѣцо, у сѣбу, нѣ идйте напѣље. 2. *скупѣлати без пробираѣња, све одреда*. — Не шлѣми тѣ, нѣ бйрѣ зрѣлѣ и крупнѣ борѣвнйѣце. 3. *пѣачкати*. — Иду Талијѣни по сѣлу и шлѣмѣ свѣ што стйгнѣ, а највише кѣкошке.

шлѣња, шлѣњѣ ж *неурѣдно обучѣна и обучѣна женска особа*. — Каквѣ е она Бѣјѣва шлѣња, гѣдно ју е и вйђѣт!

шлѣњѣв, -ѣ, -ѣ *неурѣдно обучѣн и обучѣн*. — Она му ђѣца вѣзда идѣ шлѣњѣва.

шлѣњѣт, шлѣњѣм несвр. *ићи неурѣдно обучѣн и обучѣн*. — Вѣзда шлѣњѣју окѣ кѣћѣ.

шлањо м *неуредно обучена и обучена мушка особа*. — Ономе Радџновоме шлању се панталоне вѣку по зѣмљи, а прсти му се не виде из рукава.

шлапарат, -арам несвр. 1. *бучно газити, гацати по води, блату и сл., шлапкати*. — Не шлапара по томѣ глибу, ѣто си се вѣс изглибао. 2. *бучно ударати ногама или рукама по води*. — Не зна добро да плива, нѣ шлапара ногама и рукама по води. Сави се, мали, не шлапара по тој води.

шлапат, шлапам несвр. 1. *шамарати*. — Тата, Милорад ме шлапа. 2. *пљескати, аплаудирати*. — Упропастите ову лијепу зѣмљу они којима смо некад шлапали. Вѣс му народ шлапа.

шлапѣт, -ѣм свр. 1. *лупити, ударити пљоштимице тако да се чује шум, пљеснути*. — Умљесто да скочи у воду главачкѣ, он је шлапѣо пљоштимицѣ, па га е болѣо стамак. 2. *ударити шаком; ошамарити*. — Шлапѣо мѣ брат, па ми зучи уво. Шлапѣо сам ју двапут по плећима.

шлѣта, шлѣтѣ ж 1. *жидак говеђи измет*. — Вѣзда му краве леже у шлѣту. 2. *житко блато*. — Јѣдва прѣђо путем од некаквѣ шлѣтѣ. 3. *пеј. лоша, рђава особа*. — Нѣма ти ту чоѣка, тѣ е дбична шлѣта.

шлѣтат (се), шлѣта (се) несвр. *а литат (се)*. — Шта е тој крави те шлѣта? Не да да ти се тѣ краве шлѣтају испред врата.

шлѣта, шлѣтѣ ж *а клѣчкалица*. — Сва ми е обућа мокра од овѣ шлѣтѣ.

шлѣнтѣв, -а, -о *повучен, тих, миран, спорих покрета*. — Чини ти се онакѣ шлѣнтѣв, нѣ умије он от свѣкѣ руке.

шлѣнто м *повучена, тиха, мирна, спора мушка особа*. — Шлѣти она шлѣнто, нѣ не зна му се шта мисли.

шлѣнут, -нѣм свр. *смањити се, опасти, спласнути; ослабити*. — Поко-сисмо сѣјено младо, па е шлѣнуло, ништа од њѣга нѣма. Шта е Миловану те е сво некѣ дѣба шлѣнуо, па му кожа некако постѣла велика.

шмрѣат, -ѣм несвр. *кришом одлазити*. — Шмрѣаш ли ћѣ у село?

шмрѣнут, -нѣм свр. *а шерднут*. — Дѣсад је Ђѣко био ту, шмрѣнуо е некуд у село. Сѣд је био ту, не знам кут шмрѣну.

шмрѣљат, шмрѣљам несвр. *шмркати*. — Засопиле су ми се љвце, па не мѣгу да пасу нѣ само шмрѣљају.

шмѣкнут, шмѣкнѣм свр. *разгорети се, почети добро горети*. — Сѣрова ова дрва, па нѣтѣ ни да шмѣкнѣ.

шмѣктат, шмѣкнѣм несвр. *учестано шумно увлажити ваздух у нос, шмркати*. — Шта ти је, шта шмѣкнѣш на нѣс?

шмуљат, шмуљам несвр. *јести непрестано и кришом*. — Шта тѣ шмуљаш цијели дан?

шњу(в)ат, -ам несвр. 1 *ићи њушећи и тражећи нешто*. — Онб пащче шњува окб куће, изгледа е осегило јаја. Загар нешто шњуа, мбра да е нашџ траг од нечега. 2. фиг. погрд. *тражити нешто, испитивати, интересовати се за нешто*. — Вујо вџзда шњува окб наше куће, не знам шта тражи. Она пдган шњуа по селу и јавља у милицију.

шдга ж 1. *шуга*. — Пдслије рџта е пб сџла имџло шдгу. Искочила му шдга по рџку. 2. фиг. пеј. *подла и пакосна особа*. — Задвијек је био дбична шдга, свџкме е злб желџо.

шдга, шдгџ ж 1. *шугава женска особа*. — Не йди код онџ шдгџ, да ти не пријенџ шдга. 2. фиг. пеј. *подла, пакосна женска особа*. — Она е дбична шдга, шдга е рџзнијела! 3. *коза са раницама око њушке (добјеним од трџа док брсти) и име таквој кози*. — Пр. в. под шута. 4. *в. сијерек*.

шдгџв, -а, -о 1. *шугав*. — Учџтељ је шдгџву ђџцу оћџрао кџ кући да се лијџџџ. Свака му е дџца шдгџва. 2. *подао, пакостан*. — Нијџсам ја шдгџв ка дн, мде је сџџе чџсто.

шдгџвац, -вца м *шугава особа, шугавац*; исп. шдго. — Учџтељ мџ избџо што сам рџкџ да е Рџјко шдгџвац.

шдгџљ м *запуштена, неуредна, неугледна особа*. — Радџнови сџнови су прџви шдгџљи.

шдгџт се, -џм се несвр. *добивати шугу, шугати се*. — Овце му се шдгџју, а дн ништа.

шдго м 1. *онај који има шугу, шугав човек*; исп. шдгавац. — Дббио е шдгу, пџ га зовџ шдго. 2. фиг. пеј. *подао, пакостан човек*. — Какџв је онџ шдго — кућа му се ископџла!

шддџње с *врста игре каменчићима*; исп. шддат се. — Ддста е било шддџња, припџзите тџ стџку да нџкме не поџра.

шддџт, -џм несвр. *померати се, мрдати*. — Шддџ ти тџ гбрџй дџо, нијџси га дббро утврџо.

шддџт се, шддџм се несвр. *играти се игре каменчићима, и то тако што се ископа у земљи дванаест рупица, "кућица", и у сваку се стави по пет каменчића; онај који почиње игру узима произвољно каменчиће из једне кућице са своје стране и баца редом у сваку; кад баџи последџи, узима из те кућице све каменчиће и баца тако све дотле док не баџи последџи у празну кућицу, а онда наспрам ње узима све каменчиће; затим игра партнер и ко накупи више каменчића, тај је победник*. — Док сте се ви шддџле, говџда су ви дбпрџла у компијџре Ђукџнове.

шддџнут, -нџм свр. *померити се, мрднути*. — Нџће ти тџ ни шддџнут с мџџста.

шдкџт се, шдкџм се несвр. *исмевати некога, спрдати се с неким*. — Мџслџ дни да се мдџу шдкџт сџ мнџм ка што су мдџли з другџјџма. Напџје се, пџ се маџџја шдкџ ш њџме.

шóма, шóмѣ ж лоша, сувише мека, неукусна ракија — Бóлѣ би му за-
фáлио да ме нíје нíчим частíо, нó што ми је дóнíо шóму, пá нí је мóгу
пíт, нí му рѣј да му ракија не ваљá.

шóпáс, -ста, -сто затупастог носа — Нíко не знá кó е онá пóгáн шóпáстá!

шóрáв, -а, -о великих, нелепих усана — Чијѣ е онó шóрáвó дијѣте?

**шóрт м у изр. в у ј ш о р т извлачити краће или дуже дрвце из
већег броја дрваца (када се одређује ко ће да уради, изврши нешто)** — Ко
смíје да вучемо шóрт, пá ко извуче — да íде у пóној на Стрáжницу.

**шпáр м 1. део танког дрвета, трске, кукуруза и сл. који остане на
корену изнад земље кад се дрво, трска, кукуруз и сл. посеку** — Одиó сáм
по мрáку, пá сáм се набóо на некакав шпáр. **2. део посечене гране на
дрвету** — Остáви на óстру пóдужѣ шпáрове да ти стáнѣ више пасу́ла.

шпáтула ж 1. дрвена или дефектна нога — Опру́жио шпáтулу, пá не
мóже од нѣ да се прбѣс. **2. хром човек** — Штá ће онá кривá шпáтула?

штевíр, -íра м подсмех, спрдња — Смíрíte се, чѣљáди, не ствáрáте
штевíр по сѣлу.

**штевíрíт се, -íрíм се несвр. подсмевати се, изругивати се; исп. ште-
кат се** — Ћутíte, не инáтíte се, да се нáрод не штевíрí. Ућутíte јутрóс,
да ви се катун не штевíрí.

штевíрнíца ж љута, пргава, напрасита жена — Онá штевíрнíца
ствóри јутрóс звѣк, нáпаде жéну Рáјкову да јó е пóáрала рáж.

**штѣг м преграда у јазу или бразди за одвођење воде приликом наводња-
вања** — Брáт је прáвио брáзде, а јá штѣгове.

штѣк м 1. брука — Не брукáте се јутрóс, да не пуцá штѣк по сѣлу. **2.
љута, пргава, опасна особа (обично жена)** — Ћути, мóже чут онá штѣк,
те да не дáнас нáђе јáд.

штѣкáт се, штѣкáм се несвр. в штевирит се — Почу́пáше се онѣ двíје
облíчннице, свó сѣ сѣло штѣкáло.

**штíт м у изр. не дат ни у штíт ударит не хтети ни
чути за нешто** — Збóрíмо јóј да се удáс, а óна не дá ни у штíт удáрít.
В. и пример под чáврдисат.

штрáкалица ж језичак на брави — Не дíрáте ту квáку, поквáрíћете
штрáкалицу.

штракáрат, -арáм несвр. в штрактат — Не штракарáте, ћѣцо, тóм
квáкóм, да ју не оштѣтíte.

штрактат, штракћем несвр. шкљóцати; исп. штракарат — Не штракíи
толико тијем затвáрачем, е мóжеш слóмит íглу.

штрíгá ж пргава, љута, опасна женска особа; исп. штригна — Дáнíчи-
на свѣкрва е óпáснá штрíгá, жíвот јóј узѣ.

штригна ж *в. штрига*. — Јелица е била веља штригна.

штропѝт се, -ѝм се несвр. *пропадати у муљ, блато, житко тле, заглибљивати се*. — Онѝ се кѝњ, мѝши, штропѝ, трѝ да га извучемо.

штукѝт, -ѝм несвр. I. *штуцати*. — Немѝ ту да штукѝш, ѝди напоље. II. ~ се *штуцати се*. — Нѝшто му се млѝго штукѝ, штѝ ли му е?

шукѝвача ж *већа чаша за ракију (по Шуку, власнику кафане који је употребљавао овакве чаше)*. — Раѝто не вѝли да пѝје из малѝ чѝше, но ис шукѝвачѝ.

шула, шулѝ ж *хип. име кози без рогова*. — Пр. в. под шута.

шуљ м *балван, трупац*. — Немѝ да ти шуљ пребѝје нѝгу.

шуљѝк, -љка м *закржљао и често несазрео клип кукуруза*. — Колѝмбоѝ је лѝше родѝо, сѝмѝ шуљѝци.

шумѝглав, шумѝглава, шумѝглаво *празноглав, лакомислен*. — Не мѝже се од оногѝ шумѝглавѝга ствѝра нѝшто паметнѝјѝ ни очекиват.

шунда, шундѝ ж *име крави*. — Нијѝсмо имѝли бѝлѝ крѝвѝ от шундѝ.

шунѝа, шунѝѝ ж *задѝница, стражѝница*. — Знѝ бн шта му ваљѝ шунѝи.

шута ж *коза без рогова и име такѝој кози*. — Кѝзе данѝс не држѝ нѝко, а ѝѝнѝм се како смо и нѝкад зѝвали: шута, шула, шѝга, рѝга, шарѝна, рѝса, грѝна и црѝна.

шутан, шутѝна м *ован без рогова и име такѝом овну*. — Пр. в. под гарушан.

шушкор м *опало суво лишѝе са дрѝећа*. — Скупѝте мало шушкора, пѝ прѝстрѝте крѝвама.

шушта ж 1. *врста копче из два дела који се закопчавају утискивањем, дрикер*. — Имѝм некакву блѝзу на шуште, а нѝ на пуљке. 2. *дугме као део неког механизма чијим се притискивањем тај механизам ставља у погон*. — Уљѝгу у некакав кѝвчег [лифт], пѝ упру у јѝдну шушту и спѝште се у пѝдрум. 3. *опруга, федер*. — Сѝд не ваљѝју ни крѝвети на шушту, нѝ свѝкѝ кућа до испѝт Кѝма имѝ кѝуче.

шчѝгорѝт се, -ѝм се свр. *скорити се*. — Опѝнци от кѝжѝ се не мѝгу ѝбут кѝт се шчѝгорѝ.

шчунгѝрѝт се, -ѝрѝм се свр. *скупити се, снажѝдити се*. — Шчунгѝрѝо се крај фѝрунѝ, пѝ не проговѝрѝ.

Рада Стийович

Из лексики племени Васоевичи

Резюме

Настоящая работа представляет собой дифференциальный словарь, слова которого до *накладак* сопоставлены со Словарем сербохорватского литературного и народного языка Сербской академии наук и искусств, а от *наковаља* приведены по свободному выбору автора. Записаны, за редкими исключениями, только слова не являющиеся в опубликованных томах упомянутого словаря или недостаточно там подтвержденные. Отмечены также и значения некоторых лексем, непредставленные или засвидетельствованные недостаточным числом примеров в этом самом подробном словаре сербохорватского языка. Остальные слова, еще не обработанные в Словаре САНУ, выбраны следующим образом: слова, значения которых известны в литературном языке /нпр. *трбушић* "дем. и хип. от *трбух*" / — отброшены а, наоборот, учтены слова, значения которых неизвестны или недостаточно известны /нпр. *трбушић* "побочная отрасль родословного дерева"/. Хорошо засвидетельствованные слова, несмотря на то, что в Словаре САНУ не имеют подтверждений из говора племени Васоевичи, а также и недостаточно засвидетельствованные слова с подтверждением из этой области — в основном не учитываны. Однако, в редких случаях, бывают отклонения от этого принципа, с целью целостного изложения определенных групп слов /нпр. лексемы *љукач*, *љукат*, *љукнут* и *љук* или названия и клички домашних животных и названия фруктов/.

Данная работа не является диалектологической штудией, но она, принимая во внимание тексты-источники, должна быть скромным приложением к изучению говора племени Васоевичи.